TECHE
UDINE

MANOSCRITTI

FONDO PRINCIPALE

Manoscritto n. **P_MSS_1408**

Nel Fondo Principale sono confluiti la maggior parte dei lasciti manoscritti pervenuti alla Biblioteca Civica «Vincenzo Joppi» nel corso del tempo: si tratta perciò di un fondo composito nel quale è possibile trovare manoscritti di argomento liturgico, scientifico, giuridico, botanico e altro.

Collocazione:

Biblioteca Civica "Vincenzo Joppi", Udine
https://www.techeudine.it/fondo-principale
https://www.sbhu.it/

HISTORI[A]
Pelagianae
ex Norisio
collecta
et
manuscripta

card. Noris

140

8

[illegible] Pelagius [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Scrip[illegible]
Log[illegible]
ex in[illegible]

[illegible]

2
Selagij
ne a[illegible]

[illegible]

Historia Pelagiana
Cardinalis Norisij

Praefat. ad Historiam Pelagianam

1 Scriptores qui Pelagianas heresis ex instituto tractarunt.

Baronius in annalibus, Ricrius l. 3 et quarto de vita S. Aegni, Iacobus Usserius in comentarijs de antiquitate Ecclesiarum Britanicarum pelagianam historiam exposuerunt. Gerardus autem Ioannes Vossius quo exortas apud suos Batavos de divina gratia et lib. arb. controversias componeret, hinc Pelagianorum errores, illinc adversa Patrum dogmata exhibuit. Eadem mente ac methodo Ioannes Latius Pelagianam historiam composuit. Insudavit et quidem 20 annos in eodem campo etiam Iansenius, eo consilio, ut pluribus visum est, quo recentes quosdam Theologos quibus erat infensus, eadem heresi aspergeret. Nemo tamen mihi audacie vertat quod post istos qui de rebus Pelagianis comentaria singulari diligentia scripserunt, eadem et ipse spartam aggrediar, illius forte dicti immemor = in sylvam ne ligna feras. Illorum quidem eruditionem varamque ea in causa gestorum peritiam non modo laudare, sed ne admirari quidem pro dignitate possumus. At seduli illi messores eo in campo plerasque, quas colligeremus spicas reliquerant, uti nos quoque nec dubitamus, uti olim ad Vespasianum contemraneus meus Plinius prefabatur, multa esse quae et nos praeterierint, homines non sumus et occupati officijs, subsecivisque temporibus ista curamus.//

L. 1. c. 1. Origenes Pelagianae secte princeps

2 Pelagij heresis originem a Stoicis habuit.

Hieronymus in proem. l. 4. comm. in Ieremiam et initio epist. ad Ctesiphontem scribit heresis Pelagianae = omnium hereticorum venena complecti que de philosophorum et maxime Pythagorae et Zenonis principis Stoicorum fonte manarunt.// Vide sis Senecam ep. 20. ad Lucilium et Tullium l. 3. de natura deorum ubi stoicus dialogista = hoc quidem mortales sic habent exprus comoditates ---- prosperitatem quoque vitae, a dijs se habere; virtutem autem nemo unquam acceptam Deo retulit etc.//

3
auctor Pelagiane heresis Origenes

Heresis quę a promotore Pelagio nomen postea sortita ē, auctorē habuit Ori=genem Adamantium Alexandrinū: vide Hieronymū qui ex magno Origenis laudatore maximus postea ē factus eius accusator, in fine dialogorū et in ep. ad Ctesiphontem: vide ~~[illegible]~~ etiā Orosiū initio apologetici de libertate arbitrij et Baronius tom. 4. ad annū 388. n. 110. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ tantū aū: Pelagiani Origeni suo detulerunt, ut in oīb, ~~[illegible]~~ eius precipue auctorē ducerent, q̄d in calce dialogorū dixit idē Hieronymus.

4.
multorum hereticorum magister Origenes.

Lirinensis c. 23. commonit., Justinianus Imper. in litteris ex synodi sententia cū Origenem publicatis, quas Vigilius Papa cęteriq. Patriarchę teste Liberato diaco: no Breviarij cap. 23. subscripsere, et Theophilus Alex. Episc. epist. 1. paschali Origenem oiū pene Hereticorū magistrū vocant. Nec iniuria. Etē nī ille ingenio quo acutissimo pollebat, velificatus, more Academicorū in utramq. partem sępe disputans, diversasq. in sacras litteras interpretationes exarans, ea problemata statuit quę subsecuti postea heresiarcę sedulo excipientes, quo tanti viri patrocinium ostentarent suorū errorū veluti fundamentum posuere. Nam q. vero peius Origenes audivit q̄ in libris Peri Archon. Sunt n. ex errorib. contexti nati quorū syllabū recitat Hieronymus in ep. ad Avi=tum.

5.
Tria precipua Pelagianorū dogmata.

Aug. l. de dono persever. c. 2. = tria sunt, ut scitis, quę maxime adversus eos (Pelagianos) catholica defendit eccta. Quorū unū ē grā dei nō s'dū merita nostra dari, quoniā dei dona sunt et dei grā etiā cōferuntur merita univer: sa iustorū. Alterū ē, in quantacunq. iustitia, sine qualibuscunq: peccatis, in hoc corruptibili corpore, neminē vivere. Tertiū ē, obnoxiū nasci ho: minē peccato primi hoīs et vinculo damnationis obstrictū, nisi reatus qui generatione trahitur, regeneratione solvatur.//

Primus Pelagianorum errorem docuit Orig.

Origenes capitalem Pelagij sententiam, nempe gratiam Dei secundum merita dari docuit in l. 2. peri archon c. 9. cum Angelos dixit, non ex divina gratia in excellentiore hierarchia locatos fuisse, cum pares a Deo effecti fuerint ex proprijs meritis nobiliora dona hos prae alijs, lociq. sortitos. et l. 1. c. 8. tribuit Angelis diversa officia promeruisse ex suis quibusq. meritis et studijs. Gratiam vero etiam hominibus ex meritis dari probat l. 1. c. 7. ubi ex meritis quod Johannes Baptista in utero matris sanctificatus fuisse comentatur, ne iniustitia sit apud Deum et personarum acceptio, ideoq. fingit animam Baptistae prius corpore formatam fuisse, ut tantam sanctificantis gratiam promerere potuerit. Pessime vero circa divinam gratiam disseruit l. 2. c. 6. ubi ipsam unionem hypostaticam ex praecedentibus assumpti hominis meritis datam fuisse scripsit quod initio Pelagiani non ausi sunt defendere, quod ~~postea~~ amplexati sunt, cum ~~simili exemplo~~ ~~et~~ argumento a Christi exemplo ~~gratiae meritis~~ cuius humanitas sine meritis a Verbo Patris in unitatem personae assumpta est, pulsos, victosq. ab Augustino sese agnoverunt. vide Aug.m l. de praed. SS.m c. 15. et Cassianum l. 1. de incarn. c. 2.

7\.
Altru Pelagianoru errore docuit Orig.

docuit etm Orig. hoe ad tanta fortitudine pvenire posse ut ultra peccare
n possit, nec cogitatione vitioru aliqua titillari: vide Hieronymus in ep. ad Ctesiphon-
te, et in proem. ~~[illegible]~~ dialogoru; vide etm eude Hieron.m in proem. l. 4. com-
ment. in Hierem. et eade ep. ad Ctesiph., et ~~Sophronium in litteris synodi-~~
~~cis~~ adscribenti Origeni doctria et heresim impeccantie. Illa et Evagrius
monachus qui in synodo VI. act. 11. et litteris Sophronij Origeniane vanitatis
secretarius [illegible] dictus fuit, libru edidit et sententias περὶ ἀπαθείας id
e' de impassibilitate et imperturbatione. Cu vero in Spus dni auxilij ad su-
perandas tentationes sepe sit mentio hoc ita intelligebat Orig., ut virtus nobs
a deo ministrata, ipsu sit liberu arbitriu, quo si gnavit uti velimus, oes
hostiu conatus possumus superare et sic docuit posse a deo ee, bene au. l
male agere ~~[illegible]~~ nostru, quia liberu a deo habemus arbitriu, vide ~~l. 3. peri~~
~~archon c. 2. et anti c. 1. et S. Thom. 3. cont. Gent. c. 89.~~ ut eod modo simus
boni auctore ps liberu arbitriu quo mali, qd etm docuit Pelagius. vide pro
Origm l. 3. peri archon c. 1. et 2. S. Thom. 3. cont. Sent. c. 89. ~~ac Aug.~~ Aug.no
~~[illegible]~~ eode modo Pelagius etm, teste Augno l. de gra
Xti c. 4., dicerebat = qd possumus oe bonu facere, dicere, cogitare, illius e' qui
hoc posse adiuvat: qd vero bene l agimus, l loquimur, l cogitamus, nostru e'.
Hunc vero errore late insequit Aug. laudato libro de gra Xti.

8. Tertium Pelagianorum errorem docuit Orig.?

Tertius Pelagianorum error fuit nullum esse originale peccatum. Hoc certe palam nusquam ab Origene assertum fuit: imo si eius sint comentaria seu homiliae in Levit., quae eius nomine venduntur oppositum etiam docuit homil. 8. et 12. Sed nonnulli hasce homilias tribuunt S. ~~Clementi~~ Cyrillo Alex. unde et inter illius volumina locum habent. Vossius autem l. 2. hist. Pelag. p. 1. thesi 6 incerto autori deputat. Ex Origenis tamen ~~[illegible]~~ principiis tollere esse peccatum originale mihi probandum est. Nam ad huius vitae miserias citra divinae iustitiae reprehensionem defendendas, non ad originis demerita cum catholica ecclesia ~~[illegible]~~ recurrit. d in alia superiori vita hominem peccasse fingit, quorum postea criminum nati recens ac merito poenas ~~[illegible]~~ darent. Totus est Orig. in hoc astruendo l. 2. periarch. c. 9. et initio l. 3. ~~Verum quidem est S. Hieronymum scripsisse, [illegible] Orig.m putasse~~ cum ig. Orig. crediderit animas in alia anteriori vita peccasse, etiamsi censuisset in baptismo et tolli peccata et nasci pueros peccato infectos asseruisset, haud inde illo auctore peccatum originis habebitur. Et certe S. Hieronymus in calce dialogorum scribit putasse Origenem antiqua ~~[illegible]~~ peccata in baptismo auferri; q. non origin. peccatum a habituale, ut aiunt in superiori vita comissum in baptismo tolli autumavit. Rursus idem Orig. exponens illud ad Rom. 5.: sicut per ino: ~~obedientiam~~ unius hominis etc., docet adamum exemplo nos peccatores effecisse, ut qui inobedientiae formas sequentes constituti sunt peccatores obedientiam Xti imitantes salvi fiant, quae est ipsa Pelagianorum explicatio, qui exemplo tantum non vero aliqua peccati transfusione Adamum posteris nocuisse contendebant. Rufinus etiam qui Origenis volumina donavit supra ceteros catholicos peccatum originale negavit, quare et de magistro non suspicionem reliquit de quo tamen cum nomine ~~[illegible]~~ contenderem. tantum non abest ut dubiam ego sententiam Origeni affricem, quin potius longe illum a ceteris erroribus fuisse malle.

Pelagius noluit videri Origenista

Nec tamen Pelagius unquam voluit videri Origenista imo sectas illas abominari professus in Concilio Diospolitano cum dixisset, impios et peccatores aeternis poenis puniendos esse, addidit: et si quis aliter credit Origenista est, apud Augustinum l. de gestis Pelagii c. 3. In libris etiam pro libero arbitrio adversus gratiam scriptis Origenis nunquam [illegible] auctoritate usus est ut patet ex Augustini l. de natura et gratia. Sciebat enim pessime illum apud Latinos audire. Attamen Origenistis Pelagium adhaerere [illegible] ostendemus c. 3.

[illegible] 2 De Rufino Aquilejensi et Origene

n. 10. *Rufinus primus in occidente Pelagianorum magister.*

Rufinus Monachus Aquilejensis Origenianae doctrinae maximus propugnator ac promotor Pelagianorum idem magister et amicus fuit: vide Hieronymum praefat. l. 4. in Hierem. et 4 ubi Rufinum appellat pro irrisione Grunnium alludens ad M. Grunnij Corocottae Porcelli testamentum quod olim cum risu a cunctis exceptum fuit. Pelagianorum magistrum Rufinum exhibet etiam Baronius ad an. 402. n. 41. et Aug.^ni^ contemporaneus Marius Mercator in comonitorio contra Julianum ad Pinta Presbiterum, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ praedicti cum recitasset Theodori Mopsvesteni opinionem de nati moriendi necessitate cui, etiamsi non peccasset Adam subjiciendum erat, haec habet = Hanc ineptam et non minus inimicam rectae fidei quaestionem sub sanctae recordationis Anastasio Romanae ecclesiae summo Pontifice Rufinus quondam natione Syrus Romae primus invexit, et ut erat argutus, se quidem ab eius invidia muniens, per se proferre non ausus, Pelagium gente Britannum Monachum tunc ~~decepit~~ decepit, eumque ad praedictam apprime imbuit, atque instituit impiam vanitatem //. Quod Rufinus ex Syria Romam venit, postquam plenis quinque lustris in oriente degit, Syrus vulgo habebatur, cum tamen in Aquilejensi pago natus [illegible]; itaque ex eo quod sub Anastasio Rufini doctrina Romae publicata et deinde damnata fuit, plerique Mercator, Rufinum eadem sub eodem Pontifice Urbi [illegible] intulisse, quod tamen in ~~[illegible]~~ pontificatu Siricij stigisse mox tradam.

11.
Rufini patria et monachatus, et itinera.

Natus e Rufinus in territorio Aquileiæ et in aquileiensi ecclesia sanè religio=ni initiatus fuit prope annum 370, et monachum induit Valeriano Episcopo et Chromatio eiusdem ecclesiæ presbytero vide Rufinum in litteris ad Anastasium Papam et initio prioris invectivæ, Palladium in Lausiacis c. 103. et Hieronymum Apol. l. 2. et Apol. 2. Orientalium vero monachorum fama permotus cum Melania seniore Alexandriam se contulit anno 371 aut 372 vide Baronium ad an. 372 n. 35 et Palladium in Lausiacis c. 102. Norisio hoc multis adductis probatum, id contigisse an. 371, et 25 annos in Oriente Rufinum esse moratum, Paulino quoque Rufini ac Melaniæ redeuntium hospiti scribente ep. 9. ad Severum eosdem post viginti quinque fere annos solo restitutos. In Oriente presbyter consecratus fuit, teste Palladio in Lausiacis c. 103. Sed a Gennadio dicitur Aquileiensis ecclesiæ presbyter. Sed ego puto eundem Aquileiensis ecclesiæ ei posse incardinatum ac titulum monasterii, uti Hie=ronymus aliique nostri, nominatum fuisse: de qua re videtur sane Ligius in notis ad Concil. Chalcedonense. Siquidem post receptus a Chromatio antistite ex suum clerum adscriptus videtur, etiamsi paulo post inde discessit Oriente repetiturus. Quod vero attinet ad Rufini patriam, cum Rufinus Romam ab Anastasio Ponti=fice vocatus hæc in litteris Aquileiæ ad quas Anastasius datis rescripsisset = Post 30 fere annos parentibus redditus sum et durum satis atque inhumanum erat, si talis=to deserere quos tam tarde reviseram // inquit. hoc Hieronymus Apol. l. lib. 2., qui et parentes nominavit et tamen non cum eis in patria morabatur = quos, inquit, quia non vult deserere, ne inhumanus putetur aut durus, idcirco relicta patria Aqui=leiæ moratur // non quoque Aquileiæ, sed in vicino oppido, in vicino oppido natus erat Rufi=nus, et quidem Hieronymus eum in parvo oppido natum his verbis significat apolo=gia 2. = Rogantem Romam ut eam illustrares præsentia tua, oppiduli tui amore contempsisti. //

12.
Rufinus Origenistis et Theodoro Mopsuesteno adhæret

Rufinus celeberrima Didymi fama motus Alexandriam iterum se contulit illiusque per sexennium auditor fuit, vide Rufinum l. 2. invect. contra Hieronymum. Erat Didymus Origenistarum facile princeps, unde etiam in synodo 5 cum Origene damnatus fuit. Hinc Origeniana rabie infectus Rufinus eadem etiam summa cum nominis jactura occidenti primus intulit. Sed et Theodori Mopsuesteni ibidem errores imbibit: nam eundem sacra loca visitantem, adhuc presbyterum Antiochiæ, catechesim exponentem audiens, eiusdem tantum libros legens in medio elinguo.

relinquo. Hoc certum est Theodori errores a Rufino in Italiam advectos quod testatur Marius Mercator in commonitorio contra Julianum ad finem prope hinc

13.
Roma venit Rufinus ibique errores sevit Origenis et suos, deinde Mediolanum venit post Aquileiam [illegible]

Baronius putat Rufinum Romam rediisse Romam venisse an. 397 at rectius ii Pagius affirmat simul an. 397 quod ex Hieronymo [illegible] colligit, unde aut fere eo anno Rufinum [illegible] ex eodem Hieronymo habemus scilicet Macarius vir nobilissimus etiam urbis praefectura functus rogavit Rufinum ut libros Peri Archon Origenis, quos maxime laudibus ille extollebat, in latinum sermonem converteret, quod diu reluctans, ut fingit, tandem executus fuit. Qua vero fide novus id interpres praestitit ostendit in sua Apologetica Hieronymus. Hic primo fere in Occidente Pelagianae haeresis fundamenta a Rufino iacta, capitalium Pelagianorum dogmata in libris Peri Archon contineri cap. sup. ostendimus. Addidit et suos Rufinus errores scilicet Adam mortalem factum qui sive peccaret sive non peccaret moreretur, nullum item a parentibus originale peccatum traduci. Summa [illegible] lavacrum [illegible] [illegible] ostenderet. Hinc Pelagius ac Caelestius tunc Romae degentes ac Rufini studiosi auditores in pravas opiniones abiere [illegible] praeterea Macarius et Apronianus qui ut erant homines novarum doctrinarum cupidi Rufini sententias toti fere urbi inculcabant. nec huiusce simplicissimi viri ingenio [illegible] ingenio ceteros estimans, ut ait Hieronymus in epitaphio Marcellae epist. 16 stolica auctoritate novorum dogmatum professores repressit sed divina providentia [illegible] opposuit Marcella nobilissima foemina Romana vide Hieronymum in Epitaph. Marcellae [illegible] [illegible] haeretici quod ibidem narrat Hieron. de parva scintilla ma[illegible] incendia [illegible], nec posse latere quos multos [illegible] petunt et impetrant ecclesiasticas epistolas ut communicantes discessisse viderentur. Nec multum [illegible] in [illegible] succedit in Pontificatu vir insignis Anastasius. Hanc abs se impetratam a Siricio epistolam, antequam Roma discederet opposuit postea Rufinus Anastasii literis,

libros quibus acerrime invehebatur ob ventatam periarchon interpretationem, vide Hieronymum Apol. 2. 11 volumen inde venit Rufinus ubi cum Eusebio monacho Hieronymi discipulo de libris periarchon veriorq questione se habuisse fatetur in 1. invectivarum denique eodem anno 394 Aquilejam se tulit. Hic literas quas Roma discedens a Siricio impetravit Rufinus formatas, seu communicatorias vulgo dicebantur ex Augustino epist. 163, erantque publicae, veluti tesserae, quibus in longinqua peregrinantes orthodoxae fidei professores publicabantur

14 Hieronymus Rufino se opponit

Mortuo Siricio Anastasius subrogatus fuerat et Marcella, Pamachius, et Oceanus summe Rufini sectatores in urbe exagitabant. Illi quidem in schedulis libros Peri Archon cum nova Rufini interpretatione ad Hieronymum Bethlehem transmittunt, addita etiam praefatione eiusdem in qua Hieronymum ob Origenis libros in latinum sermonem versos eximie laudans, peracti a se Peri archon interpretationi patrocinium paraverat. Anno 399 Hieronymus satis prolixam epistolam ad Pamachium et Oceanum rescripsit, in qua delatas sibi a Rufino laudes depressit, eiusque interpretationem ubi religioni catholicae perniciosissima delitescunt [illegible]. Eiusdem quoque insidias patefecit, qui librum Apologeticum pro Origene ab Eusebio Caesareensi Ariano [illegible], S. Pamphili martyris titulo incrustasset ut sub tanto advocato Origenes in haeresis suae suspicionem non veniret. Brevem etiam epistolam ad eundem Rufinum misit, qua istas sibi laudes in contumeliae loco habere se testatus est. Verum stulti ac Pamachio literae Hieronymi redditae sunt, eas [illegible] Apronianus Rufino addictissimus, qui legas ad ipsum Rufinum transmisit. Hic vero fracta amicitiae tessera totusque in va[illegible] actus, duos e vestigio invectivarum libros scripsit, quibus non modo datam ad Pamachium epistolam refutavit, sed commentaria etiam eiusdem Hieronymi in sacras literas aculeatis censuris perstrinxit. Hos libros Aproniano nuncupavit. Porro epistolam [illegible] ad Rufinum illiusque invectivarum libros hoc anno 399 exaratos, Hieronymi testis, Nonsius hic comprobat; sed ~~[illegible]~~ hos libros post ~~[illegible]~~ triennium limavit Rufinus ut idem Hieron. scribit apol. 2. Anno 400. Hieronymus ac Rufinus siluere. Existimo Rufinum epistola tantum ad Apronianum missa Hieronymi literas ad Pamachium refutasse, invectivarum vero libros inchoasse quidem, sed a Chromatio Metropolita Aquileiense ad alia traductum. [illegible] Sanctissimus Antistes cum Hieronymo egit, ne stylum in Rufinum acueret, neve veterem amicum adversariis scriptis [illegible] provocaret, is vero [illegible] Hieronymus multo apologetici quod etiam cum Rufino coram pro[illegible] testatione certum est. Primo hoc anno idem Chromatius Rufino iniunxit ut Ecclesiasticam Eusebii Caesareensis historiam latinam redderet, quod etiam executus Rufinus est tempore, ut ipse ait praefat. ad Chromatium, quo Alaricus in Italiam [illegible] Alpes [illegible] descendit quod accidit anno ~~[illegible]~~ ut ex Claudiano Cassiodoro aliisque patet, hic Nonsius anno 403 ut Baronio visum est. ~~Anno 401 [illegible]~~ [illegible] Origenem in oriente et occidente [illegible], atque ubique damnatus fuit.

15
Origenes damnat.

Anno au. 401 Bellum circa Origenem in Oriente et Occidente recrudvit, ideoq: ubique damnatus fuit. Marcella in Anastasio egit ut Origenem ejusq interpretem Rufinum Apostolica auctate proscriberet Hieron. epist. 16. Pontifex ne ex pravis Origenis libris [illegible] catholica fides [illegible] patiretur, eiusdem recentius interpretatos libros damnavit datis ea de re ad Venerium Mediolanensem Episcopum et ad Orientales litteris, quarum priores epistolae meminit Anastasius in litteris ad Joannem Hierosolymitanum anno sequenti missis et Hieronymus Apol. 2. Ex ipso anno 401 Theophilus Alex. qui in Paschali epistola Origenem uti Hereticum acerrime insectatur, Item plura de Pascha epistolarum Paschalium Theophili Alex Episc. Theophilus ipse plurium Origenis errorum catalogum recenset in priori epistola scripta anno 401 quae a Hieronymo interpretata et Romam missa, S. Anastasij menti mirum in modum [illegible] [illegible] graeci hos errores nondum [illegible] nos habuerant. Quare nil ultra morandum ratus Origene lata sententia condemnavit quod ipsum hoc anno eodem Chromatius et Venerius qui duo tantum eo tempore metropolitici in Italia censebantur, in suis Ecclesiis praestitere, uti docet Hieron. in Apol. 1. et 2. Rufinus tamen in ea Origenis damnatione minime nominatus fuit. unde et in litteris quas [illegible] Romam ad Anastasium misit, [illegible] egit Pontifici pro [illegible] calumniantibus [illegible] [illegible] in hisce litteris fidei confessionem [illegible] [illegible] a se hereseos suspiciones qua ubiq: in Italia se laborare [illegible] ob novam latinam versionem

latinam versionem, excuderet. Has literas existimo Rufinum scripsisse cum Romam ad se purgandum ab Anastasio vocaretur [illegible] Hieronymus [illegible] literis [illegible] eundem ab Anastasio accitum fuisse testatur epist. 16. vide etiam illas quas Rufini [illegible] ad Anastasium et Hieronymum Apol. i l. 2 qui irridet Rufini excusationem quam Anastasio in suis literis reddit, quod Romam venire non posset quia recens Aquileiam ad suos revisendos longo itinere advenerat cum iam biennium pene exactum esset quo Aquileiae morabatur ut ipse Hieronymus scribit [illegible]

\+ Hanc Anastasii epistolam ad Orientales Episcopos a Hieronymo compositam Rufinus calumniabatur, eamque a Johanne Hierosolymitano expectabat. Hec n. S doctor apol. 2 = Si autem R. Episcopi est, stulte facis ab eo exemplar epistolae petere, cui missa non est, et non ab illo qui miserit, de Oriente expectare testem, cuius auctorem habes in urbe //

‡ Hanc Theophili paschalem epistolam Hieronymus in latinum vertit eamque statim ad Pammachium et Marcellam Romam misit. Harum literarum meminit etiam idem Hieronymus epist 78. quam una cum altera paschali anno sequenti ad eundem Pammachium et Marcellam misit. Baronius an. 399 n. 51. quatuor Paschales Theophili a Hieronymo latinitate donatas existimavit, scribens hasce earundem primam intercidisse. Sed Norisius hic ostendit tres tantum Theophili Paschales literas a Hieronymo interpretatas esse, neque illas intercidisse, eluciddatque tempus quo scriptae sunt. Cum enim Baronius n. 52 scripserit Theophili Paschales = promulgatas fuisse an. 402. pro sequenti an. 403 // id minime verum videtur. Paschales literas anno anteriori solitas fuisse publicari, cum Cassianus testetur collat. 10 c 2 = pacto epiphaniorum die // eas solitas fuisse publicari.

× imo cum ille ipse literae Rufino praesente legerentur teste ibidem Hieronymo = dicitur obturasse aures suas, et dixisse, usque ad illud tempus se ignorasse, quod tam nefaria scripserit //.

16
Rufinus et Hieronymus mutuo se scriptis lacessunt

Interea duae Rufini invectivae contra Hieronymum tota Italia ac Dalmatia fere divulgatae per plurimorum manus ferebantur, ita ut etiam easdem excepta a pluribus qui ex Italia in Palestinam veniebant, memoratis recitatas Hieronymus intelligeret vide Hieronymi in praefatione Apologiae. Quare S. Doctor priorem hoc anno apologiam in duos libros divisam elucubravit, in quorum primo Rufini apologeticum pro Origene S. Pamphilo ascriptum refellit, ac translati a se Peri Archon codicis rationem reddit: in altero vero scriptam ad Anastasium Papam ab eodem Rufino epistolam examinat, alia insuper refellens quae contra se edita in sacras literas commentaria a Rufino scripta fuisse ex Pauliniano fratre intellexerat, et in plura de rocha horum librorum.✝ scripsit autem hos libros Hieronymus in Oriente, eosque ad Pammachium et Marcellam misit. quorum exemplaria cum in manus amicorum Rufini venissent, illa ad eundem Aquilejam transmiserunt, quae postea cum Rufinus prolixa satis epistola refutasset, unam cum duabus invectivis ac Hieronymum misit. Hic vero postea alteram Apologiam prorsus idem S. Doctoris succulentiam et satis antea respondit vivente adhuc Anastasio Papa ut ex ipsa apologia constat.✝

✝ Nonsium hic ostendit hosce apologeticos libros non fuisse a Hieronymo elucubratos anno sequenti 402 ut putavit Baronius

‡ Anno sequenti 402. Theophilus Alex. in festo Theophaniorum paschalem de more epistolam promulgans Origenem iterum in eadem strenue impugnavit. Hanc Hieronymus in latinum vertit, eamque vere ad Pammachium et Marcellam Origenistarum in urbe antagonistas misit addita ad eosdem epistola 78. Epistola praetextuam anni ibidem a Hieronymo laudata est illa eiusdem Theophili quae supra ad annum loco in codice Hieronymiano recensui, de qua supra diximus. in fine autem paschalis indicit Pascha celebrandum undecimo die mensis Pharmuthi, nempe iuxta epochas iulianas die 6 Aprilis qua die an. 402 pascha celebratum est.

cum vero hanc Paschalem Hieronymus mitteret nondum Anastasii papae litteras hoc ipso anno 402 ad Joannem Hierosolymitanum datas acceperat, ut patet ex eius laudata epist. 78

17
Anastasius Papa Origenem cum Rufino damnat

Anastasius vero papa in epist ad Joannem Hierosol. et modo Origenis libros damnat deosdem quoque ab Imperatoribus proscriptos eo significat, et Rufinum nominatim acriter increpat, ubi inter cetera eundem damnatum esse se tradit, vide ipsam Anastasii epistolam et Hieronymi Apol. [illegible] in Paschali epist. Origenem iterum strenue impugnavit vide ipsam Theophili epistolam. Rufinum, inquit Anastasius in epist ad Johannem Hierosol scito, quod prava mente Origenis dicta in latinum transtulit, ac probavit nec dissimulis ab eo est qui alienis vitiis praestat assensum. illum denique scire te cupio, ita haberi a nostris partibus alienum, ut quid agat, ubi sit, nescire cupiamus. ipse denique videbit ubi possit absolvi, Hieronymus sub id fere temporis hanc S. Anastasii epistolam, et libros invectivarum Rufini ab hoc ipso post triennium limatos accepit unde animosior factus toto impetu contra adversarium

adversarius invectus elegantissimas apologias e vestigio emisit qua veluti ultimo ictu Rufinus sprevit Prospero in Anastasij epistola triumphum cecinit = esto, inquit, preteriti anni ego epistolas finxerim, recentia ad ~~[illegible]~~ Orientem scripta quis misit, ~~[illegible]~~ in quib. Sana Anastasius tantis te ornat floribus // ~~Anastasius Origenem et Rufinum Pelagianæ schola [illegible] damnat~~

189
Aug.ni sententia de Hieronymi et Rufini ~~[illegible]~~ concertatione

Sed Aug.s qui olim cum Hieronymo ac Rufino tunc concordib. amicitias ~~[illegible]~~ contraxerat, eisdem postea litigantib. neutri adhesit, doluit tantas repente inter utrumq. inimicias exortas, et ad renovandas concordias eos adhortatur, vide Aug.ni ep. 15 ad Hieronymum ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ opinione cognovit Aug.s, Rufinum primum omnium in urbe peccatum originale negasse; quo cum accessit Rufini infamia in libris cõtra Pelagianos : citis testatur reliquit, totus in Hieronymi partes transijt

19
Rufinus præcipua Pelagianorum dogmata seminavit.

Tria diximus fuisse præcipua Pelagianorum dogmata. Primum quidem gratiam ex meritis dari. Hoc tradidisse Rufinum mihi compertum est quippe qui humani arbitrii vires altius exaggerabat. Gelasius Papa in edicto de libris recipiendis, ait – quoniam B. Hieronymus Rufinum in aliquibus de arbitrii libertate notavit, illa sentimus quæ prædictum B. Hieronymum sentire cognoscimus.† Ac sane ex meritis omnia cum suo Origene Rufinus suspendit unde invectiva altera in Hieronymum omni censura liberat dicentes: inæqualitatis causas unamquamque sibi ad id ex anterioris vitæ quam in cœlestibus habuit, motibus, ac sensibus comparasse. Altera quo sane asserto gratuita divinorum beneficiorum largitio penitus evacuatur. Altera Pelagianorum error præcipuus erat impeccantia. Hanc, quæ primum Origenis fuit opinionem ut promoveret Rufinus, Evagrii Pontici monachi, et Sexti Philosophi Pythagorici libros latinos fecit in quibus sane impeccantia pluribus suadebatur: imo Sexti Pythagorei librum, quo maiori in æstimatione haberetur, S. Xisti Papæ et martyris titulo ~~magna fraude~~ per magnam fraudem præmunivit, vide Hieronymum in epist. ad Ctesiphontem, et proem. l. 4. in Hierem. et Gennadium in Rufino. Ex illo ementito Xisto Pelagius veluti a S. Pontifice scripto, testimonia contra donum gratiæ deprompsit, egregie ab illis se expedire conatus ostendit Aug. in l. de natura et gratia c. 64 tandem in l. 2. retract. c. [illegible] cum cognitis librum illum ethnico scriptori adiudicavit. Hieronymus etiam in ep. ad Ctesiphontem testatum est Pelagianos ex illo volumine plurima contra ecclesiam usurpare testimonia.† Atque his suspectis enascenti hæresi Rufinus communivit. Tertium Pelagianorum dogma nullum s. esse originis peccatum, non modo Rufinus aversatus fuit ut Pelagianæ scholæ magistri hoc se a Rufino didicisse publice contestati sunt Certe de Celestio Pelagii achate sic narrat Aug. l. de pec. orig. c. 3 eum in concilio Carthaginensi aperte dixisse quod Rufinus sentiret quod peccati tradux non sit.‡ Adde quod ante n. 13. diximus, Rufinum docuisse quod Adam mortalis sit factus qui sive peccaret sive non peccaret moreretur, ex quo sequi videtur, mortis ex primo parentis reatum in homines non derivasse

† quod de Rufino iudicium Vossius cap. 3, [illegible] Gennadio Massiliensi c. 18 de scrip. eccles. attribuit.

‡ Quo loco observat Baronius ad an. 412. n. 23. a Celestio non Pelagium ipsum ex quo hæresis nomen accepit, Rufinum citatum ut corripheum atque secte antesignanum cuius fuit dogma præcipuum nullum esse peccatum originale vide sanctum Augustinum l. de pec. orig. c. 3.

20
Rufinus fovet Pelagianos.

Rufinus et modo Romae, et in Palestina Pelagium fovit, et cuius amicus [illegible] ac patronus carissimus fuit

20
Rufini amici et patroni iidem ac Pelagii

Pelagius eosdem amicos et patronos habuit quos Rufinus. Addicta Rufino Melania nobilis et consularis femina fuit, addicta et Pelagio qui librum eidem nuncupavit vide Aug^m in l. de gestis Pelagii c. 4. Paulinum Nolanum et Severum Sulpitium amicos et encomiastas habuit Rufinus, habuit et Pelagius vide Aug^m [illegible] 106 initio, et Gennadium c. 19 de scriptoribus ecclesiasticis. Ioannes Hierosol. cum Rufino et Melania contra Hieronymum pro Origene conspirant ut videre est apud Baronium ad an. 393. et Hieronymus est iam ad [illegible] Ioannes Pelagio patrocinatus est et licet [illegible] sententias et pro[illegible] hoc tamen se[illegible] [illegible] ut patet ex Apologetico Orosii, et ex actis Pelagii absolutione quae tunc Hierosolymis [illegible], hic praesertim pro Ioanne Hierosol. [illegible] fuit, et ex Epist. Aug^ni ad eundem Ioannem ‡

+ ita tamen Paulinus Pelagium sane olim fidei indicatum dixerit, ut monente postea Mercatore errantem fugerit. Severus vero Sulpicius audit qui a Pelagianis deceptus errorem tandem cognoscens perpetuo silentio sibi indicto poenas dedit, ex c. 19. laudati Gennadii

‡ Sancti Epiphanii epistola Graeca ad Ioannem Hierosol. scripta in qua pluribus eius errores arguebat

arguebat Hieronymum Eusebio Cremonense monacho petente in latinum verterat quam quidam pseudomonachus Melaniae pecunia corruptus surripuit, ac ~~ad~~ Iohanni detulit, qui contra Hieronymum omnes odiorum ventos excitavit.

‡ quae est 252 quam ad eundem Iohannem [eude iohannem] dedit haeresiarchae Pelagij dolos aperiens, veritus ne ipse Pelagius insigne ob vitae sanctimoniam, et doctrinae excellentiam Episcopum suam in sententiam traheret

21 Origenistarum opera orta inter ssmos viros dissidia

Interea initio Pontificatus Innocentij Rufinus, atque Origenistae respirare visi sunt Theophilo eorundem antagonista, rebus contra Apostolicam Sedem constituto. Etenim cum hic non modo Origenem damnasset, verum et Monachos quosdam Origenistarum doctrinis infectos magnum ab Egypto expulisset, illos vero in regiam urbem profectos Xtomus, quod illi pij viderentur et docti neque eorundem errore suspectos haberet humaniter excepisset, subverens et docti neque ... contra illos a Theophilo oratores in ~~carcere~~ carcerem detrusisset gravissima inter utrumque Antistitem dissidia exorta sunt cum Theophilo Epiphanius Cyprius et Hieronymus contra Xtomum ob eadem causa facto veluti foedere conspirarunt. Porro Xtomus cum intelligeret Eudoxiam Augustam Theophilo atque Epiphanio favere, publice e suggestu contra feminarum contra rabiemque invectus, et obscure ~~[illegible]~~ Augustam impetere visus est. Hinc illa in furorem acta S. Episcopum in pseudosynodo ad Quercum dicta paulo post deponendum curavit. in quam rem acriter Theophilus incubuit qui etiam Xtomi nomen e sacris dypticis erasit. Hinc eodem, Arcadij iussu in exilium ~~deportatus~~, ~~Innocentius~~ Papa Clerici C.P. iterata legatione commotus, in Principes ac Theophilum exarsit. quo tempore Origenistae qui pro Xtomo quod semel contra Theophilum odium reperit altius loquebantur, pacem seu potius induciam a S. Pontifice obtinuere. unus Legatorum qui Romam pro Xtomo venere fuit Palladius Episcopus Helenopolitanus acerrimus Hieronymi hostis ut ex ipso Palladio Notat in Lausiacis cap. 78 ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Hieronymus vero contra Xtomum scripsisse ex eius Dei epistola ad Theophilum quae tomo 4. habetur, ante tres libros Paschales quod ... describit, de quo haec dicit Hieronymus = ille (Xtomum) ut caetera flagitia eius taceam, Origenistas in suos recipiens familias, et ex his plurimos in sacerdotium promovens etc. // At Palladius Episcopus Helenopolitanus in Lausiaco seu volumine ad Lausum c. 78. de Hieronymo scribit = tanta fuit eius invidia, ut ab ea obrueretur virtus doctrinae. // Rebus autem eo pacto turbatis Rufinus

22 Pelagij ~~[illegible]~~

Rufinus Romam se contulit, testatur hoc Paulinus in epist. ad Rufinum = etiam nunc, inquit, nunc vos in estu solitudinis, et incerto morantem Romam peti indicasti // Cum vero id accepisset Rufinum iterum in Orientem navigaturum, missa per Cerealem epistola, eundem rogavit ut [illegible] Nola invisendi sui gratia transiret Rufinus autem non longe ab Urbe degere ex laudatae epistolae Paulini exordio colligo = etsi incertum, inquit, mihi fuit per filium Cerealem quod ad te profecturus foret in tempore quo ad Sanctum Petrum revertisti in eo // At Rufinus rescribit Paulino [illegible] = Communem quidem filium Cerealem non videras; dum scius quem mihi dolorem infligeres, si reddere morares literas tuas, premisit eas ad me // additque = Quia autem quadragesime diebus in [illegible] monasterio Pinneti positus, hec rescripsi ad te eo //. E Pinnetum locus suburbanus extra portam Angelicam primo ab Urbe lapide, vulgoque Pigneto Romanis nuncupatus [illegible] Ibi Rufinus egregium opus de Benedictionibus Patriarcharum quod etiam nunc extat ad [illegible] Paulinum scripsit in nuncupatoria vero epist. ait = Quantum mediocritas intelligentiae nostre valet, / tempus indulget, / hi sinunt qui rescripta ad Origenem purgent eo // Ex quibus patet Rufinum continuatos Origeni interpretando operam posuisse, neque S. Anastasii Pape sententia ab eo [illegible] studio deterritum: Primo Origenis in lib. Num. commentariorum interpretatione, morti proximus Cusacio petente exeuntes e ut cap. prox videbimus.

l. i. c. 3. de Pelagio, Celestio et Rufino

22. *Pelagij patria* Pelagius heresis pelagiane princeps Britaniam habuit Patriam, unde Prosper inter carm. de ingratis, et c. 34., Paulus Orosius in apolog. S. Aug.[in] epist 106 et S. Prosper in chronico ad consulatum Lucii et Heracliani An. 3. qui Britonem et Britanicum Pelagium [illegible] Comigeris ut Danielis comment. in S. S. Au: [illegible] de here... c. 86. qui Pelagium Gallum Britonem vocat, et Vossius l. i. hist Pelag c. 3. vocans Pelagium Scotum [illegible] Pelagium natum ni a primo Britones qui Sal: has Celticas incolebant ad Oceanum, c. ex Britonibus quae [illegible] que occidentalem Britaniam [illegible] occupaverat, patet, [illegible] ad quae [illegible] quia huius insule, populi veri Britones appellabantur [illegible] l. i. hist. gentis Anglorum, et Usserio de antiquitate Britan. Eccles., unde quod Beda [illegible] c. 10 Britone [illegible] l. stat. corrigendum cum Vossius ut dixi, quia Scotos idem Beda c. 12 vocat = gentes a parte Britonum remotas,,

23. Pelagii Monastica Professio.

Pelagium monachum fuisse et semel scribit Aug. presertim vero in l. de haer. c. 88. Nulli tamen sacrae eius dignitatis insignitus umquam fuit, nam Zosimus Papa in epist. ad Aurelium et Afros episcopos vocat Pelagium laicum virum ad bonam frugem longa erga Deum servitute retinentem. Eo n. tempore monachi ad sacros ordines et promoti inter laicos recensebantur. Scriptores Anglici plura de illo tradunt. neminem tamen veterem testem laudant. Abbatem fuisse illum dicunt insignis Coenobii Bangorensis prope Cestriam, ubi duo mille et centum monachi [illegible]. Illorum testimonia refutat Usserius c. 8, quod merito contemnit Vossius citatus, vocans easdem [illegible] fabulas. dicunt etiam eodem anno atque eodem prorsus die natum Pelagium, quo in Africa exortus est Aug. quod haec ego [illegible] omitto. Illud vero certum est vixisse illum in oriente monachum. de tempore autem dissentiunt inter se scriptores Baronius, Vossius, [illegible] etiam ante annum 405, quia Pelagii monachi nomen invenerunt in epistola Chrysostomi quam ipse eodem anno dedit in exilio existens apud Arabissum in Armenia. Verum consola nominis similitudinem Pelagium haeresiarcham ea in epist. designari levem suspicionem dicit Petavius in [illegible] tom. 3 dogm. Theol. l. de haeresi Pelag. c. 1 n. 3. Ego quidem arbitror ante annum [illegible] in Oriente transfretasse, quod eum in occidente monachum induisse, capta autem a Gothis Roma in oriente primitus transfretasse. Aderat n. Romae Pelagius circa an. 396 quando illuc advenit Rufinus ex Oriente. Aderat etiam cum mortuo Anastasio Rufinus Roma iterum [illegible], ad haec Aug. [illegible] Italia Romae diutissime vixisse Pelagium [illegible], probabile [illegible] diuturnitatis illas temporis quo Romae moratus est Pelagius, eas esse quae

eas ēē que int Siricius quo Pontifice Romam advenit Rufinus, et Innocentius qui Anastasio successit, quo Pontifice rursus Romam rediit Rufinus.
+ qd Vossius hic colligit ex Mario Mercatore in comon. ad Subnot.

24 Cum nove doctrine quas Pelagius publicabat fama ad Aug.m in Africam pervenit, doluit eum virum in distortas adeo sententias abiisse, cujus sanctimoniam a pluribus commendari cognoverat. Sed Paulus Orosius Pelagij et Augni coetaneus in Apolog. scribit Pelagium ministrum mensarum, itaque balneis epulisque nutritum dixit, unde jacule tibi [alias] persuadeas hunc ipsum Pelagium monachum ēē, quem consideres Peleusiota l. i epist 314 reprehendit quippe cum obsoniorum condimentis curae ēēt. Ex illorum itaque monachorum grege erat Pelagius de quibus lepide haec scribit Hieronymus in epist. ad Pammachium: et tamen mirror cur cami: detrahentes vivant carnaliter, et immicos suos foveant et nutriant delicatis, nisi forte implere volunt Scripturam dicentem amate inimicos vestros !! et tamen haec falso imponi Pelagio, existimat Vossius c 3 quia videt Pelagij sanctimoniam a Htomo et Augno aliisque laudari. Orosius de facie novit Pelagium, eumque describit in Apolog. quem videris.

Senus orth. Pelagij.

Pelagius de gra. et lib. arb. nunq. scripsit

25. Sed neque vero eundem unquam de gra. et lib. arb. scripsisse existimo, nam praeterea
erat Origenianae scholae rigidus professor in quadam epist. ad Paulinum scripta, quam anno 405. scripsit,
= pene per totam, ut ait Aug. l. de gra. Xti cap. 35, nonnisi in facultate
et possibilitate nae., et pene ibi tantum dei gram. constituit //. diutissime in urbe mo
ratus est, ubique vero in colloquiis ac disputationibus haeretica semper illum dogmata
sparsisse auctor est Aug. l. 2 de pec. orig. c. 21. Cum semel Romae quendam
insignem Episcopum brevissimam illam Aug.ni orationem recitantem vel re
tantum audisset: da quod iubes et iube quod vis // eandem pluribus refellere non
extimuit teste Aug. l. de dono pers. c. 20. Edidit etiam Pelagius Romae brevis
simos in Pauli epist. comentarios quos non uno loco excutit Aug. nempe l. 3.
de peccat. mer. et remiss. et l. de gestis Pelag. c. 16. et l. de pec. orig.
c. 10., hos autem comentarios edidit Pelagius ante annum 410 quo Roma a
Gothis capta fuit, vide Marium Mercat. in libello supplic. ad Theodosium
Vossius autem l. 1 hist. Pelag. c. 4 valde inclinat Garnerius vero clara
bene affirmat hos pelagii comentarios eos ipsos esse qui libris Hieronymi
vulgo subiungi solent, nos etiam hanc sententiam probamus ex fragmento quod
invenimus apud Marium Mercat. laudato lib. quod ipse dicit se descrip
sisse ex ipsis comentariis Pelagii.† eius autem fragmenti non modo senten
tia, sed etiam verba ipsa leguntur in eisdem comentariis Hieronymi libris an
nexis‡ Porro in hisce comentariis multa adversus Xti gram. sunt, et aperte
peccatum originale excluditur, vide ea quae sunt in c. 5 et 7. et 8 et 11 epist. ad Rom.
† ubi Pelagius illud Pauli explicat: propterea sicut per unum hominem in hunc
mundum peccatum intravit etc. //
‡ in cap. 5 ad Rom. ad illa = et ita in omnes homines mors pertransiit //. Praeterea
Aug. l. de gestis Pelagii c. 16 ait: sunt quaedam expositiones epistolae Pauli ad Rom.
quae ipsius Pelagii esse dicuntur, ubi hoc quod in synodo est: nec volentis, neque currentis
sed miserentis est dei: non ex persona Pauli asserit dictum, sed eum voce interrogantis et
redarguentis usum fuisse cum hoc diceret, tanquam hoc utique dici non deberet //. At in me
moratis comentariis illi prorsus sinistro interpretamento laudata Apostoli sententia sub
jicitur. Sed S. doctore l. 3 de pecc. mer. et rem. nonnullas ex eisdem Pelagii comen
tariis argumentationes ad verbum recitante quae in editis non leguntur, dilucide
verisimile iudico eas ratiocinationes Celestii manu insertas, eoque pacto in S. Doctoris
manus venisse. Certe familiare Celestio fuit, brevissimis syllogismis uti. Iansenius
existimavit easdem expositiones Pelagii, ipsius manu fuisse subinde paruque imitatam

26.
Celestij Patria et Monachatus, et vita

Vivebat Romæ cum Pelagio eiusdem discipulus ac defensor Celestius qui tan-
to secta opera navavit ut sectatores eorum, inquit Aug. c. 88 de hæres. Celestia-
ni etiam nuncupentur. // Nec alio quidem nomine Pelagiani in Ephesina sy-
nodo damnati sunt. Scotum illum fuisse obscure innuit Hieronymus in proœm. l. 3
in Hierem. + [illegible] Marius Mercator in commoni-
torio ac Synodum contra Julianum hæc scribit. huic Pelagio adhæsit Celestius, nobilis
natus quidem, et illius temporis auditorialis scholasticus, de naturæ vitio eunuchus
matris utero editus. // De antiquiori ea te scholasticus agit Suaresius in nuper
edita eruditissima dissertatione de Origenis Hexaplis, et Origenianis [illegible]
colligit Pelagium scholam rexisse et quidem Romæ, ubi ceteros inter Celestium
discipulum habuit. Celestius prima iuventa Monasterio nomen dedit, et ut accerri-
mo ingenio pollebat, antequam Pelagianum dogma incurreret, imo adhuc adolescen scrip-
sit ad parentes suos de monasterio epistolas in modum libellorum tres, in quibus [illegible]
mantibus necessaria // Gennadius c. 44 de script. eccles. Aug. etiam l. 2 contra duas epist.
Pelag. c. 3 vocat Celestium hoc acerrimum ingenij // Sed Hieronymus l. [illegible]
[illegible] in epist. ad Ctesiphontem Celestij [illegible] Roma profectus
Rufini ac Pelagij familiaritate eius recti dogmatis naufragium fecit. Christi nullum
te originale peccatum ex Rufino se didicisse scilicet [illegible] in [illegible]
an. 412. vide Aug. l. 2 de peccat. orig. c. 3 Cum vero Alarico Roma capta
universam Italiam populabundus exercitum perveniret, Pelagius et Celestius qui ante urbis
expugnationem in longum qua secesserat in Siciliam se receperunt an. [illegible] Rufinum
Pinianum ac Melaniam Romanorum ditissimos secuti incertum est; id tamen licet suspicari
eo quod Pelagius summa celebris, Rufino carus, qui Piniano amicissimus fuit
+ ubi coarguens Pelagium ait: ipseque mutus latrat per Alpinum canem grandem et corpu-
lentum et qui calcibus magis possit sævire quam dentibus. Habet n. progeniem Scoticæ gen-
tis de Britannorum vicinia ec. // quibus epigmaticis formulis describi Pelagium ac
Celestium notat Baronius ad an. 410. Ubi notari velim, Pelagium ab eodem Hiero-
nymo mutum appellari, quod publice pro hæresi sua loquebatur, quod in epist. quoque

ad Chri=

ad Ctesiphontem inter Pelagio exprobat Hieronymus Celestius vero [illegible] et [illegible] ro a Hieronymo comparatus qd palam pro heresi latrabat unde ab Augno de pec. orig c 12. Celestius liberior, Pelagius astutior iure merito dicti sunt

27. Rufini in Sicilia obitus, et [illegible] notā.

Hoc anno [illegible] exeunte vel potius initio sequentis Rufinus in Sicilia apud Messana ultimum diem clausit extremum, othorum Rege infestis agminibus Romā adventante, Pinianus ac Melania cum coniuge secutus in Siciliam transfretavit unde ipsam Rufinus in epist. ad Ursacium q edidit Valesius inter suas animadversiones in historiā Eusebii. Hic multa [illegible] [illegible] Rufini in Sicilia, et eius obitus. Hunc crit. [illegible] in Sicilia Rufinus habuit cuius quidem [illegible] ac Paulini Nolani encomiis decoratus cuius studio insigne Eusebii historiā latio donatam se evolvisse Aug affirmavit in l de heres c [illegible] Hic tamen nimis [illegible] Origene [illegible], non modo Hieronymi et Epiphanii [illegible] odia sibi conflavit verum etiam [illegible] censuras [illegible] ut [illegible] S. Anastasii Papa in R. Synodo [illegible] de Rufino sententiā tulit. Rufinus vir religiosus plurimos Ecclesiastici operis edidit libros, multas etiam Scripturas interpretatus [illegible] B Hieronymus eum in aliquibus de arbitrii libertate notaverit, illā sententiam [illegible] S. Hieronym sentire cognoscimus et [illegible] de Rufino [illegible] de universis [illegible] religione [illegible], ex quibus [illegible] [illegible] scriptor [illegible] cap 17 [illegible] Rufinum commendat [illegible] Hieronymum [illegible] laboris [illegible] Rufinum studio incitatum ac eloquium stylo [illegible]. [illegible] Rufinus [illegible] fuit hereticus, licet Hieronymus eumdem hereticis [illegible], neq S. Paulinus [illegible] religiosa cum illo amicitiā coluisset, neq Pinianus, et [illegible] sancta Melania [illegible] una secum in Sicilia advenissent, neq in [illegible] [illegible] monasticae [illegible] set, si pala heresi infectus fuisset. Unde [illegible] suspicione qua [illegible] [illegible]

laboravit, Romam rediens coram Innocentio Pontifice a se prorsus excusavit. Et qui vel [illegible]
[illegible] errores, [illegible] a se assertos [illegible] sibi, ut [illegible] est, imputatos condemnavit,
inveni in antiquo codice Vaticanae Bibliothecae n. 234. in cuius voluminis initio [illegible]
[illegible] S. Anastasii Papae epistola ad Joannem Hierosol. contra Rufinum ab eoque translata
[illegible] [illegible] voluminis, pagina vero secunda haec Rufini palinodia legitur
Hic recitat Noris[ius] palinodiam Rufini, in qua [illegible] maiori ex parte Origenis errores
ut legentium epistolas Hieronymi ac [illegible] et Epiphanii ac Joannis Hierosol. [illegible]
Unde habemus Rufinum insigne scriptorem, et dum viveret, [illegible] ac [illegible]
[illegible] amicissimum ab omni haereseos Origenianae crimine se purgasse ac in [illegible]
[illegible] communione defunctum neque [illegible] si [illegible] assertus fuisset a S. [illegible]
[illegible] religiosus. [illegible] vero credamus a Hieronymo in [illegible] S. Ezech. et Hieron.
quos [illegible] Rufini [illegible] interpretatus est, eadem [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] atque
palinodia in Hieronymi manus [illegible] pervenisse. Notandum cum nihil in hac palinodia a Rufino [illegible]
de peccato originali, quod forte eam sententiam [illegible] eiusdem postea discipulus Celestius [illegible]
solebat [illegible] ad dogma fidei pertinere, [illegible] inter adiaphora reponenda arbitrabatur,
+ probans eum obiisse ineunte an. 411, atque inter alia [illegible] id colligit etiam ex
S. Hieronymo [illegible] praefat. ad lib. Ezech., simulque colligit Hieronymum sua com-
[illegible] mentaria in Ezechielem scripsisse post annum 411.

l. 1 c. 9. de Celestio, Pelagio et Theophilo Alexandrino

28 Celestius in Synodo Carthaginensi damnatur

Cum Celestius ac Pelagius aliquam [illegible] substitissent (non facile suspicor quo primo initio hæresis ea [illegible] erroris infecta fuit) in Africam se contulerunt. Inducta erat ab Honorio Imper. celebris illa collatio inter Catholicos et Donatistas an. 411. [illegible] rei fama commotus Pelagius eiusque [illegible] Celestius eo forte [illegible] intervenerunt, quo [illegible] celebres illos Africæ Episcopos cognoscerent. Pelagius absente Aug.no Hippone [illegible] indeque Carthaginem venit ac paulo post in Asiam profectus est [illegible] scribit [illegible] Aug. l. de [illegible] Pelag. c. 2[illegible]. Pelagio Hierosolymam profecto Celestius Carthagine substitit, statimque [illegible] Origine [illegible] occepit præsente adhuc Aug.no qui ad synodum venerat [illegible] vide Aug. l. 3. de peccat. mer. et remis. c. 6, et cum ipse [illegible] excellentior [illegible] [illegible] videretur ad [illegible] dignitatem [illegible] [illegible] [illegible] facile [illegible] nisi [illegible] diaconi industria [illegible] hæresis novæ magister et accusatus et victus fuisset. unde Aug.us [illegible] ad Hilar. in [illegible] 3 [illegible] referente Aug.no l. [illegible] de [illegible] c. 3 sic scripsit Paulinus diaconus indignatus novo dogmate plebem Carthaginensem infici [illegible] Celestium eius rei auctorem ad Aurelium primatem Carthaginensem eiusque collegas synodum [illegible] more celebrantes an. 412 detulit. Auctor ille in iudicium obiiciente Paulino negasse [illegible] peccatum, respondit [illegible] de [illegible] [illegible] peccati me dubitasse, ita tamen ut cui donavit Deus gratiam [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] audivi qui utique in Ecclesia catholica [illegible] [illegible] [illegible] vero Paulino ut auctorum nomina [illegible], respondit [illegible]

[illegible]

Rufinus, Romae qui mansit cum S. Pamachio. Ego audivi illum dicentem quia tradux peccati non sit // urgenti vero accusatore ut alios quoque nominaret indignatus respondit – non tibi sufficit unus sacerdos? // Errores quorum Paulinus Celestium accusavit recitat Aug[s] l. de gest. Pelag. c. ii. = 1. Adam mortalem factum qui sive peccaret sive non peccaret moriturus esset 2 Quod peccatum Adae ipsum solum laeserit, et non genus humanum 3 Quoniam lex sic mittit ad Regnum quemadmodum Evangelium 4 Qui ante adventum Xti fuerunt homines sine peccato 5 Quoniam infantes nati in illo statu sunt in quo Adam fuit ante praevaricationem. 6 Quoniam neque per mortem vel praevaricationem Adae omne genus humanum moriatur, neque per resurrectionem Xti omne genus homi resurgat, 7 septimum etiam nunc errorem ... posse hominem sine peccato esse et mandata dei facile custodire si velit // Celestio objectum fuisse testatur Orosius in Apolog. Paulinus hereticus delatore S. Ambrosii diaconum fuisse recte Baronius suspicatur fuit ... tradit Marius Mercator in commonitorio ad Theodosium Imper. Hic idem est Paulinus qui eiusdem Ambrosii vitam descripsit et Aug.[no] nuncupavit quem ... cum Paulino Nolae Episc. perperam confundunt. Ceterum cum Celestius sine ambagibus illa eius dogmata illa anathematizare recusaret a synodo anathemati ipse prius abscessit vide Aug[s] l. 2 retract. c. 33. Hec accidisse anno 412 [communicatione ei ... interdicta adderat] verum tempore constat ex litteris ... ad Innocentium datis circa autumnum an. 416 ‡. Celestius publico anathemate proscriptus, ex Africa fugiens in Asiam se tulit. ne tamen ut hereticus palam traduceret simulata circa se sententia ab Africanis indicaverat ~~ad Rom. sedis appellatione est interpositus~~ ad R. pontificis examen credidit appellandum. Qua mox idem ipse appellatione neglecta Ephesum Asiae urbem petierit, et ibique eum esse per obreptionem locum presbiterii petere // Marius Merc. ibid. Illy in Siciliam ex Africa se tulit Celestius ut putavit Usserius l. de antiquit. Eccl. Britan. c. 4

† hic circa iansenium ostendit Norisius non nisi semel tantum in Africam transfretasse Pelagium.

‡ scribit cum laudatis Aug[s]. ad Aurelium = hec ita objecta sunt (nempe Pelagio in synodo diospolitana) ut etiam apud Carthaginem a sanctitate tua et ab aliis tecum Eppis dicerentur audita atque damnata. //

‡ ubi ... ante ferme quinquennium // iudicatum de Celestio ibidem fuisse patres scribunt.

29. De Celestij ad R. Pontif. appellatione

Johannes Garnerius l. 1 c. 4 hist. Pelag. haec scribit "unde Celestij appellatio ad Apostolicam Sedem de qua inculcat Baronius doceri possit non video. Nam si in priori inquit Carthaginensi iudicio Celestius appellationem interposuit, mirum videri et Africanos Patres secundo iudicasse et ad Innocentium quinquenij tempore nullam notitiam eius appellationis pervenisse." Haec ille impiè. Etenim ut ineluctabile laudati Mercatoris quae Latius vi legit testium omittam, ex literis Zosimi Papae ad Aurelium et collegas datis an. 417 habemus, Celestium Carthagine damnatum Apostolicam Sedem appellasse. Scio Garnerium suspicari literas hasce Zosimi supposititias, cum ceteris legitimae sint, nullo iure Celestij appellationem omni fundamento carere affirmavit. Certe eadem legit Facundus Hermianensis qui an. 550 floruit, indeque l. 7 c. 3 eandem Celestij appellationem inculcavit. Sed eandem Celestij appellationem et Paulini diaconi qui Celestium accusaverat, libello ad Zosimum evidens ostenditur. Ex codice Vaticano exhibet illum Baronius ad an. 418. Ex eodem libello patet Paulinum diaconum audita appellatione Celestij Romae illico petisse ut causa eadem coram Innocentio R. P. latam synodum Carthag. sententiam defenderet in causae discrimen Celestius Innocentij tribunal subterfugit et elapso quinquennio coram novo Pontifice iterum appellationem interposuit. Patres vero Africani iterum Celestium convincerunt quod interpositam appellationem Innocentij timore incursu omiserat.

30 Sed et prior fuit istius novae haereseos facta Carthagine damnatio. Nam olim S. Cyprianus ibidem in synodo 66 episcoporum per baptismum originis peccatum remitti confirmaverat, atque antiquum istud africanae ecclesiae decretum in faciem sequacibus Pelagianis Aug. illisit, cujus Cyprianus scripsit ep. ad Fidum, et Augm serm 14 de verbis Apli. Eodem tertio S. martyris usus est Hieronymus in fine l. 3. dialogm

S. Cyprianus peccatum origis dari docuit.

31 Interea Carthagine novis de gratia et libero arbitrio quaestionibus personabat, et Coelestii fautores tracrum Marcellinum V.C. in partes trahere conabantur, qui anno superiore ab Honorio Imperatore in Africam summa cum potestate missus collationi celeberrimae, quae Carthagine [illegible] praefuerat, ac pro catholicis contra haereticos sententiam pronuntiaverat. [illegible] infinitum principis decreta contra donatistas opprimebat, cum vero Coelestianos quosdam molestissimos patres illarum quaestionum quas illi movebant solutionem per litteras ab Augustino petiit. Hucusque Pelagiana haeresis sermonibus et collocutionibus ab Augustino aliisque cohibita fuerat, nullis contra eam scriptis emissis. Primum igitur Aug. flagitanti Marcellino tres libros contra Pelagianos edidit quos de peccatorum meritis et remissione inscripsit et ad Marcellinum misit. Synopsin horum librorum hic exhibet Norisius. Circa id tempus scripsit etiam Aug. egregium volu

Aug. scriptis sese contra Pelagianos opposuit

egregium volumen de utilitate credendi contra manicheos ad Honoratum cathecumenum
id vero egomet ipse in plerisq. codicibus legi, in hoc opere respondet quinq: questionibus de quibus
fuerat ab Honorato interrogatus, sextam vero sponte sua ipse addidit, contra Pelagianorum
errores carthagine, ubi tum Honoratus degebat, serpentes videsis c. 36. l. 2. Retract.
Hic alia quedam habet Norisius de Augustini libris ad Marcellinum de pecc. mer. et remis.
et de libro de sp. et lit. ubi multa Aug.s contra Pelagianos errores disputat. et hec ve=
luti prima velitatio fuit qua S. Aug.s in Pelagianos impetum fecit

32. Pelagius Hieronymo crucius

Anno superiore Pelagius in Orientem profectus benigne a Joanne Hierosol. exceptus est, cui
adversus Hieronymum opportuno presidio sibi futurus videbat, profecto Pelagius egregia
se opera patrono suo navaturum credidit si Hieronymum scriptis perstringeret Quare
editos a S doctore in D Pauli epist. ad Ephes comentarios carpere occepit, ~~cui Hie~~
~~ronymus [illegible] respondere pauliss. distulit donec, ut ipse ait in proem l. 3 in Hiere~~
~~patientia sua de Xti humilitate venienti, male consientie signum arbitraret //~~
~~vide Hieronymum in proem. l. 4 in Hierem.~~ et in epist. ad Ctesiphontem contra Pelagium
inpositis Hieronymus comentariis in Ezech.m ad umbilicum perductis, Hieremiam Prophetam
cris expositionibus illustrandum susceperat In proemio vero libri 1 egre ferre se ostendit Pe
lagium sua scripta lacerare et rancida Rufini argumenta in eadem ingerere, et primo libro
in Hieremiam expleto contra Pelagium a Ctesiphonte rogatus stylum vertit, nam in proem
l 2 in Hierem de Pelagio et eius asseclis loquens - quorum furori, inquit, respondimus
ut potuimus, et si dominus vita dederit plenius responsuri sumus // et in proemio
l 3 de eodem Pelagio hec ait: patientiam nostram de Xti humilitate venienti, male
consientie signum arbitratur // et l 4 in proem de Pelagio pariter loquens ait - Cui
respondere diu tacens et dolore silentio devorans crebra fratrum expostulatione com
pulsus sum, nec tamen huiusq. proruperim, ut auctorum nomina ponerem, malens eos corrigi
quam infamari // Hieronymus prolixa epistola ad Ctesiphontem Pelagii conatibus in Oriente
obviavit, illiusq. audaciam ac furorem represit, dubie enim fidei censebatur quicumque
a Hieronymo reprehenderetur In ea epistola Hieronymus Origenismum Pelagio obji
cit, renovatamq. veterum Stoicorum apathiam, qua hominem sine ullo peccato esse posse di
ctabat dicens quod necessitati monstrant nihil tamen de peccato originali dixit, quod ea questio
nem tanto studio agitabatur a Pelagio, qui apathie confirmande unice incumbebat

33 Pelagii secta et ratio docendi.

Sed cum scripta ad Ctesiphontem epist. Hieronymus Pelagium refutaret, sectam iam ille conflaverat, gaudens plurimos de suo nomine Pelagianos dici, videbatque sua [illegible] causa homines in factiones dividi, vide Hieron.m eadem epist. Verbo autem Pelagius interea discipulos docebat non vero aliquem literis mandabat verebatur n. ne erroris ita argueretur, ut nullus defensioni locus esset reliquus: magistri tamen silentia discipulorum loquacitas proferebat in id consilii Pelagius impellebat, ut si grata essent quae discipuli propalabant, in magistri gloriam id referretur sin minus discipuli culparentur. Probe vero etiam [illegible] cum Baronius [illegible] vide Hieron. proem. l. 3. in Hieremiam Pelagium mutum appellavit quod publice pro haeresi non loquebatur, Celestium vero cerbero etiam comparavit quod pro eo Pelagius palam pro haeresi latraret. Aug. quoque l. de pecc. orig. c. 12 Celestium liberiorem Pelagium magis astutum nuncupavit. Dei gratiam ad opera virtutum implenda necessariam autumabat, etiam Pelagius, sed gratiam illam a Lege doctrina Evangelii, atque exemplo Christi minime distinguebat.

34. Theophili Alex. Obitus

Hoc anno Theophilus Alex. decessit qui cum Origenistas orientis atque occidentem commovit. Ille vero ob eiectum in exilium Chrysostomum eiusque nomen e dypticis expunctum parum famae suae [illegible] reliquit. Sed in Theodorum Mopsvest. Pelagianorum postea magistrum ac Patronum acerrime impugnavit, quo nomine non solum commendandus venit [illegible] vide collat. 5. synodi V oecum. ubi etiam Theophilus vir sanctus, et sanctae memoriae dicitur. Scribit S. Joannes Damasc. l. 3 de imag. eundem mortis proximum Joannis Chrysostomi effigiem adorasse. Theophilum etiam sanctum Apostolica sedes coluit eiusque libros omnes recepit, vide S. Leonem in epist. 97 ad Leonem Aug. et Gelasium P. in R. synodo [illegible] et Paulum Emisenum Antistitem in actis post synodum Ephesinam apud Binium

§ i c s' de S. Flavio Marcellino, et actis Aug^ni c^tra Pelagianos

35 S. Flavius Marcellinus occiditur

Mortem hic et religiosi ac sancti [et martyris] Flavii Marcellini mox narrat qui donatistarum et Pelagianorum insidiis, adversus quos plurimum Aug^m ceterosq. catholicos opera sua adiuvaverat [invisus, interemptus est]; fuerat n. Marcellinus ille in donatistarum ca[usa] iudex ab Honorio summa cum potestate delegatus, eiq. Aug^s l. 3. de pecc. mer. et remiss. [...] proxime elucubratum volumen de sp. et lit. c^tra Pelagianos, et libros de civ. dei nomini grata nuncupaverit. Vide Aug^ni epist. 2[..], in qua totius tragoediae narrationem Aug^s exhibet.

Aug^no ... Pelag. hæres. cura commissa.

Celestio Carthagine pulso plures eius discipuli ibi relicti erant cum quib. [...] agebat qui licet catholicos hæreticorum nomine insolenter ac falso [...] catholici tamen inter hæreticos [...] reputabant, nihilo [...] c^tra eosdem statuebat q. ad verum dogma brevi reversuros crederent, [unde Aug^s ...] orationibus tantum Carthaginensis populus rectam fidem docebat, quarum una [...] luculentissima [...] in sermonibus Aug^ni de verbis Apli, q. S. doctor cum Carthagine [...] dixisset ut cum Aurelio primate ac coll. [...] catholicæ [...] plurimum [...] hæreticos [...] teret, habuit in Basilica maiori rogatu ab eodem Aurelio, in ea ut sana de peccato origi[na]li doctrina Carthaginenses imbueret S. Cypriani [...] episcopi [...] est, plura hic de epocha [...] qua e habita ab Aug^ino [...] hæc oratio, quæ statuit post an. 413 [...] errore [...] habita [...] missos ad Marcellinum libros de pecc. mer. et remiss. missos aut vero libros dicit an. 412 [...] Marcellinum occisum fuisse an. 413

31
lagius Aug^tum sibi
[illegible] ee studet

Hoc anno (415) Pelagius [illegible] hominum sibi ee videri [illegible] in aliorum gra[illegible] [illegible] vos irrepere tentavit in primus illud unice eidem cure erat Aug^ni [illegible] [illegible] / facere / [illegible] servare itaq Aug^m humanissimis litteris [illegible] [illegible] hereticus dolos Aug^s, breve tri epistola eius [illegible], nec [illegible] [illegible] adversantium accusationib opponere [illegible] Pelagius, quo [illegible] [illegible] / ipso Aug^o teste probavit erat ea epistola [illegible] dilectiss et [illegible] [illegible] Pelagio Aug^s in dno salutem [illegible] me [illegible] [illegible] et certa facere de salute vestra [illegible] tibi [illegible] bona [illegible] [illegible], et cum illo vivas in eternu [illegible] dilectiss. et desideratiss [illegible] [illegible] preconia de me tua que [illegible] epistola continet [illegible] tri animo erga exiguitatis mea ingratus ee n possum, simul admonens ut [illegible] [illegible] in me que tali a dno [illegible] me [illegible] [illegible] admonuit. scripta n epistola Pelagio ia mala [illegible] S. de gest. Pelag c 29. Imo in [illegible] pene verb huius epistole [illegible] [illegible] singula discutiendo [illegible] subscriptio e [illegible] Aug^s laudato / de gest Pelag. et c 29 [illegible] ibi et bona a [illegible] eidem optavit et [illegible] necessitatis indicavit

§. 1. C. 3. De S. Flavio Marcellino et actis Aug.ni c.ra Pelagianos

35 — S. Flavius Marcellinus occiditur.

Mortem hic et religiosi ac sancti Flavii Marcellini mores narrat qui donatistarum et Pellagianorum invidiis, adversus quos plurimum Aug.m ceterosque catholicos opera sua adiuverat; fuerat n. Marcellinus [illegible] in donatistarum ca. iud. ab Honorio summa cum potestate delegatus, ei Aug.s l. 3. de pecc. mer. et rem. et proxime elucubratum volumen de sp. et lit. c.a Pelagianos, et libros de Civ. Dei nonnullis gratia nuncupaverit. Vide Aug.m epist. 259 in qua totius tragediae narrationem Aug.s exhibuit.

Aug.no expugnandae Pelag. haeresis cura commissa.

Celestio Chartagine pulso plures eius discipuli ibi relicti erant cum quibus tamen multa agebat qui licet catholicos haereticorum nomine insolenter ac false traduxerint, catholicis tamen inter haereticos [illegible] deputabant, nihilque [illegible] statuebat [illegible] ad vetus dogma errori revertendum crederent, orationibus tantum Chartaginensis populus rectam fidem docebat, quarum unam luculentissimam legere quis [illegible] inter sermones Aug.ni de verbis Apostoli, et S. doctor cum Chartaginensem [illegible] ut cum Aurelio primate ac collegis catholicis rei plurimum pro haereticos [illegible] haberet, habuit in Basilica maiori rogatu ab eodem Aurelio, in ea et sana de peccato origi. doctrina Chartaginenses imbueret. S. Cyprianum [illegible] Cyprian. filio [illegible], plura hic de epocha qua [illegible] ab Aug. [illegible] hec oratio, quae statuit post an. 414 [illegible] missos ad Marcellinum libros de pecc. m. et remiss. missos [illegible] docuerit Marcellinum occisum fuisse an. 413

31
Pelagius Aug^num sibi
benevolum ee studet

Hoc anno (415) Pelagius cui alicuius nominis sibi ee videretur in aliorum gratiam se [illegible]
[illegible] irrepere tentavit. in primis illud unice eidem curae erat Aug^ni [illegible]
[illegible] facere [illegible] servaret itaque Aug^m humanissimis litteris convenit [illegible]
haeretici dolos Aug^s, breve in epistola eius [illegible] nec [illegible] epistola [illegible]
[illegible] adversantium accusationibus opponere [illegible] Pelagius, quo [illegible]
[illegible] quo Aug^c teste probaret erat in epistola [illegible] et [illegible]
[illegible] Pelagio Aug^s in Dno salutem. [illegible] quod me litteris tuis [illegible]
dignatus es et certum facere de salute vestra. Retribuat tibi Dnus bona [illegible]
[illegible], et cum illo vivas in aeternum Dne dilectiss. et desiderantiss. [illegible]
[illegible] praeconia de me tua, quae tuae benignitatis epistola continet [illegible]
[illegible] animo erga [illegible] ingratus ee [illegible] simul [illegible] potius
[illegible] me quae [illegible] a Dno fiat [illegible] me [illegible]
[illegible] admonuit [illegible] epistola Pelagio [illegible]
(de gest. Pelag. c. 27) imo in [illegible] pene [illegible] epistolae [illegible]
[illegible] singula discurrendo [illegible] subscriptione
ostendit Aug^s laudato (de gest. Pelag. c. 27) [illegible] ibi et bona [illegible]
[illegible] gratiam et precum necessitatem inculcavit

36 Pelagij opusculum ad Demetriadem.

Demetrias nobilissima, iusta S. Sothia vadit .... in Africa ... ac, ... sacra velatione ... S. Hug. ... iam paratis pene nuptijs, castae vitae propositum induere nostra cum Juliana matre Hieronym. ... sese adiunxit. Hoc generosum ... propositum ... celeberrimos quoque illius qui scripta vel in commendatione ... animi provocavit. gratulatus est cum matre Hug. ... Hieron. ... quas ad ipsam ... litteras ... et qui ... erat S. Innocentius ... Pelagius ... ad eadem ... laudem ... Juliana ... hoc opusculum Pelagij ... solo ... ad Innocentium misso ita vero ibi haeretica sententias inserverat ... catholicis a pluribus habitus sit ... eadem epistola inter Augustiniana ... ... locum ... S. ... in ... Juliane ... adscripsit ... ante S. Hug. illa ... opus publicavit atque impugnaverit an ... Pelagij epistola ab ... ad manus in Hugoni manus venit ... Alypio ad Julianam scripsit ... illa epistola Pelagij: ... ipsam delata fuerat ... haereticum ... quo adversus Pelagius ... fierent ... In ... litteris S. Doctor meminit epistolae q. Pelagius ... ad Innocentium ... mirece ... ad Demetriadem ... ... fuit ... Pelagij epistolae ... in l. de grã Xti a cap. 37.

l. i. c. 6. de Scriptis Pelagij

34. Liber Pelagij ab eiusdem discipulis prouincia

Anno 414 Pelagiana heresis clarius prodita e a Simasio et Jacobo [illegible] Pelagij discipulis. Res autem hoc pacto se habuit. Plures sibi Pelagius [illegible] in [illegible] [illegible] acciuerat, quibus seuerioria [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] epistola acerrime in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lumen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] publicare [illegible] ne a discipulis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Hieronymum [illegible] [illegible] et illius [illegible] [illegible] tantum [illegible] [illegible] et Hieronymus [illegible] [illegible] S. Aug. lib. de na. et gra. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] credimus, [illegible] [illegible] S. Aug. ex Pelagio [illegible] [illegible] [illegible] contenta quae continet epistola ad [illegible] [illegible] [illegible] et S. Aug. de na. et gra. c. [illegible] 39 [illegible] [illegible] [illegible] Pelagius [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Hieronymum [illegible] de hoc Pelagius in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gra [illegible], et ne solus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro se [illegible] [illegible] [illegible] Hieronymum et Aug.m [illegible] libri hoc [illegible] [illegible] [illegible] Aug.s erant inter alios Pelagij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Pelagij exhortationes [illegible] [illegible] vita [illegible] at prauis doctrinis imbuti [illegible] Dei gra [illegible] Hi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Aug.s [illegible] [illegible] de na. et gra. [illegible] Pelagij librum [illegible] [illegible] Aug.s [illegible] [illegible] Pelagij librum [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Pelagius homo, [illegible] [illegible] [illegible] Aug.s [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quem [illegible] erroribus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] librum [illegible], qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] antidoto statim iuvenes illi pelagianum errorem [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

40
Alia Aug[ni] scripta adversus Pelagianos

Ab Aug[no] in [illegible] undequaq responsa petebant [illegible] [illegible] fautores qui [illegible] Pelagii [illegible] [illegible] Hilarius, [illegible] quaestiones explanandas ad Aug[um] e Sicilia transmisit [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] quae in Augustiniana e [illegible]. Eodem fere tempore [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] haeresi [illegible] Aug[no] tradiderunt libellum etiam eodem [illegible] pelagiani [illegible] [illegible] [illegible] et Sicilia acceperant et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quibus Aug[us] respondit libro seu melius epist. (nam [illegible] etiam [illegible] ab Aug[no] [illegible] [illegible] [illegible] sit inter libros [illegible] quos in libris retract. [illegible]) de perfectione iustitiae, nam Aug[us] hoc opus esse [illegible] faciunt [illegible] in [illegible] [illegible] collat. Fulgentius [illegible] et [illegible] in [illegible] Orosius etiam ad Aug[um] venerat [illegible] Priscil[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Aug[us] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] brevi reiecit ac [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], veluti [illegible] Pelagii errore suffocatum [illegible] Plura [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]

41. Augni de aē. origine hesitatio.

Orosius int alia de origine etm ae certius aliqd ab Augno cognoscere desiderabat, in ea in quā magnum illud ingenium [illegible] fluctuavit. illa quidm e nihilo creatā citra dubiu[m] [illegible] severasset. e in ea sententia [illegible] [illegible] traducem difficillime explicari autumabat. [illegible] vero hac dubitatione agitatus [illegible] [illegible] [illegible] a Hieron[illegible] difficilis intelligentiae [illegible] decrevit. Quare Orosius monuit ut Hieronymu[m] adiret. [illegible] origine animae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] in qua [illegible] [illegible] de re sententias [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sequenti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] origine [illegible] [illegible] fuit a Renato monacho cum familiari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Optati necessario cui iste ipse Optatus litteras de eadem [illegible] et a [illegible] [illegible] [illegible] origine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Aug. [illegible] ad Optatu[m] epistolā [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inde a pluribus annis se [illegible] de ae. origine [illegible] crearet immediate a Deo, [illegible] [illegible] a parentib[us] in filios derivaret, de qua re nihil [illegible] [illegible] scripturis certi colligi posse ostendit, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ae. peccatu[m] origle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Romani Pontificis [illegible] argumentationes Pelagii qua ex [illegible] creatio[ne] [illegible] originis peccatu[m] [illegible], [illegible] etm fragmentu[m] [illegible] [illegible] [illegible]

§. I c. I. De scriptis Hieronymi cra Pelagiu[m] et [illegible] [illegible] cra Pelagiu[m] [illegible]

42. Hieronymi dialogos cra Pelag.

Hieronymus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cura cra Pelagiu[m] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] amicorum expostulatione provocatus hoc anno 415 libros dialogoru[m] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] socratico more [illegible] [illegible] parte, qd diceret [illegible] posset exponere. Attici et Critobuli nomina induxit [illegible] [illegible] [illegible] tantu[m] in proœmio Pelagiu[m], et haereseos restauratore nominavit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ac se scriptis [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] et Aug. I. [illegible] [illegible] [illegible]. Hos [illegible] Hieron. in [illegible] [illegible] dialogos paulo ante Synodu[m] Diospolitana[m] quae hoc anno exeunte celebrata fuit [illegible] [illegible] Hieron. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

43. Joanis Hierosol cra Pelagiu[m] iudiciu[m]

Cu[m] Orosius in Siciā venisset Hieronymu[m] [illegible] [illegible], cuncta quae Carthagine cra Celestiu[m] acta fuerant exponere, libros etm de pec. mer. et rem. ab Aug.o cra Pelag. [illegible] lucubratos eide[m] tradidit una cu[m] libris quos S. Doctor nup[er] ad Hilariu[m] in Si[cilia] [illegible] miserat. [illegible] a Hieronymo [illegible] [illegible] Palestina vulgata sunt Pelagij [illegible] in [illegible] [illegible] vocata e. [illegible] [illegible] [illegible] sibi [illegible], [illegible] Hieronymu[m] [illegible]

Augm

et Aug.^m ~~sam~~ styli... Pelagium exercendum cu vise. si vera is docent Joanes Hier...
quem ... Castellum creabat ... nec passim de amicis sibi hoe ... Ca...
... in die ... ille post ... serviret ... subita ... Latio pronavarent
dum Hieronymo ... etiam Pelagio a ... coram toto Clero Hierosolymitano ...
... egerit ... Orosiu ... Hierosolyma, ... Joanes co...
... synodi ... rogat ... in Africa ... Celestius ... erat
... Celestius ... Carthagine ... Augustino ... Augustino
Africa ... Se vero ... Aug^m Pelagij librum ab huius discipulo ... in
... putavit ... Aug^m epistola ... in ... e...
coram ... Aug^s ... ad Hilarium
inde in consessu Pelagius interrogatus diceret ne ea quae Aug^s in Epist ad Hilarium
putavit Ille ut erat impudentissimus ac tum ... in Aug... ...
... Augustinus ... clamaverunt ...
... in Europa ... de ecclesia dei ... haereticos ... expellendumque
et ... ab illo ... ab ecclesia Joanes iudicio ...
imperavit, et ne Pelagio ... in Aug^m excideret, ... Aug^...
... libere sua sententia exponeret, rogavit Orosiu ... si quae Pelagio ... | Orosij libert...
... arbitraretur. Ille docere Pelagium dixit, posse hoc ex sine peccato ... man-
data dei facile custodire, si velit ... Pelagius ... ...
... esse ... Joanes Orosio ...
accusatorem, se tunc iudicem futurum ... Orosius Nos accusatores huius ...
... fratres tui, Patres nostri ... et ...
... intimamus ... Joanes ...
... ex ... sanctitatis ... tribus ...
... comprobavit. Ille turbabat Orosium ... Joanes olim ...
... quae ... respondebat ...
... et ... ab ...
... nobis notum erat. At Pelagius ex Oriente ...
... Audiebat ... Orosiu ...
... dominus ex ...
... ... alia ex alijs ...
... putaverant ... ex Joanis in ...
Quare cum plures

Quare cum plura hinc inde dicta fuissent, nihil de Pelagio iudicatum est, res- tumque integra ad Innocentium Pontificem delata, in qua sententia omnes iverunt. Hic consessus habitus est Hierosolymis exeunte Iulio.

44.
Orosij Apologia de libertate arbitrij

Pelagius eiusque satellites Ioanne conniventes plura in Orosium, qui novum Pelagio peri- culum molitus fuerat, congerebant, tandemque in ea sententia eum traxerunt ut crederet, Orosium asserere, nec [illegible] dei gratia hominem esse posse sine peccato. Hinc cum prima solemnitatis die Orosius Ioanni sacra facturo adstitisset, auditum ab eo est, cum hereticus diceretur, quod sine gravi ignominia tulit. Ille [illegible] quo se defenderet obiectisque [illegible] nota [illegible] prout excuteret paucos intra dies apologiam edidit pro libertate arbitrij inscriptam, in qua gesta in Hierosolymitano consessu enarrata sui defensionem prosequitur, in [illegible] Pelagium invehitur, eiusque epistola ad Demetriadem [illegible] data [illegible] [illegible] Ioane [illegible] Hic Hierosolymitanus consessus coram Ioanne [illegible] [illegible] Orosius [illegible] auctor apologiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Pelagij examine a Ioanne [illegible] [illegible] affirmat [illegible] [illegible] apologia [illegible] integra [illegible] [illegible] Augustinum [illegible] celeberrimi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Pelag. [illegible] Orosio [illegible]

[illegible] Apologia [illegible]
[illegible]

apologia sua in narrat, ut optime veritati [illegible] ant, [illegible] dicta fuerit [illegible]
[illegible] gesta [illegible], et omnia [illegible] conatore et gesta Pelagianorum [illegible]
[illegible] absente [illegible] poruerint, [illegible] hallucinatur existimans [illegible]
Orosius [illegible] Augustino [illegible] gesta ut ex S. Aug.[ni] habeamus [illegible]
[illegible] minime [illegible] quae de se Orosius in [illegible]
[illegible] narrat. [illegible] aliud habuisse de Pelagio [illegible] Joannis [illegible]
[illegible] 14 de gestis Pelagii vide etiam c. 15 et 17. Orosius vero [illegible]
[illegible] et denique Joanne [illegible] fuisse in Orosium [illegible]
ex [illegible] ipsomet absente, de [illegible] in synodo. [illegible]
[illegible] Aug.[ni] [illegible] impetu, ut haec inibi scribant
in [illegible] tamen [illegible]
[illegible] Orosius in Africam appelleret et Aug. libros de [illegible] et gratia elucubraverit,
Orosio paulo ante in Palestina [illegible] ex epist. 102 [illegible]
[illegible] in opus adscribens [illegible]
[illegible] capita designat [illegible] illum [illegible] libri [illegible]
[illegible] apologia de libertate arbitrij [illegible] ibidem Orosius se potius [illegible]
In Pelagium [illegible] pro libertate arbitrij supra gratiam [illegible] decertabat. et quidem [illegible]
titulum ab Orosio [illegible] inscriptum facile suspicor de hoc aliquid indicent

Synodi [illegible]
io [illegible]
Pelagi[illegible]

1, c. 6 Pelagius Diospoli catholice absolvitur, in Hieronymum debacchatur.

45 Synodus Diospolitana a. 4[illegible] Pelagii absolutio

Interea circa an. Lazarus Episcopus [illegible] suis ab sedibus pulsi [illegible] tum Aplice sedis iudicio, in Orientem transfretarant ut illius regionis Antistites [illegible] vere in Palestinam venientis Pelagii errores intellexerunt, de orthodoxa catholica religione collatum libellum [illegible] Eulogio Caesariensi Palestinorum metropoli dederunt, a quo synodus statim indicta fuit Lyddae, quae et Diospolis dicebatur. Quatuordecim illuc episcopi convenerunt [illegible] et Aug. l. [illegible] c. 5. Auctore [illegible] ad synodum Pelagius [illegible] abfuit etiam Orosius qui iam in Africa [illegible] et [illegible] gente Pelagio [illegible] ex accusatorum libellis obiecta sunt quos [illegible] Aug. in l. de gest. Pelag. [illegible] Pauli negotio [illegible] synodo [illegible] exponeret, et ipse Pelagius [illegible] verborum circumlocutionibus [illegible] ut Pelagius [illegible] Subdolas illius artes pauci potuerunt [illegible] Innocentius papa in epist. ad Aphricanos [illegible] Aug. et Aug. l. [illegible] Sic igitur contigit ut hanc absolutionem ab illa synodo Pelagius obtineret, [illegible] et communioni retentus [illegible] vide Aug. l. de gest. Pelag. c. 19 et 20 et l. de pec. orig. c. [illegible] ambiguus verbis, subdolis sententiis, et [illegible] in specie verborum [illegible] ut Aug. illius synodi gesta [illegible] dixerit: Quis et nostrum [illegible] forsitan contigisset si cum eis in illo iudicio sedissemus. Usus etiam in hac synodo Pelagius [illegible] epistola ab Aug. [illegible] data quam posuimus ante n. 31 [illegible] quas a pluribus Episcopis acceperat in fidei suae testimonium [illegible] vide Aug. de gest. Pelag. c. [illegible] Hieronymus epist. 29 inter Augustinianas [illegible] Anianum [illegible] diaconum [illegible] Pelagii [illegible] synodum vocat miserabilem, At Aug. [illegible] de gest. Pelag., plura etiam [illegible] l. [illegible] c. [illegible]

Calvisius scribens in sua Chronol. ad an. 415 Pelagium in hac synodo perversos [illegible] ac penitudine ductus [illegible] eiurasse atq. ad catholicorum partes accessisse. nam versipellis [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] quod negavit ore, corde ~~[illegible]~~ servavit nam quod [illegible] eius anathematizata in literis eius invenit // [illegible] sunt Aug^ni^ in [illegible] [illegible] Hanc synodum exeunte hoc anno (415) celebratam fuisse hinc probat Calvisius Eros et Lazarus literas ad Orosium ad Africanos Episcopos miserunt quibus Palestinae synodi gesta illos docebant

46.
Pelagij ex diospoli tana consensu insolentia

Inde ea an 416 Pelagius datis ad amicos literis approbatam suam prius sententiam ab Episcopis diospoli gloriabatur vide Aug^um^ de gest. pelag. c. 30. [illegible] in primis [illegible] [illegible] eiusdem synodi [illegible] publicaverit, ~~[illegible]~~ unde Aug^um^ [illegible] [illegible] abuno sibi Aug^no^ timeret, cum [illegible] in quatuor [illegible] se [illegible] libris [illegible] [illegible] sue defensioni synodo approbatam, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] At [illegible] a illa [illegible] tumidus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in Hieronymum evomuit stylo [illegible] [illegible] [illegible] Quidam [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] favens religiosos viros ac feminas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diaconum [illegible] [illegible] [illegible] monasteria [illegible] [illegible]. Hieronymus ut ait Aug. in [illegible] de gest. pelag., [illegible] in [illegible] munitione [illegible] [illegible] fuga. [illegible] [illegible] ob hec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Joannes [illegible] [illegible] [illegible] vehementer [illegible] [illegible]

Sed et scrip

Iei et scriptis in Hieron.m idest impremuit nam libros Dialog a S Doctore scriptos editis quatuor de lib. arbitrio libellis confutare conatus fuit. Hos vero libros contra Hieronymum a Pelagio editos ex Iuliani verbis l. 4. oper. imp. c. 81. quo Aug.m hec habet: contra illi opere a cattolico viro (Pelagio) pulsatus fuerat iteratum e. // at nullum alium quam Pelagium nostra scripsit se totus e. Aug. l. de gra. Xti a cap. 35 et seq. Ex his quos libris scribit In: nocentio idem Pelagius: Legant etiam recens meum quod didici qd pro libero nuper arbitrio scribere compulsi sumus, et agnoscent quam inique nos negatione gratiae infamare gestierunt // quo Aug.m ibid. c. 41. Hos vero libros editos post synodum Diospolitanam nempe an. 416 significat S Aug. l de pec. orig. c. 14

41 describitur Theodorus Mopsuest.

J. i. c. 9 De Theodoro Mopsuestno

Nunc vero novum Pelagianus exhibeamus. Florebat tunc in Oriente Theodorus Episcopus, quem universe illius etatis patres ob eximiam doctrinam famam celebrarunt oraculum suspiciebant: qui cum civitas acerrime Pelagianos repressit, ac mortuus graves postea turbas excitavit. Desunt paucis fuit ipsis describendus erunt, cum presertim Baronius, Jansenius, Vossius [illegible], et alij qui Pelag. in historiam scripserunt insigne hunc Pelagianum recognoverunt, qui magis initium

magis mirum videtur nec ipse Photius per totum scriptum observaverit. Patria illi [illegible]
fuit Antiochia, nam Antiochenus appellatur in Synodo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cele-
brata an. 553 ut refert [illegible] in Synod. V. [illegible] [illegible] Joannes celeberrimi [illegible]
[illegible] Antiochenos [illegible] atque Andragathii philosophi auditor fuit. Deinde forenses causas
agere [illegible] tribunalibus inservivit [illegible] [illegible] [illegible] vero relicto monachum induit hoc ip-
se Theodoro [illegible] [illegible] [illegible] ex Sozomeno l. 8. c. 2. [illegible] [illegible] post
monachum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solitariae vitae [illegible] [illegible] [illegible]
rant. At [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corpus epistola ad Theod. [illegible] misit = et [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] humana [illegible] queat [illegible] ille [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Joannis [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] vitae [illegible] verba sunt laudati Sozomeni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
l. 8. c. 3. qui narrant Theodorum [illegible] meliore [illegible] [illegible] [illegible] de Diodoro
[illegible] [illegible] litterarum [illegible] [illegible] ita [illegible] ut [illegible] in [illegible] admiratio-
nem traxerit. [illegible] Olympio Episcopo Mopsuestiae, Theodorus Antiochenus succe-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] Episcopo. Mopsue[stia] [illegible] urbs
erat in secunda Cilicia [illegible] domicilium Mopsi [illegible] [illegible] [illegible] ab aliis dicta et
Ammiano Marcellino l. 14. Plinio l. 5. c. 27. [illegible] l. 14. et [illegible] [illegible] plura [illegible]
de ista urbe, Noris [illegible] et [illegible] antiquitate et nobilitate. Theodorus Episcopatum conti-
git an. 392 [illegible] in ea civit. triginta sex annos et mortuus esse an. 427. et Theo-
doretus in historia [illegible] in synodo CP. sub Nectario [illegible] Arcadio III. et Honorio II
Coss. an. 394 in causa [illegible] [illegible] in Arabia cum aliis Episcopis sedit ut ex actis
synodalibus [illegible] [illegible] Theodorus innumera [illegible] volumina exaravit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et Eunomianum dogma
[illegible] in acie [illegible] nec [illegible] [illegible] Appollinarii [illegible] [illegible] a Theo
doreto in calce [illegible] hist. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in fine [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ingenio indulget et antiquiores
[illegible] [illegible] nova via [illegible] [illegible] in absurdissimos errores [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et Pelagianis et Nestorianis nova dogmata [illegible]
de Nestoriani [illegible] [illegible] [illegible] de Pelagianis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

15 Theodorus Mopsuestiae magister

[illegible] ac [illegible] mortalis [illegible] ut Adam mortalis [illegible] quem [illegible]
[illegible] sive in peccaret moreretur ex S. Aug.no ep. 106 et [illegible] ut c. 13.
[illegible] porro hunc errorem [illegible] Theodorus [illegible]
[illegible] ac postremo Pelagium socios. ex Mario Mercatore qui Pelagio ipsi ac
[illegible] libellus contra Iulianum MS. extat in bibliotheca Vaticana
inter Volumina Palatina. num. 234 quod commonitorium idem nominat ac [illegible]
presbitero nuncupat ubi p. 3 scribit hanc quaestionem contra catholica [illegible]
multos [illegible] et praecipue in Cilicia a Theodoro quondam [illegible] Mop-
suestenae [illegible] Rufinum natione Syrum Romae [illegible]
Anastasio Pontifice
[illegible] Britanni [illegible] natione Rufinum Mercator [illegible]
[illegible] Romam venit [illegible] in [illegible]
et eo quod sub Anastasio Rufini [illegible] Romae [illegible] et [illegible]
[illegible] Mercator Rufino [illegible]
quod tamen in fine Pontificatus Siricii contigit [illegible] Mercator [illegible] nomina-
[illegible] in l. de [illegible] ad [illegible] dicit se ab eo [illegible] de quibus
quaestionibus [illegible] qui negant mortem esse peccato retributam ex. Quare
ex Aug. [illegible] Mercatore [illegible] commentarium contra Iulianum
[illegible] memoratum [illegible] ut [illegible]
[illegible] Adam mortalis factus de quo [illegible] doctore [illegible]
[illegible] Pelagiani contra Hieronymum et [illegible]
[illegible] Hieronymi dialogum [illegible]
[illegible] contra Hieronymum libros [illegible]
[illegible]
[illegible] Theodori libri [illegible] et scriptis contra Hiero-
[illegible] et
[illegible] Theodorum [illegible] Pela-
[illegible] codice 171 [illegible] quo [illegible]
[illegible] fuisse notat [illegible] et eodem [illegible] negasse [illegible]
[illegible] humanae [illegible] et immortalis [illegible] ac mortalis
post culpas [illegible]

post culpã conditionem. Neq. [illegible] obiecere Hieronymo calumnia, quas opponē:
rant Pelagiani, ipse docere [illegible] ab initio formatum ee mortalē: cum et [illegible]
Aug^no in 4to opens imp^f [illegible] Julian et in libris de nuptiis et concupiscentia [illegible]
docere [illegible] ab initio formatum ee mortalē [illegible] Adam, qd Pelagiu in [illegible]
[illegible] se damnasse [illegible] sententie, Pelagiane [illegible] exponat.
[illegible] in disert. [illegible] Synodi ephesina [illegible] Theodori a Photio, [illegible]
putat a quodã incerti nominis Pelagiane [illegible] at [illegible] Theodorum de
[illegible] et [illegible] Pelagianizare, sed [illegible] eruditi [illegible] Photio et
[illegible] Theodori illud opus [illegible] Cod. [illegible] hunc [illegible] qd [illegible] Theo
[illegible] Pelagianum [illegible] Nõrisius narrat quemodo [illegible]
[illegible] scripta Marii Mercatoris que [illegible] in manus [illegible]
mentu [illegible] operis huius Theodori quod Phot. hic describit et putat [illegible]
Mercatori eiusdẽ [illegible] excerpta fuisse ac latio donata et postea pro:
[illegible] fragmenta ex illo [illegible] volumine excerpta ee cuius Photius [illegible]
[illegible] meminit. Cui [illegible] in synodo V. in qua Theodori errores [illegible]
sunt [illegible] originale [illegible] [illegible] documentationes in
[illegible] fuerint [illegible] in cã fuit qd [illegible] ab initio Theodorum tanq
Nestoriane heresis magistri a Catholicis statim post celebratam synodum Ephe:
sinã publicatur fuerat, [illegible] eiusdẽ [illegible] sententie ab aliis
[illegible] disseminatã: unde ob eadẽ precipue auctor [illegible] accusabat [illegible]
[illegible] plurimis eiusdẽ errori [illegible] etiam in [illegible] [illegible] nihil [illegible]
tica Theodori asserta reperiuntur [illegible] eiusdẽ de peccato originali errori [illegible]
[illegible] solum [illegible] Xto [illegible]. Non solum [illegible] Hieronymum [illegible] d etiam
Aug^ni libros eo volumine impugnavit Theodorus qd laudatus Mercator synopsi [illegible]
[illegible] scriptos a Theodoro libros illos [illegible] S^m Aug^m defendenti originẽ peccati [illegible]
[illegible] Theodorus quinq illos libros [illegible] circa annum 410 [illegible]
[illegible] litteris, Pelagiũ [illegible] condemnantes miserunt, que, an [illegible] publi:
cate sunt neq. [illegible] impudente [illegible] Theodorum, qui [illegible]
post Romani Pontificis iudiciũ ad universos Orientis [illegible] missum [illegible]
[illegible] orbe subscriptionib SS^m Patrum roboratum, ut [illegible] laudatus Mercator tam
multa cõa Hieronymum et Aug^m universaq [illegible] scribere

49 synod[illegible] cõa Pe[illegible]

l. i. c. 10. Synodus Chartaginensis et Palestina contra Pelagium

44\.
Synodus Chartaginensis contra Pelagianos

Orosius et Orienti in Africam cum sancti Stephani reliquiis appulerat, quae in uno loco [illegible] plura miracula [illegible] libros [illegible] Hierosolymis [illegible] Pelagii [illegible] gesta significant [illegible] quibus Eros et Lazarus Africanos Episcopos de Pelagii dolis certiores faciebant doluitque Aug. Orientales Episcopos sic Heretici a se deceptos [illegible] Aurelius [illegible] Provinciae Proconsularis synodus referenda erant, quae ubi Chartagine convenit Pelagianorum causa ab Episcopis 68 cognita est. Patres [illegible] agitata [illegible] simul gesta in [illegible] Palestina viderant, ubi Pelagius a Provinciali synodo absolutus fuerat, [illegible] Pelagius [illegible] et [illegible] quaecunque scripta contra eos prolata fuerunt sua esse negabant, nec est quemadmodum de mendacio convincantur, generatim [illegible] et affirmat [illegible] humana [illegible] natura [illegible] gratiam Dei [illegible] sanctorum [illegible] parvulos [illegible] et aliud [illegible] anathema sit [illegible] Pelagii [illegible] condemnarunt et quo maior decreto [illegible] Innocentio [illegible] una cum epistolas [illegible] Lazari [illegible] Orosio [illegible] patres [illegible] in litteris synodalibus quae apud Aug[m] [illegible]

50.
Synodus Milevitana contra Pelagianos

Paulo post in Numidia habita est Synodus Milevitana et ad Milevim Numidiae urbem cum id temporis Severus sanctus praeerat, unde patet errare eos qui hanc synodum in insula Melevi coactam dictant. Convenere unus et 60 episcopi, quos inter Silvanus Numidiae primas et [illegible] Augustinus et Alipius, discussa est Pelagianorum causa [illegible] contra Pelagium [illegible] fuit et eosdem novorum dogmatum inventores [illegible] litteras ad Innocentium [illegible] Epistola synodica est inter Augustinianas [illegible] [illegible] memini [illegible] communi contra ingratos [illegible] circa autumnum [illegible] anno 416 celebrata [illegible] [illegible] ineunte ianuario anno sequenti utrique epistolae Innocentius respondit

51
De canonibus [illegible]

Collectores [illegible] ediderunt synodum Milevitanam coactam ut in titulo [illegible] Arcadio et Honorio Augustis Coss. in qua leguntur statuti canones 27, quorum octo [illegible] Pelagianorum [illegible] [illegible] [illegible] nullos in ea synodo canones contra Pelagianos [illegible] [illegible] quippe quae an. 402 quo fratres Augusti ultimum simul [illegible] [illegible] fuit, quo tempore [illegible] Pelagianorum [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] 27 canonum quos [illegible] synodicum collectores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Milevitanam nomine [illegible] [illegible] ac diversis Africana [illegible] [illegible] [illegible] octo canones contra Pelagianos qui ibidem leguntur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Milevitana synodo an. 416 decretos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuerit [illegible] Aurelius Carthaginensis [illegible] [illegible] ad an. 402 Baronius sententia [illegible]
et Labbeus [illegible] Jansenius negant [illegible] contra Pelagianos [illegible]

fuisse quib[us] assentit[ur] Christ[ianus] Lupus in notis ad can. 50 Ferrandi. Cum vero ex 27 canonib[us] qui vulgo Milevitani dicunt[ur] tres tantu[m] a priori synodo in ea urbe habita scriptos fuisse nempe 13 14 et 15 [illegible] cum an. 419 in synodo Chartaginensi recitarent[ur] statuta om[n]i[um] conciliorum quae sub Aurelio Primate in Africa celebrata fuerant tres tantu[m] canones memorati Milevitanae synodi deputati sunt, ceteris reapse duob[us] aliis Chartaginensib[us] adscriptis. Primum viii canones eam fuerunt a plenaria synodo Africana ut mox probabo. Honorio xii. et Theodosio viii Coss. an. 418 qua Pelagiana haeresis in universali ex Africa [illegible] damnata fuit [illegible] sequentes 9 10 11 [illegible] 19 20 statuti fuerunt a synodo Chartagin. Honorio vii. et Theodosio iterum Augg. Coss. an. 407. Canones 21 22 24 25 [illegible] secunt, quid [illegible] [illegible] in plenaria synodo proxime memorata anno 418 [illegible] canon 27 est ab illa synodo alienus na[m] illic legitur subscriptus Donatianus Telepten[sis] primae sedis in certum est an 402 [illegible] Milevi habita fuit Mizonium fuisse Episcopum primae sedis in Byzacena Provincia. Erat Mizonius an. 397. Byzacenorum Primas ex codice laudato ubi recitatur synodus [illegible] et Attico Coss. celebrata idem [illegible] memorat[ur] infra in synodo [illegible] [illegible] [illegible] et Anthemio Coss. an. 405 et [illegible] an. 411 ut [illegible] ex gestis collationis Chartag. c. 173. quo tempore Donatianus [illegible] ad primatum Provinciae evaserat ut dicemus inferius c. 13 In codice Africanorum conciliorum a c. 53. sex tantu[m] ibi canones Milevitanae priori synodo adscribunt[ur] i. [illegible] [illegible] Episcopi [illegible] [illegible] 2 De archivo et matricula Numidiae 3 De Quodvultdeo Episcopo. 4 De Maximiano Episcopo 5. De epistola die [illegible] Episcopi exprimenda 6 De Lectoribus ad aliena Ecclesia[s] ni promovendis [illegible] si Milevitana synodus tot canones disciplinae ecclesiasticae [illegible] [illegible], in [illegible] eorundem recitatione an. 419 ab Aurelio [illegible] [illegible] sent et [illegible] aliis [illegible] Ferrandus diaconus Chartaginensis laudat duo huiusce Milevitanae [illegible] statuta tit. 10 ut Episcopus ordinatus ab ordinatore [illegible] [illegible], et tit. 77 ut nullus Episcopus [illegible] suis se audeat anteponere [illegible] vero ullum aliorum canonum ex iis qui vulgo Milevitani dicunt[ur] sub titulo [illegible] [illegible] adducit imo tit. 50 recitat canonem quo urgente necessitate [illegible] consecratio [illegible] ante 25 [illegible] [illegible] synodum Milev. et Chartag. licet inter canones Milevitanos sit 26, est autem canon 18 synodi Chartag. an 418 celebratae. Praeterea tit. 43 citat canonem ex Conc. Chartag. tit. 1, quo [illegible] ac Imperatore Episcopus [illegible] dicunt[ur]: hic enim canon est inter Milevitanos [illegible] et vere statutus fuit a Synodo Chartag. an 407. Tandem tit. [illegible], laudat canonem quo continentia praecipitur iis qui uxores aut viros dimittunt illudque attribuit synodo Chartag. proxime memoratae, tit. 7 [illegible] an 402 cum tamen tit. 17 ibidem insertus legatur. Ex quib[us] [illegible] [illegible], canones Milevitanos a [illegible] Chartaginensib[us] statutos fuisse [illegible] [illegible]

ecite, Chartag-

Eccle. Chartaginensis [illegible] diacono ssmo ac doctissimo. At neq. octo illi canones contra Pelagianos
decreti possunt synodo [illegible] Milevi, quoniam nusquam S. Aug. canones [illegible] synodi ap-
pellat, & litteras tantum ab Africanis scriptas ad Innocentium laudat, aut quod si vero cano-
nes conjunxissent ipsis litteris [illegible], cum Innocentio approbandos misissent. Denique
ex epist. Aug.ni 94 ad Hilarium et ex epistola synodali Chartag. [illegible] eadem ep. 91 [illegible] lau-
dat Aug. constat Africanos nullos contra Pelagianos canones statuisse, & ~~[illegible]~~
obstinati persisterent et ~~[illegible]~~ [illegible] & catholicis fidei novam doctrinam non damnarent a fidelium commu-
nione eorum removendos duxisse. At octo illi canones a [illegible] synodo [illegible]
lis Africae deputati, anathematis sigillo clauduntur, etiam ea sentientes, quae [illegible]
damnatos evidenter ab eccl. separatos apparent [illegible] contigisse Aug. [illegible]
ti ad Hilarium litteris scripsit [illegible] ep. 105 ad Paulinum [illegible] misisse, sunt itaque de hac re a
duobus illis Chartag. et Milev. relationes ad Aplicam sedem, de canonibus statutis contra Pe-
lagium ne verbum quidem. Hinc celeberrimi [illegible] putant in libris ad [illegible]
[illegible] episcopos [illegible] ~~[illegible]~~ eosdem canones subiungit a [illegible] synodo Milevitana [illegible]
tos quibus Chartagine [illegible] ibidem [illegible] et quidem plenario ex universa Afri-
ca coacto. Postremo in [illegible] tria tempore Aurelii in Africa celebrata [illegible]
Aug. in plenaria synodo Chartagine indicta [illegible] canones illi octo recitati sunt
ex [illegible] Honorio ~~[illegible]~~ XII. et Theodosio VIII. Augg. coss. [illegible] Chartagine
facto ex cap. 70 cod. African. ~~[illegible] et [illegible] errore nota [illegible]~~
~~dictis ex Milevi synodo~~ ex his patet [illegible] octo canones in
reliquiis attribui synodo Milevitanae cui ibi can. ult. dicitur [illegible] Aurelius cum
Donatiano primate Byzaceno ac [illegible] legatis [illegible]
Sylvanus ~~[illegible]~~ Zumensis cui Numidiae episcopus, neq. fuit [illegible] ut
putavit Baronius [illegible] provincialis ex [illegible] epist. 9[illegible] Aug.ni

Aug[illegible] Innocent[illegible] Pelagia[illegible]

52.
Augus^{us} litteras ad Innocentium contra Pelagium

Aug^s fidei causa omni conatu adversus Pelagianorum insidias deprensum, movata etiam ad
Innocentium litteras dedit quibus etiam et tri ut maius auctoritatis pondus inesset easdem ab Ali-
pio, Evodio ac Possidio subscribendas curavit, egitque partes Aug^s cum Aurelio ut
et ipse tamquam primas Africae eidem epistolae nomen daret simul cum. misit etiam praecipuos
Pelagii libros ab eiusdem discipulis sibi proditos ac ne Pontifici tot curis occupato la-
boris multum ingereret exscriptis capitulis eiusdem errores notavit. Addidit etiam sub-
forma epistolam alias ie ad Pelagium data qua responderat alti-
men de natura et gratia, itaque epistola alias ie ad Pelagium data qua responderat altius
ab ipsomet Pelagio in sui defensione conscriptis epistola his verbis claudit: cum
autem nos (credimus) licet exiguus ex eodem fonte, abundans emanet caput flu-
entorum, hoc a te probari volumus tuisque rescriptis de communi participatione unius
gratiae gaudere. Hanc epistolam una cum litteris utriusque synodi Carthag. et Milev.
Iulius Episcopus Romam ad Innocentium tulit

53 De Iohanne Hierosolomitano

scriptores cumulatis Baronio arbitrantur que Iohanne Hierosol^m Pelagianorum [illegible]
hic triccorum Aug^m epis causis scatinis Pelagy sententia in ~~[illegible]~~ Hierosol^mo congressu
Hierosolomitano expugnasse. ie n ac perpetua Ioanis commendatione in l de gestis
Pelag c 30 scriptum reliquit Ioanes [illegible] Pelagii sententia [illegible] o [illegible] in sua
quaestione [illegible] in quo deceptum et Pelagianorum [illegible] [illegible] quo [illegible]
laudati Aug^m ep 252 intelligi pt.

55 Innocentio et Celestino

56 [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] gestis Pel[illegible]

54. Gesta Synodalia [illegible] Milev. et Chartag. ca ab Aug^m literis tradita

= Placuit mihi et [illegible] pp curam scripturarum q nobis fratres et patres mei [illegible]
duob illis Numidiae et Chartaginis imponere dignati sunt, ut ja quinque dies [illegible]
mihi molestum ect gesta confecta sunt placuit acclamastis Recitat placuit vestra
et acclamatio vestra. hec pro concione ~~[illegible]~~ Sermone recitavit Aug^s [illegible] ep [illegible]
hic putant ~~[illegible]~~ [illegible] Aug^m gesta syn[illegible] ~~[illegible]~~ utriusque syn[illegible] [illegible] [illegible]
Milev cum Pelagiano [illegible] ~~[illegible]~~ mandasse quod [illegible] [illegible]
[illegible] quum Aug^m verba de illis facta synodis [illegible] intelligi [illegible]
hic in Numidia [illegible] in Proconsulari Provincia ~~[illegible]~~ synodi [illegible] illa vero Aug
in concione [illegible] anno 420 ut recentiora [illegible] [illegible] illa [illegible]
[illegible] ante decennium celebrata

57. Innocenti mort

l. i. c. ii. S. Innocentius Papa Pelagianos damnat

55. Innocentius Pelagium et Celestium damnat

Innocentius Pontifex Africanorum Patrum literis a [illegible] Episcopo [illegible] an. 4[illegible] et mature consi[illegible] derata Pelagianorum heresim damnavit [illegible] ante gesta palestina [illegible] Pelagii fraudes probe se cognovisse [illegible] [illegible] Augustinianae [illegible] in Pelagium et Celestium novis [illegible] et Africa literis excitatus anathema pronuntiavit VI kal. [illegible] Honorio Aug. et Constantio V.C. coss. vide [illegible]

56. Augustinus librum [illegible] scribit de gestis Pelagii

Aug. amicorum tandem industria Palestinae synodi gesta accepit [illegible] in illa Pelagium [illegible] [illegible] operae pretium [illegible] librum [illegible] que gesta illa [illegible] [illegible] [illegible] propalavet et doctos illos ac pios Palestinae antistites quos fama [illegible] Pelagia[illegible] errores, Pelagium absolvendo, approbasse [illegible] Scripsit [illegible] librum de gestis Pale-stinis, seu ut alii malunt de gestis Pelagii, et Aurelio Carthaginensi nuncupavit.

57. Innocentius Pontifex moritur.

Innocentius Pontifex damnatis Pelagianis paulo post moritur [illegible] [illegible] [illegible] qui in Chronico Ecclesiast. Innocentium mortuum esse scribit an. [illegible] eundem, [illegible] ex subscriptione [illegible] Innocentii ad Synodum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Honorio et Constantio V.C. coss. [illegible] damnatis [illegible] [illegible] anno [illegible] Hic [illegible] defendit [illegible] mortuum esse Innocentium [illegible] iv idus Mar-tii, non vero V kal. Aug. quo die eiusdem memoria ab Ecclesia celebratur, et [illegible] [illegible] vero eius mortem accidisse scribit Baronius [illegible] [illegible] alii [illegible] an. 417

58
Usq; id tempus etiam in Oriente damnati fuerint Pelagiani

Gennadius in l. de illustr. Script. c. 43 nec aut Innocentius Urbis R. Episcopus scripsit decret. Occidentalium et Orientalium adversus Pelagianos datum. Alibi probavimus tum ante Innocentij decretum statuerint contra Pelagianos, sed sola Synodo Diospolitana contra ea cogitata est in qua nimirum Pelagius absolutus fuit licet sensus coactus fuit ad errores objectos anathematizandos quos sectentes Pelagianus Aug. exprobrat sane Innocentius noluit ... actas Synodi Palestinae. Unde, inquit epist. 90 ad Aug. ... nec possumus ... nec culpare ... nescimus utrum vere sint gesta, aut si vera sunt, illum Pelagium ... se tota veritate purgasse. Photius cod. 54 scribit ... Dicti sunt ... qui subterfugisse ... ab Alexandrina ecclesia fuisse damnatos de Pelagianis eos in omni ... sequuntur et illa velut ... ejus temporis se consulit ... et Innocentij ... Dicerat Photius nec Theophilum ... consulatu Honorij ix et Theodosij V. ... die ... et Socrates l. 7 hist. eccl. c. 7 anno 412. At eo anno ... ... nam heresis latebat neq. ... Carthagine innotuerat. Praeterea cum Caelestianus ... servus Pelagianus Alexandrina se recepisset ... Cyrillus Theophili nepotem ... ... ne heretico locum daret - quomodo nunc, inquit, cum se memorem Innocentius Sela ... quid Celestius cum suis capitibus damnarunt ... eos ... Orientales Alexandrino ... in communione receperit nec sola et prima inter comprovinciales suos refutare ... debuerat ... de lata ... inde ... Pelagianos ... sane ... si vera ... deceptus ... Photij cum l. hist. Pelag. c. 34. Theophilum ... inter Pelagij damnatores numerat ... in quo ... ... laudatum ... putarunt Innocentium ... litteras adversus Pelagianos ad Afros ... condidisse ... decretum contra eosdem ... postea Zosimus ... versus orbis ... decreti mentione ... Aug. ... epist. 47 scribit ad Valentinum ... ea decreta, in ea Pelagianorum ... merat ... Afrorum epistolas ... rescripta ... litteras ad Zosimum datas, eadem ... universos episcopos rescripsit ... de hac ... asserto Innocentij decreto silentium ... Celestius ... Zosimo ... Innocentij tantum litteras ad Carthag. et Milev. synodum ... ... Aug. l. 2 ad Bonifacium c. 3 et l. 2 de pecc. orig. c. ... Gennadius nomine decreti ... intellexisse ... memoratis ... litteras ad Afros contra Pelagianos statutum fuisse

5 ... Zosimum ... in Laud ... litteras

1010.

59. Erasmi censura in laudatas Innocentij literas

Lonicy[?] l. [illegible] Pelag. c. 27 de Innocentij literas ad Episcopos Africae, contra Pelagianos [illegible] [illegible] quid [illegible] tanti sint [illegible] Antistit, ac quoque [illegible] [illegible] [illegible] magnus [illegible] [illegible] Erasmus [illegible] in [illegible] literas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Epistola [illegible] valde commendant ad Aug. li. contra Jul. c. 4 et lib. 2 ad Bonifac. c. 3. et 4 et l. 2 de pec. orig. c. 8. etc. atq in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adversus haereticos sese Pontifici [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] notat Erasmus meminisse [illegible] oportuerat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quos sibi magnae litteraturae nomine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] epist. 106 ad Paulinum [illegible] [illegible] [illegible] Innocentij epistolis in hac [illegible] [illegible] ad oia nostra [illegible] [illegible] [illegible] rescripsit eo modo, quo fas erat atq oportebat Aplicae sedis Antistitem.//

60 Campania Pelagianis infecta

Interea mortuo Innocentio Pelagianorum in Campania praecipue [illegible] pro secta [illegible]
cant, [illegible] Pelagiani [illegible] tanta [illegible] defendebant ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Innocentii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affirmabant ut [illegible]
Pelagius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Paulinus [illegible] [illegible]. Erat [illegible]
[illegible] Aug.[ne] [illegible] olim [illegible] [illegible] [illegible] Aug.[s] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Paulino
Pelagii [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Paulinus a Pelagio scripta [illegible]
naturae, quae [illegible] ipso [illegible] apud Aug.[m] c. 35. de gra. Xi, recentis fortassis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Quare prolixa epist[ola]
[illegible] ad Paulinum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Africa [illegible] [illegible]
et [illegible] gesta in [illegible] [illegible] fuerant [illegible] [illegible] literas [illegible] [illegible] Innocentii
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Innocentium [illegible].

l. 1. c. 12 gesta Pelagii ~~[illegible]~~ [graeci] germani

61 Literae et Pelagius [illegible] [illegible] [illegible] ad Pontificem [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] quae in duabus synodis [illegible] Carthag. et Milev. gesta fuerant [illegible] [illegible] Romae
confirmata, fama in Asia delata Pelagius [illegible] Celestius qui [illegible] [illegible] [illegible]
Pontifice [illegible] [illegible] Aug. [illegible] [illegible], Pelagius literas [illegible] [illegible]
Romae, [illegible] [illegible] scripserat [illegible] Innocentium [illegible] [illegible] Aug.[m] de [illegible] [illegible]
[illegible] quae [illegible] [illegible] literas errores suos, ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Innocentium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quorum falsis delationibus [illegible]
[illegible] in Palestina accusatus [illegible] [illegible] [illegible] absolutus fuerat. Ea vero quae in
Africa [illegible] gesta fuerant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ac [illegible]
[illegible] deliberatione [illegible] affirmabat. Quo [illegible] Paulinus [illegible] Pontifici [illegible]
[illegible] libellum suae fidei quem symbolum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Aug. [illegible] c. 32 de gra. [illegible] [illegible] de quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quae praecipue [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] opera [illegible] Hieronymum [illegible] [illegible] [illegible] Pelagius [illegible] [illegible]
in l. de gra. Xi

in l. de gra Xti c. 32 et 33. Multa etm fragmenta inveniuntur ... c. 30. et 31. Praylus episcopus Hierosol. qui Ioani successerat comendatitias pro Pelagio ea litteras Romam una cum Pelagii eodem libello transmisit, ut patet ex Innocentii ep. 4 ad Africanos ... Palladius Episcopus Heleno-politanus ... mus, ac Pelagii hæresi qua apathiam docet, infectus Romam cum illis literis venisse, ut Pelagii causæ apud Pontificem patrocinaretur

62 Celestius Romam ad Pontificem venit

Celestius innocentii morte intellecta Romam illico advolavit ... ille amicos ... adit, ... [illegible] ... obtinuit ... [illegible] ... in Africa tum in urbe condemnatus, ... [illegible] ... causa cognoscenda ... ut ait Aug. l. de pec. orig. c. 23 ... ad resurrectionem ... [illegible] ... libellum obtulit in cuius exordio cum his verbis premuniret: si forte, ut homines, quispiam ... error obrepserit, nostra sententia corrigatur, ex Aug. de pec. orig. c. 6. ... [illegible] ... ex ... ibid. c. ... [illegible] ... Innocentii ... [illegible] ... patres ... [illegible]

G
Zosimus [illegible]
S. [illegible]

Porro Celestius in libello suo fidei [illegible] negavit peccatum originale ex Aug.no l. de pec. orig. c. 6 ; quare merito [illegible] [illegible] Celestius [illegible] tanquam [illegible] damnatus [illegible] [illegible] tunc ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Aug.tin verbis exponens est l. 2 ad Bonifac. c. 3. [illegible] quibus se adhuc dubitare [illegible] [illegible], in hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] profiteret, voluntas [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libellum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et non catholicus [illegible] si qua forte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] demonstrata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de hac re dubitatio tota sublata [illegible] [illegible] respondit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] absolvit Celestium [illegible] Africanos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] tanquam [illegible] [illegible] auctores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nihil [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] absoluta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Africa [illegible] manifesto [illegible] Ravennae anno sequenti Paulo post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Pelagianis [illegible] Celestius [illegible] [illegible] catholica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libellus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Pelagio [illegible] [illegible] [illegible] de quibus narrat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et alii Afric

et alios Africae episcopos [illegible] cum legerent magna [illegible] sanctorum [illegible] [illegible]
fuerit et admiratio, quod [illegible] fleta quia se et latrym [illegible] tales etiam absoluti [illegible]
infamari potuisse [illegible] nostra vero vehementer [illegible] accusatores [illegible] [illegible]
Lazarum, Herotem et Jacobum
[illegible], quae Pelagiani [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nostra a Zosimo damnata [illegible]
[illegible] cum suis sedes Apostolicae crimine praevaricationis [illegible] de quibus inferius dicemus.
[illegible] vero pro Zosimo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Papae Zosimi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hoc [illegible] neque [illegible] neque [illegible] [illegible]
[illegible] servata [illegible] antiquitate et robustissime fidei firmitate,
correctionis fuit [illegible] sanctissima suavio [illegible] probatio [illegible] a veritate, [illegible]
[illegible] Caelestius et Pelagius repetita auctoritate damnati sunt, paululum [illegible] [illegible]
ferendo [illegible] veritati fuit non praevaricatio, [illegible] cognita [illegible] veritate, [illegible]
[illegible] Zosimo [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
pro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] proxime vero laudatae Zosimi litterae ad Aurelium [illegible] sunt hoc
[illegible] XI. Kal. [illegible]
[illegible] Augustinus [illegible] Zosimus [illegible] ad Aure-
lium [illegible] catholicum [illegible] [illegible] [illegible] confirmat [illegible] [illegible]
[illegible] unde [illegible] Pelagii [illegible] Zosimi [illegible]
[illegible] in [illegible] S. Augustini voluminis [illegible]

[illegible] et alios Afros [illegible]

94. Herotis et Lazarus qui [illegible] Pelagium [illegible]

Heros et Lazarus qui in [illegible] laudati Zosimi litteris, idem [illegible] [illegible] qui [illegible] in Valestina contra Pelagium et Celestium [illegible] Diospolitanam [illegible] [illegible] Africanos [illegible] [illegible] arbitrati [illegible] Arelatensis [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] in [illegible] ad Africanos [illegible] [illegible] in Oriente [illegible] Africanis [illegible] litteras [illegible]

§ 13. Zosimus Pelagianos damnat [illegible] Honorius Imperator [illegible]

95. Pelagianorum [illegible] Africana [illegible]

Africani [illegible] Zosimi litteris acceptis [illegible] Innocentii [illegible] [illegible] plenarium [illegible] Pelagianorum [illegible] [illegible] multa mala [illegible] Constantius [illegible] [illegible] Africa [illegible] Celestius [illegible] [illegible] libellos Celestii hoc anno [illegible] in Basilica S. Clementis [illegible] Zosimus [illegible] Honorius [illegible] Flavio [illegible]

Sario Constantio [illegible] coss [illegible] an [illegible]
xi Kal. [illegible] quod [illegible] acceptis [illegible] statim Aurelius [illegible] ut [illegible] innovaret
ante Africanae synodi relatione et Zosimus [illegible] ex Africa [illegible] saeculi [illegible]
se [illegible] restatur [illegible] in [illegible] ac [illegible] Quae [illegible]
Ecclesiastica scripta ultro citroque inter Afros et Zosimum [illegible] curreunt et [illegible]
ut ait Aug. [illegible] Bonif. [illegible] anno [illegible] Africanorum [illegible]
[illegible] Pelagio [illegible] diligentissime [illegible]
[illegible] tandem [illegible] plenis suffragiis censuere ut statim [illegible] Marcellinus subdiaconus [illegible]
synodalia Romam ad Zosimum miserunt Pontificem et Africanorum [illegible] litteris [illegible]
[illegible] Pelagianam [illegible] cognovisset [illegible]
[illegible] examinis se subtraxit [illegible] constat [illegible]
[illegible] ambages [illegible] Zosimus [illegible]
Pelagium [illegible] reprehensor [illegible]
[illegible] infame [illegible]
[illegible] epistola [illegible] extat [illegible] meminit Aug. [illegible]
[illegible] eamque [illegible]
[illegible] Aug. [illegible] Bonif. [illegible] Xistus magna inter Romanos sacerdotes nomina [illegible]
quae [illegible] Pelagiani iactabant [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Pelagianorum damnationem [illegible]
etiam Zosimi litterae ad Patres Africanos [illegible]
[illegible] litterae [illegible] Kal. [illegible]
[illegible] demonstrarunt [illegible] in Synodo [illegible] ex universa Africa CCXIV [illegible]
[illegible] collatione [illegible]
[illegible] CCXVII [illegible]
[illegible] oratione [illegible]
[illegible] transierat etiam [illegible] in una [illegible]
[illegible]
[illegible] Agit etiam [illegible] synodi [illegible] anno [illegible]
habuit [illegible]

canones Afric. Synodi

[illegible] canon [illegible] synod[illegible] [illegible], sed quae [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nostro loco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] adiutorio ad [illegible] [illegible] [illegible]
adversus eos qui affirmant [illegible] [illegible] loco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] canon [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ea [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illius canonis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] novellos, inquit, hereticos [illegible] [illegible]
[illegible] catholicorum et [illegible] [illegible], damnavit [illegible], eo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quietis et salutis locum [illegible] [illegible] regnum caelorum, unde in hoc presertim [illegible] illa Pelagia-
norum opinio videtur damnata, et forte si litere [illegible] [illegible] [illegible]
vero [illegible] illius canonis probare possum ex appendice ad literas [illegible] Celestini Papae ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible]
[illegible] de [illegible] et gratia [illegible] porro in [illegible] dicti [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cum Beatitudine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de adiutorio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]
Pelagius
[illegible]

Honorius Imp. [illegible] Pelagium et Celestium [illegible]

Zosimus damnatis Pelagio et Celestio egit statim cum Honorio Imper. ut ipse [illegible] auctor[itate] Romano imperio [illegible], [illegible] pijssimus Princeps executus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Honorius edixit [illegible] [illegible] [illegible] Lovaniensis, et [illegible] [illegible] [illegible] Bibliotheca exhibet [illegible] par. 2. de Eccles. Suburbic. c. i. [illegible] [illegible] an [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Pelagianos [illegible] Praefecti Pretorio pro singulis [illegible] Praefecturarum [illegible] promulgarunt, de qua re Salmasius, et [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] anno [illegible] [illegible] [illegible] a memoratis Praefectis Praefectis pretorio [illegible] probat [illegible] Baronius [illegible] [illegible] ad an. 4[illegible] [illegible] Nonius Salmasius corrigit de numero [illegible] Pretorio [illegible] [illegible] quatuor illos [illegible] numerat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Honorius [illegible] Praefectis Pretorio, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] S. Aug. [illegible] 3. c. i. [illegible] sane, ut dici[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in medium [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] monstrantes quorum [illegible] Princeps approbarunt fides. [illegible]

l. 1 c. 14 De veritate Pelagianorum damnationis

[illegible]

[illegible] Pelagian[illegible] [illegible] auctore [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] anno [illegible] synodi [illegible] celebratae [illegible] mai [illegible]
[illegible] esse [illegible] quidem [illegible] anno [illegible]
[illegible] anno [illegible] Zosimo [illegible] statum [illegible]
[illegible] coacta [illegible] provinciale [illegible] universa Africa
[illegible] cap. 10 [illegible] canones
[illegible] ab Africanis [illegible] celebrata [illegible] libros
[illegible] quasi Pelagiano laudabat [illegible] quare [illegible] Pelagi[illegible]
[illegible] epist. [illegible] ad Valentinum et [illegible]
[illegible] synodi [illegible] Prosper in chronico [illegible]
[illegible] XII et [illegible] VIII Coss. [illegible] CCXIV [illegible]
[illegible] synodica decreta [illegible] sunt [illegible] toto mundo [illegible] Pelagiana dam-
nata [illegible] Pelagianorum [illegible] missa [illegible]
Africa a synodo CCXIV [illegible] qui sane numerus [illegible] ex sola provincia [illegible]
[illegible] et universa [illegible] CCXVII anno [illegible]
[illegible] Zosimo [illegible]
[illegible] nuncupavit [illegible] nomine [illegible]
[illegible] ad canones [illegible] contra Pelagiana [illegible] statutos [illegible]
[illegible] synodo Kalendis maii [illegible] sunt [illegible] postmodum [illegible]
[illegible] Africae [illegible] canones [illegible]
canones [illegible] sunt [illegible] Patres adversus [illegible] Pelagian[illegible]
[illegible] adversus Pelagianos [illegible]
[illegible] Augustiniana [illegible]
[illegible] in bibl. [illegible] anno [illegible]

64. ~~[illegible]~~ Quando conditi sint canones Africani contra Pelagianos, et quo die pa Romae, ipsi Pelagiani damnati sunt

Rursus neq. verum est quod nonnulli scribunt Pelagianos Romae damnatos esse Kal maii, qua ipsa die etiam in Africa damnati fuere. Cum enim Africani Patres nihil de Pelagianis novi potuissent statuere nisi primum delato in Africa nuntio eorum quae Romae a Zosimo decreta fuissent. Porro cum litterae Zosimi, quibus se plene Pelagianos tractare deprehendisse significabat, in Africam pervenerint tertio Kal maii (ea n. die accepti significant), et ipso Kal maii ab Aurelio et ceteris Patribus Pelagiani damnati sint, [illegible] ut illi Romae [illegible] fuerint [illegible] scriberent [illegible] xii. Kal Aprilis. recte infertur Pelagianos damnatos Romae mense Martio [illegible] cum eadem sententia [illegible]. [illegible] Honorius lege in Pelagianos emisit pridie Kal maias ut ex sub[illegible] patet. [illegible] ab imperatore et a Zosimo [illegible] fuissent, [illegible] scribente Possidio [illegible] qui in synodo Carthaginensi cum eodem sen[illegible] [illegible], vide Possidium [illegible] in [illegible] vita [illegible]. Ex quibus [illegible] refellitur qui cap. 10 [illegible] scribit, Honorium acceptis gestis synodi Africanae, [illegible] expectato Zosimi decreto leges in Pelagianos sanxisse. [illegible] ita in codice a [illegible] mario e [illegible] bibliotheca producto [illegible] [illegible] Et in urbana synodo Zosimus Pelagianos damna[illegible], uti anno superiori in basilica S. Clementis, coram eadem synodo Celestium examini subjecerat, et Possidius [illegible] Honorium audiisse ac [illegible] [illegible] a Zosimo contra Pelagianos anathema: hoc n. [illegible] mense martio, lex vero Honorii in fine [illegible] [illegible] [illegible] Vossium [illegible], ubi scribit Orosium in Apolog. [illegible] [illegible] Afric. Kal. maii celebratam an. 418 [illegible] ab eodem synodum Africanam [illegible] Apologiam Orosii scriptam esse in Asia an. 415. [illegible] anno [illegible] Africanam [illegible] synodum Orosius, [illegible] illa intelligit quae anno 412 coram Aurelio in [illegible] Celestii Carthagine coacta fuit [illegible] [illegible] sede Hereticus [illegible] Orosium [illegible] in Pelagium invehitur non ut [illegible] discipulo tuo Celestio, cum iam [illegible]

Africana

[illegible]

[illegible] ... illa ingenua ... [illegible] entwac... [illegible]
... [illegible] ... Pelagius [illegible]
... atur fuit.

Non est hic omittendum quod de eadem re ... [illegible] ... [illegible]
... Mercator in commonitorio ad Theodosium imperatorem, cui haeretici ...
... patrocinium implorarent = atque ob hoc, inquit, de cetero a praefato ...
Episcopo [illegible] ... praedamnatum est, in quibus et ipsa capitula ... accusatus
fuerat continentur et cum ea ... eodem [illegible] ... de ...
[illegible] ... narrat ... [illegible] ... et non ...
habemus exemplaria et ad orientales ecclesias, Aegypti, ... Constantinopolitanam
et Thessalonicensem et Hierosolymitanam ... ad episcopos ...
... unde ... [illegible] ... de ...
... Sapa ... decreto aut ... [illegible] ... latae promulgant
(non latinis ut ... [illegible] ... transmissa sunt ...
ad orientales ecclesias ... [illegible] ... encyclica ...
scribit et illa S. ... [illegible] epistola quae tractoria dicitur ... [illegible]
... damnati sunt quae et Constantinopolim et per totum orbem missa ...
... [illegible] ... Julianus et reliqui complices ... [illegible]
... [illegible] ... fide ... [illegible] ... et sacerdotalibus
... statutis depositi atque exauctorati ex omni Italia deturbati sunt ex quibus
plurimi resipiscentes et a praedicto errore correcti regressi sunt ... ad
sedem Apostolicam et sua ... ecclesias receperunt. ... vero ... in Italia
... qui

Gauper qui Zosimi encyclica subscribere recusaverant et in priores dicendi rita bit ria valide pro Pelagiano . . . scripsit. quorum in maior pars iure Turbanio ad meliorem frugem reversa catholicam veritatem recepit. Juliano Floro, Orontio, Fabio ac Fredio, obstinatis in haeresi perdurantibus ut [illegible] mus.

Aug.ni 71 [illegible] Synod. libri Pelagij fraudes detegit

[illegible] Aug.ni labores adversus Pelagianos.

[illegible] Pelagius Romanis [illegible] in Palestina [illegible], ubi [illegible] Pinianus eiusque uxoris Melaniae, senioris alterius nepti, familiaritate gaudebat. Erant hi nobilissimi et ditissimi Romani, qui patrimonio in pauperes [illegible] et parti erogato atque monasterijs [illegible] in Africa [illegible] dein in Palestina se receperant. Jidem cum Pelagius [illegible] qui passim tam [illegible] hereticus [illegible], hoc venerunt, rogantque ut [illegible] ipsi iactant, scripto damnet gratiam Dei ac peccati originis [illegible] quae ab ipso negari fama erat. Pelagius, illorum [illegible] fallendi [illegible] haec respondit anathema qui sentit vel dicit gratiam Dei qua Christus venit in hunc mundum peccatores salvos facere non solum per singulas horas aut per singula momenta sed etiam per singulos actus nostros non esse necessariam. [illegible] Aug.ni [illegible] de gratia Christi [illegible] in synodo [illegible] Roma miserat [illegible] rejecerunt ipso sacramento [illegible] debere baptizari infantes [illegible] et maiores [illegible] [illegible] [illegible] conversi [illegible] abeta illis cum isto necessitate [illegible] intercedebat ut [illegible] Aug.ni 127. ad eosdem) libros debere quibus catholica [illegible] ipsi [illegible] Pelagij sententiam [illegible] ea causa S. doctor Carthagine [illegible] [illegible] libros elucubravit, priorem de gratia Christi, posteriorem de peccato originali.

vide eiusd. Aug.^m ad hos libros prefationem. Aug.^s ig. in l. de gra. Xi demonstrat
Pelagium nomine tenus Xi gra. adstruere, nec illa a libero arbitrio, lege, doctrina evange
lica, aut exemplo Xi distinguere. solam possibilitatem eadem iuvta Pelagium adiuvari, non
vero reapse virtutum actus donari. dari illam et meritis, et ad hoc ut facilius tantum Aug.^s i
pravis suggestionibus resistamus. Hic autem eorum sententia castiganda est, qui putant Pe mo
lagium veram gra. agnovisse, que speciale quoddam auxilium est humane voluntati hia
celitus donatum, intus eadem movens: et inde errasse quod ad facilius operandum gra.
illam necessariam tantum esse voluerit. Cum enim Pelagius sentiebat eam esse liberi arbitrii
vires ut se solo quarumcumque virtutum actus posset licet difficulter elicere: ideo vero
divine legis ac doctrine evangelice instructione suffultam eadem sibi virtuti facilius compa
rare posse autumabat. Horum luculentissimus testis est Aug.^s ipsum in l. de gra. Xi c. 10. in quo
eius (Pelagii) verba certum manifestum est inquit, ita eum confiteri nos adiuvari gra. Spiritus
sancti non quia sine illo etiam per solam naturae possibilitatem non possumus resistere tentatori
sed ut facilius resistamus. Quod tamen qualecumque et quantulumcumque adiutorium eius, credibile est
in hoc constituere quod nobis additur scientia, revelante spiritu per doctrinam, quod vel non possumus
vel difficile habere possumus per naturam. En gra. Pelagiana, nempe scientia et doctrina
non vero intima quedam motio singularis dei providentia nobis impressa. Non ig. Pela
gius veram gra. unquam agnovit, sed fucato gre. vocabulo conatus est invidiam frangere et
proprium opinionem declinare. Hec duo ad Innocentium volumina damnati
a Zosimo Pelag.^{ni}, scripta esse fuisse testatur Aug.^s l. 2 retract. c. 50.
~~[illegible] Pelag. [illegible] fuisse ex [illegible]~~

72

Aug.s iubente Posimo fugit in Mauritaniam

Aug.s id temporis agebat Numidarum Legatum ex(?) ... cu(m) synodus Kal. May cog... egisset nec ob plurimas Ecclesiarum Africae causas inde diiudicandas breui solui possit, ne tot Episcopi molestiore ... ... ex singulis provinciis terni Patres selecti fuerunt qui ceteris domum reversis quaelibet Ecclesiastica negotia plena ... diiudicarent. Pro Numidis legatione fungebantur Alypius Tagastensis Aug.s Hipponensis ac Restitutus. ... literae ... Aug.s et Alypius Caesarea Mauritaniae ob nonnulla expeditiones detinantur ex epist. 157.

[illegible] Cum illuc S. Doctor devenisset disputationem publicam habuit cum Emerito donatistarum Caesariensi urbis Episcopo praesentibus Deuterio metropolitae catholico Caesariensi, Alypio Possidio aliisque Episcopis universo clero ac frequentissima plebe. Exitu demonstrat Aug.s l. 2 contra Gaudentium c. 6. ... nihil pro sua, seu pro vestra defensione dicere potuit communicare noluit dilatus ... obmutuit illesus abcessit. Gesta vero a publicis Notariis excepta sunt quorum hoc initium legitur Glo... riosissimis Impp. Honorio XII, et Theodosio VIII. Coss duodecimo Kal. Octob. Caesareae, in Eccla maiori etc. Erat in ea urbe vetus consuetudo, qua solemni congressu statis diebus singulis annis cives dua in partes divisi lapidibus se obruebant, quam illi civilem quandam catervam nominabant. Eam consuetudinem sui declamationibus Aug.s tandem antiquavit, cum ibidem hoc anno moraretur ex l. 4 de doctrina Christiana c. 24. Rebus Caesareae expeditis Aug.s Hipponem rediit, conscripsitque paulo post prolixam ad Sixtum epistolam ... cum olim Pelagianorum fautorum nabiceretur(?), in qua universae catholicae doctrinae contra Pelagianos ... compendium tradit. haec epistola num ... ad Sixtum. Cum autem ... idem Aug.s intelligeret nonnullos apud Valerium Comitem sibi imponere quod nuptias damnaret asserendo peccatum originale librum priorem de nuptiis et concupiscentia ad Valerium eidem transmisit quem hoc anno sive exeunte, cum Caesarea Hipponem rediit, sive ineunte sequenti elucubratum fuisse non dubito.

L. i. c. 16. De schismate inter Eulalium et Bonifacium. gesta Honorii adversus Pelagianos.

13. Schisma inter Eulalium et Bonifacium.

Exeunte anno superiore 418 decesserat Zosimus Papa et periculosa tempestas Romanae ecclesiae adorta e[st] schismate inter Eulalium et Bonifacium [illegible]. Honorius Imp. [illegible] iis cognitis, ne factionum principes praesentia tumultum augerent, mandavit Symmacho Urbis Praefecto ut utrumque Pontifice [illegible] electum Roma dimitteret. At ne Romani [illegible] futura festa paschalia sine antistite [illegible] agerent, eas curas Achilleo Spoletino Episcopo demandavit, ea interim tentari quo cuidentius [illegible] cum graviori difficultate id negotium cerneret, statuit synodum plenariam apud Spoletum cogere. Quare Africanos Patres ad eam per litteras evocavit, quas ex codice Vaticano publicavit Baronius ad hunc annum 419, [illegible] indicit synodum intra die idus Iunias. Post vero sacras [illegible], des imperator privatas litteras, ait Baronius, ad Aurelium Primatem [illegible] [illegible] litterae ab eodem Honorio datae ad Aug[m] ac sex alios Episcopos et laudato codice idem [illegible], eandem epistolam [illegible] recitatam in qua haec leguntur

Sed [illegible] sacra Domini Germani mei Augusti Principis ad Italiae [illegible] nostri evocans aucta non negligenda provenerit, sociando specialiter etiam severitati nostrae scripta [illegible] per hunc Germanum Augustum Principem Baronius hic n. 24 significatum putat ab Honorio Constantium cui ob praeclara [illegible] [illegible] tyrannos [illegible] Honorius Gallam Placidiam uxorem [illegible] dedit. Sed Pansius Baronio non assentitur quia [illegible] anno hoc an 419 [illegible] tius non erat imperator Augustus, quare ipse indicat omnes illas privatas epistolas quarum una ad Aurelium altera ad Aug[m] datae fuisse colligit Baronius, scriptas esse non ab Honorio, ut Baronius [illegible] a Placidia Honorii sorore. Ita etiam causas [illegible] Placidia de deliberanda postea [illegible] synodo [illegible] ro Alexandrino [illegible] Flavianum celebrata litteras dedit ad Theodosium Imp. [illegible] ad [illegible] Pulcheriam Augustam quae habentur inter epistolas praeambulas synodi Calchedonensis. Eulalius Urbe, [illegible] pulsus id Kal. Aprilis [illegible] Honorii [illegible] eam ingressus atque festis Paschalibus in Basilica Constantiniana celebratis Imperatorem [illegible] excitavit [illegible] Apud [illegible] Symmachum

Pelag[illegible]

de Afric[illegible] adversus Honor[illegible] et Honor[illegible] Pelag[illegible]

Symachius misit quo Eulalio eiecto Bonifacius Pontifex iussus e sedere, in quos et Clerici R. et populi frequentiora suffragia conspirasse dicerat. Cum vero Imperatoris literae Romam vi Id. April. pervenissent Symachus statim Eulalio expulso, ac Bonifacio ingenti civium plausu in sede Aplica istituto, fine dissidijs fuit: simulque mandatum de synodo Spoleti habenda per Largum Proconsulem in Africa revocatum fuit

74 De schismate Pelag.ni publicarent

Interim Pelagiani hocce Eulalij schisma ob damnatam anno superiori Pelagij et Celestij doctrina ab ultore Numine immissum publicabant; quas calumnias revellit Aug. l. 4 cont. Julian. c. 12

73 de Alypij in Italiam adventu Pelag.nos Honorius rescripsit et Honorij adversus Pelagianos edicto

Hic annus 419 est famosus Alypij munerisque ab Honorio rescriptis contra Pelagianos legationes, a Baronio, Jansenio, Rivio ac sorellio celebratus et eius sanctiones contra Pelag.nos a Principe impetrasse narrant duce S. Pr. inter, eosque secum in Africam detulisse. Certum tamen Alypium eo tempore Carthaginiensi synodo eo adfuisse in qua sub hoc de appellationibus transmarinis, Alypius in sessione habita viii. Kal. Junij sententiam dixit, et pr. 3 Kal. eiusdem mensis acta synodi subscripsit

praeventos poenas posse ac ... nacrit ac

scripsit, ut cap. seq. latius patebit. Quare certum est eo tempore Alypium videtur apud Ravennam neque ab Honorio contra Pelagianos rescriptum contra impetrasse. Honorius quidem cum aliunde accepisset quosdam Episcopos Pelagianis publice pro secta loquendi facultatem in Africa permittere, datis ad Aurelium Carthaginensem literis severissima id lege prohibuit, eandemque exemplo literas ab Honorio ad Augustinum scriptas testatur Baronius ex codice Vaticano, unde exscriptas has literas nobis ipse exhibet obstinatos Episcopos docens episcopatus amissione multatos inflicta in perpetuum expulsos civitatis comunione privandos. Eundem exempli litteras ab Honorio ad Augustinum quoque missas testatur Baronius ex codice Vaticano, unde exscriptas has literas nobis exhibet ad an. 419. Aurelius Honorii literis acceptis encyclicas ad omnes Byzacenos, et Arzugitanos scripsit, quas imperatoris decreta eidem significabat. illarum vero exemplum hic subjicit Norisius, et quae dam habet de Arzugitana regione quibus contra Ortelium probat Arzugem diversam fuisse a Tripoli.

§ cii. De synodo Africana et appellationibus transmarinis

16
De appellationibus transmarinis ex synodo in Africana synodo

Gravis hoc anno controversia Augustinum cetherosque Africanos Patres exercuit. Urbanus ex Hipponensi civitate Augustini clero ad Siccensem Cathedram promotus Apiarium presbiterum quemdam criminum reum synodali sententia ex Siccensi Ecclesia amovendum curaverat. Hic appellatione ad Zosimum interposita, qui statim Faustinum Potentinae in Piceno Episcopum, unaque Philippum et Asellum Presbiteros suos e latere legatos in Africam destinavit, ut ...vii ... retractarent. At Africani ... prohibentes damnatos in Provinciis Africae transmarina iudicia provocare ... Apostolici Legati ... eam appellationem a Nicena synodo approbatam asserverunt, neque id in ... Nicenis canonibus quae in

Africanis

Africanis Ecclesijs observabant, legeret, gravissima ac pene diuturna contentio ubor ta e. Mortuo paulo post Zosimo, ac succedente Bonifacio hoc an 419 in plenaria Synodo Africana de appellationib disputatum fuit Africani pretendebant indita ab ipsis tane religionis apud Africa primordijs consuetudine, nempe ut Presbiteri, diaconi et Clerici inferiores in suis quiq: provincijs iudicarent, ad transmarinos iudices appellatione omnino interdicta. Hoc ipsum Baronius ceteriq arbitrant decretum fuisse in synodo primi Milevitano canone xxii. At canones illos ad illa synodum n pertinere supius cap. 10 ostendimus Hic canon ijsdem omnino verbis editus fuit a plenaria synodo Carthaginensi Honorio xii et Theodosio viii cons. anno scilicet 418 in qua canone xvii transmarina appellationem vetant Quo decretum ob tentatam Zosimo transgressionem circa Africanae eccl. consuetudinem ab Apiario appellatione emissum existimo. Laudato vero consuetudinis colligit, ex Aug.^no ep 162 ubi de Ceciliano Carthaginensi, et Collegis Episcopis aut negat de Presbiteris aut diaconis, aut inferioris ordinis clericis, o de Collegis agebat, qui possent aliorum Collegarum iudicio, presertim Africanarum Ecclesiarum, causam suam integram reservare // Scripta fuit hec epistola ad episcopos Donatistas, post quam ad eosdem aliam dedit, nempe 163. In hac vero scribit Aug. se in Cirtense Eccl. Fe... ordinandi ca Episcopi. fuit his Fortunatus anno 395 ut ... probabimus in Profu... suis locis sufficitur, nemo igi... putet S. Aug.^m in laudata ep 162 canonem illum 22. vulgo Milevitanum secutum fuisse, cui epistola quadriennio ad minus istam synodum precesserit. et quidem de canonib Milevitanis Christius in eadem mendo e sententia At n modo perpetua Africae consuetudo memoratis appellationib obstabat verum etiam summa prosequendi extra Provinciam iudicij difficultas Hec n Africani ad Celestinum scripsere. Quomodo ergo transmarinum iudicium ratum erit, ad quod testium necesse, persone, vel pro sexus, vel pro senectutis infirmitate, multis alijs intercurrentibus impedimentis adduci n potuerunt, statimq addunt. Nam ut aliquos, tamq a tua sanctitate latere mittant, nulla invenimus Patrum synodo constitutum //

77
Africani in causis fidei appellationem ad R. sedem nunquam vetitam voluerunt

Baronius scribit ad an. 419 Africanos ex causa Apiarii facto turbatos fuisse, et ob Ce-
lestii quoque appellationem qui Carthagine damnatus ad R. Pontificem provocaverat
"ego duplex causarum genus distinguendum censeo, fidei nempe, et Ecclesiasticae politiae
Nunquam Africani in causis fidei appellationem ad Romanam sedem prohibuerunt, imo
illam et libentissime admiserunt. Celestius Carthagine ab Aurelio in Proconsularis Pro-
vinciae synodo damnatus Romanum Pontificem appellavit, quo intellecto Paulinus diaco-
nus Carthaginensis Romam se tulit, quo latam contra Celestium sententiam apostolico iudic-
io confirmaret. Neque Aurelius Primas Africae de Celestii appellatione questus est,
aut Paulino Romam ire inhibuit, ne eo facto Afrorum iura ledere videretur.
Quantum vero Africani Romanae sedi in causis fidei detulerint ex uno exemplo
probatur. Cum Pelagius ac Celestius Carthagine ac Milevi in Numidia an. 416 immo
damnati fuissent scribit Aug. ep. 94 ad Hilarium. nova quaedam haeresis circa gratiam ex
crescere, quae nunc evidenter ab Ecclesia separata est, id temporis nondum innocen-
tius rescripta Africanae synodi receperant, quarum scripta venerabili Papae
Innocentio directa sanctus doctor laudat at cum Innocentius ratum habuisset Africanorum
decretum, contra utrosque haereticum publicatum Aug. serm. 2 de verbis Apost.
ait iam enim de hac causa duo concilia missa sunt ad sedem Aplicam. inde etiam rescripta
venerunt causa finita est, utinam aliquando finiatur error. Iure idem dixit quod nullus
appellationi aditus pateret, postrema sententia a Romana sede promulgata ut
pelagiana haeresis post Innocentii decretum evidenter ab Ecclesia separata est. Zosimus
ep. 4 ad Africanos scribit = Grave fuit Lazaro et Eroti litterarum suarum pedisequos
ee an noscebant oblatione contra ad sedem Aplicam velaturam. Hanc certe
calumniae compendio navigassent. Ex quibus patet in causis fidei Africanos suorum
decretorum 7[?] Rursu[s] appell[...]

decretorum confirmationes ab Apostolica Sede petere consuesse. Hincmarus Rhemensium Antistes qui seculo IX. veterum Africanorum iura Gallijs asserere volebat, et appellationes quo ad ecclesiasticam tantum politiam impedire, conatus fuit, ut patet ex epist. 47. scripta nomine Caroli Calvi Imp.; in causis vero fidei, licet Hincmarus Gotescalcum ad Romanum Pontificem provocantem in carcere detrusit, illius tamen appellationes numquam irritas dixit, et malis artibus fecit. Cur autem in causis quae regimen ecclesiasticum spectant appellatio interdicta fuerit, ratio exposita est ante n. 76. sive ex litteris Africanorum ad Celestinum.

76. Rursus de Apiarij appellatione.

Apiarius ob lesae fidei et quorundam criminum accusatus extra Siccensis Eccle. confinia movere iussus Apostolicam sedem appellaverat. Quare hoc anno VIII. Kal. Junij coram Pontificijs Legatis in synodo, cui omnium Provinciarum Africae Legati interfuerant, de Apiarij causa actum est. In primis lectum fuit comonitorium Faustino et collegis a Zosimo traditum, in quo duo canones tamquam a Nicena synodo statutos laudabant, unus quo Episcoporum totius Xani orbis ad Romanum Pontificem appellatio probabatur, alter quo Presbiteros a diecesano Episcopo damnatos ad finitimorum Antistitum iudicium provocare posse decernebat. Porro his auditis Alypius Numidarum Legatus, palam negavit veritatem canones in synodo Nicena, cuius tum Graeca tum Latina exemplaria penes Africanos erant, reperiri, quod cum ab universis assereretur, ipso Alypio praeeunte ceteri consenserunt ut Legati ad Antistites Alexandriae Antiochiae, et Constantinopolis ad sinceriores Nicaenae synodi codices, quos illis in ecclesijs servari fama erat, investigandos mitterentur. Equidem honorifice Alypium et Aug.s de Aplicae sedis auctoritate eo in hoc sensu sunt ex eorundem verbis intelligitur, nam de ijs quae in Zosimi comonitorio continebantur ~~decreverunt~~ Alypius,

praeventos poenitere posse ad originem [illegible]

Alypius et Aug.s illa se servaturos professi sunt salva diligentiore inquisitione
aliis Nicenis, et donec integra exemplaria venirent; Hinc Faustinus Legatus
Alypio dixit: nec vestra Sanctitas prejudicat Eccle. Rne. sive de hoc capitulo
sive de aliis [illegible] hu aut Canones et quae eos sequuntur corrigendi sunt, quo
Aug.m et Alypium n. adfuisse huic synodo scribunt, vide epistolam synodale ad
Bonifacium. Ceterum Innocentius presbiter Alexandrinus, et Marcellus subdiaconus
Constantinopolis oratores destinati paulo post ex Africa in Oriente transmiserunt.
Lupinianus vir magnae [illegible] lectionis, in [illegible] comment. fast. Cassiodori
ad consulatum Monaxii et Plinta ait: Aug.s epistolam scribit ad episcopos [illegible]
Graecos, in cujus datis ponit hos consules. Haec epistola latet, certe de canonibus
Nicenis S. Doctorem scripsisse jure possumus suspicari. Interim Pontificis Legati
Africanam synodo reconciliavit. Ceterum hic ob tentatam appellationem ex canone 17 sy-
nodi anni superioris fidelium in Africa communione privatus fuerat, at cum pa-
tratorum criminum veniam suppliciter petiisset, intercedente presertim Faustino
Episcopo Potentino absolutionem impetravit hac conditione, ut in Tabracena Eccla.
procul a Siccensi territorio degeret. His vero factis Legati cum libris synodi
Africanae, quae etiamnum extant, in Italiam reversi sunt, ut ex gestis synodi a:
[illegible] colligitur non Celestino, ut nonnulli scripserunt, sed Bonifacio [illegible] Romanae
Eccle. Pontifice.

19 Censura de hac synodo Africana, et alijs ad Africanã Ecclã spectant.

In hac synodo lecti sunt canones [illegible] conciliorum quae tempore Aurelii Primatis in Africa habita sunt. In primis vero recitata est synodus ~~[illegible]~~ Hippone habita Theodosio Augusto III. et Abundantio Coss. an. 393. quo Aug[ustinus] adhuc presbyter [illegible] de symbolo coram Patribus dixerat. Haec igitur prima synodus sub Aurelio celebrata [illegible] synodum quae indicta legitur Valentiniano IV et Theodosio Coss. [illegible] Aurelii nomen exhibet ac mendosa [illegible] est. [illegible] in qua [illegible] de [illegible] Augustinum, [illegible] in ea synodo [illegible] Genethlium atque Aurelium [illegible] collegas consessui praesidentes [illegible] Primati Chartaginensi sufficiens fuisse [illegible] Aurelius. [illegible] sine [illegible] annorum synodum ab Aurelio indictam [illegible] Hipponensem, quae an. 393 celebrata est. [illegible] in actis synodalibus [illegible] primae sedis provinciae Numidiae [illegible] an. 394 [illegible] regimen susceperit, [illegible] an. [illegible] Certe, primus [illegible] Valentinus vero post an. [illegible] Numidiae primas evaserit, quae etiam [illegible] nobis ostendent Chiffletius in calce opusculorum [illegible] e MSS codicis germana illius synodi acta vulgavit, in quibus laudatur proxime [illegible] nominatur [illegible] consules vero in titulo ponuntur [illegible] Valentinianus IV et [illegible] FI [illegible] magistratum [illegible] anno [illegible] che, 490 [illegible] numerus canonum [illegible] quos Ferrandus Diaconus [illegible] appellat. [illegible] canones VII. et IX quos Ferrandus sunt Chiffletio IX et XI. Sed his omissis hoc pro comperto habeo primam synodum sub Aurelio [illegible] Hipponensem esse quae primo loco in recensione laudata [illegible] nominata fuit

preveniens potuere [illegible] navit ad

60 Rursum de eisdem.

Ceinde in hac synodo repetita fuere decreta aliarum XVI. synodorum usque ad an. 419 ab Aurelio celebratarum, quarum ultima celebrata fuit quae superiori anno contra Pelagianos [illegible] continebat octo alios octo canones contra Pelagianos qui iterum [illegible] et [illegible] et nova subscriptione firmati sunt. Porro ex his synodalibus decretis conflatus est codex ille famosus [illegible] Africae, a Dionysio Exiguo codici canonum Occidentalis Ecclesiae insertus et a Joanne [illegible] Scholastico [illegible] intextus in [illegible] [illegible] can. 2. ut membrum codici canonum [illegible] Ecclesiae approbatus atque a Theodoro Balsamone graeco et a [illegible] latino etiam [illegible] [illegible] notis in lucem emissus [illegible] [illegible] [illegible] de antiq. Ecclesiae. [illegible] putat in hac plenaria synodo quoque hoc anno 419 contra Pelagianos [illegible] [illegible] fuisse [illegible] Aug. ep. 47 ad Alexandrum scribit: [illegible] Zosimus [illegible] [illegible] scriptum est cuius exemplum ad universos totius orbis episcopos, et [illegible] plenario totius Africae contra ipsum errorem breviter [illegible] [illegible] ubi clare Aug. plenariam [illegible] Africanam laudat, a qua Pelagianos damnatos dicit. At anno tantum 418 in plenaria synodo [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] in [illegible] huius an. 419 [illegible] contra [illegible] statutis [illegible] iterum damnati fuere. [illegible] [illegible] [illegible] plane [illegible] nam Aug. suo ordine cuncta in Pelagianos gesta recenset [illegible] [illegible] libros synodales Numidianum et [illegible] [illegible] episcoporum ad Innocentium laudat, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contra [illegible] Africanum libros ad Zosimum, deinde Pontificis [illegible] epistolam, [illegible] subsecutus in Africa [illegible] [illegible] anno [illegible] contra Pelagianos [illegible] fuit post acceptam Zosimi encyclicam [illegible] [illegible] et hoc anno [illegible] [illegible] [illegible] statuta fuisset in plenaria synodo Africana, ut [illegible] [illegible] [illegible] a duobus plenariis [illegible] post [illegible] Zosimi [illegible] canones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Aug. [illegible] Quale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a Zosimo contra Pelagium anathema intelligat, iam satis explicavimus cap. 19.

51.

De Mario Mercatore, et de scriptis Aug.ni contra Pelag.nos

S. Aug. in l. De VIII qq. ad Dulcitium q.ne 3: meminit epistolae ad Mercatorem [illegible] contra Pelag.nos, quem filium suum nominat. Hic e celebris ille Marius Mercator Pelag.norum hostis acerrimus cuius scripta toties in hac historia laudamus, qui an. 424. [illegible] propter Iuliani atq aliorum Pelag.rum ex episcoporum [illegible] conatus elusit ut [illegible] Aug.ni [illegible] oratore [illegible] [illegible] in indice et [illegible] scripsit Aug.s [illegible] Pelag.nos quae, quo anno data sint [illegible] [illegible] [illegible] 124 [illegible] et 200. [illegible] [illegible] [illegible] cap. 120 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Laurentium Romanum [illegible] [illegible] Aug.s Pelag.ra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] capita [illegible]

De Nicaenis canonibus pro appellatione [illegible]

Interea Innocentius ac Marcellus, [illegible] navigatione usi, Attico Cp. et Cyrillo Alex. epis. et [illegible] Africano [illegible] postulata exposuerant a quibus benigne excepti exemplaria canonum [illegible] ex antiquioribus codicibus exscripta una cum utriusq. episcopi litt. [illegible] Africanae synodi [illegible] acceperunt nullaq mora interposita [illegible] Carthaginem redierunt [illegible] Africani Episcopi [illegible] Nicaenos [illegible] orientali [illegible] acceptos, duos illos [illegible] legerent quos [illegible] a Nicaena [illegible] Apostolicae Sedis legati ~~[illegible]~~ publicaverant, [illegible] [illegible] legatos Innocentium et Marcellum cum [illegible] ex Oriente scriptis Romam ad Bonifacium mit-

preventos pervenire posse ad originalem [illegible]

nitere. In antiquis codicib. haec sequunt exemplaria Syn. Niceni directa ... die ... Kal. ... post consulatum gloriosissimorum Impp. Honorij XII et Theodosij VIII Bonifacio Urbis Romae Episcopo ... ex quib. metachronismus Baronij patet ... ad an. ... scribit Bonifacium eo mortuum antiq. ... Legati illi redirent, quos ... ipsum ... Bonifacium ... ab Africanis missos fuisse testatur etiam in literis ad Celestinum ... cana synodus. In ... vero opinionem Baronius ... quod legeris maxime citata ad Celestinum ... epistola, videt autem sub Celestino in ca. Apiarij Faustinum Legatum degisse Carthagine, unde eiusdem causae cognitionem ... Celestini Pontificatu ... retractatam ... Faustinus in eiusdem Apiarij ca. legatus in Africam venit, primo quidem an. 418 sub finem Pontificatus Zosimi, pauciosq. menses Carthagine moratus, cum Apiarium Episcopi Africani ... Romam rediit. At idem Apiarius Celestino Pontifice in variis criminibus ... accusatus damnatusq. Celestini patrocinium ... a quo ecclesiasticae communioni restitutus fuit misso in Africam eodem Faustino Legato, ut cum Episcopis Apiarij ca. retractaret. Ille ... universa crimina quae ... Africa fronte negaverat, tandem ... fuit vide epist. Synodi Africanae ad Celestinum. ~~Hic Norisius habet quaedam~~ quae pertinent ad canonem Paschalem ... ~~errorem~~, quae ... laudatis ... circa diem ~~quo~~ erat celebrandum pascha ~~reperit~~ in literas Cyrilli ... Alexandrini ad Aurelium Aug. ... et collegas, nam de paschate etiam ipsos ~~...~~ scripsit, corrigit simul etiam Norisius metachronismum Bucherij in coment. ad can. paschal. Victorij Aquitani c. 1 et 3 ... de ipsis ... Cyrilli literis agit idem Bucherius, ... haec quae a Norisio tradunt ... pertinent ad stabiliendam epocham qua data sunt laudatae Cyrilli literae ad Aurelium Aug. et alios Episcopos Africanos vide ~~...~~ n. ...

... Romanus de eisdem Nicenis canonib. et Sardicens. ... Cur autem Romani Pontifices duos supius memoratos canones uti Nicenos ... sunt cum essent ex Sardicensib. ... cum Africani Episcopi Sardicensis Syn. canones ignoraverunt, cum Sardice sederit cum alijs ex Africa collegis ... Carthaginensis, qui etiam in synodo plenaria ab se postea in Africa celebrata can. ... Sardicensis Syn. ... Baronius et ... secuti sunt, ... Sardicensis ... fuisse ...
... cationes:

explicationes, unde nil mirum si sub nomine [illegible] proposita fuerit. Illud sane mirum videri, Africanos Sardicensem synodum a priori illo Nicaeno [illegible] [illegible] ignorasse; imo illam [illegible] ignoraverunt, verum etiam putaverunt eandem fuisse ab Arianis celebratam. Horum testis est Aug. [illegible] contra Cresconium c. 34. Ariani episcopi sardicae propter [illegible] secessere, hinc novum fidei symbolum [illegible], scribentes postea et ipsi ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum aliis [illegible] [illegible] episcopum nominaverunt, [illegible] illorum epistola inscribitur

Gregorio Alexandrino episcopo, Amphioni Nicomediae episcopo, Donato Carthaginis episcopo et [illegible] civitate Sardica [illegible] celebravimus in Domino salutem.

[illegible] tom. 3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] epist. 163 ad [illegible] [illegible], quos cum arbitraretur scriptos a Sardicensi illo, [illegible] in titulo Arianorum [illegible] [illegible] [illegible], Sardicense [illegible] ab Arianis habitum censuit, [illegible] Sardicense illud a Philippopolitano [illegible] distinguere potuit. [illegible] vero Sardicensis illi canones [illegible] [illegible] Africanos latuerint, atque epistola ficto Sardicensis consessus titulo [illegible] [illegible] [illegible] de memorata synodo opinionem eosdem induceret [illegible] Africanos [illegible] Sardicenses vero et ipsos Nicaenos canones dici [illegible]. [illegible] Aug. a Valerio Hipponensi episcopo in [illegible] dignitatis [illegible] fuit contra canones Nicaenos [illegible] statuentes: Nec in una civitate duo episcopi [illegible] [illegible] Aurelius [illegible] totius Africae [illegible] Primas [illegible] [illegible] teste Possidio [illegible] vita S. Aug.[illegible] [illegible], et Megalius Numidiae Primas [illegible] [illegible] [illegible] transmarinis et Africanis ecclesiae exemplis [illegible] [illegible], quod etiam testatur [illegible] idem Aug. in ep. 34 ad Paulinum. Quod in se ipso, scribit [illegible] Aug. [illegible] Possidius, postea fieri non debuisse, ut vivo suo episcopo ordinaretur, et dixit et scripsit, [illegible] illis universalis [illegible], quae in ordinatus [illegible].

prevenisse fuerunt posse ad originalem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad

164. de eisdem appellationibus contra M. Antonium de dominis.

Hic nobis impudentissima calumnia quam M. Antonius de dominis l. 4 de rep. eccles. c.
n. .. Augustino impingat, reiicienda est. Africana, inquit, tota Romano papatui
vehementer restitit tempore Augustini. Augustino etiam ipso cum reliquis adversus Pa-
patum reclamante, pro Africanis stabat antiquissima consuetudo qua nullus Epi-
scopus diaconus aut inferioris ordinis clericus ad transmarina iudicia unquam provo-
cabat, quae etiam canone synodali confirmata fuerat. Ignorabant Africani cano-
nes Sardicenses, inde ergo orta dissensio: in qua quidem Africani Pontificio pri-
matui minime restitere imo Augustinus, ut ostendimus, Zosimi decreta ... ipsum
Afros consuetudini praeponenda esse ensuit. Et profecto ut superius ostendimus
Africani appellationes in causis fidei admissere. Episcopis tum Africanis licitum fuisse
ad Romanam sedem appellare diserte tradit Augustinus epist. 163. Praeterea cum
Antonius Fussalensis in Numidiae synodo damnatus Romanum Pontificem Boni-
facium appellasset, isto vero interim defuncto, Celestinus eius appellationem admi-
sisset, Augustinus epistolam 261 ad Celestinum dedit qua enixe eundem deprecatur,
ne Antonius, si in illius favore iudicaret, cum militari apparitura Fussale
restitueret, ut non se pati posse dicebat, publicas potestates et militares impe-
tus tanquam executivos Apostolicae sedis sententiarum. Appellationes vero Episcoporum
in eadem epist. palam admittit. existunt, inquiens, exempla, ipsa sede A-
postolica iudicante, vel aliorum iudicata firmante, quosdam pro culpis quibusdam
... Rousselius lib 4. hist. iuris Pont. putat laudatas Africanorum ad
Celestinum literas esse suppositas, quod in illis etiam Episcoporum Africae ad Ro-
manum Antistitem appellationes interdicuntur, at veras easdem arbitror. Africani
non iura extendere conabantur, et Augustinum in alia fuisse sententia ex memo-
rata epist. 261 nobis probari ... Haec quidem postea evenere quae tum hic a
nobis excitata sunt quum plenior Africanarum appellationum, de quibus nec
anno in synodo ab Aurelio, Alypio et Augustino, aliisque ~~celebrata~~ actita-
tum fuit notitia haberetur ~~[illegible]~~

85 (?)

Ruinam de Africanis appellationibus

Sequentis temporis non semel apud Romanos Pontifices Africani appellationes prosecuti sunt; pertinebat enim Africa ad Patriarchatum Romanum, unde urbis Antistitem uti supremum rei Ecclesiasticae principem quilibet iure optimo poterat ex eadem Provincia appellare, et S. Leonis in iudicium provocavit Lupicinus Episcopus, vide eiusdem Leonis epistolam 85 ad Mauritanos. Circumfertur epistola Bonifacii II in qua haec leguntur. Aurelius enim praefatae Carthaginensis Ecclesiae olim Episcopus, cum collegis suis, instigante diabolo superbire temporibus praedecessorum nostrorum Bonifacii ac Caelestini contra R. Ecclesiam coepit; scripta est haec epistola ad Eulalium Episcopum Alexandrinum, cui narrat Eulalium Episcopum Carthaginensem postliminio tandem in Apostolicae sedis gratiam, damnato Aurelio ac successorum facto, rediisse [illegible] hasce litteras commentitias esse recte observavit Baronius [illegible] qui nullus tunc sederet Alexandriae Eulalius, sed Timotheus, itemque quod tempore [illegible] Bonifacii regnante Gelimere Vandalorum Rege, nec unus esset repertus in Africa catholicae communionis Episcopus, Romanus quidem antistes [illegible]: adde quod [illegible] Eulalius tunc sederit Carthagine sed Bonifacius qui an 523 electus fuit illius Ecclesiae Antistes, et an 535 ex Victore [illegible] decessit. Alterum vero quod Baronius scribit, admitti non potest. Vivebat enim eo tempore Bonifacius Primas Carthaginensis, liberatus Primas [illegible] Bizacenus, itemque Fulgentius, Ruspensis, ceterique Africanarum Ecclesiarum antistites non [illegible] Gelimer illos in exilium deportari iussit. Praeterea in eisdem litteris scribit Bonifacius, una cum Eulalii epistolam se mittere etiam Iustini Clementissimi (?) Principis Orientis sacrarum litterarum exemplaria. At biennio antequam Bonifacius Pontificatum iniret Iustinus mortuus erat an. 527 Kal. Aug., et Bonifacius inauguratus fuit an. 529 IV Kal. Nov., unde postremo quod in illa [illegible] instigante diabolo ex [illegible] Aurelius ceterique collegae [illegible]

praeventos fuisse posse [illegible]

Aurelio primate, instigante diabolo ā antiquissima Africae Ecclesiarum usu[?] dimoti transmarinis appellationis sese opposuerunt.

~~Aliter in hoc capite corrigit [illegible] Bucherius in coment. ad can. pasch. Victorii Aquitani c. 1 et 3~~

[illegible] Pelagiana

86. observatio chronologica in litteris Cyrilli ad Aurelium, Aug.m et alios episcopos Africanos.

In laudatis au n. 62 literis Cyrilli ad Africanos Antistites corrigendus venit error qui irrepsit. Ait ibidem legimus: de Pascha vero, ut scripsistis, nuntiamus vobis XVII Kal. Maias nos futura indictione celebrare. Bucherius in coment. ad can. pasch. Victorii Aquitani c. 1 et 3 super in melioribus codicibus legi IX Kal. May ex quo parte [illegible] designari pascha anni 444 [illegible] pag. [illegible] ait idem probat Cyrilli ad synodum Carthaginensem epistola an. Xti 443 scripta. Sed fallit et fallitur Bucherius nam an. 443 gemebat sub Genserico Vandalo Carthago. Obierat ante tria lustra Aurelius, eiusque post Capreolum successor Quodvultdeus in exilium ab Ariano Rege deportatus fuerat ex Victore Vitensi l. 1 de persecut. Vand. Cum vero Africani literas ad Cyrillum intra[?] [illegible] annos exemplaria canonum Nicenorum an. 419 [illegible] miserint, serval rimum responsionem an. 419 Cyrillus [illegible] [illegible]

nota illa paschalis mendosa est. Erroris vero causam paucis explicamus.
Cyrillus graece quidem scripserat, atque his plane verbis pascha anni se-
quentis designaverat, scribens celebrandum τῇ τρίτῃ καὶ
εἰκάδι τοῦ ~~[illegible]~~ φαρμουθὶ μηνὸς // nempe = die tertia et vi-
cesima mensis pharmuthi // interpres vero transtulit ix. Kal. maias, pueri
puti grammatici functus munere, quorum Egyptiorum a Latinis diversitate
minime praenotata. Pharmuthi apud Egyptios quinque dies Latinorum
Aprilem antecedit: scribit S. Ambrosius in epist. de paschalis celebrationis ratione
ad [illegible] Episcopos = Primus mensis apud Egyptios dicitur Pharmuthi
et incipit vi. Kal. April. et finitur vii. Kal. Maij. // et infra si quartade-
cima Luna in dominicam inciderit = adiungendam ait hebdomadam alteram
sicut et septuagesimo sexto anno ex die imperij Diocletiani factum est.
Nam tunc vigesimo octavo die Pharmuthi mensis qui est ix Kal.
Maij dominicum Pascha celebravimus // Epocha Diocletiani incepit
an. 284. quare anno 360. pascha ab Alexandrinis factum fuit 28.
Pharmuthi a Latinis vero die 23. Aprilis cyclo solis V, Lunae xix.
lit. B A. cum quartadecima Luna inciderit die 16. April. quae erat domi-
nica. Quare dies 23. Pharmuthi apud Alexandrinos correspondebat
diei decimae octavae Aprilis apud Latinos eodemque die, qui est [illegible] re-
strata xiv. Kal. Maij, est apud Egyptios ix Kal. Maij. Ex carach-
te [illegible] Paschali [illegible] epistola S. Cyrilli designat Pascha an. 420.
quo celebrata fuit dies resurrectionis Domini 23. Pharmuthi Alexandriae,
Romae vero xiv. Kal. Mai. cyclo solis [illegible] Lunae iii lit. D.C. Antiqui
interpretes [illegible] Latinorum [illegible] epistolam Cyrilli e graeco ver-
tentes scripsere [illegible] xiv. Kal. maias, et ex amanuensium imperitia
et negligentia [illegible] in inferiori parte [illegible]
reddidere: quem mendum etiam numerum Theodorus Balsamon aliique
etiam graeci et latini omnes Historiae collectores hunc vero secuti sunt
[illegible] pascha S. Cyrillus [illegible] designavit in cuius calce ita fatur.
celebrantes vero pascha [illegible] dominica die tertia et
vicesima

vicesima eiusdem mensis Pharmuthi, et hec de Cyrilli ad Africanos epistola que scripta e ante stere presenti an 419. ; na ibide indicit pascha futura indictione celebrandum : indictio vero iii, que fluebat tempore Paschalis an 420, inceperat in illo ~~toto~~ anno superiori.

S. i. c. 18. De Juliano Episcopo Eclanensi Pelagiano.

47. De Juliani Patria, Nuptijs et Episcopatu, et Libris.

Cum liber S. Augni de nuptijs et concupiscentia delatus fuisset in Italiam et ab oib. legeretur, Julianus Eclanensis Episcopus eundem quatuor libris ~~[illegible]~~ impugnavit. Fatetur Heretius apud Augm. S. i. oper. impf. c. 18. vivente Zosimo nullum se in Pelagiana causa librum scripsisse, et in his quatuor Eulalianum schisma [illegible] et catholicis obijcit : qd cum presenti anno contigerit, vel hoc ipso eode anno, vel sequenti Julianus manum stylo admovit. Cum vero hic linguarum peritia, ingenij acumine, orationis elegantia, librorum copia, et concepta pre ceteris contra Augm. valuerit ~~[illegible]~~ quam Pelagianos longo post se intervallo reliquerit, de ipso etiam aliqua dicemus: de Juliani Patria, et sede Episcopali inter scriptores n. convenit. Gennadius in l. de script. illustr. c. 45 Julianum Capuanum Episcopum dicit cui Baronius Ughellus aliique frequentius adhesere. Gelasius in decreto de libris apocryphis [illegible]

Beda

Beda in prefat. in Cant. Celanensem eundem faciunt. Petrus diaco:
nus in fine l. de incarn. et gra. Eclanensem illum vocat. Vignierius
in prefat. ad opus imp. S. Aug.ni tradit, eundem natum Celie in Apulia.
Holstenius, et Rosweydus, hic in notis ad carmen 14. Paulini, ille
in notis ad Italiam Cluverij Celennensem in Campania Julianum pro:
nuntiant. Nonnulli ex Prosperi depravato Chronico Atellensem fuisse
[illegible] est au: Attella, Neapolim inter et Capuam, Aversa Italis
vulgo nuncupata. At ex melioribus codicibus Scaliger, et Pontanus
ita in Prospero legunt ad [illegible] Theodosij Augusti XVII = Hac
tempestate Julianus Eclanensis [illegible] Pelagiani erroris as:
sertor ex Vossius l. i. hist. Pelag. c. 6 Heracleensem illum di:
cendum esse [illegible] [illegible] Garnerio qd l. 2. de vita S.
Aug.ni Gallice scripta a Claudio [illegible] Julianum Patavij Epi:
scopum asserat: typographi [illegible] error fuit. Verum ex Mario Mercatore
Juliani [illegible] ex [illegible] cap. 13. cod Vaticani
cap. 4 aut = [illegible] [illegible] Julianum etiam Episcopum oppi:
di Eclanensis hereticum Pelagianum seu Celestianum esse. Quare Pro:
spero [illegible] [illegible] et ipse Juliano [illegible] et sane codices Gelasij, Be:
dae, Petri diaconi depravati sunt [illegible] littere transpositione, l coniune:
tione: [illegible] in voce Celanensem e et [illegible] amanuensium [illegible]
[illegible], in codice vero Petri diaconi ubi Eclanensis appellatur littera
[illegible] dividenda e in e et l, [illegible] [illegible] errorem [illegible]. Hec
minuta adnotare libuit ut ex communi eruditorum sententia Julianum Ecla:
nensis episcopus appareat, atque ante me Suaverius etiam in [illegible]
dissert. 2 de ope imp. S. Aug.ni Julianum Eclanensem Episcopatum
obtinuisse dixit. Hic [illegible] habet [illegible] ad Geographiam [illegible]
na de Eclano, seu [illegible] Eculano, et [illegible] adheret qui illum [illegible]
distans a

preventori [illegible] posse ac originem [illegible]

distans a Benevento fuisse sentiunt circiter M.P. XV. De Patria vero
Juliani non constat. Attellanensem fuisse scribit Baronius ad an. 430. n. 6. Verum
sive in Campania ubi Attella sita est, sive in Apulia eundem natum discere tradit
S. Aug. l. 6 oper. imperf. c. 18. Cum vero sciamus urbes antiquitus doctissi-
mos cives in Episcopos elegisse Eclani patrium natum Julianum suspicor, alte-
rius conjectura id ipsum indicat quod Aemilius Beneventanus filiam Juliano
in vicina urbe degenti ac proinde sibi satis scito nuptui despondit. Atque
Ne vero quis reprimet quod Aug. gentis Apulum Julianum dixit, cum Ecla-
num in Campania fuerit ut ex itinerario Antonini patet, ~~[illegible]~~ citant hic
Norisius, ~~[illegible]~~ Vossius l. 1 hist. pelag. c. 6. Eclanum Apuliae ~~[illegible]~~
Lucaniae oppidum fuisse scribentes secundum veteres et recentiores Geo-
graphos. Atque haec de Patria et Urbe ~~[illegible]~~ Juliani Episcopi. Idem
nobili familia ortus fuit Patre ~~[illegible]~~ Memorio Episcopo, seu Memore ut
scribunt Marius Mercator in laudato codice et Aug. l. 1 cont. Julian.
c. 4. ubi etiam eum vocant sancti ac beati recordationis virum, et
~~[illegible]~~ Augustini amicum fuisse dum
~~[illegible]~~ Julianus adolescens latinis juxta ac graecis literis operam
dedit ex Gennadio laudato c. 45. et Beda praefat. in Cant. Juvenis
nobilissimam uxorem duxit Aemilii Episcopi Beneventani filiam,
~~[illegible]~~ de quo ~~vide~~ Aemilio videsis Metaphrastem apud Surium die
27. Januarii c. 128 de vita Xtomi. Celebres sane evasere Julia-
ni nuptiae, ob Epithalamium quod illarum occasione cecinit S. Paulinus
Episc. Nolanus. Erat vero Julianus Clericus Lectoribus adnumera-
tus cum uxorem duxit quod patet ex ipso Paulini epithalamio. Le-
ctores in plerisque Ecclesiis uxorem ducebant ut patet ex can. 14.
synodi ~~[illegible]~~ Calchedonensis: de qua re in Concilio Carthaginensi
celebrato Caesareo et Attico Coss. can. 19. extat hic canon: Lectores
cum ad annos pubertatis venerint, cogantur aut uxores ducere
aut continentiam profiteri, Lege novella Justiniani ad Joannem
Episcopum

Presbyter Ib. lib. i. cod. tit. 3. cap. 45. Verum Julianus mortua uxore, ex mutuo consensu ab eadem seiunctus diaconus consecratus est, atque per hanc etatem tum suis moribus, tum Patris sui commendatione Augustino in oculis fuit quod patet ex ipso S. Doctore l. i. contra Julian. c. 4. et 7., et epist. 131. ad Memorium Juliani Patrem, qua etiam rogat eundem Memorium ut ad se in Africam Julianum mittat. Idem Julianus adhuc iuvenis Eclanensis ecclesie in Hirpinis Antistes ab Innocentio Papa consecratus fuit, quo superstite nihil contra latam ab eodem Pontifice contra Pelagianos sententiam tentavit quod patet ex laudato Mercatore in commonit. ad Theodosium. Sub Zosimo cum in urbe de peccato originali disputaretur, Julianus qui Rome tunc erat libere pro heresi loquebatur patet hoc ex eodem Mercatore in commonit. ad Pintam. Cum vero a Zosimo Pelagiani damnati fuissent an. 418 atque ea de re per universum orbem encyclicas ad Episcopos misisset, Julianus venit in eorundem damnationem sentire, quo tempore pelagianum dogma non ex toto sequebatur, de morte ex peccato de humano generi inflictam in epist. ad Zosimum quam ipse ... confectam Mercator pag. 6. Juliani ... et idem Julianus apud Augustinum l. i. oper. imperf. c. 18. ... duas se ad Zosimum libros misisse ... Zosimus inquit sub his questionibus duas epistolas damnationi ejus tempore quo adhuc ... eorum non erant. Verum in libris postea editis obstinate negavit Adam sine peccato non fuisse moriturum, asseruit tamen Adam fuisse moriturum teste Augustino l. 6. oper. imperf. c. 27.

preventus poenare posse ab originali peccati ...

48.

De Juliani scriptis contra S. Aug.num

Scripsit Pelag. Julianus quatuor libros contra primum volumen S. Aug.ni De nuptiis et concupiscentia initio pontificatus Bonifacii: ut colligimus ex Aug.no in illis Caelestianum schisma memorat. Et quidem Pelagio ac Celestio a Zosimo et ab Honorio proscriptis Julianus Celestianis Pelag.num Belli summa ipse suscepta desperatis suorum rebus ipse latuerit in contra Aug.m scribendo ... quibus vero insolentia, jactantia, ... superbia patet ex Aug.no l. 2 contra Jul. c. 10. et l. 6 c. 8. Totus enim in eo est Julianus ut probet Aug.m nuptias damnare, filios recens natos diabolo ... asserere, Deum hominis conditorem negare, liberum arbitrium ... ...dere mali ... a Manicheis ... in Ecclesiam invehere, ... nullum trahi ab infantibus originale peccatum, concupiscentiam esse bonam neque ex peccato ortam, naturales esse miserias ipsamque mortem

mortem. eaq. sive inculcat quae Theodorus Mopsvestenus in quibus cum Hieronymus et Aug. voluminibus diuus scripserat, quae credibile e Iulianum accepisse ab Aniano diacono Pelagiano, cum eo venienti paulo post diospolitanam synodum cui interfuerat, in Italiam rediret. de qua, ve Legah c. 9.

§ ii. eaq. de Aniano aliisq. Pelag.

de Aniano Pelag. quis ipse fuerit.

Aug. et Alypius ad Hieronymum litteras dederant de damnata ubiq. tum in Africa tum in Italia Pelag. heresi, illud etiam ab eo quaerentes num Aniani libros quos cum epistola ipsius ad Ctesiphontem publicaverat, confutasset. Ad hanc vero literis de Aniani libris respondet Hieronymus (epist. 29 apud Aug.) accepisse se quidem illos ab Eusebio presbytero, sed et adversa valetudine et morte Eustochii quae non ipso anno obierat, ingenti adeo dolore correptum ut contemnendos petulantissimi sycophantae insultus putarit, ut tamen subsistit obiiciat se [illegible] meliora. id fieri posse ab Alypio et [illegible] hac ipse epistola, quibus se perscripsit, deprecatus [illegible] coniecit. At quinam iste Anianus fuerit [illegible]

Arianus fuerit diverse sunt auctorum divinationes cum Anniani scripta nusquam legerint. Baronius ad an. 417. n. 16. putat errore codicis irrepsisse, ac loco Anniani, Valeriani nomen substituendum, cum cum Eusebius de Valeriano ad Cyrillum scripserit, de eodem etiam ad Hieronymum literas dedisse arbitratur. Vossius l. i. hist. Pelag. c. 6. Julianum Pelagianum intelligi suspicatur, qui initio heresis sub Anniani nomine veluti casside tectus in aciem prodierit. Jansenius existimat a Hieronymo Pelagium designari: enim familiare illi fuit ridiculis ac fictis nominibus suos hostes delineare: sic Rufinum Gruninum, Scorpium, Hydram cognomine ... nominat. Usserius c. 10. rem sub dubio relinquit. Miror hos scriptores Annianum neque ex epistola apud Bedam, neque ex prefatione in homilias Xtomi cognovisse. Is unus fuit e precipuis pelagianae schole magistris, cuius opera primum Pelagius, dein Orontius Episcopus ad sectam promovendam usi sunt. Erat Arianus diaconus, atque ob latinae grecaeque linguae peritiam magna in estimatione a sectarijs habebatur. Pelagio ... ad ... in Asiam se tulit, ... eidem operam in diospolitana synodo prestitit. ... Anniano hec scribit Hieronymus: ... in illa miserabili synodo diospolitana ... operam ... Pelagius latina ... exercitatus, quo sub verborum lenocinijs auditoribus ... heresis intelligeret. Annianum ... rhetore utebatur: auctor ... Hieronymi ... epist. 24. laudata, Arianum Pelagij dogmata ... emendicata exornasse. Atque hunc ipsum Annianum ... ab Orosio quoque designari suspicor ... in Apolog. de libertate arbitrij ... seu Pelagij imperitiam dicendi exprobravit, comparat eum cum Goliath ... hi versus = stat immanissimus ... Goliath ... materia ... auriga ... qui ... ipse non

40. Annianus Pelagianus ...

quae redimicat, uth... tum c... et Petri suffragia subministrat,,
quibus succurrere videbis Hieronymus scribens, Annianus aliena
blasphemiae verba frivole subministrare,,

[illegible]

40. Anniani pro Pelagianis operae, ... eius scriptis

Hierosolymitana verba dissoluto, causaque Pelagii ad Innocentium
Papam devoluta, ac paulo post celebrata diospolitana synodo, quo Pe:
lagio bene consultum foret, Annianus in Italiam reversus Hieronymi
epistolas ad Ctesiphontem datas editis libris impugnavit, quos
in Italia ... divulgasse inde colligo quod Eusebius hinc in
Asiam ad Hieronymum illos misit. Ut quidem pervenire, de eiusdem Ani-
ani erga Pelagianos studium aliunde nobis innotuit. Heretici
... proprio ... Latinis praesidio destituti viderent, sub
Ioannis Chrysostomi laudibus praesertim sese occultare conabantur. Hinc
gravis de Chrysostomi sententia Augustinum inter et Julianum disputatio
fuit ut est l. 1. et 2. contra Julianum patet. Itaque Annianus suum
esse putavit Ioannis Chrysostomi Homilias e graecorum latinum sermonem
vertere. Is primus aliquot cum auctoritate apud Latinos ... Chrysostomi

praeventor poenire posse ... originalem peccati ... nervum quae ... perfecit
navit ...

Xsomi [illegible]. De laudib. d. Pauli interpretatur è, qd opus Evan-
gelo ~~quid~~ cuidam Pelag.^no ~~Sect.~~ presbytero inscripsit: in epistola vero
nuncupatoria cuius titulus è ~~Dno~~ ∴ domino Sancto Evangelo pre-
sbytero Annianus salutem, catholicos invidioso Traducianorum nomine in-
famat, et S. Aug.^m etiā n̄ obscure sugillat; et hic quidē Annianus
~~Dnū gra~~ laudat divinæ gratiæ presidia, d gratiā Pelag.^na iuxta schola-
rum potissim intelligebat Annianus, neque quæ in doctrina, lege, exe-
mplo sitæ erat. Postea vero S. Aug.^ni explicationes in illud Pauli dictum
ad Rom. 7. 2. n. hoc facio qd volo bonum ēē // quæ in propria persona
Paulus locutus tradit l. 1. de Nup. et concup. c. ~~28~~ 27. et 31. lib. 1.
op. imp. c. 67. his refellit = sexto solvendo oēs illas quæstiones, quas
Traducianus os invenerat, beatus Paulus vitiorum offuscatione commoda-
vit, s fidelis suis Apto exemplo peccata xuliet // Forte novum Tra-
ducianorum nomen quo postea julianus sese ignominiæ cā erga
Aug.^m usus è, Annianus primus invexit. Hinc julianus Aug.^m
appellabat Traduciane genti primatē l. 1. op. imp. c. 66 cui Aug.
c. 76. respondet = vos vero soli nos appellatis Traducianos //
Idem Annianus grande opus homiliarum Xsomi in Matt. in latinum
sermonem transferendum suscepit. Dico eodem interpret. latinas orationes
Xsomi legimus oēs quidem interpretationis [illegible] responderat: utrum respice-
re prestiterit, ī manum de tabula amoverit, incertum ē. Hunc volu-
[illegible] Concilio Episcopo Pelag.^no [illegible] Ephesina synodo cum aliis E-
piscopis Pelag.^nis damnatum videbimus, pro quo etiā duæ sequentes
Nestorii ad Celestinum Papam datæ epistolæ inscripsit. Fuit aū. Ho-
norianus [illegible] ea ipsa epistola nuncupatoria patet ab eodē Oron-
tio ad hanc interpretationē impulsus. Hæc de Anniano ex vete-
rum monumentis eruere potui quæ ad hunc annum reducimus
occasione epistolæ Hieronymi id temporis ad Aug.^m scriptæ. Ce-
teri aū. [illegible] Scriptores corrigendi sunt. Isaac Habertus Gran-
[illegible] Vabrensis in Theologia PP. Latinorum et Græcorum de grā c. 2 num.
[illegible]

considerate laudavit = Anniani veteris eccl. scriptoris iudicium; nam ab
eccl. eiectus inter Pelagianos ille militavit. Sigebertus in l. de
Script. Eccles. c. 70. confundit hunc Annianum cum altero Anniano,
qui ex Legibus Theodosianis grande volumen confecit, cum tamen inter
utrumque fere seculum intercessit. nam annianus Legum collector
in prefatione scribit se librum suum edidisse anno 22. Alarici Regis
qui fuit annus 506. nostrae epochae ut patet ex subscriptione
synodi Agathensis. Possevinus in catalogo scriptorum duos Annia:
nos facit, unum qui septem homilias Chrysostomi de laudibus d. Pauli
interpretatus est, et alterum qui eiusdem Graeci Patris homilias
in Matth. latinis auribus donavit, cum tamen unus idemque Annianus
utriusque operis scriptor fuerit. At nullus hunc Annianum
Pelagianum fuisse animadvertit. quod ex epistola ad Evangelium
Presbyterum evidenter ostendit. Haec epistola legitur prefi:
xa septem homiliis Chrysostomi de laudibus Pauli quae tomo 6.
operum editionis Coloniensis an. 1612., itemque eiusdem
commentariis in epist. Pauli editis Parisiis an. 1649. inserta sunt.

91

de S. Eusebio Cremonensi

Cum Hieronymus scribat Stridonensis Anniani libros in schedulis missos a S. fratre Eusebio presbytero suscepisse, equum est ut [illegible] de Eusebio hoc ob egregiam contra Pelagianos navatam operam hic interseramus. Eusebius patria Cremonensis fuit teste Hieronymo in epistola ad Pammachium. Forenses causas agitavit ut ait Rufinus in invectiva priori; et a tergiversatione illa [illegible] [illegible] ad Monasticum [illegible] adhesit magistro nobili [illegible] Hieronymo. Dilectus eidem [illegible] in Monasterio Bethle[illegible] mitico comes fuit: exorta vero postea inter Rufinum et Hieronymum dissidijs, Eusebius uti a Rufino pluribus calumnijs [illegible] fuit ita a Hieronymo in priori Apologia acerrime defensus. Huic Hieronymus inscripsit libros comment. in Matth. et in Hieremiam. Cum in Italiam venisset et Valerianum Valerii [illegible] servum ex his quos in Ariminensi agro possidebat, hominem gule deditum et Pelagianorum erroribus infectum ex Italia Alexandriam aufugisse cognovisset, egit per literas cum Cyrillo ut [illegible] quissimum nebulonem ex Egypto pelleret: epistolam refert Baronius an. 417: scripta vero hec epistola apparet [illegible] Pontificatu Zosimi, nam in ea Eusebius Innocentium [illegible] memorie dicit, et Zosimi contra Pelagianos iudicij meminit. Eodem fere tempore cum libros Anniani diaconi contra epistola

cōa epistola Hieronymi ad Ctesiphontem, quorum [illegible] [illegible] in schedulis [illegible]
Hieronymo transmisit

91 Hieronymus mort. Hieronymus transmissos ad se ab Orosio libros [illegible] laudat, libris Anianum [illegible] respondit
ut sperabat morte [illegible] præventus decessit an. 420 Honorio IX et Constantio III coss. ut
scribit Prosp. in chronico. Illum post plures hæreticos oppugnatos stylo in Pelag.^nos^ versum di-
citur è. Gratius Episcopus qui iuvenis Hieron.^m^ de facie novit, scribit de eodem in chronico.
= Pelag.^num^ sectam cum eiusdem auctore adamantinæ veritatis malleo contrivit. Prosp. etiam in
carmine de ingr. c. 2 [illegible] laudat Hieronymum cōa Pelagianos certamina. [illegible] hæreticos
S. doctor præcipue oppugnavit in epist. ad [illegible] Ctesiphontem et in tribus cōa Pelagium dialogo-
rū voluminibus.

92 [illegible] Vincentio Victore et S. Aug.^no^ adversus [illegible] Spiritus
[illegible] et [illegible] scribunt quatuor libros de origine [illegible] ab Aug.^no^ hoc anno 420 exaratos
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Vincentius Victor iuvenis [illegible]
[illegible] [illegible] inerat [illegible], cū in Mauritania Cæsareensi apud quendam Petrum presby-
terum [illegible] [illegible] Aug.^ni^ opusculum reperisset in quo de origine [illegible] S. doctor dubi-
tabat, duos libros [illegible] [illegible] Aug.^m^ scripsit quos Renatus Monachus Aug.^no^ [illegible]
[illegible] Cæsarea ad eundem transmisit quatuor [illegible] libros [illegible] Aug.^s^ exaravit
in quibus hæresis Pelag.^na^ [illegible] impugnatur. [illegible] Victor hic qui se Vincentij a Vincentio
[illegible] Donatistarum successore [illegible] quem plurimum venerabatur, cognomine nuncupari honori
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] auctor ab Aug.^no^ [illegible] [illegible] [illegible] Pelag.^na^ [illegible]
[illegible] et hoc quidem Pelag.^ni^ peiora [illegible] docebat ut infantes ante baptismum mort
præventos percipere posse [illegible] originalis peccati indulgentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

navit ad baptismum, praedestinationi eius exigi posse et ante defunctum qui in eis fuerat quod originalis
destinavit insuper sacrificium sanctorum pro non baptizatis mortuis posse offerri aliquam ex
manichea extra regnum caelorum ubi ij ... die iidem infantes non baptizati ... ac fel.
ut vivunt. Haec quidem alia pessima dogmata Aug. impugnat l. i ... contra Iulian.
lib. 3 c. i. ... videres in hac causa ... ipsum quam Pelagium. Ceterum hunc
juvenem legisse quatuor illos Aug. libros ac meliorem frugem recepisse, atque in sua
correctionis recepta ... ... Scriptor l. 2 retract. c. 56.

93
de Fastidio Britanorum episcope et eius scriptis

Trithemius scribit Fastidium Britanorum episcopum claruisse sub Honorio et Theodosio ...
... an. Dni 420 scripsisse plures libros, ... quos ad Fatalem quendam de vita
Xana unum librum, et alium de viduitate servanda, sana et Deo digna doctrina, ...
quae sunt Gennadij in suo catalogo. Sed plane Gennadium errasse mihi probat, ex
libro ipso de vita Xana qui ad viduam ..., non ad virum Fatalem ... est, et inter
opera Aug. ... supposititia tomo 9 reponitur quem librum quia Holstenius in ...
tissimo codice Fastidij Episcopi nomine inscriptum invenerit suo tandem auctori ...
liminis ... vulgavit. Sed vero non est omni parte sana et Deo digna doctrina.
legitur namque c. 13 (ita ... Augustiniana ... habet) scribit de Adamo ...
quo nihil fuisse incredulitatis invenio praeter sola inobedientia cuius causa ille damnatus
est et omnes suo damnantur exemplo, quae sane est Pelagij haeresis dicentis ... posteros ...
exemplo nocuisse non transitu, quam ... in epist. ad Demetriad. cuius pravae doctrinae ple-
na sunt commentaria pelagiana in epist. Pauli ad Rom. in appendice Hieronym.
ut diximus cap. 3 ... Fastidius ... haec scribit. Ille ... merito ad Deum extollit ma-
nus ille preces bonae ... fundit qui potest dicere tu nosti Domine quam sanctae quam innocentes
quam purae sunt ... fraude et iniuria et rapina ... ad te expando manus, quam ...
lata labia et ab omni mendacio libera quibus tibi ... miserearis ... preces fundo ...
Haec ipsissima verba posita in lib. Pelagij ad ... vidua ... Hieronymus ... Dial. ...
exclamans statim ... est haec an pharisaei superbientis oratio? ... supposita ...
... sententia Pelagiana in lib. ad viduam citat ... Aug. in l. de gestis Pelagij
c. 6 ... Fastidius hic dicto libro de vita Xana ... sententias
... inseruerit, pelagiana illa ... fuisse ... dubito, indeque ...
... venit qui

crevit qd Pelagius Britaniam Saevia infecit Saltq. ea peste universa insula pervagata fuit Unde an 429 a Dno Gallicano Legati cra Pelagnos in Britaniam missi sunt ut ad eum annum nos memorabit

L. 1. c. 20 De Constantij guerra adversus Pelagnos et de Vicariatu Thessalonicensi et Corinthiorum

94 Constantius impator Pelagnos Roma exturbat

Haud diu Hieronymi morte ~~~~ Pelagni laetati sunt, paulo post cra eosdem potenti hoste exorto, fuit is Constantius Honorii Imperatoris dux fortissimus, idemq felicissimus, genere Illyricus e Naesso urbe Daciae, qui multis obitis iam inde a Theodosij magni multis muneribus, nuptias demum cum Placidia Honorij sorore celebravit an 417 ex Olympiodoro apud Photium cod § 80. Scribit Prosp in chronico Constantium an 420 in regni societatem ab Honorio ascitum, et ~~~~ Prospero oes Latini chronologi secuti sunt, ex errasse Prosperum unius anni parachronismo demonstrat hoc cap Norisius et accidisse Constantij inaugurationem probat an 421 vi id Februarias. Eo tempore cum Caelestius Epheso eiectus et in Italiam reversus sese urbi insinuasset et clanculum per domos cursitaret, Bonifacius Pontifex cum novo imperatore egit ut tanta peste urbem pelleret, Constantius qui privatus iam diu Pelagnos oderat ad Volusianum Urbi Praefectum litteras dedit quibus Caelestij proscriptionem statim iniunxit, Officio, si secus ageret, capitalem sententiam interminatus. Exemplum litterarum ab Henrico Sirmio acceptum Baronius publicavit et illud emendatius ex codice Thecano exibet Salmasius 2 p de Caelestij suburbicariis et hic describit Norisius atq. earum litterarum meminit Photius cod 5?. licet loco Constantij Κωνσταντινος ibidem per errorem legatur. Volusianus accepto Principis mandato Edictum statim emisit, qd hic describit Norisius. Cum Constantij litterae, quibus consulibus datae fuerint nesciantur, Baronius, Usserius, aliiq scriptores eadem an 420 existimarunt, sed anno sequenti deputandas esse probat hic Norisius, cum non ante ~~illud tempus~~ septima an 420. Constantij imperium ceperit, vi id Februarias, et septimo imperij mense moriens extinctus ob ipsius eff.

ipsius effigie a Theodosio Orientis imperatore rejecta obierit, initium imperii Constantii probat Nonnius ex Theophane in Chronographia, finem vero ex Olympiodoro apud Photium.

95 Rufus Thessalonicensis et Atticus Constantinopolitanus a Pelagianis pertentati.

Interea orta inter Constantium et Theodosium, ut inter Orientalis imperii Metropolitas dissidia ut mox dicemus, desperatis Pelagianorum rebus melioris fortunae spem iniecerant. Siquidem tulerat Theodosius Orientis imperator Constantium ab Honorio in imperii consortium adlectum, decedentem sine mascula prole patruo, occidentis Provincias orientali imperio addendas sperabat. Qua tanta spe deiectus missas, ut moris erat, ad se novi imperatoris effigies rejecerat, neque in rescriptis Constantinopoli eo anno datis ullam in titulo Constantii mentionem fecerat ut videre est in cod. Theodos. lib. 15 tit. 2 pridie idus julias Eustathio et Agricola Coss. Illud itaque imperatorum dissidium Pelagianos in nova consilia impulit. Placuit Celestium Legatum Byzantium destinari. Cum enim aula Orientis curam utriusque Occidentis imperatore premebat, ita cum ipsorum hostem Constantium querelas iniusti exilii aliarumque calamitatum querimonias apud iratum principem, sibi deponendas existimarunt, simulque Attici regiae urbis tunc pertentandum. Neque id difficile credebant, illius enim urbis Antistites Augustorum gratiae indulgentiam amoris iramque causas erga occidentales eadem cum Byzantinis imperatoribus ... erant

96 de eodem argumento simul et de Vicariatu Thessalonicensi.

Verum aliunde etiam suspiciones petere debuerunt. Quare e re visum est Divo Celestino ... gravius mandata exequebatur, per litteras quinque Thessalonicensem in partem petitionis Metropolita Thessalonicensis in Illyricianis provinciis Apostolicae sedis Vicarium agebat. Erat illius sedis Metropolitanorum singulare privilegium antiquitus a Romanis Pontificibus eidem ... Nam quod Justinianus imperator Novella 11 scribit, Attilanis temporibus Sirmio destructo Thessalonicensi ecclesiae eam dignitatem primitus collatam plane falsum est. Extant. epistolae

Epistolæ Damasi ~~Siricij~~ Siricij, Innocentij ac Bonifacij Pontificum ab Holstenio collectæ, atq; a Cardinali Francisco Barberino in lucem editæ, unà cum synodo Romana sub Bonifacio 2, ex quibus omnibus Justiniani error evincitur. Sanctus Innocentius Rufo episcopo Thessalonicensi suas vices comisit in provincijs Achaiæ, Thessaliæ, Epiri veteris et novæ, Cretæ, Daciæ mediterraneæ, Daciæ Ripensis, Mœsiæ, Dardaniæ, et Prævalis dicens = Non primitus hæc ita statuentes, sed præcessores nostros Apostolicos imitati, qui Beatissimis Acholio, et Anysio injungi pro eorum meritis ista voluerunt.// epist. 5. Habemus etiam S. Leonis in epistola ad Anastasium Rufi successorem in qua eidem vices suas delegat = Sicut prædecessores mei injunxit, prædecessoribus tuis, ita etiam ego dilectioni tuæ, priorum secutus exemplum ec.// Ex quibus patet Justiniani error de recentiori Thessalonicensis Ecclesiæ dignitate, nam Sirmium an. 441 dirutum fuit, ut ex Marcellino ad ~~consulatum~~ consulatum Cyri, Bleda, atq. Attila Hunnorum Reges = oppida Illyrici plurima exciderunt

97. de eodem argumento.

Magnum itaq. auctoritatis pondus sectæ adjicere Pelagiani arbitrabantur si Metropolitam Thessalonicensem eidem faventem reddidissent ex tempore ad quod data epistola pertinent. Eam vero decem et octo episcopi Pelagiani subscripsere, nempe Florus, Julianus, Turbantius, Orontius, Persidius, alijq. qui ipsi postea damnati fuerunt Turbantio ac meliorem frugi reverso. Eodem etiam tempore Julianus Romam literas misit, Auctore Aug. l. 1. ad Bonifacium Papam c. 1. ~~de~~ duabus epistolis correspondeo unius quidem dicit Romam misisse Julianus, credo ut per illam quos posset suos, aut inveniret aut faceret. alteram autem quam decem et octo velut episcopi participes eius erroris non ad quoslibet sed ad locum illius episcopum sua calliditate tentandum, et ad suas partes, si posset per traducendum, qui sunt Thessalonicæ scribere// Cum vero Aug. non nominet episcopum Thessalonicensem Baronius et Cossius suspicari se dixerunt, fuisse illum Rufum qui in Ephesina synodo schismaticis literis sollicitarunt. Sed res est citra suspicionem certissima id non videre potuerunt in epistolis Innocentij ad episcopos Macedoniæ, in quibus primo loco Rufus sedis ~~nostræ~~ nominatur, at Primas Macedoniæ erat Episcopus Thessalonicensis Rufus sedente Romæ Innocentio

Innocentio suffectus fuerat Anysio, obitq. Xisto Pontifice succedenti Anastasio. Extant plures epistole, Innocentij, Bonifacij, ac Celestini ad Rufum Thessalonicensem in synodo laudata Rome a Bonifacio celebrata Anno 435 sedebat Presul Thessalonice, Anastasius ex epist. 15 Xisti Pape, ibidem recitata. Porro inter Rufum Thessalonicensem atq. Atticum C.P. gravissima lis intercedebat. Hic in Illyricos Episcopos plerosq. sibi subdere satagebat, ille vero Thessalonicensium Antistitum iura mordicus tutabatur. Theodosius Imperator ob Constantij electione Bonifacio etiam Pontifice Attico causam adiudicavit hoc ipso anno legibq. rescripto ad Philippum Prefectum Pretorio Illyrici datum pridie id. iulias cod. Theod. lib. 16 2 L 42. de episcopis, ecclesijs ec.. Verum Bonifacius Papa Attici regimine sese opponebat, eaq. in rem datis literis Rufum animabat. Legesis epist. 8. Bonifacij ad Rufum Thessal. nona quoq. epistola Thessalos episcopos, sequenti vero universos Illyriciane diœceseos Antistites monet, ne ab Apostolica sede cui se ipsi imediate subiecti fuere, in Attici iurisdictionem transeant. Rufo super singulos potestate delegata ijs verbis - Episcopos in Illyrico citra consentiam coepiscopi nostri Rufi nullus ordinare presumat //.

de eo

95. de eodem argumento

Pelagiani q. Rufo atq. Attico dissidentibus turbidis in Oriente rebus aliqd sibi presidij exquisituri illum per literas huius pro Legatos adorti sunt in epistola ad Rufum missa in primis Zosimum Papam ac Romanum clerum prevaricationis accusarunt dicentes Romanos clericos iussionis terrore perculsos non erubuisse prevaricationis crimen admittere ut contra priorem sententiam suam qua [illegible] catholico dogmati affuerant postea pronunciarent mala hominem esse natura // apud Aug. lib 1 ad Bonif. c. . Addebant adversarios liberum arbitrium de medio tollere, fatum [illegible] se fatum inducere Deum acceptatorem personarum fingere, legem ab illis datam [illegible] ad tollenda sed ad augenda peccata Prophetas et Apostolos non fuisse sanctos, in comparatione nimirum malos, damnatos se extra synodum a paucis episcopis et idem horum plerisq. subscriptiones extortas appellare se tandem synodum oecumenicam [illegible] epistole mendacia atq. imposturas refellendis tres libros Aug. [illegible] [illegible] quibus postea Rufus Pelagianis respondent non istat, de Thessalonicensi [illegible]

de [illegible] et eius

Episcopo tas eliud in posterioribus Juliani libris silentium pelag.[na] ab eodē paradoxa damnata fuisse satis evidenter ostendit. Neq. secus si supuissent opinandum hereticis fuerat de doctissimo presule, et tot acceptis beneficijs Romane sedi arctius obstricto. Quā n fronte Pontificis sententiā eiusdē Vicarius damnasset[2] Ille paulo ante Zosimi encyclicā, quā Pelag.[nos] damnabat, subscripserat, ut ex Mercatore c. iy suggesti mus. Idē etiā postea an. 431 in Ephesina synodo p Flavianū Philippensem Pelag.[nos] anathemate perculit. Legit n in ea synodo in qua Nestorianorū et Pelagianorū damnatio cōdamnata fuit, isthec Flaviani subscriptio. Istis quoq. sanctiss. Patrē nostrū Rufum subscribere affirmo, nā cū pp egritudine huc venire n posset, mihi hec mandata dedit //

99. de eodem argumento

Sed neq. suscepta ad Atticū legatio feliciorē exitū sortita ē. Cū n ubi Celestius Cōstan: polim appulit, et pro suorū causa apud Atticū egit, statim ut hereticus damnatus regiaq. urbe expulsus fuit. Iterum apud Bizantiū facti Pelagianorum damnationis meminit Aug.[s] l. 3 c[on]t[r]a Julian. c. 1 et Prosp. in carm. de ingr. c. 2, et S. Celestinus Papa in epist. ad Nestoriū.

100 de Constantij morte et eius filijs

Norisius hic tempus tempus imperij Constantij describit ex Theophane, et Olympiodoro ut dictū ē ante n. 94, Constantiū au. n fuisse iugulatū ut scribit idē Theophanes, s. animi merore ac pleuritide laborans vitā cū imperio finijsse probat ex Olympiodoro. Rursus ex eodē Olympiodoro probat Norisius Constantiū ex Placidia suscepisse Honoriā filiā ac dein Valentinianū, qui postea imperarunt, sic vero corrigit Petaviū Rivolium aliosq. qui ex Prospero ad an. 423 Cassiodoro ibic. Paulo diacono, et Cuspiniano masculam utraq. prolem dixerunt preter au. Olympiodori testim quo probet Honoria fuisse Eminā, profert etiā Norisius inscriptione Ravennatim ex Rubeo l. 2 hist. Raven., et antiquo numismate a Comite

a comite Joanne de Lazara Patricio Patavino et equite; notat etiam ad hanc rem quod Prosper more antiquis ~~familiari et~~ familiari masculini nominis inflectione feminas designare potuerit et sicut ~~etiam~~ Melanius pro Melania, Eustochius et ~~ita~~ legimus, ita etiam Honorius pro Honoria dici potuit, et hinc alii qui solum ~~[illegible]~~ Prosperum legerunt errandi occasio ~~observat hoc etiam~~ Petavius. Ex his patet numisma inscriptum D N. Just Grat. Honoria P F Aug de quo Baronius tom 9. in appendice dubitat, an sit fictitium quod non ait Baronius nullum fuisse eidem matris cognomen ut dicta sit Galla Placidia quod Grata, et Socrate l 4 c 26 refici, ubi scribit Valentinianus, ex Justina Augusta Valentinianum iuniore et tres filias Justa Gratas, et Gallam suscepisse. Gallam duxit Theodosius imperator, e qua illa nata est Placidia, Arcadius et Honorius Placidia ac cuncta Constantio filias ab utriusque materteris nomine iustas et gratas, a fratre vero Augusto Honorias nuncupat. Minus etiam recte de eodem numismate dubitat Baronius, quod sorores imperatorum Augustae non dicebantur, nam id plane falsum esse constat ex epist. 24. S Leonis et laudata inscriptione ~~Ravenna~~ Ravennate, et ex tribus numismatibus apud laudatum Co de Lazara de hac Honoria legatur Priscus Panites in lib de except. legat.

101 Constantii adversus ~~Pelagianos opera~~ Donatistas opera

Constantium Augustum carum fuisse ex eo satis intelligitur quod lata olim a Marcellino contra Donatistas sententia, cum ob Heraclianos tumultus executioni mandari non potuisset, ~~Constantii opera~~ optatum denique exitum sortita fuit praecipiente Honorio et adiuvante Constantio ut scribit Orosius l 7 c 4. Lex contra Donatistas qua S Marcellini sententia infirmatur legitur in cod Theodosiano lib. 16 tit de Haereticis data an 414 consulibus Constantio, et Constanti

102 de ~~Vica~~ Thessalonicensi Metropolita et Justiniani novella castigata.

Theodosius mortuo Justiniano conceptam ciò Honorii indignatione deposuit, et Rufi atq. Attici lites diremptae sunt, nam Theodosius emissum in favorem Attici rescriptum abrogavit. Etenim Bonifacius Papa per litteras cum Honorio egit, ut apud Theodosium Thessalonicensis Ecclesiae patronum se praeberet quod libenter piissimus Imperator praestitit datis ad Nepotem litteris quae in laudata synodo n. IX leguntur, quibus Theodosius permotus latam paulo ante legem revocavit, scribens ad Praefectos Praetorio Illyrici — ut cessantibus episcoporum subreptionibus, antiquum ordinem specialiter faciant custodiri, ne venerabilis Ecclesia sanctissima Urbis privilegia a veteribus constituta amittat, quae perenne nobis sui nominis sui nominis consecravit imperium,, epist 12 ibid. Unde apparet Justiniani, seu potius eiusdem successorum imperitia, imo malitia, qui prius illud rescriptum Theodosii posteriori lege ab eodem abrogatum libro primo Justinianei codicis inseruere. Fatetur autem Theodosius prius rescriptum ab episcopis Illyricis novarum rerum studiosis atq. a Patriarcha Romano ad Constantinum defectionem meditantibus sibi fuisse surreptum — Unde, inquit, omnium supplicantium episcoporum per Illyricum subreptione remota statuimus observari, quod prisca apostolica disciplina, et canones veteres eloquuntur,,

103 de Vicariatu Thessalonicensi, et Corinthiorum.

Integra igitur antiqua Metropolitis Thessalonicensis, atq: Apostolici Patriarchatus per Illyricas Provincias iurisdictio deserva fuit de qua re eruditi recentiores egregie scripserunt Morinus l. 1 exercit 21, Hallier l. 4. de Hierarch. Eccles. sect 4 c 2 art 3. et Lupus in notis ad canonem 16 synodi Sardicensis. In eo autem Morinus et Hallier multo certe minus probant, quod in Oriente alium Apostolicae sedis Vicarium posuere a Thessalonicensi distinctum, nempe Metropolitam Corinthium ea motivi ratione quod Gregorius M. ad Joannem Episcopum Corinthi pallium mittens, ad Episcopos Helladis l. 4. epist 56 haec scripsit: = Pallium Johanni fratri nostro Corinthiorum Episcopo nos transmisisse cognoscite, cui vos magnopere conveniat

convenit obedire, praesertim cum hoc ubi et antiquae consuetudinis ordo defendat ec. //
At una cum pallio vicarias Apticae sedis vices Romanos pontifices delegasse Ijdem osten-
dunt Factos Corinthium metropolitam conatum quidem sese Thessalonicensi Vicario
Aptico subducere, cui novitati Romani pontifices obstiterunt. Erat Corinthus Metro-
polis Achaiae, et sedes Proconsulis. Quare uti Carthago et Proconsularis Africae,
itemque supremi illarum Provinciarum Primatis ecclesiastici uni Romano Pontifici
subiectae sedes erat eadem privilegia suae sedi Corinthius arrogare tentabit
Primus fuit [illegible] Perigenes Corinthius, qui Anastasio Vicario Thessalonicensi
lite movit, cui Xisti decreto Thessalonicensis iurisdictioni veteri exemplo adscrip-
tus fuit, ut patet ex literis Xisti ad eundem Perigenem in synodo Bonifacii
[illegible] num. 14 recitatis, et epistola sequenti ad Episcopos per Illyricum ut
= Noverit Corinthius Episcopus sibi licentiam potestatis libere minime tribuen-
dam // datae sunt literae an 435 Theodosio XV et Valentiniano IV Coss. Rur-
sus sub Leone III metropolita Corinthius idem tentavit; at Leo datis ad Acha-
iae Episcopos literis quae num 20 in memorata synodo exhibentur, eiusdem
conatibus obviam ivit cum non praemisisset Thessalonicensem metropolitam ab se
apticae sedis illa in provincia totoque Illyricano tractu Vicarium esse constitutu
addit: = Memorati fratris nostri Anastasii Thessalonicensis solicita relatione co-
gnovimus, Achaiae Provinciae metropolitanum, illicitas et constitutis Patrum nostrique
auctoritatibus interdictas ordinationes saepe celebrasse // datae dicuntur literae Albino III
et Symmacho Coss nempe an 446. Quare usque ad Leonis Pontificatum metropo-
lita Corinthius non fuit sedis Apticae Vicarius, cum unus Thessalonicensis eo privilegio
in Orientali Romani Patriarchatus dioecesi gauderet. Neque ex Pallio a
[illegible] ad Corinthum misso huius vicaria potestas recte infertur; nam semel
quidem pallium ab Aptica sede ad Primatem Thessalonicensem mittebatur, at
vicaria potestas a novis Pontificibus novo privilegio confirmabatur, ut plane ap-
pareat cum donatione pallii vicarias Apticae sedis vices minime concessas fuisse.
Anysius Thessalonicensis Episcopatum sub Damaso accepit et ab eodem Ponti-
fice Illyrici Vicarius constitutus fuit at hoc privilegium eidem iterum dedit [illegible]
Siricius, dein Anastasius, et tandem Innocentius, ut ex literis eorundem in sy-
nodo saepius laudata [illegible] num. 3 et 4 colligitur. Anysio Rufus successit quem
suum apud Illyricos Vicarium Innocentius declaravit ibid epist 5. At Bonifacius
idem privilegium rursum habuit epist 6 et 7, Celestinus etiam epist ibid num 13
de Rufo

de Rufo ait = cui vices nostras per vestras Provincias noveritis eē comissas //. Post Rufum sedit Thessalonicae, Anastasius de quo scribit ad Illyricos Episcopos Xistus n. 17. = Qui vices Aplicae sedis agere, ut B. mem Rufus decessor ipsius, ex nostra voluntate cognoscitis //. Leo eandem vicariam potestatem rogatus ab eodem anastasio confirmavit, ut constat ex epist. Leonis num 24 Hoc etiam ex ipso Greg.° demonstratur qui l. 2 epist 4. ad Maximianum Syracusanum ait = deinde super cunctas Siciliae Ecclesias reverendissimum te Maximianum fratrem et Coepiscopum nostrum vices sedis Aplicae ministrare decrevimus // Tunc g primum vicaria potestate a Greg° exornatus fuit, ~~post~~ pallium vero antea Romae acceperat, cum ex Monacho a Greg.° consecratus fuit Syracusanus Antistes. Libro 5 epist 8 ad Donum Messanensem scribit = Fraternitati tuae quod in Messanensis ecclae gubernatione suscepisse constat officium, pallij usum providimus reddendum, illis videlicet temporibus atq. ordine quibus decessores tuos tuum usum eē non ambigimus // At Doni decessor licet pallio uteretur erat tamen Maximiano Vicario super cunctas Siciliae Ecclas constituto subiectus, quod aperte patet ex lib 3. epist 12, ubi Maximiano Greg. praecipit ut inquirat et iudicet in ~~ea~~ causa hominis * ~~...~~ de possessione Messanensis Ecclae. Immo mortuo Maximiano, Cyprianus diaconus Vicarius Aplicus in Siciliam a Greg° missus fuit quem Pontifex Rectorem Siciliae lib 5 epist 13., et l. 6. epist 38. nuncupavit illum vero lib. eodem ep 41 iubet inquirere in hoc Messanensis ecclae Theodorum circa quandam feminam vitantis. quod indicat Episcopum Messanensem pallium quidem a Romano Pontifice accepisse, at non vicariam potestatem Idem Greg. lib 4 ep 5 ad Iohannem Metropolitam primae Justinianae, ait = Pallium vero ex more transmisimus, et vices vos Aplicae sedis agere iterata innovatione decrevimus // Quare cum in epistola ad Corinthium pallij tantum mentionem faciat, non vero et vicariae auctoritatis, hanc Corinthio tribuere ex solius pallij usu non debemus Post schisma Acacianum, quod Metropolitae Thessalonicenses Acacio adhesere, vicaria potestate privati sunt, neq. illis videtur amplius restituta Sirmondus in append ad Cod Theod. vulgat ex Ms. Virdunensi fragmentum epistolae Felicis III in qua Andreas Thessalonicensis Episcopus ad sedis B. Petri comunionem venire, dicitur desiderare, de cuius haud integra fide Pontifex praestat Gelasius ~~...~~ Felicis successor in epist. 11. ad Episcopos Dardaniae et Illyrici, eiusdem Thessalonicensis obduratam

in schismate

in schismate obstinationem increpat. Cum vero paulo post Dorotheus Thessalonicensis decessorum privilegio pro totam illyricam dioecesim uti vellet, Iohanne Nicopolitano Epiri Metropolita contradicente, hinc eundem Hormisdas epist. 22 increpuit = Quo pudore rogo privilegia circa te illorum manere desideras, quorum mandata non servas? et // Verum licet postea sub Iustino Acacianum schisma profligatum fuerit ab eodem Hormisda, succedente in imperio Iustiniano, Vicariatus pro Illyrico translatus fuit ad Archiepiscopum primae Iustinianae; ita tamen ut Gregorius Magnus sesqui in titulo librarum ad Episcopos Romano Patriarchatui subiectos, priori loco Thessalonicensem nominaverit ut patet ex lib 7. epist ii et 70.

Augs Hutat

S. i c. 21 de Alipio et S Augni laboribus contra Pelagnos

104 Alipii in quaestione de Apellationibus et contra Pelagianos Legatio

Hoc an 421 Alipium Tagastensem ex Africa in Italiam navigasse recte observavit Thomas de Herrera in Ms bibliotheca Augustiniana in notis ad l 2 de nupt. et concup. Alypius in Italiam veniens recta Ravennam se contulit, ut Valerio Comiti intercedente Africanorum Praesulum causam in quaestione de appellationibus Imperatori commendatam faceret, ne gravioribus inter episcopos Africanos et Romanos Pontifices dissidiis excitaretur, simulque ut novis Pelagianorum conatibus obviam iret. nam in Italia novas iterum turbas eosdem dare fama erat. Alypius iniuncta legatione perfunctus, antequam Ravenna discederet a Valerio Comite intellexit, quae contra Augni librum de nupt et concup. Pelagni garrirent a quo etiam

a quo etiam litteras ad Aug^m deferendas accepit. Inde Romam profectus honorifice a Bonifacio ~~[illegible]~~ Pontifice exceptus, videsis S. Aug^m in proem. lib. quos eidem Bonifacio Papae nuncupavit. Interea Alypius excerpta quaedam ex quatuor Iuliani libris, quos recens contra volumen Aug^ni de nupt. et concup. emiserat, a Valerio Comite transmissa accepit; quae, una cum binis eiusdem haeretici litteris sibi a Bonifacio datis paulo post in Africam ad Aug^m detulit.

105.
Aug^s libros Iuliani confutat.

Acceptis ab Alypio Pelagianis litteris et excerptis illa statim dubitatione perculsus est Aug^s, expectandi ne essent integri quatuor Iuliani libri quo exactiorem responsionem adornaret, differre tamen noluit attamen statim librum eodem titulo inscriptum in defensionem prioris de nuptiis et concupiscentia submisit Valerio suo pariter nuncupatum, videsis l. 2. de nupt. et concup. c. 2. Eodem pariter sudore Iuliani eiusdem epistolas confutavit editis contra easdem quatuor libris Bonifacio Pontifici inscriptis. Initio quidem omnia eiusdem censurae subiciens = Haec ergo, inquit, quae istis, ut dixi, duabus epistolis illorum ista disputatione respondeo, ad tuam potissimum dirigere sanctitatem, non tam discenda, quam examinanda, et ubi forsitan aliquid displicuerit emendanda, institui // Priori autem l. respondet epistolae Iuliani Romam missae, in reliquis tribus contra unicam Iuliani, a decem et octo velut Episcoporum calumnias epistolae Thessalonicam ~~[illegible]~~ scriptae insertas repellit, et in fine l. 4 Pelagianorum vota de synodo oecumenica quam plenis buccis appellabant, his irridet: = Verum istorum superbia quae tantum se extollit adversus Deum, ut non in illo velit sed potius in libero arbitrio gloriari, hanc etiam gloriam captare intelligitur ut propter illos Orientis, et Occidentis synodus congregetur. Orbem quippe catholicum quoniam Domino eis resistente pervertere nequeunt saltem commovere conantur cum potius vigilantia et diligentia pastoralis post factum illis competens sufficiensque iudicium ubicumque isti lupi apparuerint sternendi sint etc. // Alypius autem uti libros Iuliani in Africam detulerat ita suum quoque esse putavit S. doctoris responsionem in Italiam ferre sed iterum remenso mari in Italiam veniens libros quatuor ad ipsum Bonifacium portavit. Falsus autem Sansinus est cum tradit Alypium iterum Romam venisse transacto octennio a prima in Italia commoratione quam fecerat an. 419 contigisse idem existimat

vit sic n in Italia advectu Alypius eet mortuo iā Bonifacio (ante quatuor annos) qui die obijt an 423
viii Kal 9bris Porro libros Augustini ab Alypio ad Bonifaciu delatos testat Julianus l. i c 85 et l 2
c 179 Alypius au ijs Augustini quatuor libris Bonifacio Pontifici datis, recta Ravenna con
dit, ut alterū librum s doctoris de nupt et conc eiusde Patrono Valerio Comiti traderet
hanc quoq tota habemus quod Julianus l i op impf c 8. Secunda ig Alypij in
Italia navigatio obijt statim ac Aug libros quatuor cōa duas epistolas pelagianorum
alterūq de nup et conc elucubravit, adhuc superstite Bonifacio Pontifice
Hanc vero Alypij Ravenna iter Julianus pestifera mille calumnijs infamavit. ce n in
stitutu dixit ut acceptis ab Augustino muneris Honorij duces corrupti, ipsu Imperatore
in Pelagianos facilius incitaverint vide l 3 op impf c 35. Conqueritur etia Julianus, Va
lerium Comite sua auctoritate apud Principem obstitisse quo minus ipsi Pelagiani in novo Concilio
audirentur, in quo facta cōa ipsos tu in Africa, tu Romae ut punirentur quidē emenda:
rentur l i eiusde op c 10. Verum S. Aug a se et ab Alypio calumnias ab Juliano de
ectas prout avertit l i c 35

107
Obitus [illegible]
Bonifa[illegible]
a Celes[illegible]
cieti.

106.
De eodē argumto

Interim (an 422) Claudij Episcopi industria integri libri illi quatuor Juliani, cōa quorum
excerpta Valerio porrecta Aug impugnaverat, in eiusdē manus venerant. quos diligenter
evolvens comperit illu qui quaedā inde selegerat, non oia posuisse aut ita, ut in illis quatuor
libris invenerat, sed nonnulla scriptum putaverit ee mutanda, forsan ut eo modo quasi [illegible]
faceret quae aliena ee putaret. Totisq ijs colligens Aug grande volumen elucubravit
tanto studio, labore, ac diligentia ut modestissimi viri ingenij illud exspectaverit. tanti
taq elaboratu opus. Retract c 62. In prioribus duobus eius operis libris (nā in sex illud
distinctos edidit) prout a catholicis amoveret Manichaeismi infamiam quam illis Julianus
fingebat quatuor reliquos libros totidē Juliani libris opponit, a nugis au abstinet
et magna et mirifica lenitate humanitateq cū ipso Juliano loquitur prout in l
c 7, et initio 3 l, cuius grande quidē e falso dogmate corruptū ingeniū Eccle
siae, et ad catholica castra ex Pelagianis revocare, maxime opere labo
rabat. Tantis au libri isti divinae scripturae testijs, tot Patru sententijs referti sunt ut
tanti

tanti e catholicorum patria venit premunit, ut Julianus ijs pene contritus se fassus sit. Ni-
hil n contra eosdem scribere ausus, toto hoc campo ejectus intra silentij latibulas occultat.
Edito hoc volumine S. doctor per 4 fere annos nullis Pelagianorum insultibus distractus fuit,
pacataque cuncta fuerunt usque ad an 427 quo tempore iterum adversus Pelagianos stylum
distrinxit.

S. i. c 22 de morte Honorij et Bonifacij, itemque de Pelagianis

107.
Obitus Honorij et Bonifacij, Pelagiani a Celestino ex Italia ejecti

Obijt an 423 die 15 Augusti Honorius imperator. Fuit hic catholicae religionis vindex acer-
rimus maxime contra donatistas ac Pelagianos. Cum vero sine prole decessisset, vacantem
occidentis Regnum Johannes scribarum Praefectus occupavit. Placidia n. Honorij soror cum filijs
ab eodem ex Italia expulsa ad Theodosium se receperat. die vero 25 octobris Bonifacio
etiam Ponte mortuo Celestinus subrogatus fuit. De Bonifacio haec S Prosper contra collat c. 41.
S memoriae Papa Bonifacius piissimorum imperatorum catholica devotione gaudebat, et
contra inimicos gratiae dei non solum apostolicis sed etiam regijs utebatur edictis et cum esset doctissimus
adversus tamen libros Pelagianorum Beati Augustini episcopi responsa poscebat // Celestinus decesso-
ris sui vestigia sequens Pelagianorum conatus infregit totaque illos Italia exclusit. Illi quidem
singulos quosque Romanos Pontifices sub eorundem Pontificatus initijs subdole tentare suen,
ijsdem artibus in Celestini gratiam irrepere satagerunt. at decessoribus longe sibi infestiorem Ce-
lestinum experti sunt. Celestinus sciens damnatis non examen judicij sed solum penitentiae
remedium esse praestandum, Celestium quasi in discusso negotio audientiam postulantem totius
Italiae finibus jussit eadem excludi // Prosper contra collat c 41.

106. Iuliani scripta adversus Augm et ad Theodorum Mopsv. iter in Ciliciam.

Iulianus accepto Augni altero de nupt et conc volumine, qd Alypius ad Valerium ex Africa detulerat, hortante Floro Episc Pelagno responsionem meditatur statim manus operi admoverat ut colligitur ex iis quae ibid habet initio sive lib i. Sed Celestio Italia excedere coacto Celestini decreto Iulianus aliique collegae Pelagni in Ciliciam ad Theodorum Mopsvestenum navigare decreverunt sperabant n qpta Theodorus benevolentia sua ipsorum sectam cuius ibidem primus Magister fuerat, complecteretur Ibi vero Iulianus plurimum ex Theodori sermonibus adiumenti sibi pollicebatur, quo validius inchoatum adversus Augm opus contineret Horum omnium auctor venit Marius Mercator in comon cum Iulianum pag 13 in Ms Bibliothecae Palatinae, apud Vaticanum num 234 Et sane Iulianus octo libris quos cum unum S Augni librum scripsit Theodori doctrinam in quorum cum dialogos S Hieronymi voluminibus ab eodem assertam, inseruit. qd etiam in aliis, quibus scriptis fuerat, in quibus Theodori argumenta repetit, ut fragmenta huius apud Photium cod 177 cum Iuliani dictis conferenti patet Hos octo libros Floro Episc Pelagno nuncupavit, a quo Manetis epistolam Constanti inventam acceperat, ex qua plerasque sententias in hisce voluminibus exscribit easque Augno, ceterisque Orthodoxis petulanter aeque ac falso exprobat quasi cum Manichaeis in sententiarum paradoxis colluderent. Porro Iulianus multum temporis illis libris scribendis impendit ex suggestu Mercatoris Horum exemplaria ante tantum 421 ab Alypio Romae repta ad S Augm confutanda transmissa sunt, ut suo loco dicemus Scribit Marius Mercator cum Iulianum: Is nunc isto opere suo post longum tempus elaborato in Cilicia ingeris ~~[illegible]~~ // item . Non itaque iratus succenseat nobis si eum cum Theodoro, cuius in libris suis infinitas laudes exsequitur, eiusque sancta auctoritate sententiae in suo errore gloriatur, alienum a fide catholica esse, iustique damnatum detegimus, evincimus, atque deflemus // Ceterum ~~[illegible]~~ Iuliani adversus Theodorum studiis nihil apparet cum Augm in op imp ff . Baronius ad an 419 n 52 putant hosce octo Iuliani libros editos fuisse cum sex S Augni quibus priora quatuor Iuliani volumina confutarat Sed vita enim cum octo libros Iulianus in Cilicia componeret Augs sex illos in Africa scribebat Et quidem S doctor diserte affirmat octo Iuliani libros cum alterum abs se de nupt et conc editum oppugnare, in praef op imp ff Et l 4 c 5 palam idem testatur addens nihil a Iuliano cum sex illos suos responsum fuisse Ibidem etiam Baronius n 53 Gennadium reprehendit qd scripserit Iulianum septem cum S Augm libros edidisse qd idem Honorius Augustodunensis Gennadii exscriptor affirmavit Video Gennadium in editione Suffridi ita loqui d Suffridus in depravatos codices incidit, nam in Gennadio typis Frobenianis apud Basileam inter opera S Hieronymi excuso hic de Iuliano legunt Haeresim Pelagii defendere nisus scripsit adversus Augm

109 de Celestino.

impugnare

impugnatores illius libros ~~quatt~~ quatuor, et ist[ius] libros octo[11]. Julianus, et ~~laud~~ laudato Mercatore arbitrat[ur] Norisius, diuturniores in Cilicia moras fuisse, forte usque ad obitum Theodori ~~Mecenati~~ Mecenatis sui ac Magistri qui circa an 427 fatis cessit

l i c. 23 De Monachis Adrumetinis eorumque controversijs de gra[tia] et de Monachatus in Africa origine

104 de cenobio Adrumetino.

Adrumetum maritima Africae urbs e a Phenicibus edita, inter parvam Leptim et Aphrodisium, distans Carthagine M P. 85, Utica vero M P. 120, a nostro Veronense Plinio l 4 c. 9 liberum oppidum et a D Cypriano ep 45 colonia nuncupata erat Bizacenae Provinciae Metropolis ex Procopio l 6 de edificijs Justiniani, quare patet lapsum esse Binium tom 1 Conc. in notis ad synodum Teleptinse, ut ipse putat, ubi ait Telepti fuisse metropolim Bizacij, quod Donatianus Teleptinis ut semel in Conc. A: fricanis primas Bizacenae provinciae nuncupatur. Valentin. ann. 422, ubi c 13 prenotavimus, cum Donatianus sederet Telepti, Mizonius erat Primas Bizacij, neque eadem erat a pud Africanos metropolis civilis et Ecclesiastica quod Jurius l 2 c. 8 contra Salmasium ostendemus. Justinianus Vandalis debellatis Adrumeto ingentem murum circumdedit, ac Lidumque presidium imposuit, unde oppidani, teste Procopio quo munificentissimi Principis grati animi cives rependerent, urbem deinceps Justinianam dicendam decrevere At Romano imperio everso, ac Barbaris Africam occupantibus eadem civitas Mahametta nuncupata fuit quo nomine etiamnum appellatur. Erat in hac urbe insigne cenobium cuius an nostrae epochae 424 Valentinus prefecturam gerebat

110. Controversie de gra et lib. arb. int. Adrumetinos Monachos

Eo tempore (an 424) nove de gra et libero arbitrio int. Monachos Adrumetinos contentiones exorte sunt. Florus eiusdem cenobij Monachus Uzalam ad suos profectus ad Augustinianos Monachos divertit Uzala, (ut ait Aug., Uzalis urbs erat Provincie Proconsularis int. Hypponem et Carthaginem prope Uticam, vides l. 22 de Civ. c. 8. Huius urbis sacra administrabat Evodius, qui ex Augni monasterio Hipponensi ad illam eccliam promotus Augnianum institutum illuc invexerat. Florus ibid dictanti Felice Monacho epistolam celeberrimam Augni 105 ad Xistum qui postea Rome Pontifex sedit, exscripsit, atq Adrumetum cito citius transmissa Carthagine se contulit. Monachi Adrumetini acceptam epistolam curiosius sic legere ceperunt; at qui illa altissima dne gre et predestinis mysteria continebat, non germanam eiusdem intelligentiam assecuti sunt, d in varios et ab Auctoris mente prorsus alienos illam sensus distraxerunt unde graviora eo in cenobio dissidia emerserunt. Interim Florus Carthagine reversus, cum male se audire intelligeret qd ob missam Augni epistolam dissidiorum auctor publicabatur, rem Valentino Monasteriarche significavit: eos n. suorum ille contentiones ignorabat Valentinus Epistole interpretatione ab Evodio Uzalensi petendam esse censebat erat n Evodius Augni discipulus et et legatione ad Honorium anno abhinc vicesimo una cum Theasio Episcopo Memblositano summa cum laude obitam ex ep. 65 Augni et cap 56 Cod Africani, tota africa celeberrima. Idem etm Sabinum Monasterij presbiterum virum libris apprime eruditum rogavit ut laudati epistole sensum exponeret qd etm ille satis diligenter executus e. At Cresconius et Felix Monachi ab ipso auctore recta epistole intelligentiam accipiendam contendebant. Valentinus molestum ferebat hec dissidia S Doctori innotescere. at cum certa utriq ex Augm pergendi sententiam stare animadverteret, dato viatico eosdem Hipponem ire permisit Scribit hec Valentinus ad Augm ep 256 quibus pp ipsam pietatem sumptus dedimus, ne vulnera ipsorum cumularemus „ Nullas tn ad Augm litteras deferendas eidem tradidit. Que vero Cresconius et Felix Augno narraverunt idem S Pater ep 46 ad Valentinum missa significat retulerunt, inquit, Monasterium vestrum nonnulla dissensione turbatum, eo qd quidam in vobis sic gratiam predicant ut negent hoi esse liberum arbitrium, et qd e gravius, dicunt qd in die iudicij non sit Ds redditurus unicuiq. secundum opera eius. Etm hoc tn indicaverunt qd plures vestrum non ita sentiunt: liberum arbitrium adiuvari fatentur p Dei gram ut recta sapiamus, atq faciamus„ Scriptum Valentinus ea de re ad Evodium scripsit nam Evodij responsum in bibliotheca monasterij sui repperit Sirmondus Sirmondus, eiusq fragmenta capiti historie predestinationis inseruit

11 Augni ... ponend... norum ... controvers...

112 Nova int... nos de ea... Augni op...

inseruit.

iii
Augni opera in componendis Adrumentinorum monachorum controversys

Aug[s] hactenus invectus contra dne gre hostes quasi mutata velificatione pro li: bero etiam arbitrio sibi pugnandum ee cognovit. Librumque Monachis illis instruendis stati elucubravit, qui de gra et lib arb inscripsit, in quo ex dnis scripturis liberum arbitrium probari ostendit, dnam tamen gra ad dei mandata custodienda necessam ee, eamque et ex meritis dari. Hoc libro accepto juvenes illi (ita n ab Augno vocantur ep 46 ad Valentinum) statim ad suos redire destinabant ut cum suis paschalia festa cele brarent. Quare S. Pat laudatam modo epistolam ~~ad Valen~~ illis tradiderat Valentino coenobij Praefecto reliquisque sub eo religiosis viris scriptam. At Aug[s] quo instructiores ad suos reverterentur, ad aliquot insuper dies secum illos detinendos duxit, quod, postea eidem Valentino ep 47 significavit. Addidit Aug[s] libro de gra et lib arb epistolas synodi Carthaginensis, itemque Milevitanae, et quinque pariter Episcoporum ad innocentium Papam atque hujus ad eos rescripta, rursus epistolas synodi Africanae ad Zosimum, et ejus de Pontificis litteras ad totius orbis episcopos, postremo etiam canones plenarij Conc Carthaginensis an 418 Kal May celebrati.

iv
Nova inter Adrumetinos de eadem re dissidia Augni opera tolluntur

Locum itaque ubi illi, cui tot scripti Adrumetum adversus eos, nunc errori locus datur e: nam cum quidam legisset, omnia opera bona ee dona dei, eo absurdi deflexit ut dixerit, ne minus corripiendum si dei mandata non faciat, sed pro illo tantummodo orandum deum ut ipso donante faceret quod jubebatur. Valentinus dogmatis novitate turbatus rem per litteras Augno renuntiavit (illae n 257 inter Augnas leguntur) in quibus gras agit de libro et Coelestinus litteris ad se transmissis, novaque dissidia suo in Monasterio exeitur.

de libri

eiusdem libri lectione suborta significat Epistolam pro Florum cuius alloquendi se cupidum Aug.s significaverat, transmisit. Ubi Hipponem Florus ac socij ~~[illegible]~~ advenere, Aug.s Florum exactam epistolae ad Xistum intelligentiam tenere gavisus est quod initio libri de correp. et gratia testatur. ex quibus patet quod immerito a Sirmondo in l. de haeresi praedestinatiana c. i. Florus tamquam pravae interpretationis auctor traducitur. Ceterum Aug.s quo penitus ab Adrumetinis omnem errorum caliginem expelleret, studiosius docere, librum de correp. et gratia inscriptum composuit ego quidem hunc librum soleo appellare clavem qua ad universam Aug.ni de divina gratia et libero arbitrio doctrinam aditus aperitur, quem sane librum S. Prosper merito plenum divinae auctoritatis in epist. ad Aug.m nuncupavit.

113
de anno quo haec Adrumetinorum dissidia itigere, et scripti ab Aug.no sunt laudati libri

Hic Norisius ~~[illegible]~~ validis argumentis probat haec omnia quae de Adrumetinorum dissidijs, et Aug.ni libris pro ijs componendis diximus, contigisse circa an. 424. contra Baronium qui anno 418 haec deputat, ibid. n. 18, et Lovellum qui tom. i secul. August. anno 417 alligat, et Jansenium qui omnia ad an. 426 differt

114
V. Adrumeni monachi erant Aug.ani instituti et de origine Africani monachatus

Augustiniani [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] monachos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] Alvarum [illegible] [illegible] [illegible] ut in secul. August. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] communem [illegible] [illegible] [illegible] Aug.ni regula [illegible] temporis in Africa vigebat et quidem [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] monachos ab Aug.no Africae primitus invectos adeo manifestis argumentis [illegible], ut apud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], ~~[illegible]~~ et laudatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illi qui [illegible] [illegible] [illegible] cum S. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] insignis [illegible] [illegible] verba fecit, de quo colloquio inter alia haec refert lib. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] monasteriorum greges et [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] quorum nos nihil [illegible], ignota ergo erat Aug.ni monastica

monastica professio, ~~antiq~~ atq adeo nunq illuc instituti coenobii nec carthagine nec
alibi in sua provincia p viderat, antiq in Italia transmitti.it. Hinc l. Retract c.
21. scribit = ut de opere monachorum librum scribere illa me necessitas compulit q
cum apud carthaginem monasteria ee coepissent, alij de suis manibus transigebant etc.
Quare recens erat quo ~~de~~ carthagine monasterium extructio in ec vero volumine
c. 28 ait – sub generali nomine monachorum vestrum propositum blasphemat tam
bonum, tam sanctum, qt in xti nomine cupimus sicut p alias terras sic p tota Africa
pullulare // Nova erat monasteriorum in Africa plantatio qm tam late p ea regionem
propagari Aug cupiebat. Hinc circumcelliones pessima donatistarum factio novum
monachorum nomen catholicis exprobrabant teste Aug^no in ps. 132 – quando vero coeperint
heretici de circumcellionibus insultare cepentis, illi vobis insultant de monachis dicere
consueverunt quod sibi vult nomen monachorum? // Adeo Afris nova prorsus et inco:
gnita erat monachorum professio ut nec nomine tenus eam cognoscerent porro hoc
sanctioris vitae institutum ab Aug^no primitus Africae invectum probas eiusdem testio, in
quo nostri scriptores iure triumphant. L. 2. cont. Pet c. 40 hec scribit = deinceps
pervenit ore maledico in vituperatione monasteriorum ac monachorum, ar:
guens etiam me, qt hoc genus vitae a me fuerit institutum? quod genus vitae, omnino
quale sit nescit, vel potius toto orbe notissimum nescire se fingit // Viden ut
Petilianus tanq inusitatum, ac prorsus in Africa novum monachorum genus
traducit? erat vero Petilianus episcopus cirtensis inter donatistas magni no:
minis et in collatione carthaginensi a Fortunatiano siccensi episcopo collati
c. 217 iterumq a Marcellino iudice collat. 3. c. 190. cum honoris praefatione nomi:
natus fuit. Quomodo q. vir talis adeo ~~[illegible]~~ rem mentiri ausus fuisset? At men:
titus fuerit, cur Aug^s ipsi falsitatis eadem vero non fregit? Monastice q. vitae insti:
tutor in Africa superiorum Hereticorum confessione fuit Aug^s Hinc recte Savo:
rius scribit ad an ~~[illegible]~~ 504 = unde huiusmodi monastica institutio floruit in
Africa? si recte memoria teneas non ab alio q ab ipso S. Aug^no, qui eadem ex
Romana et Mediolanensi ecclesia nimirum mutuatus in Africam invexit atq
latissime propagavit //

115. de eodem argumento

Lucas Holstenius nova prorsus sententiam tenuit de origine Africani Monachatus
etenim in pref. ad Collectione regularum c. 2 ait = e Capraria insula, ubi greges
fuisse Monachorum indicat Rutilius Numatinus scribens circiter an Xti 416 missi
ad S Aug^m monachi ii institutum in Africa intulerunt, qd ibi receptu e nequicq
donatistis obstantibus // Vir doctissimus et antiquarum schedarum diligentissimus perscrutator
illius dicti neminem testem laudavit, neq illud a nobis ullo pacto admitti debet Scri-
bit S Aug. epist 81 ad monachos Capraria et quidem iam Episcopus, nam ibid inquit
= Nostras (orationes) saepe sauciat et debilitat caligo et tumultus secularium actionum
Johannes Marquez vir doctissimus putavit hanc literam scriptam fuisse ab Aug^no pre-
sbytero et nondum Episcopo ex hac Epigraphe = Domino dilecto, et exoptatissimo fra-
tri [illegible] et compresbytero Eudoxio et qui tecum sunt fratribus, Aug^nus et qui
mecum sunt fratres in domino S. // Sed fallitur vir eruditus nam Aug. epist^m 105
datam an. 418 ita inscribit = Sancto Fratri et Compresbytero Xisto, et epist^m 80
Paulino compresbytero ep^m 122. compresbytero Victoriano et ep^m 62 Condi-
acono Celestino Aug^s. In laudata aut. epistola ad Capraria Monachos ait
= Nam et ante iam fama, et nunc fratres qui venerunt a vobis Eustathius
et Andreas bonum Xti odore de vestra sancta conversatione ad nos attulerunt
At Aug^s antequam baptizaretur Monachorum nomen ignorabat: Africa dein restitutus
monachum statum induerat et paulo post Episcopus fuerat designatus, quo tempore
fama tenus Caprarienses Monachos sibi notos fuisse affirmat. Duos vero illi
Caprarienses Monachos ad se venisse cum iam Episcopus eet patet ex illis verbis
= Nunc fratres qui venerunt a vobis // ut plane appareat falsum ee mo-
nachos S Aug^m e Capraria Monachos cenobiticum institutum Africae primitus intu-
lisse. Quo anno Caprarienses Monachi in Africa transmigrarint ex Orosio l 7
c. 36 satis intelligitur. Gildone n circa Honorium in Africa rebellante [illegible]
Mascelzer Tyranni fratre ab imperatore contra eundem duce designatu antequam in
Africa transmitteret = Capraria insula adiit unde secum sanctos servos Dei
aliquot permotos precibus suis sumpsit // Horum ille potens supplicationibus q numen
militum acie superior evadens tyranno ad laqueum adacto, tumultum com-
pressit

composuit Honorio IV et Eutychiano Coss. Quare an. 398. cum imperatoria classe monachi Capraienses in Africam delati, et Augustinensium monachorum fama permoti, ad Hipponensem episcopum religionis pro Africa institutionis auctorem perrexere, qui tunc prima eos vice presentes vidit, cum fama tenus eorumdem antea nomen tantum intellexisset.

116. *de eodem argumento*

Ac Adrumetinos monachos videamus. De Augustiniano Hipponensi monasterio ei unde monachum dein Calamensis Episcopus Possidius scribit c. 11 = Proficiente doctrina divina sub sancto et cum sancto Augustino in monasterio Deo servientes, ecclesiae Hipponensis clerici ordinari coeperunt. Ac deinde ... ex monasterio quod per illum memorabilem virum et esse et crescere coeperat, magno desiderio poscere atque accipere episcopos et clericos pax ecclesiae atque unitas et coepit primo et postea consecuta est. Nam ferme decem quos ipse novi, sanctos ac venerabiles viros continentes et doctissimos S. Augustinus diversis ecclesiis, nonnullis quoque eminentioribus rogatus dedit. Similiterque et ipsi ex illorum sanctorum proposito venientes, Domini ecclesiis propagatis et monasteria instituerunt et ceteris ecclesiis promotos fratres ad sacerdotium praestiterunt // Habes hic ex uno Augustiniano monasterio pro eiusdem monachis ad episcopatum promotos pro Africa monachismi propagationem. Loquitur vero Possidius de monasterio monachorum vel clericorum, cum perspicue scribit eos in monasterio Deo servientes Hipponensis ecclesiae ordinari coepisse // Non quod erat monasterium Hipponense clericorum et monachorum, qui postea in clerum transierebant ex hoc monasterio prodiisse narrat hic Norisius, Evodium Episcopum Uzalensem, qui cum ea in urbe monasterium habuit vel clericorum vel monachorum, refert postea idem Norisius, quin et Augustini scriptores nutant ~~probabile~~ quibus coniecturis ex hoc monasterio Uzalensi Adrumetinos ... unde plurimum ... derivasse, et cum coniecturas refert hanc ipse opinionem neque probans neque improbans

117 Exemptio monasteriorum a iurisdictione episcopi diœcesani, et de Adrumetinis monachis.

Unum hic nobis notandum venit exemptionem monasteriorum a iurisdictione episcopi diœcesani fuisse apud Africanos antiquissimam. Hoc patet ex synodo Carthag[iniensi] a Bonifacio primate Africae an. 525 celebrata in qua Petri Abbatis monasterium in Provincia Byzacena non modo a diœcesani episcopi, verum etiam a Liberati id temporis Byzacenarum ecclesiarum primatis iurisdictione exemptum fuit. Nam monachi dato libello supplici Bonifacio ~~possimus~~ dixere, ut nostrum monasterium faciat tuae Beatitudinis ~~subiacere~~ regimini subiacere, to. ~~36~~ 38 concil. edit. Regiae pag 332. ibid vero pag 334 idem Petrus Abbas et consodales sui haec testantur - de Adrumetino monasterio nullo modo silere possumus, qui praetermisso eiusdem civitatis episcopo, de transmarinis partibus sibi semper presbyteros ordinaverunt, Valentinum, Epiphanium, Victorianum et Paulum // Ex quibus luce clarius constat Adrumetinos non fuisse canonicos regulares ut superius scripsit Petrus a S. Sindone, tunc non Adrumetino episcopo in omnibus more tanquam subditi gessissent

118. De Leporii monachi per Aug[ustinu]m conversione

Baronius et Usserius ad an. 420 scribunt Leporium monachum non modo Pelagianorum secutum verum etiam Nestorii haeresim de Christo Domino praedocuisse ex Cassiano l. 1 de incar. c. 4 ubi ait Leporius tunc monachus modo presbyter qui ex Pelagii institutione vel potius pravitate descendens apud Gallias assertor praedictae haereseos, aut inter primos aut inter maximos fuit, a nobis admonitus a Deo emendatus ita male receptam persuasionem magnifice condemnavit, ut non minus pene admiranda sit correctio illius quam illaesa multorum fides. quibus habet similia Gennadius l. de scriptor. c. 59 additque illum in Africa per Aug[ustinu]m emendatum scripsisse emendationis suae libellum // Hic libellus diu latuit donec Sirmondus illum invenit. editus vero legitur tom 38 Concil edit regiae pag 16 Docuerat Leporius in quadam epistola errorem de Christo Domino quem postea Nestorius latius propagavit, negans Deum non fuisse ex Virgine natum. audiatur Leporius Non ipsum Deum, inquit, hominem natum, sed perfectum cum Deo natum hominem dicebamus pertimescentes ne divinitati conditionem adsignaremus ~~humanam~~ humanam

[119 de eod… et de C… rij dex… timi]

humanas. Errorem vero qui postea Pelagianorum proprius fuit, olim se docuisse hisce declarat = illud etiam minime reticendum censeo quod in eadem epistola simili deceptus errore subiunxi, Christum Dominum sic omnia quae erant passionum implesse ut in nullo quasi perfectus homo a divinitatis auxilio iuvaretur, volens scilicet ita in Christo hominem adsignare perfectum, quo alienum et ab his passionibus Verbum Patris adsereret, et solum per se hominem ipsum haec omnia possibilitate naturae mortalis, sine aliquo deitatis adiutorio probare conabar. Ita virtutis etiam in Christo et solius naturae viribus vero et Domini gratiae adiutorio derivatas autumabat is autem cum in Galliis falsi dogmatis magister detectus fuisset, nec admonitus pravam opinionem deserere voluisset Proculo Massiliense, et Cylinio Forojuliense admitentibus, e Provincia expulsus, in Africam transfretavit, ubi Augustinus praesentium argumentis victus errores deposuit sanae doctrinae aures dedit. Hinc cum plurimis in Galliis se scandalo fuisse cognosceret, palinodiae libellum composuit quem hac subscriptione firmavit = Ego Leporius libellum meo sensu dictatum in quo fidem meam Deo volente in finem usque tenebo, medullitus exprimere volens in ecclesia Carthaginensi relectum subscripsi. Nomina eidem dedere Aurelius Carthaginensis, Augustinus Hipponensis, Florentius ab Hippone Diarrhytorum, et Secundus Megarmitanus, qui pariter de eadem Leporii conversione ad Provinciae Episcopos scripsere. Haec litteras exhibet Sirmondus tom. I Concil. Galliae edit. regiae pag. 661 in quibus tamen litteris cum multus Leporii error de Domina gratia correctus asseratur circa Christi nativitatem sermo sit et palam fit eundem ante publicatam Pelagianorum haeresim libellum memoratum scripsisse quod pluribus l. 2. c. 3. ostendemus

iiij.
De eodem Leporio, et de Chronico Flavij Dextri, et Maximi

Sed nec convenit inter Scriptores quis fuerit iste Leporius quove tempore ab errore correctus recesserit. Flavij Dextri Chronicon haec habet an. 406. – Leporius Episcopus Uticensis in Betica, primus Monachus e familia S. Augustini mutat perditam suam priorem sententiam admonitus a S. Augustino praeceptore suo. Ea hic dicam magni enim fiunt Chronica Dextri, et Maximi ab Augustiniani instituti Scriptoribus At apud alios inter apocryphorum quisquilias reijciuntur; pugnat tamen pro utroque

Bivarius

Bivarius ~~Ex~~ Cisterciensis et ~~L~~ Laboronensimi commentariis utrumque defendere conatur. Illud certum est Leporium an. 430 Presbyterum fuisse ex verbis laudati Cassiani qui eo anno libros suos de incarnatione composuit. Reponit Bivarius an. ~~406~~ 405 errorem suum revocasse et hoc dextrum intelligere, ~~qu~~ qui tamen postea post plures annos sed Uticensem obtinuit, quae interpretatio quam violenta sit, nemo non videt. Johannes Marquez Augustinianus in lib. de Origine Augustiniensium c. 10 § 4 tradit, hunc Leporium esse illum qui legitur in subscriptione synodi primae Toletanae. Errat nam laudata Synodus celebrata est Stilicone II consule an. 405 Leporius autem nec post quinque lustra inter episcopos ~~censebat~~ recensebatur. S. Augustinus ep. 110, sive potius notarii recensentes presbyteros qui Eradii electioni aderant in Hipponensi ecclesia scribunt: Cum Augustinus episcopus una cum Religiano, et Marciano Coepiscopis suis consedisset in ecclesia Pacis Hipponensium regionum (forte regiorum) praesentibus Saturnino, Leporio etc. presbyteris // Ea electio istigit an. 426. Quare ego hunc eundem Leporium puto qui olim in Gallia monachus, postea ab errore in Africa revocatus a S. Augustino, quod satis doctus censebatur, ibidem presbyter apud Hipponem consecratus fuit. Hunc vero Leporium presbyterum ~~fuisse alienigenam~~ Hipponensem fuisse alienigenam discerte tradit. Aug. serm. 50 de diversis

S. i. c. 24 et ult. de Pelagianorum tumultu sub Johanne tyranno, et Valentiniani ac Augustini circa eosdem opera

120\. Pelagiani Johanne Tyranno in Occidente imperante tumultuant, et de morte eiusdem tyranni

Anno 425. Johannes occupato per vim imperio, contra Theodosium exercitus ubique in Italia scribebat. Heretici ac Pelagiani praesertim optimam sectae promovendae occasionem nacti, non modo ubique turbas ciebant, et Romae, etiam a Caelestini Papae communione pulsi se superari vant. In Galliis etiam multi plebe tantum ex Antistitum numero haeresi liberius stare, et loqui coepere. Nullus tunc Imperatoris metus, nam Tyrannus Theodosiani apparatus fama perculsus quo universis gratior fieret, unicuique pro libidine de religione sentire permittebat, si auctore Procopio l. 2 de bello Vandalico, cum leni animo, verum intellectu valens, et virtutem suo praelio estimare gnarus quinque

gnavus quinque ferè annos imperium tenuit // Zallis, reg. n bienium in regno explevit
Theodosius Cesare prius designato Valentiniano nobilissimo puero quinquenni, et Pla:
cidia amita Augusta nuncupata, utrumq. in italiam remisit, additis Ardaburio vel Ver:
sico Bello fortib. gestis et alijs celebri, Asparey eiusdem filio cum validissimis copijs al:
terum etiam exercitum Candidianus ductavit. Ardaburius ~~cum~~ cum Salonas advenisset et Aqui:
leiam adnavigaret, improvisa tempestate suborta Pretona ~~navi~~ navi in hostile litus impul:
sa a Johanis militib. captus in Tyranni potestatem civium venit, a quo tamen ~~amice vere~~ honorifice ex:
ceptus et amici loco habitus sine custodia Ravenne, quod ipsa degere iussus e' Placi:
dia cum Cesare filio, Asparey. cque Aquileiam pervenere; vota ea in procella pro
incolumitate suscepta postea Ravenne ab Augusta soluta sunt, tyranno occiso, gra
tesq. reddite, lapidi insculpte, inscriptione vide apud Rubeum l 2 hist Rav Auctor
e' iste Rubeus qui Ravennates res scripsit post Placidie adventum universam italiam ad
Theodosij partes transisse, una Ravenna excepta, ubi johanes morabatur. Sed ex Olym
piodoro redarguitur quem Photius cod 80 qui comentarios de Bello cum Joanne Theo
dosio ipsi inscripsit. Capto Ardaburio eius interim, inquit, filius Aspar una cum
Placidia in magna rerum desperatione luctuq. ~~movabantur~~ versabantur et Candidianus
multis occupatis urbibus, partaq. rebus bene gestis nominis claritate, luctum eorumq. a:
vit animosq. reddidit // Hic Candidianus olim Nuptiarum inter Placidiam et Ataul:
phum Gothorum Regem conciliator fuerat, magnaq. in hoc pro Bello victorie pars
fuit; illius tamen ceteri historici ne meminere quidem. Hic idem e' Candidianus qui
postea comes domesticorum a Theodosio ad Ephesinam synodum cum milit. missus,
quo citra tumultus cades fugientes, oes pro Nestorio lapidem impius movit, belloq
partam gloriam preposterò Heretici patrocinio corrupit. Interim Ardaburius clam filium
monuit, tyrannum Ravenne, moras nectere, atq. Aetium cum ingentib. Hunnorum co:
pijs expectari, in Ravennatem agrum ante Barbarorum adventum legiones quantum
raperet, bellum de proximo tyranno ostentaturus. Aspar qui Aquileje substiterat
nil moratus cum expeditissimo equitatu Venetorum fluminib. superatis in Ravennatum
fines ~~asso~~ avolat. Ad eo magnis ausib. propitium flumen Padum cum urbis magna ex
dique circumfluat navib. tantum adiret, pastore quodam duce vadum nulli hactenus tenta:
tum invenit, atq improvisus incustoditam portam occupat, eodemq impetu in urbem irru
pens, civium tyranni caput, ferroq. gravatum ad ~~A~~ Placidiam Aquileje Belli exitum
opperienti transmittit. Hanc victoriam die 3 octobris Panvinius contigisse putat, ad
estate ineunte Johannem captum ac paulo post supplicio habitum existimo. Scribit So
crates l 7 c 29. Theodosio ludos circenses Constanti. edenti tyranni necem significa
tam

tam, qui ludis e vestigio intermissis, Sacris gratias relaturus in templum secessit, ac paulo post iter in Italiam Valentinianum Imperatorem designaturus suscepit. At Thessalonice, morbo impeditus ulterius non est progressus Helionem tunc officiorum Magistrum cum corona in Italiam misit ipse interim valetudine recuperata Constantinopolim redijt, cum pridie Atticus Antistes sepulcro traditus fuisset qui decima die octobris obierat. Hec Socrates: et quibus mense octobris Johanem et vivendi et imperandi finem fuisse, ut Panvinius dixit falsum esse intelligitur. Addit Socrates haud diu autem postea, nempe 23 mensis eiusdem, iunioris Valentiniani inauguratio publicata est // Consonat Chronicon Alexandrinum Coss. Theodosio ~~Aug~~ XI et Valentiniano Cesare: His Coss. Valentinianus iunior a Theodosio creatus est Augustus mense Hyperbereteo X. Kal. 9bris // Nempe Constantinopoli die 23 octobris publicata est Valentiniani Augusti designata inauguratio. Hinc erant qui ea die Ravenne dictum eundem imperatorem putant quos inter est Ricciolius l. 4. c. 12 Chronologie ut vocat reformate, itemque Panvinius qui idibus octobris id contigisse scribit. Certum est Valentinianum VIII id. octobris adhuc Aquileje Cesarem non Augustum fuisse ex cod. Theod. lib. 16 L. 47. de episcopis.

321.
Leges Placidie Auguste contra Helveticos

Placidia Augusta ut ait Sozomenus l. 9 c. 16 magnam gerens curam pro religione et ecclesijs, plures leges Augustales edidit, Johane iam neci tradito contra Helveticos (quos inter Pelagianos fuisse nulli dubium est) Rome, tumultuantes et a Pape comunione se se suspendentes rescriptum nomine Valentiniani publicavit quo post 20 dierum inducias nisi ad communionis rediverint unitatem, eos expulsos ab urbe usque ad centesimum lapidem iubebat, datum legis rescriptum hoc Aquileje XVI Kal. Augusti Theodosio XI Aug. et Valentiniano Cesare Coss. habetur lib. 16 cod. Theod. tit. V. Ante octavum etiam diem ~~diem~~ rescriptum dederat ad Amatium Prefectum Pretorio Galliarum, in quo cap. 3 in Pelagianos quosdam Episcopos sententiam scripsit ut post ... Patroclum Antistitem convenirent, et nisi intra 20 dies errata corrigerent et ad catholicam fidem redirent, Gallicanis regionibus expellerentur // Hanc legem refert Sirmondus tom. i Conciliorum Gallie, itemque habetur tom 4 Concil. edit. reg. pag. 612

122. Valentinianus Augustus a Theodosio creatus

Valentinianus adhuc septennis imperiale diadema et Augusti titulum a Theodosio per Helionem accepit. Alterum Palladius l. 10 verum Sororulienium Valentinianum Aquileiae Augustum declaratum sine teste narrat. Baronius ac Sigonius Marcellinum comitem secuti, Ravennae id contigisse scribunt. Sic plane credendum e Idacio et Olympiodoro, qui tunc vivebant. Ille in Chronico haec habet "Valentinianus qui erat Cesar Romae Augustus appellatur" Hic vero in suis libri ultimi apud Photium codice laudato ait "Caeso deinde Johanne tyranno Placidia una cum Cesare filio Ravennam ingressa iniit. Helion vero magister et Patricius Romam se contulit, ibique eo confluentibus Valentinianum iam septennem veste induit imperatoria" Cum vero Valentinianus ex rescripto ad Bassum l. 16 cod. Theod. superius memorato, Aquileiae adhuc moraretur, patet eundem tantum anno Romae Augustum fuisse ab Helione declaratum. Extat rescriptum datum Romae ab eodem iam Augusto initio anni sequentis die tertia Januarii lib. 10 Cod. Theod. L. 1 de conductoribus et hor. domus Augustae ad Senatum urbis Romae.

123. De Augustini libris de Trinitate et Civitate Dei

Dum haec in Italia gerebantur Augustinus quasi a Pelagianis feriatus ab anno 423 usque ad an 426 elucubravit plerosque libros, inter eos duo pregrandia volumina de Trinitate et Civitate Dei. Baronius an. 426 n. 1. tradit libros de Civ. Dei perfectos fuisse a S. doctore an. 429. Baronio assentitur Coquaeus in coment. ad lib. 18 eius operis cap. 54., sed contra eos hic probat Norisius, perfectos ab Augustino fuisse eos libros ante an. 426 nam in l. 2. Retract. cap. 43. quem hoc an. 426 scripsit, laudat caput penultimum l. 22. de Civ. Dei.

124
Aug.s Evadium Presbyterum sibi in Episcopatu adiutorem et successorem eligit.

Aug.s senex factus ut in Sanctis Scripturis commodius versari posset an 426 pro concione Hipponenses cives adhortatus e', ut Evadium Presbyterum suia ac pietate florentem sibi, quoad viveret, coadiutorem darent, dein mortui successorem, Severi Antistitis Milevitani exemplo paulo ante defuncti qui ante obitum successorem oium optimum nominaverat, et a populo acclamatum e' fiat, fiat. Haec au: Evadii inaugurationis facta e' coram frequentissimo populo vi Kal octobris Theodosio XII. et Valentiniano iterum Coss. Gestorum ordinem videsis apud Aug.m epist 110 de his au: Hipponensis populi acclamationibus in Evadii facta p Aug.m electione agit in l. 7. de Vet acclam. et plausu cap. 3 Franciscus Bernardinus ~~Ferrarius~~ Ferrarius.

125
de Aug.ni libris Retractationum

Aug.ni duo retractationum volumina an 426 ~~[illegible]~~ exeunte inchoasse et sequenti perfecisse ostendit tum aliorum tum suis argumentis Lomsius. In his Aug.s nonnulla quae in alijs libris docuerat quaeque Pelagianis favere a minus intelligente forte putari poterant, commode explicat, ut ex lib i Retract c 7 9 10 13 23. alijsque colligitur. Porro edita usque tum opera nonaginta tria in ccxxxii digesta his libris correxit Jansenius libros retractationum inter ultima morientis Aug.ni scripta reponit, cum in S doctor triennio superstes fuerit, decemque alios insuper libros ediderit ut dicemus

126
De postremis Aug.ni contra Julianum scriptis

An 427, Aug.s exaratis duobus retractationum libris edita a se usque tum opera retractaverat ut diximus Restabant epistolae, et tractatus populares, quos Graeci homilias vocant, verba sunt Aug.ni in Epist ad Quodvultdeum. Et plurimas, inquit, epistolarum legeram et adhuc nihil inde dictaveram, cum me etiam isti Juliani libri occupare ceperunt, quorum nunc quarto respondere cepi. Loquitur hic Aug.s de octo illis Juliani libris quibus Heretic. alterum Aug.ni librum de nupt. et concup. quatuor ab hinc ferè annis ab Alypio ad Valerium Comitem Ravennam delatum impugnavit

impugnavit. Istos libros Alypius cum Romae esset a Iuliano scriptos circa Augustinum cognovit. Quare illorum quinque priores celerrime de scriptos opportunam occasionem praetermittere nolens cito citius ad Augustinum transmisit, promittens alios tres quam primum transcriptos se missurum, et multum instans, ne responsionem differret. Quinque autem illi libri ad Augustinum pervenerunt, ut ipse testatur laudata epistola ad Quodvultdeum, cum iam duos retractationum libros absolvisset, anno circiter 427, ex quo colligitur, quod Alypius tertio tum Romam venerat nam cum secundo ad Bonifacium venisset qui an. 423. VIII Kal. 9bris obiit, si nunquam inde discessisset, quadriennio fere Romae commoratus fuisset, quod cum ecclesiasticae eorum temporum disciplinae repugnet, tertio Alypius Romam venisse dicendus est. Augustinus autem reliquorum voluminum emendationem altius animo infixam tenebat quam ut illa ab incepto opere instantia revocari posset. Verum Alypio etiam atque etiam responsionem per litteras urgente, manum tabulae admovit. - Cuius (nempe Alypii) ait in epistola ad Quodvultdeum, instantia coactus sum, remissius segnius agere quod agebam, ut operi utrique videlicet, uni diebus, alteri noctibus, quod mihi ab aliis occupationibus hinc atque hinc venire videsistis? Sic parceret // Itaque sanctissimus senex a decreto iam toties hoste provocatus somno horas negabat, quo eas daret responsionibus imputaret. Sic vero alio Iuliani libro responderet ceperat cum ad alia distractus, Quodvultdeus diaconus carthaginensis omnium haeresum catalogum ab Augustino per litteras instanter petiit, et Augustinus amicissimi iuvenis instantia semel et iterum motus, refutato alio Iuliani libro, volumen de Haeresibus conscribere aggressus est, illud tamen imperfectum ad diaconum misit, non enim haeresum recitationi ecclesiae definitiones subtexuit, ut optaverat Quodvultdeus. Quare librum concludit ad id quod restat implendum, quod tam magnum esse cernitis me orationibus adiuvetis // Ceterum mortuo sancto doctore Primasius Episcopus Africanus Augustinianae doctrinae studiosissimus, ut ex eius in Epistolas Apostoli commentariis liquet idem opus complevit, teste sancto Isidoro de eccles. script. c. 9 ubi affirmat Primasium in tribus libris de Haeresibus ad Fortunatum Episcopum explicuisse quod olim Beatissimus Augustinus in libro Haereseon imperfectum morte interveniente reliquerat //

l. 2. c. 1. De Cassiano Semipelagianismi auctore

127. *De Cassiani Patria*

Hucusque de gestis et scriptis S. Aug.^ni contra Pelag.^nos dictum est, modo transimus ad eos qui damnato Pelagio [illegible] tamen eiusdem errorum retinuere. Hos scholastici recentiores dixerunt Semipelag.^nos, quorum cum princeps fuerit Johannes Cassianus, vir litteris ac morum integritate illustris, de eiusdem origine atque in Gallias adventu [illegible] a [illegible] esse duximus [illegible] modo Massiliensis, ague [illegible] monasterium [illegible], [illegible] fecit, verum etiam ceteros [illegible] monachos [illegible] de gratuita predestinatione [illegible] eandem sententiam in partes contra [illegible] S. doctorem traxit. unde gravissimi per universam Galliam tumultus excitati sunt, multis S. Aug.^ni dicta acerrime defendentibus, aliis longe pluribus [illegible] pluraque impugnantibus

128. *De [illegible] argumento Suesnay sententias et [illegible]*

Prodiit an. 1622 Lugduni [illegible] liber inscriptus S. Johannes Cassianus illustratus, auctore [illegible] Suesnay qui Xenophontis Cyropaediam imitatus, Cassianum non qualis reapse fuit [illegible] se ipse [illegible] [illegible] [illegible] Scythiae Chersonesum [illegible] [illegible] ibique [illegible] Theodosiam urbem [illegible] Scythicam [illegible] [illegible] [illegible] Cassiani [illegible] in honoribus [illegible] fortunis maximis [illegible] [illegible] Ex hac [illegible] [illegible] magni ingenii [illegible] Athenas [illegible] [illegible] [illegible], nobile ibi adolescentulam [illegible], nuptiis celebratis ex eadem paulo post Cassianum [illegible] natu patre Scytha, matre indigena. Hoc pacto [illegible] [illegible] Suesnanus [illegible] qui Cassianum natione Scytham dixit, [illegible] Chronici [illegible] Monachus S. [illegible] in quo Cassianus [illegible] Athenis natus [illegible] [illegible] [illegible] Cassianus [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] atque [illegible] monachus [illegible] [illegible]
[illegible] Athenas [illegible] in [illegible] [illegible] urbis Academia gravioribus disciplinis [illegible] [illegible]

animu addixisse, ibiq cu Germano itide ex Scythia oriundo arctissima amicitia coluisse cu quo demu ut scribit c. 8 in Palestina reversus monachum induit. Quae sia sine ulla teste post annos mille ducentos et [illegible] crevrunt animose ille scripto. asserit quod Cassianu [illegible] mendem legisset Cassianus ipse li de instit c. [illegible] satis indicat se neque Athenis nec tran[illegible] Atheniense ~~[illegible]~~ genitu cu ait de monachus Egypti [illegible] etiam schedulas duplices quas Graeci ἀνασοκάς, nos vero succinctoria seu [illegible] possumus appellare, Nunq hic Athen se a Graecis distinxisset. Ite Cassianus collat ~~[illegible]~~ ~~familiaritate cu Cassiano~~ Germano se ~~iniisse narrat in athenis inter litterarum~~ ~~ex quo, inquit (nempe Germano) mihi ab~~ ~~ipso tyrocinio ac rudimentis~~ militiae [illegible] simul ~~[illegible]~~ falsitatis arguit hic Honoriu. Guesnai de Cassiani navigatione et peregrinatione antiq Massiliam veniret, historia. Lucas Holstenius cap 3 praef ad regulas Monachoru in Galliis quidem Provincia Cassianu ortum arbitratu, idq non modo ex stylo Gallicanis illius etatis scriptoribus familiari, verum etiam ex collat. 24 c i [illegible] Cassiani verbis - Quia et repetendae Provinciam nostram, ad atq ad revisendos Parentes quotidianis acriu estibus urgebamur ~~[illegible]~~ Provincia Provinciae ~~[illegible]~~ a Cassiano hic designata putat Holstenius. Praeterea haec de sua patria Cassianus subjicit = Sponu locorum situs in quibus erat a maioribus nostris avita possesio, ipsarumq amenitas iocunda regionu ante oculos pingebat, q grati, et congrue solitudinis spatijs tenderent, ita ut n solum delectare monachu, possent secreta sylvarum o etiam magna victus praebere compendia // quae Scythicorum desertorum squal lori, et Caucaseis rigoribus minime convenire posse laudatus scriptor ~~[illegible]~~ observat Holstenij vero de Cassiani Patria sententia civis doctis probavi, quos inter nominandus est Johanes Gualterius Sluvius a secretis Brevium S D N Clementis X. [illegible] verum fateor neque video, quo ex eodem Cassiano hoc ipsum colligi videtur, unius rei conjectu ~~[illegible]~~ sit quod Cassianus ~~[illegible]~~ Nam collat 24 c 8. Gallias sua [illegible] [illegible] frigore torpida et anachoretica vita incognitam ~~[illegible]~~ fore in ea esse dixit, ideoq collat ii in praef, et collat 18 in praef gdi verbis Gallicana Provincias describit.

124. De Cassiano … diaconatu, et presbyteratu

An 398 Jo. Xstomo ad Neapolitana sede evecto Cassianus et Germanus eiusdem clero adscripti sunt, Germanus Presbyter, Cassianus diaconus designatus fuit. Guesnaius ut ubique vera falsa misceat, dicit Theophilum Alexanum Xstomi electioni sese opposuisse, ex iure praetenso a Patriarchis Alexanis in electione episcopi eius civitatis cap. 5 2.11. Nec Theophilus cum doctissimus canone sextum Nicaenum ignorabat, qui Alexandrinae dioecesi limites posuit[2]. sedes C.P. suberat tunc autocephalo Heracleensi in Tracia et quidem ad integram propria dioecesi Constantipol. integre amplam dioecesis Asiatica autocephalo Ephesino suberat, ac plures Patriarchae Antiocheni provinciae, unde aliquod ius supra sedem C.P. Alexandrinus a Antistes somniare potuisset ignoro. Porro Cassianus palam fatetur se fuisse inter Xstomi clericos l. 7 de incarne. c. ult. et Gennadius c. 61 de Scriptor. illust. ait: Cassianus natione scytha Neapoli a Johanne magno Episcopo diaconus ordinatus c. 11 … Xstomo postea cedente, sequitur, fuere in exilium acti Germanus ac Cassianus pro suo antistite Roma ad S. Innocentium Papa nomine cleri C.P. Legati venerunt, ipsi tum ex ipsis Innocentii literis ad eundem clerum erat autem Germanus arctissima familiaritate cum Cassiano coniunctus, cum quo ait Cassianus collat. 1 init., mihi ab ipso tyrocinio ac rudimentis militiae spiritalis ita individuum deinceps stubernio tam in coenobio quam in eremo fuit, ut cuncti ad significandam sodalitatis ac propositi nostri parilitatem pronuntiarent unam mentis atque animam duobus inesse corporibus quos repetit cap. 1 collat. 16. Ceterum omni bonorum vota invita accidere mortuo in exilio Xstomo an 407 die 14 7bris. Quare Cassianus Byzantio discedens in Gallia se retulit atque apud Massiliam sedem fixit.

130. *De eodē argumento*

Rursus au: hic nobis Guesnaius disputandus e. Scribit Cassianus post Xtomi mortem Romā venisse, ibiq a S. Innocentio presbyterum ordinatum, statim Pelagij tunc Romæ degentis hæresim acerrime disputasse, quas fusius prosequitur cap 39 et c 40. Verbis diversimodo veritat addit q: Cassianus exeunte an. 410 ex Italia profectus ad Lerinenses monachos, dein ad Leontium se contulisse, quod cap 42 enarrat. Illū denique in Massilię portus appellit c 44. Quæ oiā procul a vero abeunt. Nā Pelagius licet Romę nulla cū dīna grā garriret nōn tn̄ uti hæreticos assertor cognitus fuerat, imo illicē adeo celebris habebat, ut illius nomen S apud Africanos eximiè commendaret ipse etiā hist Aug^ne c. 22 de gest Pelagij seu verius Palestinis. Sed cu Cassianus ex italia in Gallia contendit profectus n potuit esse: re Lerinenses aut Leontiu sta cu Cassianus primus Massilia appulit, ubi Lerina monachus habitabat, et Forojuliensem sedē tenebat S Cylinnius Leontij decessor, ut ex ipsomet Cassiano et libris S Aug^ni ad Cylinniu ostendo c. 3

140 *Cassiani scripta*

Inde Cassianus instructo apud Massilia cænobio in ore famę esse cœperat. Quare Castor Aptensiu Antistes egit per litteras cu Cassiano ut comentaria de institutis monachorum Egypti sibi transmitteret. Morem gessit Cassianus et duodecim de eo argumento libros exaravit: in quibus postremā Pelag^ne sententię moderatione sequitur, posse nos dixit, bona opera humanis quidē viribus inchoare ut n sine dīnā grā eadē perficere. Scribit n l. 12 c. 14 – Nec hoc dico ut humanos conatus evacuans ab industria et labo ris contentione quemq revocare contendā. Sed plane constantissime n mea ē seniorum sententia definio, perfectionē quidē sine his ciñō capi n posse, his au solis sine grā Dei posse eā a nemine consumari. Ut n dicimus conatus humanos apprehendere ea per se ipsos sine adjutorio Dei n posse, ita pronuntiamus laborantibus tn̄ ac desudantibus misericordia Dei gratiamq conferri et ut verbis Apli loquar volentibus atq currentibus impartiri // Ne tn̄ putares sentire grā dei condi merita dari quę erat Pelag^num sententia, subiungit – dicimus n cōdu Salvatoris sententia dari quidē petentibus et aperiri pulsantibus et a quęrentibus inveniri; e petitione et inquisitionem et pulsationem nostra n eē condignā, nisi misericordia dei id qd petimus dederit vel aperuerit

aperuerit qd pulsamus, et illud qd quaerimus faciat invenire. Presto e' namq; occasione sibi tantummodo a nobis bonae voluntatis oblata, ad haec omnia conferenda. Ceterum Cassianum et bono fuisse erga Aug^m animo, inde colligi qd tanti eius operosas de gratia disputationes videtur suggillare cu ait eas cont. Pelag^nos probanda potiores esse scribit magistros et duces Aegyptios monachos, qui ea eadem nos multis virtutum exemplis docere possunt quam illos qui eam demonstrare conati sunt verborum iactantia cap 13. vaniloquia disputatione aut syllogismis dialecticis l. Tulliana facundia cap 15. quae Aug^m certe notant qui unus dnae gratiae tot libris ac disputationib. cont. Hereticos stabilivit. Quo anno hosce libros ad Castorem Cassianus scripserit, mihi non liquet. Certe ut patet ex Praefat. Castor iam tu erat Episcopus, utq. etiam patet ex l. 12. c. 14 hos libros scripsit Cassianus post exortas de gratia disputationes et ante damnatam heresi Pelagij an. 417. ab Innocentio, l. sequenti a Zosimo illud scripsisse puto. nam Pelagij sententia qua gratiam nisi legem ee contendebat cu eo id refert illamq. absq. ulla reprehensione dimittit, damnatis autem ab Ecclesia Pelagianis eorum hostem fuisse Cassianum quoque, cognoscimus ex libris [struck out] cont. Nestorium. Cum vero lib. 2. c. 4 collationes Patrum vita superstiti se litteris mandaturum Castori promisisset, crebris eiusdem Episcopi precib. interpellatus manum operi admovet qd dum prosequitur Castor diem obit at ubi decem collationes compilavit, easdem Leontio Episcopo atq. Helladio Monacho dicatas vulgavit. Hinc maius in dies apud Gallos Cassiani nomen evadebat. Castor quidem non vivebat an. 419, nam nominatur in Epist. Bonifacij Papae ad Episcopos Galliae, data id. Junij Monaxio V. C. cos.

141. de Monachis Lerinensib. et alijs Cassiani scriptis

Erant tunc in ore famae, ob vitae sanctitatem ac monasticae disciplinae vigorem Lerinenses, e' aut. Lerina insula Provinciae adiacens adversus Antipolim. Hi quidem Cassiani opuscula avide perlegebant, adeoq. eisdem delectabantur ut novas a Cassiano collationes efflagitarint. S. Honoratus Lerinensis Coenobij conditor et rector erat, celebres aderant monachi Eucherius, Maximus, Hilarius, Faustus, Lupus, alijq qui postea summa cu laude

cum laude Gallicanas ecclesias gubernarunt. Eucherius in proxima Lerini insula Anachoretam agebat, Lerinam tamen initio incoluerat, unde suam eandem insulam solebat appellare. Hic septem alias Collationes iteratis literis a Cassiano extorsit, teste eodem in praefat ante collat 18. In his collationibus liberius de gratia et lib. arbitrio scripsit quam in illis prioribus decem; nam licet collat 3. a cap. 11 usque ad 22. de divinae gratiae necessitate disseruit non adeo tamen confidenter locutus est uti in collat 13 ad Lerinenses. Chaeremon collat. 3 c 15 ait = Hic quoque et initium conversionis ac fidei nostrae, et passionum tolerantiam donari nobis a Dno declaravit. Quod intelligens David quoque etc. Haec autem dicimus, non ut studium nostrum, vel laborem atque industriam quasi inanibus et superfluo impendenda vacuemus, sed ut noverimus nos sine auxilio dei nec adniti posse, nec efficaces nostros esse conatus ad capessendum tam immane praemium puritatis nisi nobis adiutorio Dni ac misericordia fuerit attributum". Verum c 19. quaedam habet quae divinae gratiae non parum derogant, ait enim - quod divinae gratiae sit, praestare nobis proventus occasionum atque victoriam, nostrum vero esse ut concessa dei beneficia intenti vel segnius exequamur", quibus maiorem operis portionem in liberi arbitrij sub priori gratia conatu reponit, sed postea peius loquitur nam illud multi Theologorum tuentur - Quam ratione, ait, etiam illorum caecorum curatione satis evidenter videmus expressa. Quod enim transijt ante eos Jesus, divinae providentiae et dignationis est gratia, quod vociferantur et dicunt: miserere nostri Dne fili David, fidei ipsorum et credulitatis est opus". etiam in cap 15 notat aliquid contra ipsum Cassianum Norisius, quod tamen bene interpretari possumus. Haec quidem Cassianus scripserat Helladio nondum Episcopo. postea vero in collat 13. animosior factus non iam titubanter sed aperte atque audacter liberi arbitrij vires plus iusto contra dei gratiam everit. Ita sine dei gratia docuit posse habere nos studium boni cap 12, ubi et gratiam quoque praevenire liberum arbitrium, quoque ab isto praeveniri tradit. dici deum salvatorem cum praevenit, susceptorem cum praevenitur cap 11. posse homines suis viribus habere fidem cap 14 spem et desiderium boni c 11 orare deum c 12 tentationes vel gravissimas, quales Job passus est, sine gratia posse superari c 14. Ita et tamen Pelagianam sententiam tenere putaretur, ea bona opera a libero arbitrio inchoari tantum, at sine gratia dei perfici nullo modo posse dicebat. Haec habet cap. 8 qui cum in nobis ortum quemdam bonae voluntatis inspexerit, illuminat eam confestim atque confortat et incitat ad salutem, incrementum tribuens ei quam vel ipse plantavit, vel nostro conatu viderit emersisse" et cap 9. in fine - Ut autem evidentius clareat etiam per naturae bonum, quod beneficio Creatoris indultum est, nonnunquam bonarum voluntatum prodire principia, quae tamen nisi a Dno dirigantur ad consummationem virtutis pervenire non possunt, Apostolus testis est dicens ad Rom: Velle

adiacet

adiacet mihi perficere au: bonum n invenio." Tandem invidiose itrum, ~~eode perstringens~~ [illegible]
d tacite perstringens Aug^m, ejusq. e gyptios Monachos in doctrina de diva gratia praeferens
ut in l 12. de institutis Monachorum suorum fecerat, concludit cap 18, nisi velimus
eos potius a Cassiano intelligi qui in Gallia aevius de gratia et lib. arbitrio disputabant
sec Semipelagianismi magistros Aug^no minus detulisse certo scio (Certum de diva gratia
Deinde hanc sermonem fecit Cassianus, qd forte dum illa scribebat, nondum Aug^ni libri
de corrept et gra, neq epistole ad Xisti, I ad Paulinum in Gallias delati fuerant
quas postea Massilienses impugnasse testis e ipse Aug! l. de dono persev. c. 21. Has
collationes septem n fuisse editas post annum 426, si n eode ipso anno emisse sunt,
pro certo habeo Nam Honoratus Abbas Lerinensis circa fine eius anni in occisi Pa-
trocli locum subrogatus Arelatensem ecclae moderanda suscepit Patroclum vero occisum
an. 426 testatur Prosp in Chronico At cum eas collationes scripsit Cassianus, Honoratus n
dum erat episcopus ut ex praef patet Reliquas au collationes septem quas Monachis
in Stoechadibus degentibus inscripsit, cum haec ad Lerinenses emisit, iam in manibus habe-
bat, earum n mentione facit in fine praefat ad Honoratum Has au editas citra
an 429 certum e, nam in praefat meminit Honorati Episcopi adhuc superstitis, qui ineunte
fere illius anni defunctus e Ex his colligitur neq. Prosperum Syrone, neq. Vossium exa-
cta notitia habuisse, quo tempore collationes publicatae fuerint dum ille an 429 vulga-
tas scribit Etenim non uno simul tempore emisse sunt, cum decem priores, itemq. septem se-
quentes ante 426 elucubratae fuerint Unde ceteris longius a veritate Sansenius ab-
erravit, dum post mortem S Aug^ni collationes editas scribit. Vossius etiam putavit
in l de Hist latinis editas a Cassiano collationes an 432 Sed plane ubiq. [illegible]
[illegible] teste Cassiano qui in praef librorum de incarnatione ad Nestorium editorum an 430
ait. absolutis dudum collationum spiritualium libellis ec; ut inde silentio ante S
Aug^m Honoratum decessisse, cum septem collationes et praecipue decimatertia qua Aug
doctrina pulsatur, Cassianus dicavit Sansenius opinione sua tuetur qd Prosp in episto-
la ad Rufinum conquerat de Cassiano qd cum adversa Aug^no sentiret, non saltem
aliquibus scriptis eum veniret ut ab errore revocaret Sed mirum e Sansenium ex
illa epistola in ea opinionem adductum fuisse, in qua paulo post apte Cassiani col-
lationes nominat Prosper

Lerin
Cassian
adhær

L. 2. c. 2. de Lerinensibus Monachis, et Hilario, presertim Episcopo Arelatensi.

Lerinenses Monachi Cassiano cōtra S. Augm. adherent.

192. Ex dictis iam tandem patet unde nam Semipelagianismus in Lerinam navigavit, nempe cum Cassiani collationibus Honorato Lerinensium Monastriarche, atq. Eucherio Monacho nuncupatis. Vignierius in pref. ad opus imp. S. Augni. cōtra Julianum putavit sanctum Lerinensem Abbatem ex eiusdem Juliani que eo [illegible] sermonibus cōtra Augni. opiniones defendendas surrepuisse at ex ijs quae narravimus [illegible] germana eius quo Lerina morbum [illegible] Anno 428 florebant in insula ubi diximus Honorati discipuli Maximus Abbas, Hilarius Arelatensis, Sanctus postea Reiorum antistes Lupus [illegible] Trecensis cum Vincentio fratre quem auctorem Comonitorij vulgo faciunt illisq. proximus Eucherius Lugdunensis, quo impellente Cassianus collationem memorata decima tertia aliasq. sex insuper promulgavit qui vero ex ijs in Cassiani [illegible] [illegible] ostendam et quoniam [illegible] nulla Honorati, nec Maximi, nec Lupi scripta extant, nil [illegible] illi [illegible] sit [illegible] Sanctis illis [illegible] [illegible] sententiis [illegible] vocare Lerinam et de reliquis [illegible] [illegible] illi nulla [illegible] [illegible] illi [illegible] [illegible] atq. ex [illegible] illi Augni. sententia de predestinatione gratuita ad fidem [illegible] reliquum adversus Pelag. [illegible] cum eodem S. Doctore conveniebant Faustum qui an. 433 [illegible] Abba [illegible] fuit ut inferius [illegible] fuisse post Cassianum Semipelni. [illegible] nulli dubium [illegible] extant [illegible] de gra. et lib. arb. duo ab eodem scripta volumina, in quibus Cassiani errores apparent, unde et eiusdem libri in Romana synodo [illegible] Gelasio Augni. [illegible] [illegible] rejecti sunt eosdem etiam impugnavit S. Fulgentius post Lirinensis aliisq., ut [illegible] ex [illegible] [illegible] Hic de Fausti Monachorum Scytharum ad Hormisda Papa Oratores scripsere ac Episcopos Africanos quorum princeps laudatus Fulgentius erat. Libros Sancti [illegible] qui [illegible] qui de Monasterio [illegible] provectus e cōtra predestinis sententia scripsisse, [illegible] [illegible] 11 lib. de incarne et gra cap. 9 [illegible] et Vincentium Lerinense Cassiani, atq. Abbati suo Fausto [illegible] cōtra S. Augm. adhesisse cap. 10 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex illo [illegible] Comonitorio ut [illegible] [illegible] errores [illegible] qui laudatum

laudatum volumen notis illustrarunt eos in illo nevos ad adnotasse

143 De S. Hilario Arelatensi Episcopo qd Cassiano cōa S. Augni adhaeserit

Porro ceteris Lerinensibus Hilarius Arelatensis et Hilarium, et sanctitatis gloria superior ut modo
memoratis concellitis Cassiani sententias defensarunt verum etiam an. 429 Arelatensis Episcopus factus
praecipuus inter illos habebatur qui a S. Augustino in genere de praedestinatione dissidentes Cassiani partes fove-
bant ut multi existimaverunt summi cōa Marquesium Herrera, Ciaconium, et Aloysium Novellam nostri
instituti scriptores doctissimos qui Baronium secuti ad an. 420 Hilarium Arelatensem S. Augustini discipu-
lum illiusque adversus Semipelagianos propugnatorem strenuissimum publicarunt. S. Prosperi data ad Augustinum
epistola cum quae a Cassiano ac Sectatoribus cōa eiusdem de praedestinatione gratuita sententiam in Gal-
liis disputabantur certiorem faceret, et editis libris adversantium impetum retunderet eadem rogavit
addiditque haec verba: ... speramus non solum tenuitatem nostram disputationum tuarum praesidio roboran- de eode
da, sed etiam ipsos quos meritis atque honoribus claros caligo istius opinionis obumbrat defaecatissimum
lumen gratiae recepturos. Nam unus eorum praecipuae auctoritatis et spiritalium studiorum vir Sanctus
Hilarium Arelatensem episcopum, sciat Beatitudo tua admiratorem sectatoremque in aliis omnibus
tuae esse doctrinae, et de hoc quod in querelam trahit, iam pridem apud Sanctitatem tuam sensum suum per
litteras velle perferre. Sed quia utrum hoc facturus aut quo fine sit facturus incertum est etc. // Quomodo
ne a Prospero poterat Hilarius Arelatensis inter Semipelagianos adnumerari? Alius etiam Hilarius Augni
discipulus et monachus Augustinianus qui tunc in Galliis una cum Prospero cōa Cassianum et
asseclas acerrime pro magistri doctrina pugnabant litteras de eorundem Semipelagianorum opinionibus
una cum laudata Prosperi epistola ad S. Doctorem perferendas scripsit, in quibus de Hilario Arela-
tensi plane Prosperi dictis conformia narrat ... plane inquit illud tacere non debeo quod se di-
cant tuae Sanctitatis hoc excepto, in factis ac dictis omnibus admirari // At S. Augustinus utriusque litteris
duos libros rescripsit de praedestinatione Sanctorum ac de dono perseverantiae inscriptos; in huius vero posterioris
cap. 21 de Hilario Arelatensi haec illis rescripsit: Videant tamen qui sine Hilarius ...
quibus immanitas me ingratum esse ut debeo, qui praeter hoc (depravate ... in editis libris propterea ...)
quod in quaestionem venit, omnia mea sicut scribitis se profitentur amplecti videant, inquam, utrum in primi libri
posterioribus partibus duorum illorum quos mei episcopatus initio antequam Pelagiana haeresis appareret ad Simplicianum

Simplicianum Mediolanensem Episcopum scripsi, remanserit aliqua quo voces in dubium quod dei non secundum
merita nostra dari, et utrum non satis egerim etiam initium fidei esse donum dei, et utrum ex iis quae
ibi dicta sunt, non consequenter elucescat etsi non sit expressum etiam usque in finem perseverantia, non nisi ab eo
donari qui nos praedestinavit in suum regnum et gloriam, et postea unde redolant adversus haeresim
Pelagianam iam ante aliquot annos ista dicta esse atque scripta, quae nunc eis displicere miranowe...
ergo teste Augustino Hilarius Episcopus Arelatensis in quaestione de initio fidei ac donorum perseverantiae ab eiusdem
sententia abhorrebant, at non hos omnia S. ceteris dicta se profitebantur amplecti, quod tamen illi posse
displicere Augustinus miratur ex his palam fit S. Hilarium Lirinensem Monachum et postea Episcopum
Salvianum cum Cassiano contra Augustinum ea in quaestione conspirasse

144 De eodem argumento

Baronius ad an. 426 laudatae S. Prosperi epistolae, textum emendat atque ab Hilario Episcopatum
removet, scribens id ex margine, ubi Hilarius Episcopus designabatur in codicem irrepsisse. Putat n.
eas Prosperi literas datas an. 426 quo tempore Honoratus erat Episcopus Arelatensis, quem
etiam diu superstitem fuisse sub Celestino et Sixto III Pontificibus. Comes hinc ipsi fundamento
innixus codicem corrigendum putat, in locum Hilarii Honorato substituto. Hic quidem Hilarium
Arelatensem ut Semipelagium a Prospero notari animadvertit, cum arbitraretur loqui Prosperum de
Episcopis quos meritis et honoribus claros affirmavit ea de Honorato intelligenda ...
cit Hilario etiam nunc Lirina incolente. Sed isti Scriptores in eandem ... sunt quae duos Hila-
rios in unum eundemque confuderunt cum tamen Hilarius qui de Semipelagiis ad Augustinum scribit diver-
sus ab Hilario Arelatensi Episcopo sit ut olim ... Bellarminus in catalogo Scriptorum
... Hilarius Etenim Hilarius Arelatensis sententiam Augustini in quaestione ... , alter vero hic
ad S. Patrem scribit Nolo autem sanctitas tua sic me accipiat ... scribere quasi de his quae
nunc edidisti ego dubitem. Hilarius Arelatensis nunquam vixit in Africa, cum iuvenis Arelate
a S. Honorato Abbate ad meliorem frugem revocatus fuit, alter autem testatur se in Africa
fuisse Augustini discipulum at de his iterum sermo redibit. Porro Hilarius qui ad Augustinum scri-
bit Prosperum rogavit ut longioribus literis Semipelagianorum querelas ad Augustinum deferret. ... inquit, cum
... meum ... eloquio et ... ... omnia collecta suis literis intimaverit quae commu-
... his

commutat his Sedinavit ... de Ep° vero Arelatensi ait Prosp. = id quidem apud Sanctitatem vestram seu sui per literas recte ipsorum ... quia utrum hoc facturus, aut quo fine sit facturus, incertum est // quae de Hilario in defendendo ... Hug^no collega, cuius instantia literas exaratas una cum illius epistola in Africam deferendas sciebat, nullo pacto intelligi possunt. Sed omne dubium absolvemus si quo anno Hilarius Arelatensis Ep^s factus sit ostendamus. Bollandus ad diem 16. Januarij ... stare ait, quot annis sederit Honoratus Arelat. unde et initia Episcopatus Hilarij successoris eius incerta sunt. Baronius in Martyrologij notis ad eadem diem 16 Januarij, scribit excessisse Honoratum sub Xisto qui an 432. Pontificatum iniit, cuius sententiae Vossius accedit l. 6 Hist. Pelag. thesi 14. Sed mihi res certa e. Honoratum an 426 creatum Episcopum habemus et Prosperi chronico, qui auctores illi probe affirmant quod in parvo tempore sacris Arelatensis praefuit tradit eiusdem successor Hilarius in orat de S Honorato ... cap. 6 apud Bollandum in summa ex illo onere quo vos inductus e tempore pauca ... // Hocce vero breve tempus biennij spatio circumscribit ab Honorato Ep^o Massiliensi in vita Hilarij Arelatensis apud Surium ... cap 3. Itaque an 429 die 16 Januarij, qua die ab Ecclesia Honorati memoria colitur, obijt idem Episcopus credendus e. At vero Honorato statim a populo substitutus e Hilarius, qui illuc evocatus fuerat ab eodem quo sibi morienti adesset ut apud eundem Surium eodem loco ... Porro S Germanus Antissiodorensis ... Episcopus ... an 429 ut scribit Baronius, verius an 430 ut dicemus ex legatione Britanica in suam urbem reversus, statim ob cives gravissimorum tributorum onere sublevandos, Arelate ad Auxiliarem Praefectum ... se contulit ita Constantius l. 1. cap. 24 apud Surium die 30 Julij. Atque idem auctor c 23. scribit eo tempore Hilarium fuisse Ep^m Arelatensem: illustrabatur eo tempore civitas Hilarij sacerdote multimoda virtutum pretioso // Quare an 430 Hilarius erat Ep^s. At eo temporis ... Hilarius qui auctor e epistolae ad Aug^m erat laicus, ut patet ex literis S Celestini ad Ep^os Galliae, ubi etiam cap 1. postquam Hilarius Prosperi quas literas datas esse post an 430, ... e ... defuncti Aug^no ... sunt ... Prosp ... Hilarium Ep^m, eodem tempore Hilarius alter ... se laicum testatur, o etiam ... alterum Hilarium ... Episcopum ... describit in ep. ad Aug^m. sunt ... tali ... ut ... ecclesiastica laicos summa reverentia necesse sit exhibere. Quod quidem ita ... mus ... servare, ut ... ob ... reticeremus, quae ad ... huius assertionem ... nostrorum ... suggerebat // Baronius Hilarij Episcopatum ex literis Prosperi ... sit et prava verborum Eucherij intelligentia Hic n in epist paraenetica ad Valerianum, citatis plurimorum exemplis, qui divitijs ac supremarum dignitatum tituli dimissis sacris sese addixerant. Hilarius, inquit, nuper et in Italia nunc Antistites Petronius ambo ex illa
eminentissima

de eodem

... 430 ... Lerinense ...

plenissima, ut aiunt, mundanæ potestatis sede, unus in religionis, alius in Sacerdotij nomen ascendit //. Addit hoc scholion Annalium Scriptor. Hic Eucherius cum creatus è Petronius Episcopus Bononiensis, perseverante Hilario in vita monastica ad an 426 n 22 // At Petronius electus ~~Epus~~ ~~Epus~~ Epus Bononiensis an 430 ut tradit Sigonius in hist Bononiensi. Verum quis non videat oppositum, et quidem aperte colligi ex Eucherij verbis eterum nuper respectis ad nunc, quasi diceret Hilarius nunc Episcopus, et nunc Petronius in Italia alias servus ~~et~~ ac proprietas dictionis omnino corrumpitur

145 de eodē Hilario

Sorellus in sec Aug ani ad an 400, Hilarij Arelatensem monachum augustinianum fuisse putat, imo regula Lerinensi monasterio ab eodē Hilario ex Africa invectam ~~[illegible]~~ eodē an 400 imaginatur. Sed Hilarius Arelatensis Epus nunquam fuit in Africa, neque ab Augno monasticam vestem accepit, id n minime tacuisset S Honoratus Epus Massiliensis, qui Hilarij vitam diligentissime descripsit. quem quidē Hilarij mentorem vocat Gennadius c. 99 de illust script. Hilarius ipse in oratione de laudibus S Honorati ad Arelatenses recitata testatur, se deliciis terrenis immersum ad monasticam ~~[illegible]~~ vitam ab Honorato abbate perductum. Illud vero de illata Gallijs ab Hilario an 400 Augni regula falsum è eo anno exeunte aut sequenti Hilarius natus erat, nam 48 ætatis anno inde obiisse scribit S Honoratus, mortuum aut an 449 ex S Leonis Papæ epist infrius dicemus

S. 2 c 3. de Lerinensibus Monachis alijs Gallicanis.

146 Lerinenses Monachi inviti Augani ? et eorum origine

Intellige Augano nostros Lerinenses monasteriorum sub Augni regula antiquitus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] monachis unicam S Patris regulam in Occidente [illegible] ac S Benedicti [illegible] [illegible] [illegible] Aug ~~[illegible]~~ Lubin Gallicani regni chorographus qui sacri Martyrologij [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]

[illegible]

tabulis summa cum laude nup. illustravit. Hęc scribit. Lerinenses monachi, se S. Augustini discipulos
dicebant an doctrina? an vitę instituto? an utroque? // At postremum improbat. quę sane sententia
modo multum excutienda est. Sed primum initia illius monasterij indaganda nobis sunt. Scriptores
pleriq. Baronij ac Baralis Chronologiam secuti circa an. 375 Lerinensis Cęnobij initia lo-
cant. Quod probari nulla ratione nobis potest. Certum est eo tempore cum S. Honoratus cum sene
Caprasio Lerinam primum ingressus est sedisse apud ~~[illegible]~~ ~~Leontius Epis.~~ Forum
~~[illegible]~~ Iulium Leontium Episcopum, etenim ob id presertim Honoratus Lerinam elegit, ut Leontio
de proximo frueretur, in vita S. Honorati ab Hilario Arelatensi Episcopo et eiusdem discipulo scripta
cap. 12. Habuit tunc Honoratus comitem, imo magistrum S. Caprasium quo etiam socio usus est
cum in ~~Pelopo~~ Peloponnesum transfretaret, ex eadem vita ubi Caprasius senex perfectę consumma-
tęq. gravitatis describitur. Erat ergo tunc ~~Caprasius~~ Caprasius cum in Grecium navigarunt fere
sexagenarius. At ~~[illegible]~~ Caprasium diem obijsse inter annum 445 et 449 certum est. Nam morienti
Caprasio Kal. iunij adfuere Hilarius Arelatensis, Theodorus Foroiuliensis et Maximus
Reiensis. Hęc testatur S. Honoratus Massiliensis in vita S. Hilarij c. 5 apud Surium die 5 May
Sed Hilarius obijt an. 449 die 5 May ut c. 12 dicemus, et rursum an. 445 nondum apud Forum
Iulium sedebat Theodorus, ~~[illegible]~~ sed huius decessor Leontius, quem eodem an. superstitem laudat
in sua epistola ~~[illegible]~~ ad Episcopos Provincię Viennensis S. Leo papa, quas ee datas hoc an.
quem diximus 445 ex literis Valentiniani Imperatoris optime ostendit Baronius, ergo sequitur
quod diximus Caprasium diem obijsse inter an. 445 et 449. Quare si an. 375 ad minus sexa-
gesimum etatis annum agebat Caprasius quo cum Honorato Lerinam petijt, ut id temporis
describitur in laudata S. Honorati vita senex perfectę consummatęq. gravitatis, vixisset ultra
annos 130, et Leontius post Lerinensis Cęnobij structionem supra annos 70 in Epi-
scopatu superstes fuisset quę sine teste affirmare non possumus. Lerinensis Monasterij
chronologiam prosequitur ~~[illegible]~~ Noris. Cuius initia constituenda esse post annum 405 et
ante 410 ostendit. Hic etiam notat ut viri eruditi observarunt syllabam dia in Za ab
antiquis mutatam ita Latines Zabulum pro diabolo scripserunt, ita pro ~~[illegible]~~ dięta Ze-
tes apud Plinium l. 2 epist. 17. Zeta unde Ę. Zetarij apud Paull. lib. 3 sent.
tit. 6 idem quod dietarij. Hęc autem notat Norisius ne quis legens inter Episcopos
Africę, Florentium Hipponensem Diarrytorum et Florentium Hipponensem Zarito-
rum duos diversarum sedium Episcopos suspicaretur. Nota etiam quod duo Hippo-
nes erant Hippo diarytus seu Hippo Zaritus in Provincia proconsulari, et Hippo regius in
Numidia, quedam de utroq. Hippone hic Norisius.

De eod... et origi... chatyi...

147 De eodem argumento et origine monachatus in Galliis

Constans e Scriptorum sententia, monachismum ex nostra Italia in Gallias derivasse et quidem auctore Athanasio Alexandrino, et Eusebio Vercellensi monastica disciplina ex Egypto et Syria in Italiam venit. Scribit Hieronymus de S. Marcella ep. 16 ad Principiam: nulla eo tempore nobilium feminarum noverat Romae propositum monachorum, nec audebat propter rei novitatem ignominiosum ut tunc putabatur, et vile in populis nomen assumere. Marcella ab Alexandrinis prius sacerdotibus Papaque Athanasio, et postea Petro qui persecutionem Arianae hereseos declinantes quasi ad tutissimum communionis suae portum Romam confugerant, vita B. Antonii adhuc tunc viventis, monasteriorumque in Thebaide Pachomii et virginum et viduarum didicit disciplinam etc. // De Eusebio idem pene testatur S. Ambrosius ep. 82. S. Martinus [illegible] in Italia monachum induit teste Sulpitio l. 1 c. 4 = cum Gallias quoque, inquit, S. Hilarii discessu ~~turbatas~~ quem ad exilium [illegible] Hereticorum vis coegerat, turbatam Ecclesiam comperisset, Mediolani sibi monasterium statuit // Hoc e celebre illud cenobium quod se Mediolani vidisse testatus e S. Aug. in l. de mor. Eccle. catholicae c. 33 et l. 8 confess. c. 6. Martinus durante Hilarii exilio ibidem vitam degit. Cum autem accepisset, inquit Sulpitius, Hilario Regis penitentia potestatem fuisse redeundi, Romae est tentavit occurrere, profectusque est ad urbem, cum iam Hilarius praeterysset. Ita e eum vestigiis prosecutus, cumque gratissime ab eo esset susceptus haud longe sibi ab oppido monasterium collocavit // Primum Pictaviensis huius in Gallia monasterii constructio contigit an. ~~[illegible]~~ 361. Nam Constantinus anno imperii ultimo Hilarium ab exilio revocavit quo tempore Aug.[s] adhuc puer septimum aetatis annum agebat. Alterum postea cenobium prope Turonem idem Martinus eiusdem urbis Episcopus erexit. Sicere duo haec monasteria sanctissimorum Episcoporum seminaria haec [illegible] testis Sulpitius scribit c. 1 pluresque ex his postea Episcopos vidimus // Et hos quoque in suis diecesibus cenobia condidisse certum e. Unde Martino auctore monachismus latius per Gallias e propagatus. Hinc Cassianus l. 3 de instit. cap. 4 Galliae monasteria laudat ex S. Martini certe Turonensis cenobiis derivata. Monachum vero eorundem institutum ~~[illegible]~~ paucis describit Sulpitius c. 7 = Nemo ibi quicquam proprium habebat, omnia in medium conferebant. Non vendere, non emere, ut plerisque monachis moris e, [illegible] licebat. Ars ibi exceptis scriptoribus nulla habebatur, cui tamen operi minor aetas deputabatur; maiores orationi vacabant. [illegible] nemo [illegible]

[illegible]

nisi quum infirmitas cogeret pleriq Camelorum setis vestiebantur // Verum post an 400 Monachorum cetus passim tota Gallia excrevere Etenim Cassianus apud Massiliam, Honoratus apud Lerinam, ~~[illegible]~~ Castor Apti, Jovinianus, Theodorus, aliiq in Stichadibus nobilissima monasteria edidere. de Cassiano scribit Gennadius c 61 apud Massiliam presbyter condidit duo id est virorum et mulierum Monasteria quae usq hodie extant // in Chronico Massiliensi S. Victoris legimus fuisse in Monasterio Cassiani .usq ad quinq millia monachorum // apud Guesnay c 46 ,mihi dicti fides sit penes auctorem de Cenobio Aptensi scribit Cassianus in praefat ad Castorem: idemq de monachis Stichades inhabitantibus haec habet in praefat collat 18 = non solum ouiduas regiones verum etiam insulas maximis fratrum catervis fecistis florere // Ceteris tamen Monasterijs antestabat Lerinense cenobium, omnium illius seculi scriptorum encomijs celebratum de Lerina in proxima insula degens Eucherius scribebat in epist ad Hilarium - Haec nunc habet Sanctos senes illos qui divisis cellulis Aegyptios Patres Gallijs nostris intulerunt quos ego illic, Jesu bone, Sanctorum cetus vertusq vidi etc // de eadem scribit S Cesarius Arelatensis = Haec est quae eximios nutrit monachos et prestantissimos per omnes provincias erogat Sacerdotes Vix enim reperire erat qui his temporibus assumptus in regionibus illis ad regimen ecclesiarum nobilitatus esset ex nobilissimo et regularis institutionis observantissimo cenobio Lerinensi // et haec quidem fuere omnes Monachorum coloniae in Gallijs fundatae ante vigesimum seculi quinti annum. ~~[illegible]~~

140 Decentre ante S Benedicti unam in Occidente monastica regula eamq in Gallijs Augustini

Plerique huius seculi scriptores unam tantummodo monasticam ante S. Benedicti tempora in Occidente regulam fuisse arbitrati, universa Galliae cenobia eidem paruisse publicarunt Johannes ~~[illegible]~~ Marquesius, et ipsum secuti Crusenius in suo Monastico, Hevera in Alphabeto Augustiniensi et Aloysius Jovellus antiquissima quaeq Galliarum Monasteria sub S Aug^m regulam redigunt, et universos illius regionis monachos seu doctrina seu sanctitatis fama illustres volentes nolentes Augustiniana toga ~~[illegible]~~ obvolvunt et hos inter Lerinenses meserthim nostrae genti asserunt ~~[illegible]~~ his ego assentiri ~~[illegible]~~ non possum Primum enim ut plures fuere in Oriente Monachorum regulae, nempe Antonij, Pachomij, Basilij aliorumq . ita neq una fuit in Occidente Monachorum regula, sed variae ac diversae. Italiae cenobia

Cenobia que, quae Treverim et Mediolanum se vidisse Aug. scribit, itemque laudata a Hieronymo, post 30 Oceanum Volscorum atque in Thuscie insulis monasteria ~~sed~~ Sancti Athanasii instituta secuta esse ~~[illegible]~~ non dubito. Hoc quoque veniendum existimo de insigni monasterio nostre Provinciae Aquileiensi in quo monachum ~~[illegible] Rufinus scribit~~ se fuisse circa an. 380. Rufinus scribit in priori invectiva cuius monachos laudat in fine chronici S. Hieronymus. Cum n. Aquileie substitit Athanasius Alexandrina Arianorum [illegible] ~~[illegible]~~ ejectus. Sed nunc de Gallie cenobiis. In primis monasteria S. Martini Aug.[ni] regule parere nequibant, erat n. tunc Aug.s puer. Cassianus vero postea Monasterium quod Massilia construxit, quum ut Syriorum Egyptiorumque monachorum institutis a pueris esset innutritus, sic n. more Massiliense monachos cum etiam Aptenses imbuit. Exemplum S. Castor Apti, Episcopus, in sua diocesi cenobium iuxta regula Aegyptiorum instituere volens regulam a Cassiano per literas petiit impetravitque. quae et praefat. ad Castorem intelligunt. Vel quod Castor Aug.[ni] regulam ignoravit, quae nondum Galliis erat an. 410, introduxerat, vel illi Egyptiorum regulam praetulit. Hoc notat utrumque monasterium Massilie, atque Apti, instructum Orientalium Patrum regulam secutum. Lerinenses deinde ac Agaunenses Monachorum familie in Galliis apparere Agaunenses ~~[illegible]~~ erat in diecesi [illegible] eorumque cenobia a sanctis Senioribus urbis fundata fuerant inquit auctor vite S. Severini Abbatis, quae Bolland. die 11 Feb. cap. 2 edidit: [illegible] omnia census loca quadringentos monachos aluisse et S. Hilarius Lirinensis et S. ad Maximum. Hec scribit: Monasterii Agaunensis occupatus aliquam tam habitationem civitatis separatam, Lerini dicta fuisse ~~[illegible]~~ Lerinensia ac Agaunensium monasteria instituta apud Gallias ex Sidonio lib. 7 ep. 17 ad Volusianum. Que vero fuerit ~~[illegible]~~ Lerinensium regula, ut illa incerta [illegible] est, constat tamen ex Scriptore vite S. Eugendi c. 14 n. 14 apud Bolland. die 1 Jan. illa iuxta Orientalium Patrum statuta conscripta fuisse. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Sic namque ait: qui non omnino illi quae quondam S. Basilius Cappadocie Episcopus, sive ea quae Lerinensium Sanctorum quoque Pachomii Syrorum Abbatis sive quae recentius venerabilis Cassianus constituit fastidiosa praesumptione calcemus, ea quotidie lectitantes ista pro qualitate loci ac ~~[illegible]~~ instantia laboris invicta, potius quam Orientalium perficere affectamus, quia procul dubio efficacius hic facilius natura vel infirmitas exsequitur Gallicana. Scriptor legens de Agaunensium monachorum regula, quam ut vides mitiorem scribit fuisse et Gallorum nature conformiorem, Lerinensem vero cum Orientalibus regulis comparat; imo cum Lerinensium et Saicensium regulas recitans distinctione notatur, suspicari iure possumus eorum ~~[illegible]~~ Lerinensium et Saicensium regulas maiori ex parte secutos. Quod confirmat quia S. Hieronymus Saicensium regula ~~[illegible]~~ latina fuisset cum a plurimis in Occidente [illegible] nec vero aliam ex sua illa peregrinatione regulam Lerina secum tulisse retulit Honoratus qui tale tanta cenobia lustraverat ut ex cap. 3 vite eiusdem habemus. Itemque Italia Benedicti gaudet institutis, hunc Lerina veneranda complectitur ac clarissimos et sacerdotes suos inde nutrit. Lerinensis vero a S. Honorato regulam accepisse ex synodo Arelatensi colligitur, in quo lis inter Theodorum [illegible] et Faustum, abbatem Lerinensem composita fuit [illegible] regula sive a Fundatore ipsius Monasterii eorum [illegible] est. At hec S. Benedictus Anianensis Abbas in Concordia reg. [illegible] ex regulis Orientalium Patrum ac nostrorum Tarnatensium, [illegible] Cesarii Aureliani et Columbani

regulis

regulis sententias ac verba excerptas mutaret nuq, Lerinense regula laudavit q' certe fecisset si S. Hono
ratus regulam ab Orientalib. statutis diversa suis Monachis praescripsisset. Ita Lirinenses S. Aug.ni regulam
n[on] fuisse secutos patet, quia Agaunenses monachi qui S. Aug.ni regulas, ut mox probabo, observabant
diversa ab illa Lerinensium instituta habebant ut ex laudato scriptore vitae S. Eugendi constat, huic
ad scriptorem circa an. 500 [illegible] Respondet Doverus unico quidem in Gallia
extitisse Aug.ana regulam [illegible] sed n[on] eadem fuisse in o[mn]ib. Monasteriis constitutione, quemadmodum nec
[illegible] etiam aetate [illegible] leges habent Patres Excalceati Italiae suas Recollecti in Hispania
[illegible] Galli [illegible] diversi etiam nos statuta [illegible] una tamen oes S. Aug.ni regula
nos qui profitemur [illegible] Aug.ana [illegible] pro veritate dabo hic eius
nunc regulas celebriores quae ante [illegible] tempora in Galliae Monasteriis floruere. S. Ce
[illegible] qui an. 503 ad Arelatensem sedem vectus e', specialem ab se extructo Monasterio
regulam instituit quae postea ad plerasq. alia cenobia derivavit sed Caesarii et Aureliani Arelaten
Ecclesia rexit S. Aurelianus pro tempore Childebertus Francorum Rex in eadem urbe nobile cenobium
[illegible] S. ipse Aurelianus novam regulam et ab illa Caesarii diversam praescripsit [illegible] Monasterio
mentione facit [illegible] regnante eodem Childeberto S. [illegible] in Gallia
Narbonensi [illegible] Monasterium condidit [illegible] illi regulam dedit. Novam etiam regulam Galliis intulit
insignis Luxoviensis Cenobii conditor S. Columbanus de quo Jonas Monachus [illegible] de vita S. Columbani
haec habet: [illegible] Monachorum [illegible] per universum orbem [illegible] regulasq. q tenerent
[illegible] condidit [illegible] regularum collectionem [illegible] S. Benedictus Abbas Anianensis qui
floruit an. 820 quae una cum alijs plerisq. e codicib. MS monasterij S. Maximini apud Treviros et
selectis Bibliothecae Serenissimae Suecorum Reginae [illegible] excerpsit Holstenius [illegible]
[illegible] nomen [illegible] scripta sua [illegible] cura et studio [illegible] Bar
[illegible] Romanis typis excusa prodiere an. 1661. Et quidem regula S. Caesarij Aug.ana [illegible]
[illegible] una sententia ad verbum [illegible] Regula S. Aureliani [illegible] tantummodo [illegible]
[illegible] regula denique S. Columbani [illegible] canta [illegible] Et [illegible]
institutiones monachicas [illegible] regulae nuncupandae [illegible] minus q Aug.ana [illegible]
[illegible] asserere [illegible] Monachorum regulas ex institutiones Aug.ni [illegible] statuta [illegible]
[illegible] nomen [illegible] vero Monsieur qui contra [illegible] opinionem sentit [illegible] Lerinenses mona
[illegible] nec in Italia neq in Galliis [illegible] antiquitus [illegible] una S.
Aug.ni regulam [illegible] de Monachis Agaunensibus [illegible] Agaunum [illegible] et institutis
[illegible] demonstrat [illegible] S. Aug.ni [illegible]
[illegible] confirmat [illegible] Agaunensium monachorum, et Augustinensium regulis [illegible]
[illegible] de [illegible] monachorum [illegible] cenobii a S. Romano [illegible] et hic probat Monsieur [illegible] et amplius [illegible] ante quam
[illegible] aliquod qui Romani et [illegible] eius Monachatus [illegible]
anno 505 [illegible] chronologica nota colligitur [illegible] celebre [illegible]
monasterium

Monachorum Patres Romanum Lupicinum et Eugendum, qui unus post alium primi Condatiscenses monachos rexerunt, Martyrologio Benedictino insertos cum integro seculo ante S. Benedictum floruerint, ex iis quae hic affert Rosweydus. Sic Rosweydus probat nostram monasticam regulam apud Tarnatensium Agaunum cultam quae Hieronymiana ex dictis ante erat, in diversis monasteriis prius observari coepta fuisse, cum ab illo monasterio Agaunense monachi derivati sint, ut hic probat Rosweydus. Porro ex laudata Tarnatensium seu Agaunensium (nam Agaunum et Tarnata ex Josepho Simlero qui Valesia diligentissime descripsit hoc solum distinguuntur quod Agaunum situm, Tarnata oppidulum inibi situm significat) regula colligit Rosweydus haec ex cap. 5 monachi illi ut plurimum erant parum litteris exculti, et agriculturae plerique vacabant, ex c. 7 multi etiam artificum operibus deputabantur, ex c. 11 alii extra monasterium quaestum ibant. Anno 515 Sigismundo Burgundionum Rege adnitente in Agaunensi monasterio iugis die noctuque continuata nec unquam interrupta psalmodia instituta fuit, cum ante ut ipsa regula patet c. 4 statis tantum horis fieret. De eodem Rege scribit Gregorius Turonensis l. 3. Hist. Franc. c. 5 = ille ad Sanctos Agaunenses abiens per multos dies in fletu et ieiuniis durans veniam precabatur, psallentium ibi assiduum instituens; Aimonius l. 3 de gestis Francorum c. 80 de Guntramno Rege monasterium instituente ait = synodum LX. Episcoporum aggregari praecipiens, ut ordinem psallendi qui in loco Sanctorum Agaunensium temporibus Sigismundi Regis ab Avito et ceteris Pontificibus illius temporis institutus fuerat, in coenobio quod ipse fabricaverat teneretur effectui. S. Avitus Viennensis in illo episcoporum coetu sacram concionem recitavit cuius tantum titulum e Thuanis schedis Sirmondus S. Aviti epistolis et poematibus inseruit e vero talis = Homilia VII dicta in Basilica Sanctorum Agaunensium, in innovatione monasterii, vel ordinis etc., et de S. Hymnemodo qui primus anno memorato 515 Tarnatense monasterium rexit, hocce fragmentum ex antiquo codice exhibet Bollandus in prolegomenis ad vitam S. Severini = psallendi interim substituendi regula S. Hymnemodo a coetu Episcoporum, qui illuc ad instruendum monasterium venerant, traditur. Bona Agaunensi huic monasterio a Sigismundo Burgundiae rege summa cum pompa an. 515 legata pridie Kal. Maias, praesentibus 60 Episcopis ac pluribus nobilibus legimus tomo 4 Sammarthanorum ubi et plurima oppida illius coenobii monachis data recensentur, ut plane artificiorum opere illis vita deinceps transigenda

L. 2 C. 4 de Theodoto Antiocheno, Theodoro Mopsuesteno, Praylo et Nestorio. et Pelagianis

149.
Theodoti Patriarchae Antioch et Theodori Mopsuest obitus

Ad Pelagianorum iterum redeo. Post illos quinque libros quos a Theodoro Mopsuest contra d. Hieronymum praesertim scriptos fuisse diximus l. 1 c. 9., an aliquid ille postea eadem in causa ediderit, mihi prorsus incompertum est. Quo tempore vero mortuus sit Theodorus iste, designat Theodoretus in calce hist. ecclesiasticae. = eo vero tempore, inquit, quo divus Theodotus Antiochenam ecclesiam regebat, moritur Theodorus Episcopus Mopsuestiae //. At Theodoti tempus non ita certum est. Baronius ad an. 411 n. 69 eo anno Theodotum Alexandro suffectum scribit ac post sexdecim annos obiisse an. 427. Consentit in Chronologia reformata in tabulis Patriarcharum Antiochenorum Riccioliis. Pagnius in Chronico Ecclesiastico Theodoti tempus intra annos 420. et 424 contrahit et quidem usque ad an. 424 Theodoti vita protrahit Lupus in notis ad collat. synodi V. ubi de Theodoreto agit. Sed nulla ex veritatis sententiis nobis probari potest. nam neque ad an. 411 Theodoti episcopatus retrahendus, et plane ultra 424 producendus. Theodoretus qui magna ex parte Antiochiae exegit quive historiam finivit = exitu ut ait laudatissimorum virorum Theodori, ac Theodoti mortis // dubium solvet. is in vita Zenonis Anachoretae scribit = cum primum n. Imperator Valens fuisset de medio sublatus militare posuit cingulum ac prope Antiochiam se abdidit // At Valens a Gothis victus occubuit Valente VI ac Valentin. II Coss ex Marcellino, Idacio aliisque, nempe an. 378. die 9. mensis Augusti. Zeno vero ex militis Eremicola quadraginta et amplius annos austera vitam duxit quod ex ipso Theodoreto constat qui scribit ab se illum visitatum in quadragesimo anno postquam iam esset in monastica exercitatione // itaque attigit annum 418. Postea recenset Theodoretus quod cum Alexandro episcopo idem Zeno egerit his verbis

his verbis accersito itaq civitatis Antistite (is au magnus erat Alexander Dei) Quoniam iubeor migrare ex hac vita te tanq (s facultatis quas initiatus olim reliquerat) istius dispensatorem qui es et Pontifex et Pontificatu ex lege optime geris. Itaq Alexander ultra an 418 fuit Epus Antiochenus. Extat epistola Theodoreti ad Dioscorum, in qua anni Theodoti episcopi traduntur = Sex n. inquit, annos ibi ego docens tempore B memoriae Theodoti Antiocheni Epi qui tum vitae splendore pollebat et fulsit tu etiam di: vinorum dogmatum cogne Alios deinde tredecim annos tempore B Johannis ei. Atq hic iam septimus agitur annus quo Deo dilectissimus Archiepus dominus sedit,, Baronius ad an. 444. n. 14 eo anno tendit scriptam a Theodoreto illam epistolam, o plane scripta e anno 447., cu post biennium deponitur fuerit Domnus in pseudo-Synodo Di: oscoriana, cu sedisset annos novem. Refert Photius cod. 52 epistolam Sisinnii (P. et Theodoti Antiocheni ad Epos Pamphiliae cu hac inscriptione = Sisinnius, ac Theodotus et universa s. synodus quae dei gra in magna urbe Constantinopoli coacta e re creandi gra dei amantissimi Epi Sisinnii,, At Sisinnius creatus e Epus post obitum S. Attici an 420 die 28 Februarii ex Socrate lib 7 c 20. Ex his moritur Theodo: tus an 427. Sisinnio Cpli sedente qui nondu biennio exacto 24 xbris Hierio, et Ardaburo Coss eodem an. 427 decessit. Scribit Photius cod. 31 agens de Theo: doreto mortuum Theodotum subiit gradu Cpli successoru Antistes Sisinnius fuit Anno 421. mortuo Alexandro Antioch Epo suffectus e Theodotus: nam sex illum tantu annos in Antioche: na sede vixisse ex Theodoreto colligitur. Neq prius reponat Theodoreti sex illos tantu annos Theodoti numerasse, quib eodem antistite crescente in Antiochena urbe cate: chesim ipsemet docuit quam antea sederit iisdem Theodotus. Sa scribit Theodoretus superstite adhuc Alexandro se ad Zenonem invisendum venisse, a quo ut benedictionem peteret docemur = ille recusabat, inquit, se ipsum minutum quidem, nos au militiae ap: pellans, tunc n. sacros codices legebam populo dei,, Quare etiam sub Alexandro sacras literas interpretatus Theodoretus sedente vero Antiochiae Theodoto, Theodorum Mopsuest obisse iam ante ex Theodoreto audivimus. Quoto vero anno sexenii quo vixit The: odotus Patriarcha obierit Theodorus n constat satis probabiliter ex memorato scripto: re docemur decessisse Mopsuestenum prope annum 427., nam scribit se historiae finem im ponere exitu laudatissimorum virorum Theodori ac Theodoti morte,, ut palam sit paulo ante ac Theodorum, aut eodem fere tempore utrumq. obisse Vixit Theo dorus Mopsuest. teste eodem Theodoreto, in Episcopatu annos triginta sex. Singe

mo fuit

ingenio fuit adeo fecundo ut decem mille eius libros examinasse testatus sit Ioannes Antiochenus in
epist ad S. Cyrillum = in Episcopatu defunctus agonibus adversus Arianos et alios haereticos de
ce millibus per omnem suam vitam decertavit est // Hoc postea schismatici qui contra V
Synodum pro Theodoro conspiraverunt solebant plenis buccis exaggerare unde sunt illa eorundem
convegentis Pelagij Papae verba ultima in epist ultima ad Episcopos Histriae = ecce quales plus
decem millia librorum Theodorus scripsisse, iubet // Multas autem haereses ex illius libris repperunt
collat 4 synodi V. et in constituto Vigilij Papae, ubi inter cetera docuit = Adam mortalem factum com
munem ceteris et Bellius ratione, quae capitalis fuit haeresis Pelagij Porro sicut de supra Pelagio scribit
Hieronymus in ep ad Ctesiphontem nosti n quid intrinsecus discipulos tuos doceas aliud ore
commemorans, et aliud clam nutienta nobis alienis et indoctis loqueris per parabolas, tuis autem my
steria aperiris // ecce artificium fuisse Theodori scribit Rabbulas Metropolita Edessenus ad
S. Cyrillum = alios autem laqueos in scriptis ponebat qui in propriis quorundam eius codicum anathemati
circumducebat despicientium et manifestare illis scripta sua collat 5 synodi V. // Hunc Rabbu
las laudat eximie Cyrillus. Ceterum tanta librorum Theodori multitudo in ad paucitatem ad nihi
lum pene redacta est, illos frequentibus imperatorum edictis [illegible] tamen prius locutus est quod in postremis
scriptis de incarnatione Hesychius Hierosolymitanus in Ecclesiast hist haec de Theodoro scriptum
prodit - senectute iam cana debilitatus seu minima pietatis scintilla si qua forte in eo fuisset
inveterata libros componere adversus dominicam dei apparitionem praesumpsit // in synodo V.
memorata plures viri et de argumento libros scripsisse, petit nam illius errores synodus
protulit ex libro quodecimo de incarnatione // In his Nestoriana ac Pelagiana haeresim tradi
dit docuit n inquit Hesychius hunc non incarnatum verbum, sicut evangelicis vocibus edocti sumus
c[?] hominem per vitae provectionem et passionum perfectione coniunctum deo verbo // Plus
sane nocuit Theodorus mortuus quam vivus sua scriptis, quidem unum tantum in vitam sui libros
bonis certis in modicam perniciem intulit at mortuus mille doctissimorum suorum dexteras pro ipsius no
mine defendendo armavit synodos synodis obiecit atque in quaestione facti Apostolica sede a se ipsa
dissentientem fecit, uti prius in alio volumine

150 de Theodoti Antiocheni synodo contra Pelag^nos

Sub cetera ob quae Theodotus Antiochenus nobis commendandus venit, est synodus quam contra Pelag^nos celebravit teste Mario Mercatore in commonitorio ad Theodosium iuniorem. Cum Pelagius Hierosolymis a Johanne Epo absolutus fuisset tamquam ab omni haeresi immunis, catholici eius opere freti ad Eulogium Caesareensem antistitem totius Palestinae primatem appellarunt. At ille Diospoli provinciae synodum coegit in qua Pelagius subdola arte sese catholicae doctrinae assertorem venditans, iterum absolutionem suffuratus fuit de quibus l. i c. 1 et 8 fusius diximus. Sed vero Hierosolymitanus Epus metropolitae Caesareensi suberat, ita hic Patriarchae Antiocheno totius Orientis supremo tunc iure subiectus erat ad quem quaecumque causa tum Hierosolymis tum Caesareae iudicata iterum iudicanda referri poterat, scribit ista diserte Hieronymus in epist adversus errores Joannis Hierosolymitani ex quibus patet etiam error palmaris Hincmari, et Theodori Balsamonis existimantium ex septimo canone Niceno Hierosolymitanum Epum creatum in Primatem aut Patriarcham inde non solum cum primus eidem post Metropolitam Caesareensem locum decerneret. in synodo n. Diospolitana an. 415 primo loco tamquam Praeses sedit Eulogius Metropolita Caesareensis, cui proximus venit Johannes Hierosolymitanus, ut patet ex S Aug^no l. i. contra Julian c. 5 et 7. Juvenalis qui tertius a Johanne memorato Hierosolymitanus Epus fuit, a Caesareensis metropolitae iure primus se subduxit. Cum igitur Pelagius veri fidei professor a Johanne Hierosolymitano, iterumque ab Eulogio Metropolita Caesareensi iudicatus fuisset, in Theodotum totius Orientis Patriarcham appellationem iterum Orthodoxi interposuere ille vero coacta Antiochiae synodo Pelagium uti haereticum lata sententia damnavit. Audiatur Mercator. Rursus etiam Hierosolymis obstrictus Pelagius accusatus apud synodum et primo quidem tergiversando ambiguis quibusdam se propositionibus tegens et prave dubia respondens illa tunc videtur Epi iudicia declinasse, sed postmodum evidenter deprehensus insistentibus accusatoribus a posteriore synodo cui sanctae memoriae Theodotus Antiochiae praesedit Epus atque detectus a sanctis quoque ac venerabilibus Hierosolymorum locis est deturbatus eiusdem S. Theodoti ad reverendissimum urbis Romae Epum et sanctae recordationis Praylii Hierosolymitani Epi missa rescripta testantur quorum exemplaria ad documentum habemus in manibus. Ex quibus liquet Praylium qui an. 417 ad Innocentium Papam pro Pelagio litteras miserat, eiusdem postea erroribus, quos Haereticus mille fucis obduraverat, probe cognitis, illum ex Hierosolymitana dioecesi expulisse. Haec vero an. 421 qui accepit a Theodoto

a Theodoto sedis primus numeratus, regere. Quo se Pelagius inde eiectus receperit in certum est.

151. Anno 428. Theodosij imperatoris opera Nestorius Eccle. C.P. praefectus fuit. Etenim cum
de Nestorio novo ante biennium mortuo Attico episcopo in urbe regia tumultus fuissent, multis Philippum,
Pelag.^rum patrono multis Proclum, pluribus Sisinnium in episcopum postulantibus, Imperator qui tunc etiam praelatus fuerat
post biennium defuncto ab Antiochena Eccl.a episcopum petijt unde olim a Patruo Johannes
Chrysostomus adscitus fuerat cumque Nestorius in ore ciuium versaretur idem C.P. ~~antistes~~ Antistes elec-
tus fuit. Hic Theodori Mopsuesteni discipulus fama permotus ad eundem se contulerat a quo et prava
doctrina imbutus fuit. Scribit haec Evagrius Epiphaniensis l. 1 c. 2. Hinc S. Cyrillus in uno
loco Nestorio obijcit quod Theodorum Magistrum audiverit in epist. ad Acacium, et in epistola ad
Clericos et Lampronem ubi etiam longe prius de Xto Domino Theodorum quam Nestorium sensisse testatur.
Nestorium et Germania oriundum scripserunt Ripamontius l. 10 hist. eccle. mediolan. Hinc
alius tom. 5. chronol. refor. par. 3 in catalogo haereticorum et Collectores Concil. edit. reg.
in notis ad Ephesinam synodum aliique; sed errant nam Germaniciae natus fuit teste Socrate lib.
7. c. 29. de qua urbe scribit Theodoretus l. 2. c. 25. Germanicia urbs sita est in finibus Cili-
cum, Syrorum, et Cappadocum, censeturque in Euphratensi provincia. In itinerario Antonini
plures viae recensentur a Germanicia usque Edessam, et in synodo Chalchedonensi actione 3
publico Patrum nomine cum quibusdam alijs missus fuit ad vocandum Dioscorum Alexandrinum
Johannes Germaniciae Civitatis Orientalis. De Nestorio haec Theodoretus ipsius quondam
defensor in epist. ad Sporacium: Fusca veste indutus tristis incedens, strepitus forens
declinans pallore corporis retinens videri affectans, licet domi ut plurimum inclusus et
quieti sese habitans. Hoc habitu et hac simulatione populum inescans magnam eius
partem transegit. Xanus potius videri quod esse studens. Nestorius eadem die qua
iuratus est episcopus quae fuit Kal. Aprilis Felice, et Tauro Coss. per Anastasium
presbyterum quem Antiochia secum adduxerat, universam regiam urbem pro concio-
ne turbavit

pro concione turbavit, dicente discipulo, Virginem nequaquam deiparam posse appellari. Ea vero die Nestorium inauguratum antistitem scribit ~~liber~~ Liberatus diaconus cap. 4 sui Breviarii: Socrates autem tradit die x Aprilis eundem consecratum ut dicemus c. 24. Porro si Kal. Aprilis consecratus fuit, cum eo an. 428 Kalendae Aprilis inciderint in diem dominicam cyclo solis XVII. Lunae XI. lit. A. G. videtur certa Constantinopolitana, quod diem attinet, in consecrandis Episcopis cum Romana convenisse. Nam Sisinnius an 426. die 27. Februarii, Maximianus vero an 431. die 25. ~~[illegible]~~ dominica die consecrati sunt. Unde Nestorius qui inter utrumque sedit, eadem die resurrectionis domini ad sacrum thronum evectus videtur. Nestorius tamen peccatum originale fatebatur, quod patet ex epist. Celestini ad eum scripta, quare in hoc a magistro suo Theodoro discessit et ex hac parte contra Pelagianos stetit. Num vero senserit, purum hominem ingenitum nec virum, an vero domine gratiae auxiliis fultum, meruisse affectivam unionem cum Verbo, in medio relinquo. Scribit de Nestorianis Photius cod 54. = Asserunt, quod quidem noster Xtus non sit particeps factus et deus omnes homines similiter salvos fieri velit, ~~[illegible]~~ cuiuslibet etiam per arbitrii libertatem proprium peccatum corrigere, et deo dignum se facere; ideirco non genitum esse verbum, deum qui ex Maria natus est, ob naturalis voluntatis dignitatem habuisse verbum comitem cum sola ista nobilitate, et eadem appellatione communicaret cum ratione filiationis // Quare Nestorii discipuli Pelagianorum dogma sorbuerunt, magistro invito palam Pelagii paradoxa sustinentes: Hic n ex litteris Zosimi ad Alexandrum Antiochenum, itemque ex synodo Theodoti, eiusdem urbis Antistitis, cui et ipse tunc presbyter interfuit eadem damnata ~~rogo~~ cognoscebat

L. 2. C. 5. Aug. et Prosp. oppugnant Semipelagianos, et de synodo Gallicana contra Pelagianos

152.

SS. Prosp. et Aug. Semipelagianos oppugnant

Interea Semipelagiani in Galliis duce Cassiano ac Monachis Lerinensibus, sententias S. Augustini de gratuita predestinatione tum ad fidem tum ad gloriam acerrime insequebantur. Passim cuncti in illorum sententia erant, et Aug. ubique uti novorum dogmatum assertor traducebatur, ex Prospero in epist. ad Aug.m eorum sententias ita describunt Prosp. et Hilarius in literis ad Aug.m. Predestinatione ante previsa merita ex mero dei beneplacito, et lapsis curam resurgendi adimere, et sanctis occasionem tepori afferre eo quod utraque parte superfluus sit labor si neque rejectus in gratiam ulla industria possit intrare neque electus ulla negligentia inde possit excidere removeri omnem industriam tolli virtutis si ea patiatur divina constitutio humanas preveniat voluntates ac sub predestinationis nomine fatalem necessitatem induci posse hoc. ... querendo pulsando petendo divinam opem promoveri. parata omnibus equaliter salute quicumque ad Deum pertinet, at ab his apprehendi qui deo sponte crediderint et auxilium gratie merito credulitatis acceperint. Postremo moleste ferebant ita divisa ab Aug.no donum perseverantie, que tunc primo homini data est, et nunc omnibus datur ut illa acceperint perseverantia non qua fieret, ut perseveraret, sed sine qua per liberum arbitrium perseverare non posset, nunc vero sanctis ad regnum predestinatis non solum dari illud adjutorium sine quo perseverantes esse non possint, sed tale ut prorsus perseverantes sint. Hec illis sententia stabant Aug.m et divine gratie partes in Galliis Prosper Aquitanus defendendas suscepit. Huic socium se dedit Hilarius Aug.ni quondam in Africa discipulus qui vulgo Arelatensis dictus est sed an ab aliquo qui cum eiusdem nominis Episcopo Arelatensi illa sedente, ea illi patria data sit, incertum est. Quantos vero Aug. in Galliis sectatores habuerit varia videtur Prosp.i sententia. Etenim in epist. ad Aug.m paucos sane illos fuisse testatur. Alibi vero in epist. ad Rufinum Aug.ni sectatores plurimos fuisse scribit. plurimos doctoris sententia illorum in Galliis tunc fuisse auctores qui tamen cum eis qui eadem sentiebant comparati pauci censebantur. adeo Cassiani sectatorum doctrina prevalebat. Sane Prosp. in epist. ad Aug.m ita loquitur: possumus quidem in credendum esse constantes sed ad auctoritatem talia sentientium non sumus pares. quia multum nos et vitae meritis antecellunt et aliqui eorum adepto nuper summo sacerdotii honore supereminent. Prosp. ac et Laudatus Hilarius Aug.m de iis que contra ipsum adversarii in Galliis moliebantur certiorem per literas fecerint qui scripsit praefixe, libro de predestinatione SS.m. Hasce literas Baronius scribit datas an. 420 ac quem Bossius etiam audit l. 2 Hist. Pelag. thesi 14. et 30 rectius in sec. Aug.ani ad eundem annum n. 24. Scom in literis Prosp. dicas Hilarium Epum Arelatensis qui an. 424 ineunte in illius urbis cathedra sedere cepit

addatque

adductq. ide Prosp. adversariorū multos nuq̄ gratię adeptos esse eo ipso anno 424 datas n ambigimus. Postea anno 426. S. doctor libros retractatiū inchoavit, duos anno tan= tū sequenti 427. scripsisse sentienti Baronio dictū ē. postea quatuor libros operis [illegible] imp. contra Julian. scripsit ac reliquorū operū retractationem, quā dū prosequitur literas hasce ex Gallia accipit, que l i c 24 ipsius Augni textu comprobavimus. Aug.s his acceptis que per Galliā adversus suos libros publicabant, intimasis cestris, luculentissima responsionem adornavit duobus libris distinctam de predestne SSm et de dono perseverantię, quos Hilario ac Prospero inscripsit. Hisce aut duobus libris diu a Gallicanis doctrinis traditū ē, donec tandem ab Hormisda Papa laudati pari cū reliquis auctoritate ac reverentia excepti sunt ut suo loco dicemus. Dum hec in Africa scribuntur Prosp. a Rufino viro amicissimo literas accepit quibus qd contra ipsum et Augm passim spargebant significabat, illud erat calumniarum compendiū = Augm liberum arbitriu penitus submovere et sub gratię nomine necessitati predicare fatalem. Adjicientes etiā duas illū humani generis massas et duas credi velle naturas, ut s. tanti pietatis viro Paganorum et Manicheorū ascribant impieta. „ Hunc Rufinum Gabriel Vasquez i.p. disp. 91 c 5 n 74. spisso nimiu errore accepit pro Rufino Aquilejensi, hic n iā ante viginti annos in Sicilia occubuerat. Prosp. e vestigio eruditissi= mas pro Augno epistolā reposuit q. legenti patet scriptam eē vivente Augno. Scire au. [illegible] q. [illegible] et Prosp. [illegible] non illos [illegible] [illegible] ac dilecto= res suos appellabat atq inter catholicos numerabat [illegible] in aliquo ab ipse dissentirent [illegible] in asserenda gratuita [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et in fine c 20 et c 14 - [illegible] fratres nostri [illegible], [illegible] pro catholi= ca fide [illegible] Pelagm errores impugnant, hunc Pelagne in tantus [illegible] opinionem [illegible] Prosp. in ea [illegible] Augm Mortuo au. Augno, [illegible] libris a Celestino approbatis [illegible] videret Prosp. adhuc Cassia= nū, Hilariū aliosq [illegible] doctori refragari severioris dicti [illegible] excepit, et calumniatores, lu= pos occultos, hypocritas appellavit in opere contra Collatorem

153.
De synodo Gallicana et Legatione in Britanniam contra Pelagianos

Stat Hilarius ac ceteri Episcopi quos honoris causa Prosper dicebat hoc ipso anno 429, licet in aliquo ab Augustino dissiderent, adversus tamen Pelagium missa in Britaniam Legatione de catholica fide egregiam operam navarunt. Hanc vero narrationem Constantius presbyter suo de vita Germani Antissiodorensis commentario servavit, a quo illam Ado, Beda ceterique mutuarunt. Agricola quidam (ita enim vocabatur) Severiani Episcopi Pelagiani filius) in Britannia Pelagii dogma disseminaverat, et teste anonymo scriptore libelli de gratia [illegible] recensuit, quod sumitur ex 29 junii, universam insulam ea pestis infecerat. Severianum hunc Episcopum cum severo Sulpitio [illegible] confundunt, de quo opera, nam Gennadius c 19 de script. ill. illum quidem tamen in senectute a Pelagianis deceptum, attamen testatur eundem etiam resipuisse. Magno in discrimine Britanica Ecclesia versabatur, nam cum Pelagianorum doctrinam recipere nollet eorum tamen argumentis facere satis non poterat. Etenim haeresis magistri in Britania aderant longo tempore in ea exercitati. Celestius egerat cum amicos apud Celestinum Papam ut denuo audiretur quaestione indiscussa [illegible] se suosque a Cosimo idemnisto. Verum Celestinus [illegible] ~~et modo adversantibus~~ ~~Celestino~~ stetit et modo adversantium Celestinus expulsus est, et ab eodem universa Italia ~~exp~~ ejectus fuit. Illud autem una cum collegis in Britaniam ~~se~~ se recepisse, [illegible]

[illegible] Italia [illegible] Celestino [illegible] Britannias [illegible]

[illegible] ab illo [illegible] exclusit [illegible]

[illegible]

[illegible] certum sit Gallicanos [illegible] dogmate a Pelagio in [illegible] Agricola teste Prospero qui nec Celestinum [illegible] Agricola [illegible]

[illegible] Britannias [illegible] Gallicanos [illegible] implorarunt

[illegible] in Gallia intellecta [illegible] magna ut Beda l. 1 hist. Angl. c. 17 synodus [illegible]

[illegible] Constantius l. 1 c. 19 [illegible] Germanus [illegible] Antissiod. et Lupum

[illegible] in Britanniam adversus Pelagianos destinavit [illegible] fuit Hilarius

[illegible] Cleri [illegible]

[illegible] disputatione [illegible] Pelagianis adversarios [illegible]

[illegible]

[illegible] c. 4 n. 43 [illegible] fuit [illegible]

[illegible] synodus Gallicana [illegible] celebratam

[illegible] Constantius l. 1 c. 19 [illegible] synodo in Britaniam destinatis [illegible]

[illegible] Celestinus [illegible] fidei [illegible]

[illegible] synodo [illegible] et Hilarii [illegible]

[illegible] Britan. [illegible] 429 [illegible] Ghronico [illegible]

[illegible] in oratione de [illegible] Hilario

[illegible] 431 ut probabimus cap. [illegible] recensuit [illegible]

[illegible]

suscepit, qua in disputatione Germano excito Legationem in Britaniam peregisse idem Anonymus affirmat ex quibus manifestum est, eiusdem Legationem hoc ipso an. 424 incipisse. Sit cum e Gallico litore in altum navis evecta est, cum subita tempestate oborta, iamque naufragijs cederet, ea Germanus oratione sua furenti oceano malaciam dat. Eam veri procellam a se fugatam daemones postea fassi sunt ex Constantio l. 2 c. 10. Interim eorum adventu per insulam publicato ingens recti dogmatis auctores consolatio occupaverat. Pelagiani vero latebras quaerere, moras nectere, crebra cominus ne publicam disputationem subirent. Cernentes vero ex silentio ac timore sectam in dies minui ceciderent, in publicum tandem erumperunt ut publica collatione rem cum Legatis decederent, in qua per Legatos convictus vanitas perfidia sputata ita ut ad singulos sacerdotum obiectiones veros se (Pelagiani) dum respondere nequeunt fateri. Populus arbiter vix manus tenet ex cit. ex Constantio in l. 1 de vita Germani c. 23 sunt haec ac populi acclamationes tribunus quidam filiam luminibus orbatam sanctis Episcopis sanandam obtulit. Illi vero rem difficultate obiecere veros se ac miraculorum patrandorum gratia indignos testarentur. Pelagianae sectae doctoribus tanti prodigii gloriam integram relinquere. Pelagiani eventus difficultate soluti, sapientia simulante Germanum etiam atque etiam rogarunt, ut oculorum usum puellae restitueret. Germanus quo mirabili eventu suam de divina gratia doctrinam confirmaret, divorum reliquias puellae admovit ac statim lumen restituit, simulque parentibus, et catholicis laetitiam, Pelagianis timorem ingessit. Cum vero paulo ante Paschalia festa Britaniam Pictorum ac Saxonum incursionibus vastarent, Germanus insulanorum precibus motus exercitui sese ducem praebens ubi acies in hostium conspectum venit suis iniunxit ut altiori voce alleluia clamarent. Qua sacra voce totis castris personante Barbari territi, fugae se statim dederunt. Composita itaque ut ait laudatus Constantius opulentissima insula securitate multiplici, superatisque hostibus, vel spiritualibus vel carne conspicuis — redire moliuntur.

§ 2. C. 6 De Juliano CPli patrocinium implorante et Mario Mercatore, aliisq.

154. Julianus et collegae patrocinium implorant Theodosii imp. et Cleri C.P., et de commonitorio M. Mercatoris ad Theodosium.

Nestorius novis sui erroribus ingentes, ut diximus, CPli turbas ciebat; Pelag^ni^ idoneum sibi tempus adeo arbitrati CPlim advolant. Fuerunt hi Florus cui Julianus octo con. Aug^m^ libros nuncupaverat, Orontius qui auctor fuerat Aniano Pelag^no^, ut Xstomi homilias latio donaret, nescio quis Fabius, item Persidius, et totius manipuli ductor Julianus. Hos quidem antea Nestorium cognitos arbitror ex una n. cum eodem Theodori Mopsu schola evaserat. Hos oēs suis e cathedris ejectos Aptica sedes solum vertere coegerat. At illi CPlim appulsi Imp^toris^ patrocinium implorare, Nestorio dogmatum veritatem ostendere, Cleri universi suffragia corrogare, universam denique urbem querelis ac ejulatibus complere. Aderat hoc anno CPli Marius Mercator S. Aug^ni^ amicus ut l. 1. c. 9 et 12 ostendimus, qui Pelag^nis^ conatibus cognitis veritus ne hoes astuti Principem et ecclesiasticos deciperent Commonitorium scripsit, in quo ubique gesta con. Pelag^nos^ gesta paucis exposuit, quod Theodosio postea et Clero obtulit. Hoc Mercatoris commonitorium ... cas Holstenius ex Palatino codice n. 234 pag. 36 exscriptum an. 1655. me praesente Xaverio Lupo ostendit. Ex hoc libello pleraq. huiusq. in Pelag^na^ ca ignota intelligimus, quare illud hic exhibere e tenebris eruendum visum e̅. Ejus autem titulus e̅: Commonitorium Marij Mercatoris servi Dei oblatum ecclae CP. et etiam plurimis religiosissimis viris, oblatum quoque piissimo Principi Theodosio semper Augusto per eundem Marium Mercatorem Xti servum in consulatu Florentii et Dionysii. Per quod Commonitorium cognito funestissimo errore, imperiali praecepto tam Julianus defensor et sequaces ejus cum ceteris sociis et participibus suis, quam postea idem Celestius de CPlitana urbe detrusi, in synodo quoque Ephesiena 275 Episcoporum sententia postmodum in praesenti damnati sunt. // Ex quo patet post biennium quam illud CPli scripsit, in latinum vertisse commonitorium suum Marium post celebratam an. 431 synodum Ephesinam. Hic nobis Norisius descriptum exhibet totum Marii commonitorium quod Celestii historiam et ejus errores gestaque in Africa in Asia et in Italia contra Pelag^nos^ breviter complectitur. Nonnulla autem hic nobis notanda veniunt, antequam ad ulteriora gradum faciamus. Scribit Mercator Celestium prius ab Attico CPli ejectum fuisse quam omnes de eodem Romae judicaret, cui quidem scriptori integra fides praestanda e̅, scripsit n. commonitorium illud CPli habitis prae manibus quaecunque in Pelagiana ca. ab orthodoxis ubique terrarum gesta fuerant. Quae sane ut ingenue fatear minus diligenter observassem, scripsi l. 1. c. 20 Celestium an. 421 CPli ab Attico auditum atque inde protinus detrusum, cum tamen ex Mercatore colligatur eundem ab Africanis synodis an. 416, et ineunte an. 417 ab Innocentio Papa haereseos damnatum CPlim statim perrexisse, ut causam coram Attico restauraret, cum quo Innocentius Papa dudum ob errorem e dypticis Xstomi nomen longiores lites habebat. Sed n. an. 412 Atticus in R. eccle. gratiam

155 De eodem ... Merc. lib...

gratiam redierat, relato in sacras tabulas Xtomo, ut putavit Baronius. Nam Innocentius Papa in ep. 16 ad Maximianum Epum scripta post factam an. 414 in Macedonia synodum, ut erudite notavit Bollandus ad diem VIII. Janua. in notis ad vitam S. Attici, Xtomum eidem Attico reconciliatus fuerat, quem ibidem Pontifex Apostolicarum literarum commercio privatum scribit. Ille usq. ad Bonifacij Pontificatum distulit Xtomi nomen dypticis restituere qd se tandem fecisse ad Cyrillum scribit. Etenim plebs Cptana cum accepisset a Theodoto Antiocheno Xtomum in sacris tabulis recitari, tumultuari cepit, nec alia ratione sedari potuit, nisi audito in dypticis eiusdem S. Epi nomine. At Theodotum an. 421 renuntiatum fuisse Antistitem luculenter probavimus superius c. 4. Hinc factum est ut Celestius ab Innocentio damnatus ad Atticum confugerit quem R. Pontifici subinfensum noverat; a quo tn. rejectus audita Innocentij morte Romam statim advolavit ut l. 1 c. 12 diximus. Celestium post Celestij proscriptionem, Pelagnos missa legatione iterum Attici animum tentasse testatur Prosper in carmine de ingratis c. 2 ubi prosper Celestium iam antea hospitis ab Attico repulsam tulisse scribit, postea quam rursus Pelagiani per Legatos suam ipsorum cam Attico discutiendam obtrusere. Quam quidem legationem an. 421 contigisse l. 1 c. 20 diximus, cuius tn principem minus recte Celestium fecimus; neq. n. probabile est, hoiem ante quadriennium ab Attico iudicio exclusum, eidem iterum se stitisse. Marius in suo commonitorio recitat Pelagij sententias ex eius coment. in c. 5 ep. ad Rom. qd haud plane sicut leguntur in ipsis Pelagij coment. qd hic observat Norisius, sicut etiam non oia Marium de Pelagij argumentationibus narrare sicut habemus in Augno. hic in pag. 316

1535. Ex eodem Marij Merc. Libello

Ex eodem commonitorio infirmus qd Zosimi encyclica cra Pelagium et Celestium extiterat, nam literis illis inscidere etenim inserta erant Celestij capitula de quibus Carthagine accusatus fuerat coram Aurelio Primate. Pelagij item errores eiusdemq. paralogismi recensebant, quos suis in ep. Pauli commentarijs indiderat. Insup. ex eodem commonitorio colligimus Zosimum ad eccas Alexandrie, Antiochie, et Cptanus de Pelagnis a se damnatis scripsisse unde licet Cyrillus et Atticus id temporis nondum Xtomi nomen in dyptica retulissent, ut proxime

proxime dicebamus noluit tn Zosimus Innocentij vestigijs inhaerere, o eu dissensione emissa eosd.
p literas revenit Celest. ibidem premittat, Celestii Stangli ab Attici cannah de eiusdē proscriptio
ne literas ab ipso Attico in Asia et Thessalonica, et Carthagine ad eu Egyptos missas // patit
stipisse Innocentio Papa ātum seq sthr, cu nulle Attici litere ad R Pontifice inveniuntur,
qd cu eodē Attius ri venitet At de Zosimi epistola scribit Mercator: que et Stangli ep
totu orbem missa subscriptionib Stm Patru ē roborata // et antia de eisdē Zosimi literi
ait - et ad Orientales Eccas, Egypti diecesim, et Stanglis, et Thessalonicā, et Hierosoly
mā, vnulia eadē scripta eo episcopi transmissa suggerimus // ex quib infero anno prox
Zosimi inter Romanā et Orientis Eccas pacē ꝯstatā pro qua ante decenniu Aug. cu Afrca
nis Epps collaboraverat illa in synodo Honorio VII et Theodosio II. Coss nempe an 407
Carthagine celebrata legit hic canon: placuit etm ut de dissensione Romane atq
Alexandrine Ecte ad Sm Papam Innocentiu scribat, quo utraq Ecta intra se pacem
q precepit Dominus, teneat // ē canon 58 in cod. Concil Afric. Hinc apparet segnina
in Antony de Dominis ignoratia l 4 de rep. eccles c 8 n. 28 post recitatu eund canon
ne scribentis - Hec sane verba Romana magis q Alexandrinā Ecta accusant, et
faciunt culpabilem Sed qnd fuerit hoc dissidiu mihi nunc ē ignotu // de incogni
ta sibi cā sententia ↄa R Pontifice pronuntiat. Ob expunctu e dypticis Xtomi
nomen a Theophilo Alexandrino, controversia erat: in qua tandē Romane Ecte
sententia erat Xtomo ubiq gentiu orthodoxorum dypticis restituto

151 Nestorii ano et Celestinu

156 De alijs Marij Mercatoris scriptis

Idē Marius Mercator scripsit etm aliud commonitoriu ↄa Julianu ad Pistā pres
bytoru, in quo ↄa scripta eiusdē in ultimo octo adversus Augm libros invehit, plu
rib probans Adamo si peccaret genus humanu tamē futuru fuisse obnoxiu
morti Scripsit etm ↄa Judaeum symbolu Theodori Mopsuest, in quo opere tradit
Theodorum Juliani ac Nestorij Magistru fuisse Hos libellos post annu 430
ab eodē lucubratos inde patit qd Augm sancti recordationis Eppum vocat Mari
mu au Marius isti Augno scripsi detulit qd ex eius libri patit Erat au Mercator
Grece, Latineq sermone eruditus, sacras etm literas ac Patru statuta adeo
callebat, ut Julianu iactantissimus Pelagni errori assertore (ut eu nominat
Prosp in Chronico) ad certamen Ipsi provocaverent ut ex eius commonitorio lac
eah

laudato ad Theodosium patet.

§. L. C. 7. De Nestorij ac Theodosij diverso studio in causa Pelagii et de Augustini morte.

157\.
Nestorius pro Juliano et Collegis apud Celestinum intercedens.

An 430. Augustini mors stygit Julianus et Collegae. Ipsi tamen in uno Nestorio recuperandae sedis spem locavant Nestorius benigne illos acceperat, ut ex ijs quae postea secuta sunt intelligitur, licet eosdem a se rejectos fuisse ait quod Celestinum suspicantem etiam eorum causam depressurus iratus ad Celestinum literas dedit, in quibus Julianum Florum et Orontium et Fabium qui dicebant se occidentalium partium episcopos ad se venisse et ad imperatorem narrat, et saepe rejectos venisse lamentari quod orthodoxi temporibus orthodoxorum persecutionem patiuntur. Nescire autem se fingit Nestorius causas ob quas illi proscripti erant, rogatque ut brevi responso significaret, num inter catholicos an cum haereticis essent computandi. Has Nestorij literas apud Baronium positas invenies datas III id. Augusti Theodosio XIII et Valentiniano III Coss. qui apertus error est nam Celestini responsio ad has Nestorij literas eo ipso die eiusdem anni data significatur, ut mox. Imo prior epist. superiori anno scripta videtur cum Pelagium ipsum accenderunt. Plures autem hac de re Nestorius ad Celestinum literas dedit ut in altera epistola scribit, et nullum ut ipse narrat ullum a R. Pontifice de his rebus responsum acceperat. Celestinus autem Nestorio indignatus quod damnatorum episcoporum advocationem suscepisset, diutius responsionem distulit. At acceptis a Cyrillo Alexandrino literis quas antistites (per circa orthodoxam ecclesiam conatum significabant), acres ad Nestorium literas dedit quibus illum ut veterum haereticorum patronum, et novae haereseos auctorem increpuit. Diu, inquit, suppressimus epistolas tuas, quibus in angusto nihil potuimus dare responsi; erat enim in latinum sermonem vertendus. Quod cum, licet sero, fecimus S. fratris et Coepiscopi mei Cyrilli per filium meum Possidonium diaconum talia de te scripta suscepimus et hoc initio Norisius conjectura refellit de dilata responsione Celestini ad Nestorij literas. In his autem literis damnato eiusdem Nestorij de Christi incarnatione dogmate, jubet ut intra decimum diem ab his literis acceptis ad orthodoxorum sententiam accedat quod si renuit anathema illum subjicit, datae autem sunt III id Augusti Theodosio XIII et Valentiniano III Augg. Coss. nempe an 430., eas autem per Possidonium ad Cyrillum in Egyptum misit Celestinus quem

illas Itaque tum

illos Ostium ~~nihil~~ transmitteret · ut nostri, inquit in his ipsis litteris Celestinus, hac in parte Vicarius (Cyrillus) efficiat, quo nostrum decretum, et tibi reliquis quoque omnibus fratribus patefiat // Has litteras cum adiuncta Cyrilli epistola accepit Nestorius die 6 xbris, nam codice Palatino Vaticano n. 234 pag. 22 recitatur sermo quidam Nestorii cum hac epigraphe = item eiusdem (Nestorii) sermo in ecclesia habitus, postquam litteras Celestini R. Epi et Cyrilli Alexandrini denuntiationis accepit VIII id. xbris Coss. Theodosio XIII et Valentiniano III Augg. post sextam diem quam easdem [illegible] suscepit [illegible] nobis praeciens doctor est // Eo antequam hae litterae Ostium pervenirent, Julianus cum collegis inde exciderat Theodosio accepto, a Mario Mercatore contra eosdem commonitorio, nam commonitorium anno superiori oblatum fuisse principi ac clero superius ostensum est = per quod commonitorium, inquit idem Marius pag. 36. memorati cod. Palatini, cognito funestissimo errore imperiali praecepto tam Julianus defensor et sequax eius cum ceteris sociis et participibus suis, quam postea etiam Celestinus de Constantinopolitana urbe detrusi sunt // Illi tamen Pelagiani ~~exagitati~~ episcopi Byzantio pulsi cum anno sequenti indictam apud Ephesum synodum accepissent, in vicinia moras traxerunt, ac fugienti statim Nestorio ad synodum Nestorio comitibus se adiunxerunt, de quo postea

[illegible]
Augni mors et elogia [illegible]

Interim Africae, res in deterius ruebant Vandali late per eas provincias grassabantur, et quadringentis et triginta ecclesiis excisis Hipponi regio exercitum admoverant ac validissima classe terra marique obsidione urgebant Aug. nec civibus neque ecclesiae deerat, illos verbo hanc calamo firmans, neque tantas inter obsessae urbis angustias a Pelagianis expugnandi potuit revocari. Iam adversus postremos Juliani libros responsionem nocturni sive hora ~~[illegible]~~ [illegible] Anno 427 quatuor iam volumina compleverat, deinde Quodvultdei [illegible] et Gallorum novis tumultibus et quotidianis amicorum, petitionibus, et religiosorum precibus Sopem retractatione interpellatus, imperfectum contra Julianum reliquerat, eidem tamen inter Vandalicam obsidionem ultimam manum imponere conabatur. Sextum autem iam mensem Hipponenses obsidione tolerabant, et Aug. sexto Juliani libro responderat, quoque alii restabant disputandi cum gravi febre correptus et intra paucos dies et vivendi et scribendi finem fecit, Vandalico simul ac Pelagiano bello immortuus V Kal. 7bris Theodosio XIII et Valentiniano III Coss. cum vixisset anno LXXI.

LXXV menses IX dies XV Pelagᵐ vero belli anno XIX. Hic Norisius pauus tota Augⁿⁱ vitas describit, additq. ex Prosp.o carmina in eius laude, et eos refert qui de gestis ac scriptis Augⁿⁱ commentarios ediderunt, Cornelius Lancellotus, Ludovicus ab Angelis, Aloysius Sorellus, et Johannes Rivius Belga aliiq.

159. De civili et Ecclesiastica Provinciarum Africae divisione.

12 C 8. De Civili atq. Ecclesiastica Provinciarum Africe divisione, et de Alipio Tagastensi, et Aurelio Carthaginensi, aliisq.

Africa in Romanorum potestatem redacta in septem Provincias divisa fuit diversis gubernatoribus singulis prepositis. Provincia Carthaginensis quae Zeugitana et Proconsularis vel Africa [illegible] de [illegible] dicta fuit, a Proconsule regebatur. Numidiae, ac [illegible] Byzacii duo Consulares preerant. Tripoli au. et Mauritaniae Sitifensi, itemq. Caesariensi [illegible] Presides [illegible] dabant. unde a Sexto Rufo illae Consulares, hae presidales provinciae appellate sunt. Septem harum sex Provincias septima Romanis in Africa parebat, quae Tingitana dicebatur, eratq. extima Mauritaniae pars versus Occidentem Oceano Atlantico [illegible] Hanc cum Mauritania Sitifensi plerumq. Scriptores confundunt in subscriptionibus synodi plenariae Africanae, [illegible] Carthagine celebratae, Mauritania Sitifensis cum Tingitana [illegible] [illegible] Legati Mauritaniae Sitifensis ita subscripti leguntur Novatus Sitifensis legatus provinciae Sitifensis [illegible] Mauritaniae Sitifensis [illegible] Mauritaniae Tingitanae Eodem modo duo alii collegae [illegible] Cuius lapsus [illegible] ut in notis ad [illegible] S. Cypriani quae loco ex Sexto Rufo Africanarum Provinciarum divisione [illegible], cum [illegible] ibid. Rufus duabus Mauritaniis Sitifensi, ac Caesariensi recensitis [illegible] [illegible] [illegible] etiam in solo Africae, provincia Hispaniarum est quae, Tingitanica Mauritania appellatur. Inter Provinciam Sitifensem ac Tingitanam Caesariensis Mauritania interiacet, Sitifensis a Sitif metropoli, Tingitana vero a Tingi urbibus Provinciarum primariis nuncupabatur. Tingitana provincia Hispaniarum a Rufo dicta est, quoniam una est ex quatuor Provinciis presidalibus Hispaniae, ut patet ex Notitia imperii occidentalis c. 3 et 67. Plinio l. 5 initio et Ptolomeo l. 4. duplex tantum Mauritania memoratur Caesariensis ac Tingitana, nam Sitifensis id temporis Caesariensi accensebatur, ut ex laudatis Scriptoribus patet. Sed Mauritaniae unum olim regnum fuere usq. ad imperium C. Caesaris [illegible] eius in duas divise provincias teste Plinio c. [illegible] [illegible] eiusdem enim Caligula Ptolomeo Mauritaniae Rege impia fraude [illegible], regnum in duas provincias discessit, quas per duos

per duos Proconsules Romam initio regebant Lucius Albinus a Nerone Mauritaniæ Cesarien si præfectus, a successore Galba etiam Tingitanæ præpositus fuit ex Tacito l. 2. historiarum. Posterior tamen Romani Imperij tempore Tingitana ab Africæ provincijs avulsa cum Hispania computabatur. Hæc quidem Civilis Provinciarum Africæ, diversa fuit cum minime eandem ecclesiastica distinctio. Sponte vixit Cypriani Carthaginensis Episcopi tres tantum in Africa provinciæ ecclesiasticæ recedant Proconsularem, Numidiam, et Mauritaniam, ut colligitur ex initio synodi a Cypriano coacti, quem Augustinus l. 2 de Baptismo contra Donatist. c. . sunt in amplissima erat Provincia Tingitana quæ postea in tres provincias divisa est nempe Proconsularem, Byzacena, et Tripolitanam. Mauritania Sitifensis una etiam cum Numidia Provinciam stabat postea divisa fuit, eius hic canon . . . quem Ferrandus Diaconus ut Primate proprio Mauritania Sitifensis habeat. Ideo Carthaginensi titulo 6. Concilio anno 397 Sitifensis habuisse primatem a Numidiano Primate, verum, ut proxime narrabimus Provincia Tingitana licet quoad civilem politiam regimen Hispanijs accensebatur, spectato tamen regimine Ecclesiastico ad Mauritaniam Cesariensem pertinebat ut patet ex notitia Episcoporum Africæ, ubi Cesarienses et Tingitani Episcopi unius tantummodo provinciæ computantur. Hæ quidem sex pene etate Augustini Africanæ ecclesiæ Provinciæ, in quibus ingens Episcoporum numerus recensebatur. In actis collationis Carthaginensis anni 411 Episcopi catholici præsentes 286 . . . subscripti leguntur, At Alypius . . . collat. 1 diei cap. 217 dixit absentes Antistites fuisse ducentos et viginti. Addidit Fortunatianus vacasse eorum temporis cathedras LXIV. Verum Augustinus in breviculo collationis 1 diei cap. . . . ait absentes Episcopos fuisse 120, vacasse vero sedes 60 . . . vero irrepsisse in codice . . . . . . ex hoc Augustini loco erat. Scribit Donatistas cum audissent centum viginti Episcopos catholicos Carthagine non venisse respondisse . . . etiam suos multo plures non venisse Carthaginem. . Quorum inde S. Pater falsitatis . . . narrat. Ideo quidem soli Episcopi qui convenerant Carthagine, pro quibus tamen in itinere ægrotantibus alij subscripserant, et quorum nomina . . . etiam pro quibus illi subscripserant ducenta septuaginta novem subscriptio . . . . . . incredibile sit multo plures quam centum viginti, hoc est tertiam partem omnium . . . sedibus ægrotasse potuisse, et ideo non venisse Carthaginem. At CXX . . . XIII . . . tertia pars totius numeri quem Donatistæ iactabant Itaque erant in . . . Episcopi in Africa CCCCXVI. . . . plenius egit de . . . Arzugitana Provincia Africæ, ostendit Arzuges eos Africæ populos dictos fuisse qui Tripolitanæ, et Byzacenæ Provinciæ finitimi verius meridie longo tractu . . . incolebant, et hæc plenius . . . . . . dicit quod nulla Arzugitanæ regionis mentio fiat in tabulis . . . a S. Paulo . . . ac eadem notis Scholiastis, et Collectores . . . ubi de Arzugibus sermo est quando . . . . ex Augustini, ... quæ hic . . . Provinciæ . . . Tripolitanos etiam proprium Primatem habuisse certum est . . . unum Legatum ex Provincia ad Synodos mittebat, . . . a ceteris Africæ provincijs distincta licet . . . tantum in illa Episcopi erant ex cap. 16 cod. Concil. Africæ, et ex notitia Episcoporum Africæ

de Provinciis Africæ

160 de Primatibus Africae.

Africanae Eccl[esi]ae in suarum Provinciarum Primatibus statuendis longe a ceteris diversa consuetudo fuit. Cum enim
ille qui Carthagini totius Africae Metrop[olitanae] clericis sacris praeerat, ut supremum [illegible] aliarum Pro-
vinciarum venerabatur, nempe Numidiae, Byzacii, utriusque Mauritaniae, ac Tripolis, et Primatis
n[omen] ab ~~earundem~~ Provinciarum Metropolitanis urbibus [illegible] ab antiquitate delatae dignitatis appellabat
[illegible] Leo IX. epist. 4 ad Petrum et Johannem Ep[iscop]os Afros [norum cum]. Hanc peculiarem Africanae hierar-
chiae consuetudinem a Sirmondo primitus publicatam [illegible] Morinus, [illegible] ante Sirmondum id ipsum
detexerat Bernardus Vindingus in codice Aug[ustini]ano in notis ad Epist. 217. Porro Afri Provin-
ciae Primatem vulgo senem appellabant, quod ceteros tempore ordinationis ~~[illegible]~~ superabat.
Hinc Sylvanus Numidiae Primas in subscriptione priorum literarum in collat[ione] Carthaginensi
c. 16 dicitur Sylvanus senex. Eo modo [tum [illegible] Sylvanus] in synodo Cirtensi et in [illegible] literarum S.
Innocentii Papae ad Patres synodi Milevitanae, II. Quare cum epistola Aug[ustin]i [illegible] hunc titulum
habeat Aug[ustinu]s Alypio seni, palam fit Alypium Tagastensem [illegible] Numidiae Primatis [illegible] Alypius quoque
argumentis probat hic Norisius Alypii Primatus [illegible]. Baronius [illegible] ante docuit adversus
Ligerum, et Sovellium [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] Baronium [illegible] putantes nunquam Alypium Primatem
fuisse. Hac occasione Norisius ~~Numidiae~~ Primatus [illegible] qui Aug[ustinu]m [illegible] Numidiae
[illegible] incipiens a Megalio Ep[iscop]o Calamensi totius Numidiae Primate qui Aug[ustinu]m ~~in~~
Hipponensem Ep[iscop]um [illegible]. Occasione quoque data probat contra Scriptores [illegible] Aug[ustini]anos Orosi-
um [illegible] ad quem literas dedit Aug[ustinu]s non fuisse ut ipsi putant monachum Aug[ustini]anum et
deinde Bracarensem ~~[illegible]~~ Ep[iscop]um, [illegible] fuisse ~~[illegible]~~ Ep[iscopu]m ~~Constantinensem in Africa~~ [illegible],
in Numidia, Cirta [illegible] eadem urbs cum Constantina fuit. Unde Aug[ustinu]s Petilianum modo dicit
Cirtensem Ep[iscopu]m lib. 3 contra lit[eras] Pet[iliani] c. 57 et [illegible] con[tra] Cresconium, modo Constantinen-
[illegible] Ep[iscopu]m lib. 3 contra lit[eras] Pet[iliani] c. 57 et [illegible] [illegible] Cresconium, modo Constantinen-
[illegible] l. 1 Retract. c. 34 et l. 2 contra Pet[ilianum] c. 99, [illegible] Aug[ustinu]s Fortunatum etiam Constantinensem
appellat l. 3 cap. 38, et lib. 1 contra lit[eras] Pet[iliani] c. 1 Cirtense [illegible] l. de unico cap. c. 16, ex quo
etiam notat hic Norisius errare eos qui cum Baronio duos Petilianos fuisse suspicantur, vel
cum Franc[isc]o Balduino in notis ad Optatum, eundem ab una ad aliam eccl[esi]am translatum putant.
Quam vero exacte in Africana eccl[esi]a iuxta tempus ordinationis Ep[iscop]atus, in sedendo ac sub-
scribendo

subscribendo ordo servaret colligitur ex cod. Afric. cap. 53 ut nullus [illegible] fratrum prioribus suis
se aliquo auderet antponere. Hinc S. Aug.s epist. 217 increpat Victorinum ob non servatum iuxta tempus Ep.
natus ordinem in nominandis Epis in tractoria. Apud Afros sedes Primatialis non erat in
metropoli Provinciae, sed quoquo in celebrissimo oppido in quo aetate maior reliquis Epus sedebat.
Proposito erravit Salmasius parte 2 Eucharistici cap. 4 dicens: Constantina Metropolis erat
Numidiae, prima sedes et metropolitidis. Etenim a no Aug.no fuere Primates Numidiae
Megalius Calamensis, Crescentius cuius nescio urbis (certe non Constantinae) Xantippus Ta
gosensis, Sylvanus Summensis, Valentinus Baiensis, ac denique Alipius Tagastensis, ut hic
probat Norisius. Atque modo etiam corrigendus videtur Baronius qui de lite quae mortuo Crescen
tiano orta fuit de Primatu Numidiae inter Xantippum et Victorinum, cum sibi utroque dignitatem vin
dicante ut patet ex Aug.no ep. 211 scribens: [illegible] inde illam controversiam exortam quod in duabus
Numidiis essent et in una Xantippus in altera vero Victorinus degeret, utque suae metropo
li primatum asserere satagebat. At cum Xantippo adiudicatam scribit, quod esset Epus Consta
ntinae, quae totius Numidiae erat metropolis corrigendus inquam hoc videtur Baronius quia
ut de primatibus ageret Afri non metropolim Provinciae, sed tempus ordinationis spectabant
ut probatum est, quare recte Lupus litigia duorum contra Provinciam fuisse tradit, vel de iure se
dis de persona, quinam sit senior Epus Numidiae, quod etiam ex quamet Aug.ni ep.
211 intelligitur, qui monet ad tollendam hanc litem Victorini et Xantippi vocan
dos collegas eorum et eos maxime qui ipsius Episcopatus viciniores sint, qui facile, inquit
quis eorum dicat verum agnoscant, uter nempe esset antiquior Epus. Lupus etiam Ba
ronium corrigit quod duas Numidias dixerit; a Baronius a Norisio hic defenditur ubi plura
de Numidiis a quibus probat distinctam Provinciam fuisse Mauritaniam Sitifensem
probat contra ipsum Lupum. Rursus hic Lupus Baronium reprehendit quod Xantippum Pri
matem ante Sylvanum ponit et rursum a Norisio Baronii sententia defenditur
[illegible] argumentis. Postea docet Norisius contra [illegible] incertum esse cuius urbis Epus fuerat
Xantippus contra Baronium qui censuit Constantinensem, et contra Lupum qui eum censuit
fuisse dicit Epum Tagastensem, et quod [illegible] testatus se in mss codicibus [illegible] legisse Xan
tippum Epum Tagosensem. Holstenius autem in notis ad [illegible] Geographiae sacrae
Caroli a S. Paulo legit Xantippum Epum Tagorensem et revera duas fuisse
in Africa Tagoras [illegible] habemus ex collat. i Carthag., eratque una in Provincia
Proconsulari altera in Numidia quae Thagura dicebatur. Tagoram autem in geographicis
Numidiae tabulis nusquam invenies, cum tot codices antiquissimi Xantippum Tagosensem exhi
beant Tagosam in Numidia fuisse dicendum est. Nec mirum hanc urbem in Geographicis
tabulis non inveniri, nam Africam Primates ut ait Greg.s l. 1 ep. 72 ad Gennadium pa
ssim per villas non in civitatibus primariis residebant et tempore collationis Carthaginensis
erant in universa Africa Epi quingenti ac sexaginta sex, cum tamen tot oppida ne
Ptolomei

Ptolomei, nec Ortelij tabulae exprimant, vide epist 87. S. Leonis ad Epos Mauritaniae Caesareensis. Postea occasione data ostendit Norisius fuisse in Africa tres eccl. distinctas inque se Baiarensem, Bagaiensem, et Vagensem, quarum una cum alia mutato B in V. quod saepe est, a scriptoribus confusa est; ex quo inquit corrigendus est Augni textus ubi Vagaitanum oppidum et Illum Vagaitanum Donatistarum Legit, et in brevic. collat. iii. di ei, et in l. de unico bapt. c. 18. exceptores enim, pro B posuerunt V., illa n. synodus Donatistarum cccx vel Vage, i. apud Bagai habita fuit ut probat hic Norisius et Augno. Lupus etiam scribit extare litteras Valentini Baiarensis ad Celestinum, et Celestini ad illum, d nescio ubi Lupus eas legerit. Nullas certe Celesti epistolas ad Africanos habemus, e etiam de Numidie Primatibus notandum quod l. 10 regist. Greg. in epistola 32 inscribitur Victori Epo Panormitano, qua iubet eidem Pontifex ut inquirat in ca. Pauli Epi Regiensis. At in epistola antecedenti de eodem argumento ad Columbum Epum Numidie, de memorato auctore ait ibi Greg.

Victori fratri et Coepo nostro qui primatus inter vos locum tenet, curavimus scribere. Quibus ne manifestus error irrepsit Greg n. Epus Panormitanus in Sicilia fuit unquam primas Numidiae in Africa, d cum editores epistolarum plures Greg. litteras Victori Panormitano inscriptas ibidem legeret, Victore Numidarum Primate pro errore Panormitanum scripsit sed plane expungenda est sedes Epalis Victoris Numidie. nam in codice Vaticano n. iii ita exhibet pag 336 eiusdem epistole titulus Greg. Victori Epo. in editis vet. columnis de Paulo Regiensis Epus dicitur, at in laudato codice Greg. illum vocat Segesis civitatis Epum Sedre... tinensis etiam pt editorum columnis textu item in Numidia nominat Cresconius Villaregen. sis c. 13 cod. Concil. Afric. et Felix Villaregensis c. 13 collat. Carthag, et in notitia Eporum Africae Regianensis inter Numidas ponitur qui idem est ac Villaregensis. Alterum quoque circa Numidiae primatum notandum est Baronius ad an 544 scribit quod ... eccla Calamensis sub dioe cesi Hipponensi instituta erat, adeo ut eius visitatio ipsi incumberet Augno, ut posidius eius de eccle. Epus docet c. 12 de vita Augni. Hoc ipsum R... Johanes Riverius in vita Augni Sed hoc est plane contra ius primatiale Numidie visitatio n. ac solum primati spectabat, erat quidem Calama Hipponi regio proxima et l. ... contra ... 44 At peculiare dioecesi habebat in qua nullum Hipponensi Epo ius inerat, licet Augs ob tumultus ea in urbe ex ortos eo statim se e proximo ... ex ep 202 ad Nectarium in con... illo 12 Possidius haec scri ... ... qui de suo Monasterio et clero Epos ... propagavit ... suam curam pertinentem Calamensis eccle. dioecesi visitaret, ut quos ... ... Eccle. ... ista illas hereses predicaret etc. Ex quibus liquet, Possidium laudare lustratione Calamensis eccle., quod ipse vel vero quod Augs instituerat ut ... illi scriptores existimarunt Postea Alypius ... Eccle ... studium hic prosequitur Norisius, ... et par eius cum Augno adversus Pelagnos ... ... scriptores alij qui res Pelagnas litteris mandarunt adeo manca de Alypio mentione fecerunt ...

fuerint, primoque loco inter gratiae defensores post Aug.m Prosperum Aquitanum collocaverint. Deinde Aurelij quoque Carthaginensis totius Africae primatis vitam describit, et eius cum Aug.no et Alypio coniunctum adversus Pelag.nos studium et labores. Putavit autem Baronius Aurelium confectum iam aetate Geredium sibi coadiutorem substituendum curasse, eo quod in synodo quae in annum qui codicibus Valentiniano Aug. IV et Theodosio Coss. coacta dicitur, tum Aurelius tum Geredius ubi una simul Praesides sententias dicunt, quem in eventum celebratum existimat Theodosio Aug. IX et Valentiniano Caesare Coss. an. 425. Ita scribit Baronius in appendice in calce tomi 10 in addendis ad tom. 5 an. 391. Sed hanc sententiam refutavi l. 1 c. 17. Quibus accedit quod Genethlius (nam ita vocabatur) decessor non successor Aurelij fuit. Aug.s ep. 163 ad Eleusium scribit = inde nescio quomodo ventum est ad commemorationem beatae memoriae Genethlij episcopi ec. // Atque obierat Genethlius cum illa Aug.s literis mandavit, scripta autem est haec epistola non quidem an. 412 cum Aug.s ad synodum Cirta se conferret, ut ad hunc annum Baronius putavit, sed an. 397 cum Cirtam ideo pergeret Fortunatum eius urbis Episcopum in demortui profectum locum consecraturus. An. 421 vivebat Aurelius ut patet ex c. 1. 22 de civit. quem librum scriptum fuisse circa an. 421 ostendimus l. 1. c. 24. praeterea alia addit hic Norisius ut certum tempus quo mortuus est Aurelius designet, quod fuit ut ipse putat eodem an. quo Aug.s mortuus est. Praeterea vero ea quae lib. 1. c. 17 pro appellationibus notavimus ex S. Aug.ni testimonio ep. 162, ubi Donatistas Melchiadis sententiam latam in favorem Caeciliani Carthaginensis in Africa a 70 Episcopis damnati repudiantes, velut ecclesiasticarum rerum ignaros his verbis increpat: an forte non debuit Romanae ecclesiae Episcopus Melchiades cum collegis transmarinis Episcopis illud sibi usurpare iudicium quod ab Afris 70 ubi primas Tigisitanus praesedit fuerat terminatum? //

161 *De Pelagij et Celestij exitu.*

Num Pelagius Aug^no superstes fuerit mihi plane incompertum fateor. Ille n. dudum a Prayllo Hierosolyma ejectus, obscuro exitu vitæ finem imposuit. Celestium an 427 adhuc in vivis fuisse, liquet et Mario Mercat qui in comon. ad Theodosium … scribit — … epistolam quam (Zosimus) benignitatis plenam ad Afros Epos merunt, qua ille abusus è … adhuc abutitur, … quo testio rejiciuntur … qui cu Johanne Latio … de hær. Pelag. c. 4 putavunt eas Zosimi litteras fictitias ee. In præfat. au eiusdem comon. … comonitorium cognito funestissimo … rore inquitali precepto tam Julianus … q postea idem Celestius de Constantinopla urbe detrusus, in synodo quoq. Ephesiensi 275 Epporum sententia postmodum in present. damnati sunt, Quib. Marius Merc. significat post Julianum cu alijs Pelag^nis exegyis an 430 Constanti… ejectos, Celestium quoq. ex eadem urbe detrusum ante celebratam an 431 die 28 Junij synodum Ephesinam. Nulla deinceps Pelagij et Celestij mentio in veterum monumentis invenio. illi n. igni atque instituti, miseri, extorres, ubi nam latitarint quove anno decesserint ignoratur. libros quos hæretici isti scripserunt, passim in hoc opere indicavimus eorundem Elenchum exhibet Vossius l. i hist. Pelag. c. 4 et 5.

§. 2 C. 9. Pelagiani in Synodo Ephesina damnati

162 *indictio Synodi Ephesinæ.*

Theodosius quo mala Nestorij et Juliani aliorumq. Pelag^rum opere exortos in Oriente tumultus componeret Sp. Petronium virum clarissimum cu Celestino Pontifice egit de synodo œcumenica agenda, quo annuente synodum ad festum Pentecostes an 431 Ephesum indixit. Porro cu Theodosius adhuc in vivis ee Aug^m putaret, ad eundem ad synodum accersendum … Ebagnium magistrianum destinat, qui ubi Carthaginem cu sacris divalib. appulit a Capreolo qui … Aurelio successerat intelligit Aug^m obijsse, datisq. eidem imperatori litteris Byzantium reverti… Scriptores Aug^ani regiis epistolæ, exemplum producunt prorsus apocryphum etenim illæ litteræ, dicuntur datæ … Augusti Coss Basso et Antiocho, cu tn synodus mense Junio eiusdem anni celebranda foret cui … et Sorellius consules tantum ponunt, mense quo litteræ datæ sint, non ponunt secum litteræ pro synodo

pro synodo cogenda ad Cyrillum datae sint XIII Kal. Xbris an 430, utraque sacra imperatoria eo
dem mense ad oes Epos manarunt dubiae illae literae, videntur Consules anni 432. praescribento
Aliunde etiam earum fides in dubium revocatur omitto n. stylum humilem et abiectum nec Theo:
dosianas literas redolentem (id n. interpreti cuidam deputetur) ex ipso stilo redarguuntur. Itaque n.
ab imperatore scripta leguntur decrevimus ad S. D. N. Coelestinum totius Ecclesiae Antistitem scribere,
illu cogat observato antiquitatis more; et ut nostrum pectus agnosceret, rogavimus, eligere
vel quae velet nostra imperii civitatem et uti Epis definiat, quem nos secuturi sumus oes impe
riores. Ad ipsum tanquam Romanum pertinet, oibus adhibere remedium: mihi vertat qui filius sum,
et Ecclesiae, qui deservire ee. // Itaque, inquam, viri eruditi illius saeculi stylum sapere negabunt.
Praeterea ille titulus eorum temporum epistolis n. addebatur. id n. imperatores Sanctissimum do:
minum nostrum Pontifice appellabant, imo Pontifices ita literas claudebant. domini no:
stris imperatoribus Coss // ut in literis Zosimi aliorumque passim Legitur. Rursus n. Pontifex
ô Imperator sacra divali synodum indixit sta ipsa synodus ad Coelestinum Papam
nobis significat ita etiam Coelestinus ipse an sua cum Theodosium ep. 4. apud Binium
Locum vero synodo deputatum n. a Pontifice ô ab Imperatore ex ipsius Theodosii verbis
in epist. ad Orientales deducitur deputavimus, inquit, Ephesiorum Civitatem //. S.
Leo epist 23 ad eundem Theodosium pro abrogandas latrocinali synodo dioscori sci:
vit generale synodum iubeatis intra italiam celebrari. Pro qua re etiam ad eun:
dem literas dedere Valentinianus Augustus eiusque soror atque uxor, quibus tamen
Theodosius male multus aures n. dedit denique Cyrillus etiam Alex. hosce titulos
suis literis ad synodum apposuit Sanctae synodo gratia dei pientissimorumque et
Carissimorum imperatorum decreto in hac Ephesiorum metropoli congregatae. // Ut ut
tamen de hisce literis sit, certum est Theodosium suis literis per Evagrium magistr
anum Aug.^m praesentiam in hac synodo peculiari ratione inflagitasse, ut
aut Capreolus Carthaginensis in ep. ad synodum parte 2 synodi Ephesinae c 9
et habet Liberatus diaconus eccl. Carthaginensis c. 5 Breviarii. Hic Romanum
extendit ab Aug.^m Nestorianam haeresim antequam appareret, ipsidatam in suis tem
fuisse

Nestor
gms
yse
ibi
in

163.
Nestorius cum Pelagianis Ephesum venit ipse et Pelagiani ibi damnantur.

Nestorius quo maturato ad Synodum itinere causae securitatis ostentaret festis Pascha:
libus solemniis, magna caterva comitante Ephesum se contulit. Defuere initio primos comi:
tis Julianus, Florus, Orontius, aliique Episcopi Pelagiani quod ex Celestini Papae litteris
patet in epist contra Nestorium cum Cyrillus Alex cum maxima Patrum multitudine Ephesum
venisset, nec Johannes Antiochenus cum suis Orientalibus adveniret itinerum difficulta:
tem causatus, Synodus cepta est. Nestorius cum Cyrillum aliosque Patres contra se stare
intelligeret, licet ter vocatus cum reliquis intrare noluit, imo paulo post Ephesi
discessit. Quare a Patribus lata in ipsum sententia est atque hereseos damnatus. Interim
advenit Johannes Antiochenus qui Cyrillo indignatus, quod se suisque orientalibus non expecta-
tis Nestorium condemnasset; adhuc ex itinere pulverulentus cum 49 sive Episcopis acta synodi
rescindit, Cyrillum et Memnonem sacris interdicit, damnat duodecim capitula Cyrilli a Patri-
bus nuper approbata, atque horum confirmationem ab imperatore petitam impetrat, quae postea
Theodosius re melius intellecta revocavit. Porro illi Episcopi 40., postea remanserunt 35.
ut colligitur ex relatione synodi ad Theodosium per Palladium Magistrianum missa in actis
synodi parte 4. c. 7 et 9 nominatim omnes damnantur. Lege Liberatum Diaconum c. 6 Brevia-
rii et quidem isto facto schismate saepe simul convenerunt Legatos cum literis ad imperato-
rem miserunt atque plurima molitisunt, quae in actis pseudosynodi Ephesinae leguntur. Por-
ro ubi Legati sedis Apostolicae gesta Romae adversus Pelagianos synodo exposuere a
Patribus uno ore Pelagianorum damnatio conclamata est. Testatur hoc ipsa synodus in fine epist.
ad Celestinum Pontificem, ex qua ~~Celestinus~~ colligitur etiam Celestinum contra Pelagianos
decreta publicasse, quae tamen temporum injuria interiere. Sanciunt etiam synodus duos canones contra
Pelagianos quos Celestianos eo in loco nuncupant, quod Celestius apud Ephesum presbyter consecra-
tus longe Pelagio notior ibidem cum sectatoribus evaserat. Canones autem leguntur post decretum
synodi contra Orientales ad totius orbis Episcopos transmissum, quorum quartus hec plane verba
complexus fuit = Siqui autem Clericorum defecerint, et ausi fuerint privatim vel publice Nestorii
Celestiive sequi dogmata, sancitum est a S. synodo eos quoque depositos esse. Ita heresis Pe-
lagiana anno undevicesimo postquam in Africa primum damnata fuit, in Asia ab oecu-
menico Concilio proscripta est longiusque Pelagianorum vetus satisfactum, qui synodum damnati
passim et ubique expectabant. Unde Celestinus in litteris ad synodum datis ad Thessalonicenses
an. 432 — Ut loquimur, inquit, Celestianorum hitantes exempla, quod sperabant de synodo hu-
iusque gesserunt, Legatis Aug. in calce libri 4 contra duas epist Pelagianorum

164\. Eppi schismatici Ephesinæ synodi nullos canones statuerunt pro Pelagianis

Sed in acta synodi huius ephesinæ legitur canon, totam Pelagii hæresim docens ut observarunt Baronius ac Jansenius ex S. Greg.° Papa l. 7 ep. 47 ad Anastasium Antiochenum ubi ait
- illa n. synodus quæ sub nomine Ephesinæ imagine facta e, quædam in se oblata capitula asseruit approbata, quæ sunt Cœlestii atq. Pelagii prædicamenta // Quare Baronius an. 431. num. 15, quem sequuntur Jansenius, Vossius, Usserius aliiq. ac., ait illum canonem editum fuisse a Johanne Antiocheno in gratiam Epporum Pelagianorum qui illius factioni sese adiunxerant
Canon aut apud S. Greg.m l. 6. ep. 31 ad Eulogium talis e: de fide, quia in peccatis mortua non fuerit, eo quod diabolus in cor suum n. ingrediatur, et si quis hoc dixerit anathema sit // Cœlestianorum seu Pelagianorum Eppos una cum Johanne Antiocheno, et schismaticis Orientalibus in conciliabulo adfuisse probant illi scriptores ex ep. Cyrilli et ex litteris S. Synodi, in quibus hæc leguntur: sunt aut cum illis (nempe schismaticis) etiam Pelagiani et Cœlestiani, et ex illis quidam qui ex Thessalia sunt eiecti // Verum falli hos scriptores non dubiis argumentis ostendam. Certum in primis e Joannem Antioch. non admisisse ad suffragia ferenda in suo conciliabulo eos Pelagianos qui Nestorium secuti fuerant, nempe Julianum, Florum, Orontium, Fabium aliosq. Nam immo 40 et amplius Eppi Johannis conciliabulum subscripsere, quorum nomina in actis recensentur nullusq. Pelagianorum nominatur. Rursus cum a S. Synodo in relatione ad Theodosium Jo. Palladium Magistrianum missa, triginta quinq. Eppi schismatici recenseantur, nullus inter eos Pelagianorum censetur, quod ipsum in litteris synodalibus, in quibus damnantur Orientales, ostenditur. Hoc ipsum colligitur ex litteris ejusdem ad Cœlestinum in quibus Patres loquentes de Joanne Antioch. hæc habent: sibi ipsi velut collegium cuiusdam triginta hominum nomen Epporum habentium collegit, quorum alii extorres vagantur, nec certas habent, alii sæpe numero gravibus de causis a metropolitanis suis depositi sunt (sunt aut cum illis etiam Pelagiani et Cœlestiani, et ex illis quidam qui ex Thessalia sunt eiecti ec. // Ex quibus Pelagianos non inter illos triginta qui subscripserunt Johannis, sed inter triginta comites, vel adstipulatores ee deducimus. alioq. cur non una cum illis triginta Eppis conciliabuli acta subscripserunt? Sed neq. illud dici pt. Eppos Orientales qui pro Joanne Antioch. contra Cyrillum conjuravarunt, Pelagianæ hæresi infectos fuisse. Nam soluta synodo Antiochenus obstinato contra illam animo discessisset, itemq. cum ijsdem Eppis Antiochiæ Cyrillum contra insurrexisset, acceptis mirandis litteris a Theodosio ab Aristolao tribuno delatis

delati, quib. illi et Cyrillo si q. primum convenissent exilium indicebat, fidei suae symbolum [illegible]
xerit quod ceteri Epp.i Antiochiae vocati subscripsere, ac p. Paulum Epu. [illegible] a Cyrillo dep-
rendu. curavit, in quo sane symbolo, q. in actis Ilij Ephesini [illegible] legit, et [illegible] mutatis [illegible]
[illegible] de [illegible] verba fuit [illegible] de [illegible] Pelagiani [illegible] Cyrillus ac symbo-
lo lecto catholicum ipsum cu ceteris suis Orientalib. pronunciavit, dati de hac ipsa re ad [illegible]
cos literis Valeriano [illegible] haec scripsit = universi Orientales Epi simul cu Antioch. Epo
Johane p. scripta, manifestaq. editione clare [illegible] universis, quoniam pollutas [illegible] Nesto-
rij novitates condemnant, anathematizantq. nobiscum, q. publice e suggestu in Alexandrino
templo testatus fuit. At si Johanes et Collegae Pelagiana dogmata propugnassent, nunquam
fidei symbolum edidissent, neq. catholici pronuntiari a Cyrillo debuissent, nisi etiam Caelestij
errores scripto damnassent. Hinc cu synodus de illis 30 schismaticis Caelestino scripsisset
eos quidem dignitate privatos a ecclesiastica tantum comunione exclusos, rescripsit Caelestinus
= de his aut qui cu Nestorio credent, pari impietati servisse, atq. se socios eius sceleris
addiderunt, qq. legatis in eos vestra sententia, tn nos quoq. decernimus q. videtis. Multa
prospicienda sunt in talib. causis, quae sep. Aplica Sedes aspexit. Quod loquimur Caelesti
anorum restantis exempla quae spem de synodo hucusq. gesserunt, Quib. Pontifex diversam
Orientalium et Caelestianorum causam declarat, neq. in Orientalium depositionem consentit, sed
[illegible] respicienda [illegible], ut in Caelestianis hanc indulgentiam n. exhiberet. cos n. solum [illegible]
re coegerat. Sane orientales irati Cyrillo q. capitula illa duodecim scripsisset, quae
dein synodus sequeret, eadem velut abant, quasi Cyrillus [illegible] [illegible] habere
vellet. Hinc late, cu Nestorium sententia nomina addere recusabant unde Caelestio nedum
Nestorio Patronos semet praebere videbant ex quo ea nata suspicio e, eos Nestorianos et
[illegible] Caelestianos, ut patet ex epist. synodi ad Epos [illegible] cu primis Nestorij, et
Caelestij sententias sequi manifesti sunt et ee deprehensi q. Nestorium nobiscu condenare
noluerunt. Utraq. au pars tu Cyrilli, tu Johanis Antioch. comunionem cu Caelestianis sibi
invicem exprobrabat, quo adversarios in hanc detestationem atq. odia traheret, de Cyrillo id
patet in epistola eiusdem Cyrilli ad Caelestinum, de Johane aut et schismaticis ex eorum
literis ad Rufum [illegible] Thessalonicensem quae in Dialogo Ephesino legunt. Hanc au ab
Orientalib. de Cyrillo calumniam falso diffamatam adeo certu e, ut a nullo in dubium re vo-
cari possit. Etenim Cyrillus cu catholicis Pelagianos damnavit. Illa vero quae Cyrillus
de Orientalib. publicabat q. Caelestianos in comunionem admitterent, n. p. calumniam
quidem scripta sunt, d ex suspicione [illegible], tu q. Pelagiani tanq. Nestorij excubitores
adverterant, tu q. Orientales eidem Nestorio favere credebant, et si qui adirent Pela
gianorum eos ad colloquia admittebant ex quib. tn n. fit orientales posse a quoq. tanq
Pelagiana Lepra infectos traduci, cu nunq. Pelagianos ad [illegible] seu suffragia admi
serint

admiserint, et Cyrillum infamarint, eudem comunicatum cum Pelagianis consilij accusaverint. Sola itaque suspicione collusionis cum Celestio accusati a Catholicis fuisse dicendi sunt, quod et laudatam ante synodi verbis quisque colligit. Respiciendus itaque est Riciolius in cuius Cathalogo Praesulum Antiochenorum parte 1 tom 3. Chronol ita legitur Johannes Hereticus 427. Fuit n. Johannes Orthodoxus ut datis ad eundem literis Xistus Papa, Cyrillus, ac Proclus ostendunt, idemque in synodo Calchedonensi ait ibi magnis laudibus ornatur. videatur Honoratus cap. 10 Breviarij Sed quid de canone illo Pelagiano quem Gregorius in testio in schismaticorum actis legi Baronius alijque scripserunt? dico canonem illum ab ijsdem Orientalibus non fuisse prorsus (vere huius dicti alterum a Greg.o testi dabo qui 16. ep 31 ad Eulogium Orientales quicum Johanne Antioch. contra Cyrillum stetere, ab omni Pelagianismi suspicione absolvit. Enim postquam dixit transmissas sibi fuisse definitiones veluti ab Ephesina synodo assertas, quarum una erat – Adam absque peccato esse mortuum, quoniam diabolus in cor hominis ingreditur // haec subdit = Quia ergo perscrutantis ephesinam synodum, nihil in ea tale invenimus continere; de Ravennati quoque Ecclesia vetustum valde codicem eiusdem synodi ad nos describi fecimus, et ad synodum quam habebamus cum ita scrutare invenimus, ut in nullo discreparet, et nihil aliud contineret in definitione anathematis et reprobationis, nisi quod duodecim capitula beatae memoriae Cyrilli reprobant // en testatur Greg.s Orientales schismaticos nihil Pelagiano simile dogmatis docuisse, tantum anathemata publicasse contra 12 Cyrilli capitula, quae etiamnum ex actis Diabolici schismaticorum patent. Et sane scriptores quos impugnamus Greg.i mentem assecuti non sunt. Sic vero scribit in ea ep seu ad Eulogium, seu ad Narsem comitem canonem illum Pelagianum Ephesi ab Hereticis, seu a schismaticis insertum; ait quae cum Pelagianum acta synodi suis annotationibus correxisse et dictum catholicum Ephesinae synodi expunxisse, eiusque canone Pelagiano. Ut bene intelligatur ep 16. 31 ad Eulogium, legenda prius est epistola ad Narsem Comitem 5 num 14 In hac scribit S Pontifex

Illum vero locum (nempe cum peccavit Adam, caro eius mortua) qui in eodem codice prius mihi a fratre meo Johanne transmissus est annotavit Hereticus. Pelagianus est, quia sententia ista evidenter Pelagius est // At in epist ad Eulogium scribit Prae hac ante menses cogente causa Monachorum Isauriae, qui hereticos accusabant, satisfaciens mihi quoniam frater et sacerdos meus dominus Johannes literas misit, quibus nitebatur ostendere eos ephesinae synodi definitionibus contradixisse, et velut ex eadem synodo certa nobis quae ipsi obstiterant capitula monstravit inter alia autem scriptum illic continebatur de Adam, quia in peccato mortua sit fuerit, et quod diabolus in cor hominis ingrediatur, et siquis hoc dixisset, anathema esset // Ille vero codex transmissus a Johanne Patriarcha Constantinopolitano, non erat codex continens acta synodi ephesinae, ut Baronius alijque cum eo existimaverunt, sed codex contra quendam Athanasium Presbyterum, ex epist 14 ad Narsem. Neque oppositum docet lib 1 epist 47 ad Anastasium Antioch quod scribit: quia ex annotatione

~~annotationib~~ annotatione helvetici codicis, qui ad me ex regia urbe transmissus est, agnovi hoc quod quaedam capitula catholica cum haereticis fuerant reprehensa, neque signis et annotationibus a Pelagiano appositis, de quibus lib. 1. epist 14. His omnibus accedit, Theodotus Patriarcha Antioch in Orientalium Patrum synodo Pelagianos damnasse ut cap. 11 observavimus. Unde Johannem etiam eiusdem immediatum successorem eadem cum Theodoto scripsisse non dubito: praesertim cum Nestorius ipse eiusdem ecclesiae Antioch presbyter Originale peccatum non negaverit, teste S. Celestino Papa in litteris ad ipsum Nestorium damnata autem in synodo Ephesina una cum Nestoriana haeresi Pelagiana S. Proculus vir sane lepidi et arguti ingenij, cuiusque epitaphium inscripsit quod hic recitat Norisius. Porro hoc ipso cap. Norisius corrigit Menandrum qui cum in actis synodi ephesinae parte 4. c 7. et 9. inter schismaticos a Patribus fidelium communione privatos Julianum Episcopum legerit, hunc Julianum Pelagianum esse censuit, contra quem ostendit Norisius Julianum ~~illud fuisse~~ illum non fuisse Pelagianum sed Episcopum Larissae, multa inserens de Larissa ~~provincia~~ quam Thessaliae metropolim fuisse docet. Corrigit hic etiam Norisius Vossium qui l 1 c 6 Hist. Pelag cum a schismaticorum Legatis in epist. ad Rufum par 3. c. 13 Julianum nominatum viderit praesentim tunc Ephesi, ac vocatum ab eisdem piissimum, ac sanctissimum Eviciae Episcopum, haec subdit Nec dubitamus quin idem sit qui Campanus antea fuerat Episcopus, additque Julianum Capuano forte imperiale edicto Episcopatu deiectum ad Asiaticos profugisse, atque ab his seu Eviciae vero Episcopatus Evidicensis honore, seu titulo saltem honoris perexiguo receptum, contra vero ostendit Norisius hunc Julianum non esse illum Pelagianum at ~~affert~~ ~~[illegible]~~ illum non Evidicae, ut per errorem scriptum est, sed Serdicae in Dacia Mediterranea Metropolitam fuisse. Praeterea duo etiam hic notat Norisius in titulo litterarum Theodosij imperatoris parte 3 c 15. quae est Celestino, Rufo, Augustino &c., primum non monet quod quo scriptae hae litterae fuerunt Augustinus quidem iam mortuus erat et eius mors transmarinis adhuc non innotuerat, nam Africa non ad Orientale Theodosij, sed ad Occidentale Valentiniani imperium spectabat deinde observat, tantum Augustino honorem ob eximiae eruditionis et sanctitatis famam Theodosium detulisse, ut eum in suis litteris post R. Pontificem, et Rufum Apostolicae sedis per universum Illyricum Vicarium, ante reliquos Metropolitas nominaverit

§ 2. C. 10 de S. Aug^ni libris et scriptis

165 Celestinus S. Aug^ni reprehensores compescit, et Pelag^nos ac Nestorianos damnat

Dum hec in Oriente adversus Nestorium gerebantur, Scriptorum factio in Galliis in dies augebatur, qui insolentiores evaserant duobus postremis libris ab Aug^no scriptis paulo ante obitum ad Hilarium et Prosperum. Nam passim Aug^m traducebant quasi nimio disputandi fervore contra Pelagium abreptus, in periculosos excessus exorbitasset. Quare Prosp. et Hilarius Romam ad Celestinum Papam profecti novorum S. Aug^ni hostium conatus, insidias, ac vitia eidem exposuere. Celestinus gravi rescripto an 432 horum audaciam compressit datis ad Gallie Episcopos litteris in quibus eosdem acrius increpuit, qui tantum licentie nescio quibus presbyteris darent et Scriptorum adversus Prosperum et Hilarium conatus sugillans totus in Aug^ni et eius doctrine laudes effunditur. De Celestinus paulo ante obitum contra Nestorianos et Pelag^nos eadem die binas litteras exaravit idibus martij an 432. pauca hic Norisius de amore et literarum commercio quo se invicem coluerunt Celestinus, et Aug^s

166 Cassianus a S. Prospero refutatus, et alij

Massilienses in Gallia Celestini literis haud repressi sunt, o commovata in illis ... priorum S. Aug^ni voluminum doctrina, ... approbata ea que ad Adrumetinos, et ... ad Prosperum et Hilarium scripserat. Collationes enim Cassiani passim per totam Galliam ... legebant, et acriter defendebant. Quare Prosp. volumen emisit an 433. quod contra Collatorem inscripsit, in quo ea que Cassianus in 13 collat. ad Lirinenses de divina gratia docuerat vellicat et confutat. Hunc librum scriptum a Prospero circa an 433 docet hic Norisius, et ex ipsomet Prospero aliisque probat contra Vossium l. i. c. 7 et alios, superstitem adhuc fuisse Cassianum, cum eum scriptis suis impugnabat S. Prosper. Nonnulli cum eo per tempore quindecim breviores sententias et has nonnisi absurdas publicarunt veluti ab Aug^no assertas. At idem Prosp. edito libello quem ad capitula Gallorum calumniantium responsiones vocavit, calumniarum nebulas procul ab Aug^no amovit in eius ... et

Camillus et Theodorus Genuenses presbyteri quidam difficultatis in l. S. Aug^ni de predes:ne SS^m premerent, per litteras Prosperum rogarunt dubiorum solutione, quibus Prosp. satisfe:cit, misso volumine inscripto ad excerpta Genuensium responsiones //

161 Massilienses et alij eiusdem ingenij et doctrinae fuerint heretici?

Iti quidem contra quos Prosp. pro Aug^na doctrina pugnavit, superiori seculo Semipelagiani vulgo dicti sunt. Licet apud plerosque rerum ecclesiasticarum minus peritos tanquam heretici tra:duerunt, ut tamen catholici viri fuerunt et litterarum fama ac sanctitatis opinione illu:stres. Semipelagianorum autem doctrina et sanctitati ac consilia ex Prospero hic describat, qui ad eidem scripsit ac sequi pro Aug^no et divina gratia manus miserunt. Ille autem licet dumtaxat Semipelag. excepit, nusquam tamen eosdem hereticos nuncupavit d orthodoxos eos dogmatis professores plane affirmavit. Scribit c. 33 contra Collatorem. Quis hec predicari a catholicis ac catholicos crederet nisi ea que in collectatio:nibus domesticis sepe defensa sunt etiam scripta legerentur // et in epist. ad Aug^m de ysdem ait Quorum tam abrupta ... primum quod ipsos metuenda e, ne tam claris tamque egregiis in omni virtutum studio viris spiritus Pelag^ne impietatis illudat deinde ne simpliciores quique, apud quos horum magna e de probitatis contemplatione reverentia, hoc tutissimum ... eos quorum auctoritati sine ... sequuntur, asserere // et hic alia habet similia. Scribit tamen opere contra Collatorem et cap. ... Semipelag. ... ubi ... contra conatus et auctoris exaggerat quae, qui deo omnino legenda sunt, ... ipsi eos ostendit, ... Aug^m impugnant Pelag^nos defendere et Bellum ... retractare et his similia ipsis obijciat nusquam tamen eos dixit hereticos appellat immo ... caput ... suis verbis ... et totam causam ... sufficienter ut arbitror demonstratum e, reprehensores S. Aug^ni, et vana obijcere et recta impugnare, et prava defendere, presumptionique animi intestinum bellum moventis deus atque humanis ... rebellare. Quorum tamen ... ... sunt ..., tolerandi magis e intentio quam desperanda correctio, donec deus per ... principes et legitimos ... ministros, hec que per paucorum superbia et ... impietas sunt turbata componat ... et quibus etiam observes ... Prosperi ... contra eos qui ... tantum Semipelag. sequebantur, ... contra eos qui Aug^m contra Pelag^nos libros et pro ... impugnare et ... ... atque ... de rebus fidei habenda e ... quod etiam observavit P. Franciscus Annatus l. 2 sue Aug^ne ... § 2 et P. Stephanus de Campis l. 3 de ... Jansen. disp. ... c. 1 ... 2, ... non ... ... causa Aug^ni ... mo unquam ardentius eorum errores insectatus e ... ... Aug^ni doctrina sequenti admirantibus observandum e etiam quod Semipel. illi profitebantur se ... Aug^ni doctrina sequenti ... in ... ...

in uno ~~tantum~~ aut altero tantum dogmate ab illo dissentire, ut ante c. 2 ostendimus et Prosp. O. ... que ~~ea~~ a se in Aug^{no} improbari dicebant, ea publicabant Aug^{no} jam disputationis abrepto ex hominibus cessisse id sive ubique in ore habebant se Aplice sedis contra Pelagianos decreta suscipere et tueri = Quinimo, verba sunt epistole Celestini pape ad Epos Galliae c. 3, qui catholico nomine gloriantur in damnatorum hereticorum sensibus seu pravitate seu ~~mala demorantur~~ ingenia demorantes, piissimis disputatoribus obviare presumunt et cum Pelagium atque Celestium anathematizare non dubitent, magistris tamen nostris tanquam necessarium modum excesserint, obloquuntur, ea tantummodo sequi et probare profitentur que sacratissima B. Apli Petri sedes contra inimicos gratie dei per ministerium Presulum suorum sanxit et docuit etc. // ex quibus etiam non negaverim aliquos ~~etiam~~ fortasse pravitate etiam ad Aug^{num} impugnandum inductos fuisse, quod hec suspicio non cadit eos quos ex historia scimus vere sanctitatis fama celebres tunc fuisse.

§ 1 C. 11 De Fausto Ab. Lerinensi, et Vincentio Monacho

188 Faustus Ab. Lerinensis in Aug^{no} errores impugnat

Hoc ipso an. 433 Faustus qui postea Reiorum Epus duos contra S. Aug^{num} libros scripsit, electus est Lerinensis ~~Abba~~ Abbas, sic Norisius probat ~~...~~ ex Sidonio l. 9 epist. 9, et S. Avito Viennensi in epist. ad Regem Burgundionum, Faustus patria habuisse Britanniam iuvene patria maxime coluisse monasterium quem Lerinense induisse et eiusdem cenobij Abbatem electum fuisse anno non quidem 440 ut ex sententia Baronij ad an. 440 de gratia, dilatione Maximi Reiorum Epi, neque 439 ut ex sententia ~~...~~ Userij de anni ordinatione eiusdem Maximi in Antiq. Britan. sequitur, quod anno 1us contendit non fuisse Norisius Maximum septem annis Lerinensi abbatie fuisse cui vero successerit Honorato an. 426 ad Episcopatum Arelat. evecto, ~~ipse an~~ sequitur ut ipse an. 433 factus fuerit Epus Reiorum: unde postea sequitur etiam hoc ipso an. 433 Faustum electum fuisse Lerinensem Abbatem, qui non successit Maximo sic etiam ostendit Norisius homilias ~~...~~ que subtitulo de S. Maximo inter nomen Eusebij Gallicani recensentur tom. 5 bibliot. PP. par. 1, non esse Eucherij Lugdunensis ut scripsit Baronius in notis ad Martyrol. ad diem 27 Nov., neque Cesarij Arelat. ut alij putarunt. ... quantum Fausti Reiorum Epi Aug^{nam} au: doctrinam de predestinatione ad fidem ac gratiam ... abhorruit, impugnaverit. Quinimo in Epist. ad Gregorium diaconum, quem illi ipsi ... ... suspicantur fuisse, qui postea Massilie Epus eo Fausto synodo Lugdunensi instituit quod capiti nemo qui sibi in Aug^{no} ac alijs displicere testatur = in scriptis inquit. S.

Pontificis

Scriptis Aug^ni etenim quod putatur apud doctissimos viros esse suspectus ex his, quae damnanda iudicasti nihil noveris reprehensum // in tantum etiam gratia Vincentius Lerinensis librum commonitorij edidit in quo sectatores S. Aug^ni asseris haereticos vocat. Cuius viginti et amplius annos Faustus Lerinenses monachos gubernavit, omni virtuti monasterarcha exhibens et non modo numero suo monachorum grege, sed nobiles etiam adolescentes sanctioris disciplinis erudivit, quos inter fuit C. Sollius (Sidonius fortasse) Apollinaris frater, vide Eucharisticum Sidonij cui erat Abbas Lerinensium ob iurisdictione lites cum Theodoro Episcopo Forojuliensi, quae postea in Synodo Arelatensi III preside Ravennio Metropolita, decisae sunt. Annus synodi ignoratur, cum vero Ravennius ab an 449 sederit nec annum 462 attigerit (hoc in tempore Leontius vivebat) intra illud tempus illius locandus est. Sirmondus qui acta illa synodalia tom I Conc. Galliae edidit, illam synodum anno 455 alligat sed conjecturam tantum, nec certo argumento id statuere potuit.

Prodijt hoc an 434., auctore Peregrino Monacho commonitorium adversus profanas vocum novitates scriptum illud esse constat ex c. 42 triennium ferme post synodum Ephesinam, quare an 434 cum synodus illa an 431 facta sit. Huius operis unius scopus est novitatis quaslibet doctrinae esse suspectas. Huius librum Baronius ad hunc annum, et Possevinus in apparatu aureum, Bellarminus de Script. eccles. parvum mole virtute maximum, Genadius validissimum, Baronius ad 24 Maij in Martyrol. Gallicano nobilissimum, Johannes Costerius qui etiam illum commentarijs illustravit longe optimum, alij et nervum appellant. Dicitur Baronius in notis ad Martyrol. ad diem 24 Maij auctorem magnae sui nominis in Ecclesia catholica laude celebrem quiesse. At Vossius l. i hist. Pelag. c. 9 scribit: iustae nihilominus rationes sunt, cur Commonitorij scriptorem non solum ab Aug^na de praedestinatione sententia abhorruisse credamus, sed etiam commonitorium adversus Aug^m quemque eos saltem qui Aug^ni sententiam sequerentur, scripsisse existimemus //. Ego quidem ad Vossij sententiam plane accessisse, nisi tot de laudibus sapientissimi scriptoris commonitorio laudes religionem mihi pene incuterent. Attamen cum inter opuscula Prosperi legamus libellum ita inscriptum – Responsiones ad capitula obiectionum Vincentianarum // et aliunde satis nobis probatum sit, Lerinenses a S. Aug^ni de praedestinatione ad fidem sententia recessisse, iure dubitandi occasio datur, num Vincentius Lerinensis auctor commonitorij, ille idem quem S. Prosper impugnavit. Ego quidem libere sententiam

de Vincentio Lerinensi, ut in Symphoro erroribus versatus sit

sententias promat, ostendatque ex eiusdem verbis hunc Vincentium, cum Hilario Arelatensi, Fausto Abbate, aliisque ~~sem~~ Syncretistis Lerinensibus contra S. Augustinum de praedestinatione doctrinam conspirasse. Quod miramur non modo nullos scriptores qui Commentariis Commonitorium illustrarunt, non observasse, verum etiam nec ipsum Vossium, qui nomen illius libri errores notavit. Id autem sic probat Norisius. ~~comment~~ Capitale Massiliensium dogma fuit, commune omnino esse omnibus gratiam dei dari vero illam semetipsam [illegible] quaerentibus, pulsantibus, petentibus, ~~lege cassianum~~ profert hic Norisius testimonia ex ipsis Cassiani verbis l. 12. de instit. coenob. c. 14, ex Fausti l. 2. cap. 10, et ex epist. Prosperi ad Augustinum et c. 23 l. de dono perseverantiae, et ex synodo Arausicana can. VI. et rursum ex Fausto l. 1. c. 15. et apud Maxentium in resp. ad epist. Hormisdae. Cum his autem in hunc errorem venisse Vincentium probat ex cap. 37 Commonitorii ubi inter alia haereticos nuncupat asserentes = quandam dei gratiam esse specialem et personalem, quae sine ullius laboris studii, et industriae merito dei nec petentibus nec quaerentibus nec pulsantibus // sic Augustini de dono perseverantiae et praedestinatione sententiam diversis aliis scriptoribus reprehendens, nam Gennadius de Augustino loquens, et Faustus in praefat. ad Leontium Augustini sententiam errorem, non vero haeresim appellarunt. Et plura hic prosequitur Norisius ostendere Vincentium, toto illo commonitorio adversatum esse Augustini de dono perseverantiae et praedestinatione sententiae, et contra Augustini sectatores scripsisse. Vossius defendit etiam hunc ipsum Lerinensem monachum auctorem habendum esse eius operis quod ~~[illegible] scriptoris eius~~ refellit Prosper in Responsionibus ad capitula objectionum Vincentianarum // contra Baronium qui in notis ad diem 24 Maij in Martyrologio Vincentium alterum Gallicanum presbyterum auctorem illarum objectionum fuisse ~~[illegible]~~ putavit, nam praeter quod nulla [illegible] nec umbra scriptorum de hoc Vincentio presbytero [illegible], nam illius interpretationes in psalmos interiere, iunior est Vincentius (nam Gennadio teste qui [illegible] et amplius annis post Gallicanos illos de gratia tumultus vivente Prospero circa an. 426 excitatos, floruit) quam ut illi possint eas objectiones quibus respondet Prosper adiudicari. Et haec de doctrina commonitorii. Cuius Vincentium fuisse auctorem ex Gennadio habemus l. de script. illustr. c. 64. Etenim auctor commonitorii se ipse Peregrinum vocabit, primus autem eundem nomen Gennadius publicavit, multorum autem testibus in medium hic allatis Norisius concludit Vincentium hunc dum suum scriberet commonitorium monachum quidem, sed nondum Lerinensem fuisse, putat autem eundem eo tempore in quodam Massiliensi monasterio degisse. Licet autem sit de hoc illud certum constare, inquit, videtur, Vincentium commoni-

torij

comonitorij scriptorem apud Lerinenses diem obiisse. Illum n. Lerinensem vocat Genadius, oium vetustarum schedarum indagator diligentissimus, qui in proxima Massiliensi urbe vixit. Et P. Macedo vir sali sup. suo nomine illustris, testatum e, se Lerinensis monasterij in Galliis antiquissimi fama permotum illuc divertisse, ac Vincentij Monachi reliquias nobili loco repositas supplicem venerată. Illius etm nomen sacris R. Eccle. fastis adscriptum legi, ix Kal. Jun. Nulla tn. p nos Vincentij sive eruditioni, sive sanctitati iniuria importati, dum illum unum ex Massiliensibus censuimus qui Semipelag. vulgo audiunt. Neq. n. isti erant id temporis heretici, sed viri doctissimi ac sanctissimi quos S. Aug.nus fratres ac dilectores sui, Prosp. vero licet alias eorum hostis = Sanctos honoris et meriti claros, et egregios in oium virtutum studio viros, honoris ca appellabant ut ante cap. 5 notavimus. Quis au. nesciat Hilarium Arelatensem, Johanem Cassianum, et Faustum Reiensem adhuc in vivis magna in estimatione in Galliis fuisse mortuos vero Arelate, Massilie, et apud Reios uti sanctos coli, cum tamen ijdem fuerint Semipelag. schole magistri sive ab Aug.no in controversia de predne ad fidem recedebant, quo fas erat ea de re in utraq. partem disputare. Anno n. demum centesimo ab Aug.ni obitu, s. doctoris sententia in Arausicana synodo inter fidei canones relata e. Laudati vero Patres Pelag.nos quidem ~~acerrime~~ insectabant, Cassianus l. i de incarn. c. 3. Pelagium refellit, idem prestat Faustus l. i de gra et lib. arb. c. ., Genadius tres cra eundem Pelagium libros scripsit, Hilarius in plenaria Gallie synodo Lupum in Britanniam cra ~~Hilarij sed~~ Pelagij sectatores misit. Vincentius etm quedam cra Pelag.nos scripsit in comonit: c. 14. et 34. Tandem cum, ut notavit Vasquius c. 5 diximus, ~~oes tam Galliani~~ fere oes Galliani epi id temporis ad Semipelag. accessissent, quod etm et Laudato ibidem a Prospero colligi pt in epist. ad Aug.m quo mirum si Vincentius qui toto eo volumine unum hoc urget, nempe comunem sententiam privatis opinionibus preponendam ee, ea in controversia comuni inter Gallie doctores ~~accenserat~~ sententie sibi inherendum ee putaverit, relicta Aug.ni Africani opinione quam nova putabant, et contraria Patrum opinioni, et ecclesiastico sensui ut ex laudato Prospero, et Hilario ~~et qui~~ in epist. ad Aug.m et ex ipso Aug.no in l. de predestne SS.m c. 14 et in l. de dono persev. c. 19 et 20 colligere possumus.

in hac historia exercitatissimus

L. 2. C. 12 multa complectit.

170. *De legatione Episcoporum Gallic. ad Britannos, et Synodo Reiensi Baronii sententia expensa*

Baronius ad an. 435 n. 16. alias S. Germani Antisiodorensis in Britanniam navigationem ad Pelag.[10] exturbandos refert quo etiam anno eiusdem mortem recitat. Id falsum nam altero tantum ante obitum anno Germanum in Britannia traiecisse ex Itinerario ac. sentiunt, diu vero eundem post annum 435 ob[i]isse, Usserius, [illegible] Annales Trecenses ac Sigebertus cum Sigonio aliique tradunt. Instituit a synodo Galliana, quam pro deponendo Celidonio Episcopo Hilarius Arelatensis celebravit anno 444 ut hic probat Norisius. Item Baronius anno 439 n. 44 recitat ab Hilario Arelatensi synodum apud Reios in Gallia coactam qua inter alia decretum fuerit ut Episcopi depositi ob haeresim Pelagii a sedibus suis restituerentur; at in hoc etiam fallitur nulla enim in eo Patrum conventu Pelag.[ianorum] fit mentio neque de aliquo Pelag.[iano] actum; sed unice de uno Armentario Episcopo Ebredunensi punito non ob Pelagianam in[...] quod idem cum canonum decreta a duobus tantum Episcopis ordinatus fuerat. In errorem fortasse induxit Collector Iliovus qui in indice capitum sic titulum praenotavit. De Haereticis et schismaticis Episcopis si ad catholicam fidem venerint, quae observari debeant.

171. *Iulianus Xisto Pontifice repulsus [illegible] di[illegible] Xisto*

Iulianus Pelag.[ianus] hoc anno 439 ad Episcopatum Eclanensem, ex quo olim deiectus fuerat irrepere tentavit sed Leo Archidiaconus callidissimi Haeretici conatus elusit suggerens Xisto Pontifici ut a simulata Pelag.[iani] hominis poenitentia sibi atque Ecclesiae caveret, neque ullatenus pateretur. Narrat haec Prosper in Chronico sub consulatu Theodosii XVII. et Festi Xistus anno sequenti V Kal. Aprilis

Aprilis die obiit, qua die in martyrologiis eiusdem memoria recolitur cum adhuc Presbyter esset Pelagianorum magni illud momenti Patronum iactabant cum sub Zosimo pene ciuitas Romae imponeuerant. Sed postquam Apostolicos Patres Pelagianos cum illis detectis, Xistus omnium primus coram uniuerso Populo Romano post Pontificem in Pelagianos anathema pronunciauit et quo apud Apostolicos recepta forte de se suspicio nos tolleret hac de re extra gratia defendenda ad Aug.m et Alypium scripserat quas cum legeret et diuinae gratiae defendentis litteras ad Aug.m et Alypium dedit quas cum legerent ingenti laetitia se affectos scribit Aug. ep. 104 ad Xistum. Extant etiam huius Xisti III pro peccato Origini doctorum Pelagianos carmina quaedam, quae lapidi in Basilica Pammiana incidenda iussit et in Ecclesiasticis annalibus recitant. Conscripserunt etiam nonnulla opuscula sub nomine Xisti, nempe liber de diuitiis, alii de castitate itemque epistola de malis doctoribus. Sed haec volumina Pelagiano ceno foedata, prius non ea obseruarunt alii Baronius et Bellarminus quibus assentiunt. Scribit autem Photius cod. 54 lectus est liber contra Pelagianos et Celestianos haereses cuius haec inscriptio. Exemplar actorum ab occidentalibus Episcopis aduersus Nestoriana dogmata. Hic refert easdem esse Nestorianas et Celestianas haereses testimonio laudat Cyrillus Alexandr. Episcopus ad Theodosium imperatorem Nestorianas et Celestianas haereses spirare scribentis // Hanc synodum mortuo Celestino a Xisto successore statim statim initi Pontificatus celebratam existimo. Nec enim ea synodus nostri non tempori deputanda videtur, cum nullus amplius tumultus Pelagianis ac Nestorianis cieuerit. Xistus anno insequenti die natalitio synodum de more Romae coegit ut patet ex eiusdem literis ad Cyrillum et Johannem antiochenum scriptis XIV Kal. Octobris Theodosio XIV et Maximo Coss. in qua synodo de Nestorianis ac Pelagianis actum fuit

172
Leo M. Pelagianos insequitur, ibidem Prosp. Chron. Cyrilli

§ Successit Leo a virtutis gestarum gloria Magnus nuncupatus de quo haec Prosp. lib. de promiss. dei dimid. temp. c. 6 in Italia nostri apud Campaniae sitibus, duo venerabili et Apostolico honore nominandus Leo Manicheos subuerteret, et everteret Pelagianos, et maxime Julianum // Haec vero contra Pelagianos facta esse a Leone an. 443 colligit ex Chronico Prosperi qui Maximo et Paterno Coss. scribit. Leo Papa contra Manicheos Romae latitantes insurgit codices eorum igni absumit // Baronius an. 444. n. 8 quem secuti sunt Vossius hist. Pelag. c. 32, Usserius et caeteri arbitrantur Leonem in Campaniam contra Julianum insidias Prosperum destinasse, rogi et relati verbi ex lib. de promissionibus dei partis; colligere se dicunt

se dicunt verum ille auctor n'a se a Leone manicheos ac Pelagnos stratos scribit, et licet ille libri opusculo S. Prosperi Aquitani legat, tamen illi tri adscribendum puto d Prospero altero Africano ut suo ipsum loco probabo Photius cod 54 scribit, Prosperum post repressos a Septimio Epo, et Leone Pelagnos, Romae, plures liberius pro haeresi loquentis disputasse = libellis adversus eos in vulgus editis,, Ceterum nulli sunt libri Prosperi cra Pelagnos. Cum Photius eos libellos vocet intellexisse puto eos, qui in Gallia cra Ingratos evulgavit, quos tri ante Leonis Pontificatum scriptos esse mihi pene constitu e. Cra ingratos vero lepidum illud carmen Rome, eudem scripsisse unus Usserius sine teste affirmat scribit etiam idem Photius Leonem ferventi zelo cra renascentem Pelagtum heresim pugnasse addens - scripsit et Leo Romanus de Pelagianis reversis oportere, si ad redeuntes recipi velint, scriptis opinionem suam detestari,, Baronius ad an 444 n. 8. ait haec scripta Leonis desiderari sed plane illa extant inter epistolas Leonis qd paulo postea ostendes Anno 449 Cyrillus exactis in sede Alexand annis 32. decessit, illiq. Dioscorus subrogatus fuit, Cyrilli mortis hoc an. 444. contigisse probat hic Norisius cra Lupum et Pamimus qui an. 442 Cyrillum obijsse scribunt et Bollandum qui putat an 445. Memoriae mandatum e Celestinum Papam phrygium ad Cyrillum misisse quo maiori cum auctoritate in Ephesina synodo Aptice sedis Legatus ageret. Theodorus Balsamon Patriarcha Antioch in Nomocanone tit 8 c 1 ait - Huius quoq. temporis Patriarcha Alexand ex praesenti edicto ius habet ut cum phrygio celebret. Habuit autem hanc facultatem S Cyrillus a Romano Papa Celestino quando fuit ephesina synodus adversus Nestorium,, Baronius ad an 430 n. 26 scribit Cyrillum accepisse a Pontifice phrygium, nempe ipsum pallium,, At phrygium mitram fuisse et pallium vestem ostendit Henricus Spondanus ad eudem an in epitome annal Baron. In diplomate donationis Constantini dicitur imperator donasse inter cetera Pontifici - phrygium idem mitram, nec non et superhumerale, videlicet lorum ,, idem tradit Eugenius Abbas in vita Ludovici Grossi, alijq. Ut quidem Patriarchae Alexand ante Cyrillum, ab initio usq. Xanae religionis in Egypto fundatae, pallio utebantur, qd a d Marco relictum e demortui Patriarchae collo a successore sumebant, ut tradit Liberatus in Breviario c 20. Mitram phrygium inde appellatam putant Svetserus in notis ad lib i Codini de officijs aulae et Eccle, c 8, et Bullingerus lib i de veste Pontif c. 7, qd illud capitis integumentum opere phrygio elaboratum erat Sed horum opinio mihi non probatur Cinim cum vestis etiam phrygio opere textis fuerint (de quibus l 2 de vestiaria c 11 eruditus agit Octavius Ferrarius) phrygium iuxta eam significatione acceptum non magis capitis quam alterius partis tegumen expressisset Quare mitram phrygium dictam existimo eo qd eadem erat peculiare tegumentum quo Phryges capita gereb

Pelagian
Leo magn
nos et Se
Britanni

capita gerebant quod probat Norisius hic ex Virgilio, Zahano Assyrio, et Isidoro.

173. Anno 442. Cum igitur Illmus Septimius animadvertisset in nostra Provincia Veneta plurimos clericos in
Pelagianos insequuntur Leo Magnus apud Venetos et Germanus in Britannia
speciem tantum damnati erroris Pelagiani in catholicorum consortium receptos hæresim clanculum re:
staurare, statim ad Leonem Pontificem hac de re scripsit. Leo ad Januarium antistitem Aquilejen.
sem totius Provinciæ metropolitanum literas misit quibus hæc inter cetera iniungit = ut congregata
synodo Provinciali sacerdotum, omnes sive presbyteri sive diaconi sive cuiuscunque ordinis cle:
rici qui de Pelagianorum Celestianorumque consortio in comunionem catholicam ea imprudentia sunt
recepti, ut non prius ad damnationem sui compellerentur erroris, nunc saltem postquam hypocri:
sis eorum ex quadam parte detegitur, ad veram correctionem quæ et ipsis prodesse et nullis
nocere possit cogantur. Damnent apertis professionibus sui superbi erroris auctores, et quidquid in doctrina
eorum universalis ecclesia exhorruit, detestentur, omniaque decreta synodalia quæ ad excisionem huius
hæreseos Apostolicæ sedis confirmavit auctoritas amplecti se et in omnibus approbare plenis et apertis
aperte ac propria manu scriptis protestationibus eloquantur. // Epistolam etiam Septimius trans
misit ad eundem Januarium ut patet ex initio eiusdem = Relatione S. fratris et coepiscopi
nostri Septimii quæ in subditis habetur ec. // Hæc Leonis Epistola 4 ad Nicetam
Aquilejensem vulgo inscripta est, quam scriptam esse ad Januarium an. 442 pridie Kal. Julii Ma
pio et Areobindo VV. CC. Coss. probat hic Norisius. Dum autem hæc in Italia contra Pelagianos a
Leone et Januario Aquilejensi decernuntur, videlicet a S. Germano tota Britannia expulsi
solum vertere coacti sunt. Res autem ita se habuit. Regresso anno 430 in Britanniam Pelagianis
per Germanum et Lupum Galliarum Episcopos diuturna pax esse visa fuit. Ita illi quidem re
feliciter gesta in Galliam profecti, hostes clanculum fructuosorum animos tentare, et eodem secta
adjicere lento conatu ceperunt. Quovis da postea occasione crebrescente itineri bellum contra
gratiam restaurantes in publicum erumpunt. Britanni qui vera dogmata tuebantur hos ho
stium insultus per literas Germano Antissiodorensi significarunt. Ille adiuncto Severo Tre
virensium antistite, Lupi Trecensis discipulo, in Britanniam iterato navigavit: ubi magno
cum honore exceptus, populum quidem veræ fidei sana dogmata retinere comperit, pau

cis quibus:

paucis quibusdam ad Pelagianos accedentibus. In rebellionis auctores quaesitum, et minus quam sceleri ..
citas poscebat, in eosdem animadversum est. Christi ex insula pulsi in mediterraneas regiones deportati
ti sunt. Haec omnia suis carminibus descripsit Henricus Antisiodorensis l. 4. vitae B. Germani, qui
sicut Beda l. 1 Hist. Angl. c. 21. haec desumpserunt a Constantio l. 2. vitae S. Germani. Scri
ptores autem non conveniunt in statuendo tempore quo haec contra Pelagianos in Britania per Germa
num facta sunt. Certum vero constat ex Constantio l. 2. c. 5. Germanum altero ante obitum anno in
Britaniam profectum. Norisius hic annum obitus Germani indagavit ut Britanicae eius navigatio
nis tempus statueret. Mortuum autem Germanum esse probat anno 448 in quo Ardone consignit, quare eius in Brita
nia laudata navigatio contigit an. 447.

174
Mors Cassiani
Hoc an. 448 obiisse Massiliae Cassianum scribit Guesnay l. 2. de vita eiusdem c. 2 et c. 25. Dum
non constat Guesnay quippe eodem cap. 25, scribit Cassianum mortuum esse an 449. Cum sane de
morte Cassiani nihil certi in veterum monumentis reperio. Compertum tamen est post an 433 eum decessisse
cessisse, obiit autem cum opinione sanctitatis, et Greg. M. l 6 ep 12 ad Respectam Abbatissam Mas
siliensem laudat Monasterium quod in honorem S Cassiani est consecratum. Urbanus V. caput
Cassiani argentea theca inclusum hac epigraphe ornandum iussit: Caput Sancti Cassiani,
eiusdem memoria colitur Massiliae die 23 iulii. Hic etiam Norisius reprehendit Guesnay scri
bentem l 2 c. 25 Cassianum libros suos de incarnatione Leoni Papae dedicavisse, probatque eos
libros a Cassiano fuisse editos ante synodum Ephesinam celebratam an 431, quare libros
illos Cassianus Leoni quidem dicavit quod colligitur etiam ex Genadio, sed antequam ipse esset Papa
et cum esset adhuc Archidiaconus.

l. 2. c. 13 de Eucherio Lugdun, Hilario Arelat., Synodo Calchedonensi et Iuliano Pelagiano aliisque.

175.
Eucherii Lugdunensis et Hilarii Arelat. mors
Anno 449 diem obierunt Hilarius Arelatensis et Eucherius Lugdunensis. De Hilarii morte
constat ex litteris Leonis Papae, datis hoc anno XI Kal Octobris Asturio et Protogene Coss, un
de errasse ostenditur Genadius qui Hilarii obitum longius producit. Hic de scriptis Hilarii agit No
risius

Norisius eodem an 449. Eucherium Lugdunensem obiisse tradit, et illius ætatis ac regionis Prosp. Tiro in Chronico. Attamen Saussaius ad annum 454 Eucherii mortem collocavit, quem secutus est Labbeus, Baronius vero ad annum 463 eiusdem viri profert, quod certum est quod anno 452 vivebat, nam in epist. 50. Leonis inter reliquos Epos Galliæ recensetur. Hæc quidem Norisius de vita Eucherii. An vero Eucherius Cassiano suo, quem maxime diligebat et ad septem collationes scribendas pene impulit ut ex ipso Cassiano constat collat. 18. c. 1., ita adhæserit, ut Augustino quoad illa de gratia et prædestinatione doctrinam spectat, repugnaverit, haud ausim affirmare. imo Augustiniano illum dogmati studuisse colligo ex iis quæ habet in libro de quæst. vet. testam. ad Salonium filium. ubi ad libros Regum ita scribit = Quia Deus suum illud iustum incorruptumque iudicium et equitatem deprompsit, ut ex pretiosis eligit quempiam, cum merentem reprobat, cum electione indignus efficitur // Porro Eucherii Patris doctrinæ duo eiusdem filii Salonius et Veranius adhærent, in dialog. in parab. Salomonis. Qui licet sub Hilarii disciplina in monasterio Lerinensi educati, Augustinianam in sententiam de prædestinatione amplectuntur. Salonii verba sunt = Lapides sacri, id est sancti et electi viri, opera sunt domini: quia nemo propria virtute, nemo suo merito electus est a Dño, ut celesti ædificationi esset aptus, quod sola gratia et misericordia ipsius // Uterque vero Epus fuit, quorum est communis epistola ad S. Leonem Papam, de quibus etiam mentionem facit Gennadius in catalogo Script. illustr. Possent autem similiter suspicari ex verbis Prosperi in epist. ad Augustinum ubi ait de Semipelag. = et aliqui eorum adepto nuper summo sacerdotii honore supereminent // hos inter includi Eucherium, uti Hilarium intelligi diximus, et maximum denotari quosque Usserius scribit. Sed plane hic hallucinatur: quia libri illi dati sunt an 429 Maximus vero anno demum 433 ad Reiensem sedem evectus est. Eucherius quoque haud in numero eorum Epporum, de quibus Prosp., reponi potest. Nam in oratione parenetica qua Valentinianum cognatum ad monasticam vitam secum ineundam hortatur, atque religiosam solitudinem miris præconiis effert, scribit ab urbe dicta ad sua usque tempora fluxisse annos 1185 quo tempore currebat annus 432 epochæ Xanæ, quo Eucherius adhuc monachus Lerone incolebat. Anno 441 interfuit Arausicanæ I synodo eamque cum ceteris subscripsit.

176. de Synodo Calchedonensi

Hoc anno 449 universo Oriente ob Eutychetis heresim commoto, Leo Pontifex pluribus epistolis tum ad Principes tum ad Epos missis, nascenti malo obviam ire conatus e. Epistolam praecipue dedit ad Flavianum Epum Constantinop. idib. iunij adeo mirabilem, ut in synodo Romana sub Gelasio hoc elogio approbata fuerit = cuius textum quispiam si usque ad unum iota disputaverit, et non eam in omib. venerabiliter receperit, anathema sit. Porro hanc epistolam et ceteras contra Eutichetem a Leone Magno emissas, a Prospero Pontificis notario dictatas fuisse indicat nobis Gennadius eiusdem seculi scriptor de Scrip. illust. c. 84. = Epistolae, inquit, quoque Papae Leonis adversus Eutychem de vera Xti incarnatione ad diversos datae, et ab ipso dictatae creduntur. = quod alijs quoque testijs et argumtis probat hic Norisius. Celebratur autem paulo post an. 451. synodus Calchedonensis adversus Eutychetem et Dioscorum, cui Prosperum Aplicae sedis Notarium inter fuisse Leonis nomine scribit Johanes Antonius Flaminius Imolensis in vita Prosperi, quae legitur apud Surium ad diem 25. iunij, et praefigi solet Prosperi libris. Sed hoc ille scriptor ut plura alia de suo cerebro fingit. Leo in epist. 12 18 31. 41 45 36 38 suos ad synodum Legatos nominat, imo epist. 14 et 22 notarios etiam Roma in Orientem ad synodum destinatos dicit Dulcitium, Epiphanium, et Dionysium neque semel in tot epistolis Prosperi nomen legitur, ut Calchedonensis cum alijs a Leone Legatum missum fuisse, minime verosimile sit. sed et in alijs errasse Flaminium dum vitam Prosperi scripsit ostendit hic Norisius Corrigenda etiam, inquit, e. chronologia Baronij qui anno 449 notarium illum fuisse Leonis asserit, quo munere Epi non fungebantur, ut constat et literis eiusdem Leonis, qui notarios filios suos dicit, nunquam fratres nominat. Neque dein dubium e. postea a idem Baronius ad an. 466 scribit eundem vixisse Epum annos 24, et mortuum asserit an. 466, ut an. 449 quo contra Eutychetem scribi coeptum e. inter Prosperi inter Epos fuerit.

171. Valentiniani Imperat et Iuliani mors, itemque Leonis.

Anno 455 Valentinianus Imperator Romae insidiis Maximi, cuius uxori vim ille intulerat interemptus est, et alia quaedam habet hic Norisius ad Chronologiam ortus, imperii et obitus Valentiniani spectantia. Auctor autem est Sennadius Valentiniano imperante Iulianum Pelagianum obiisse, observandum autem est quod Sennadius describit Baronius an 419 n 54. arguit Sennadium quod dixit Iulianum decessisse Constantio et Valentiniano imperatoribus ~~[illegible]~~ imperantibus, est vero eiusdem liber Basileae 1516 inter opera Hieronymi excusus, tradit Iulianum mortuum Valentiniano Constantii filio imperante, et ita olim legit Petrus de Natalibus unde editio Suffridi Petri corrigenda est, quae ait moritur Valentiniano et Constantino eius filio imperantibus, nam Valentinianus ex Eudoxia coniuge duas tantum filias suscepit ex Procopio lib 1 de Bello Vandalico. Vignierius qui quatuor Augustini contra Iulianum libros tamdiu desideratos posteris donavit, in praefat. operis imperfecti ex eo quod Prosper dicat quodam loco Iulianum Leone Papa vixisse, colligit errasse Sennadium ~~[illegible]~~ imaniter qui Iulianum Valentiniano imperante obiisse scripsit, non ~~animadve~~ animadvertens quod Vignierius Valentinianum occisum fuisse Leonis Papae anno XV.; Sed ~~[illegible]~~ fortasse Vignierius hunc Valentinianum imperatorem huius nominis tertium, cum altero utro Valentiniano primo vel II forte confudit. Hic idem scriptor affirmat diu Iulianum superstitem fuisse, Lirinense etiam coenobium petiisse ubi a Fausto Abbate imprudenter exceptus, eiusdem animum Semipelagianis erroris infecit. Addit attigisse Iulianum tempora Fulgentii Ruspensis, ac tandem in Sicilia ludi magistrum fati cessisse, idque ex MSS testibus quos in lucem se emissurum promittit, probatum sibi esse autumat (etiam nos interim assensum suspendere licebit saltem ab an 426 et Cassiani libris Lirinenses pravis de divina gratia opinionibus infectos accepimus, atque an 429 ex eo coenobio Hilarium Arelatensem magnum Semipelagianorum patronum egressum Prosper asseruit. Fulgentii aetatem eandem attigisse puerum forte quidam Sed Iulianus an 410 erat diaconus quod ex epist. S. Doctoris 131 ad Memorium Iuliani Patrem intelligitur, illam non dedit Possidius Episcopus Calamensis, cum a Synodo Africana celebrata post consulatum Honorii VIII et Theodosii II Augg. an 410. Legatus ad Honorium destinatus fuit, ex codice Concil Africae. Fulgentius vero natus est iuxta Baronii sententiam an 464, nostram vero quadriennio post. Non possum hic non exe crari spississimum errorem, ut mitius loquar, Petri de Natalibus Episcopi Equilini, qui lib 3 de Sanctis inter divos Iulianum Pelagianum connumerat, hunc in cap 54 titulum inscribens. De Sancto Iuliano Confessore // Quo loco in textu vocat Germanum, qui in cap 45 agit de Iuliano scribit = postea vero haeresim Pelagii defendere nisus ~~[illegible]~~ scripsit adversus Augustinum impugnatorem illius libros quatuor, et iterum libro octo // et

in hec s

tri hec p sumas impititas ~~inquit~~ Equitinus scripsit: Hic scripsit adversus quedam impugna
tores eius libros quatuor, et iterum adversus alios hereticos libros octo, Augm inter Here:
siarcas collocato. et hos hoës scribere? Gennadius ait, julianum clarum fuisse inter eccle. docto
res antequam ad Pelagios accederet: unde infertur adeo iuvenem fuisse an. 417. ut Fulgentij pu
eritiam excesserit ~~Hac Norisius agit de juliani libris qui sunt 4or adversus S. Aug~~ Scripsit
julianus contra primum S. Augni librum de nupt et conc libros 4r, hos Augs confutavit altero
l. de nup. et concup, et plenius sex libris contra julianum inscriptis, at julianus 2dum S. Aug
lib. de nup et concup. octo libris rursus impugnavit, quibus Augs in opere imperf respondet
scribit julianus duas se epistolas ad Zosimum scripsisse, totidem alias S. Augs eundictorum
tradit, Romam unam, alteram duodeviginti Eporum subscriptione ~~fir~~ firmatam ad Rufu
Epum Thessalon. ~~...~~ illius epistole, fragmenta quedam refert Marius Mercato
Jansenius in indice librorum a juliano editorum omisit librum de constantia, quem tn se legisse
Beda affirmat in prefat ad lib. Cantic. Quo loco ibidem Beda duos juliani libros comme:
morat in Cantica exaratos quorum primus inscriptus ab illo fuit de Amore ubi hunc posse
a sordidis voluptatibus segregari ostendit; in altero vero sacri Epithalamij expositionem construit,
hereticis sententijs iuxta Pelagnas scholas utroque libro asperso, ut Beda apte demonstrat,
contra hos duos juliani libros, duos et ipse Beda scripsit ea refellens que a juliano fue:
runt posita. Pelagni aut tot severis legibus a Leone M. coerciti sunt ut per triginta
et amplius annos nihil contra ipsos deinceps ab Aplica sede sancitum legamus. Obijt Leo
an. 461 ~~...~~ Gelasius Papa in epist ad Epum Honorium, Leonem
postremum ponit Romanorum presulum qui Pelagios damnarunt Sanctum vero hono
ris ab hoc Leone Augno datum e, ut in epist ad januarium 64 vulgo ad Nice
tam, integra ex Augianis libris capita recitavit

l. 2. c. 14. de Fausto Reiensi Epo et Prospero

178. de anno ordinationis Fausti.

Agit hic Norisius de anno quo Faustus ordinatus fuerit Reiorum Epus, eundemque non li
quere ait, ostendit tn ex epistolis Hilari Pape, ad Leontium et alios Gallicanos Presule
an. 462 satis aperte intelligi, iam ab eo anno Faustum Reiorum Epum fuisse. ut eorum
sententia penitus corruat qui eo tempore Prosperum Aquitanum Reiensium in Gallia Epum
ponunt, uti Baronius, Bellarminus, Saussaius et alij dixerunt, quod ~~alijs quoque~~
quorum argumenta sententiam

argumentis probat ~~Hic~~ Norisius quorundam sententiam aliis quoque argumentis Norisius hic refellit.

174. de Gratia et libris Prosperi

Hic etiam Norisius refellit Johannis Flaminii in vita Prosperi, Ferrarii in menologio et aliorum qui Prosperum fuisse Episcopum scribunt Regii Lepidi in insubria, quod quidem ecclesia sua esse hunc Prosperum ostendit, et pro cultu eius quotannis memoriam celebrat. Postea ostendit Prosperum neque a Gennadio, neque ab eius seculi scriptoribus, neque a scriptoribus maxime sequentis seculi unquam Episcopum appellatum fuisse quare adduci non possumus ut credamus illum revera fuisse Episcopum. Gennadius c. 84 ita scribit: Prosper homo aquitanicae regionis, et Gelasius in indice auctorum approbatorum haec habet. item opuscula Prosperi viri religiosissimi, quod si in libris Honorii Augustodunensis Prosper Episcopus dicitur et alii fortasse ab alio pro alio habere, ostendit hic Norisius contra Vossium qui Prosperum Episcopum fuisse, dicit, id amanuensium erratum fuisse. Quod si Martinus Polonus, et ~~th~~ Trithemius qui post 800 annos a Prosperi obitu vixere, illum Episcopum appellant, antiquis plus fidei habendum est. Quo anno autem S. Prosper obierit incertum est. Scripsit se illum chronicon usque ad captam urbem a Genserico quod accidit an. 455 scribit Gennadius. Marcellinus Comes ut adhuc superstitis mentionem facit ad an. 463.: Philippus Labbe scribit Prosperum decessisse an. 456, quia in Epist. Victorii Aquitani scripta an. 457. ~~...~~ Prosper appellatur Sanctus, cum eo tempore sancti titulus etiam viventibus deferebatur imo cum in eadem epist. Hieronymus appellatur sanctae memoriae, cum non sit autem Prosper, eodem auctore Prosperum an 457 adhuc superstitem fuisse crediderim. Agit postea hic Norisius de libris S. Prosperi, atque illi abiudicat carmen de providentia, quod ab aliis notatum iam fuisse ait, ex hominis scriptis, item libros de praedictionibus et promissionibus dei quos ascribendos esse probat non Prospero Aquitano, sed alteri Prospero Africano. item libros tres de vita contemplativa, quos esse ostendit non Prosperi sed Juliani cognomento Pomerii item libros duos de vocatione gentium, ~~non~~ eosque non esse Prosperi aquitani collata horum librorum ~~cum alij~~ doctrina cum indubitatis aliis Prosperi libris, auctorem eorum non prodit Norisius sed communem opinionem qui eos Prospero aserentis refellens, et ~~p~~ Vossium qui ~~p~~ eos Hilario Arelatensi attribuit, dicit eos medium quid sapere inter Semipelagianos et S. Augustinum. ~~de hoc Prospero Herrera~~ De hoc Prospero Herrera et Ordinis Augustiniani scriptores plura comenti sunt: fuisse patria Lemovicensem: an 399 degisse in Carthagine, fuisse discipulum S. Augustini, et an demum 426 ex Africa in Galliam rediisse. Quae ut sine ratione ~~...~~ (...)

dicunt, ita nullam apud Lectores fidem invenient. Certe Prosper in epist. ad Aug^m scribit an. 429. = ignotus quidem tibi facie, sed iam aliquatenus si reminiscaris, animo ac sermone compertus es = ut plane supinam ignorantiam redoleat quod ~~alii~~ aiunt, Prosperum in Africa fuisse discipulum S. Aug^ni. Sancti Prosperi vitam scripsit etiam Johannes Antonius Flaminius, sed multas ibi eum fabulas nectere ostendit hic Norisius.

160 De Fausto Reiensi. quomodo S. Aug^ni doctrinam impugnaverit

§. 2. C. 15. de Fausto Reiensi, synodis Arelat. et Lugdun. et de Praedestinatianis.

Faustus Reiorum Antistes in ore famae in Galliis versabatur, et provinciae Episcopi ob eiusdem sententiam pendebant. Sidonius et epistolis et carminibus ad Faustum datis eundem supra ceteros illius aetatis Praesules effert. S. Patiens Episcopus Lugdunensis cum celeberrimam S. Iusti Basilicam sacraret, atque ad encaenia peragenda plurimi Antistites convenissent, Faustus, eius precibus exoratus, luculentam orationem habuit, excipiente ac plurimum commendante una cum aliis eodem Sidonio. Ruricius vir nobilissimus ac postea ~~Lugdunensis~~ Episcopus Lemovicensis cum de abdicanda uxore, liberis, ac ditissimo patrimonio deliberaret, Fausto per literas hoc ipsum significavit, quem nuncupare solebat Patrem optimum, et Pastorem egregium = ex lib. 1 epist. 2. Et quidem universi Arelatensis provinciae Episcopi in causa Hermetis dicentes ad Hilarum sen. Hilarum Pontificem Fausto legationem iniunxerunt. Faustus vetus suorum Lerinensium commilitonum, et Cassiani magistri opinionum insignis (?) Aug^ni sententiam de efficaci electionis praedestinatione hac occasione impugnavit. Fama erat nonnullos ita S. Doctoris sententiam de gratuita praedestinatione defendere, ut in absurdos prorsus errores declinarent, quos Aug^ani dogmatis adversarii alii exaggerabant. Leontius Arelatensis Antistes, qui ex Hilari [illegible] to in Galliis synodum cogebat ut e Provincia horrida illa opinionum portenta quae a [illegible] defendi rumor erat, averruncaret, illam Arelate indixit in qua cum plurima contra novas et periculosa dogmata Patres statuissent, uni Fausto communi consensu ~~[illegible]~~ iniunctum fuit ut editis libris ea fusius pertractaret de quibus in synodo actum fuerat. Testatur hoc Faustus in praefatione ad Leontium: quem pro sollicitudine, inquit, pastorali, Beatus Papa Leonti in condemnando ~~[illegible]~~ praedestinationis errore, illius summorum Antistitum congregatis, universum Galliarum [illegible] praestitisti. Quod vero ad ordinanda ea quae in collatione publica doctissime protulisti opera infirmis humeris curamque mandasti, parum ut reor tanto negotio, parum sanctae existimationi vestrae consuluisti, et me iudicio charitatis, vos periculo electionis onerastis.

Hunc Leontium

Illum Leontium, cui suum opus Faustus inscripsit, fuisse Epum Arelatensem probat hic Norisius
contra Baronium qui ad an. 490 et saepe alibi, et Saussaius ad diem 1 Xbris, putant eum ce
lebrem illum Leontium Forojuliensem cui Cassianus decem priores collationes dedicavit. itaque res
ab utroque gestas gravi hallucinatione Saussaius cum Forojuliensi adscribit. Initio vero cum
novi rursum errores in controversia de gratia, qui auxilij emersissent, in Lugdunensi synodo co
ram patribus disputandorum cura eidem Fausto commissa est. Testatur hoc Faustus in fine eiusdem praefatio
nis: "In quo quidem, inquit, opusculo nostro Arelatensis Concilij subscriptionem, novis erroribus de
prehensis, adjici aliqua synodus Lugdunensis exegit." At Faustus mala fide atque animo
adversus Aug.ni sententiae praeoccupato, demandatum munus exequitur, a vectori dogmate exor-
bitavit. Etenim sub praetextu praedestinatianae haeresis disputandae, duos de gratia et libero arbitrio li-
bros scripsit in quibus sub alieno corio Aug.s vapulavit. Siquidem eiusdem de gratuita praedestinatione sen-
tentias totis lacertis impugnat, Massiliensium dogmata dudum a S. doctore eversa restaurat, ac
blasphemias quas ab Aug.no procul amoverat Prosper eidem rursus imponit, universaque
sacri codicis testimonia a S. doctore laudata, eorumque interpretationes excutit, ut Ioannes Maxen-
tius ostendit in responsione adversus Hormisdae. Unum et breve quidem caput 1o libri pri-
mi nemine alio inspiciamus, ac videbimus [illegible] in eo Faustum e diametro contra Aug.m
pugnare. [illegible] cum S. Aug.ni sententias de praedestinatione pluribus oppugnasset concludit — Si ergo
unus ad vitam alter ad perditionem, ut asserunt, est deputatus, sicut quidam Sanctorum dixit, non
indicandi nascimur sed iudicati." Quis autem ille Sanctorum fuit qui illam sententiam docuit, nisi
Aug.us qui sententias eas docuit, et subtilissime tradidit et validissime propugnavit? Atque
olim scripserat idem Faustus ad Graecum, alique in Aug.m scriptis apud doctissimos esse
suspectum [illegible] dogma de praedestinatione sine ulla meritorum praevisione. Praeterea Faustus
totus in eo est, ut suorum Lerinensium opiniones revocat. Saepe fidem ex viribus liberi arbitrii
nasci docet lib 2 c 4 ait: Unde hic extra legem positi accusantur incredulitatis, nisi quia le-
gem rei naturae, cui fides iuncta est, servare noluerunt? Unde obijcitur incredulitas, nisi
quia in promptu fuit credendi facultas? Liberi itaque arbitrii ratio facit, ut remuneretur
credens, ut damnetur incredulus." Inter ceteros autem qui Praedestinatianorum erroribus infecti
censebantur, erat Lucidus nescio quis presbyter quem ut ab eo dogmate Faustus ~~[illegible]~~
abduceret, epistolam misit eidem amice scribens, quo horridam sententiam ejueret, publi-
ce, sin minus obsequeretur, delationem apud synodum comminatur. Huic epistolae subscripse-
re undecim Episcopi, ac ipse etiam postea Lucidus. Fueritne ad synodum Arelatensem evo-
catus Lucidus, et illae literae in synodo, aut ante, aut post eiusdem celebrationem subscriptae
ab Episcopis fuerint, inferius disquiretur. Certe extant apud Faustum eiusdem Lucidi Epistola
epistola ad Patres synodi Lugdunensis ut vulgo putant, in qua suos errores revo
cat Baronius

revocat Baronius, Vossius aliiq. Predestanos repellendi provincia a Patrib Fausto Reiensi demandata sunt, qd strenue se gesserat in Lucino ad bona frugem revocando. Faustus tn inuiunt ea suis libris inseruisse, que haud in mandatis habebat, quib doctissimi illi Antistites minime albos calculos addidissent, ille quidem eo in greve totus, [illegible] unde postea a Romanis Pontificib ac Patrib unanimi [illegible] reprobatus fuit

181
De Predestinatianis

Cum Faustus occasione erroris Predestinatiani profligandi Arelati ac Lugduni synodos coactas testetur de hac hodie secta gravis [illegible] paucis ab hinc annis exarsit, et nob nunc videndum e unde et quo tempore emerserit. Primus qui huius secte mentionem fecit fuit Prosp Tiro, cuius Chronicon legit tom. 5 Bibl PP. Hic n ad annu Honorij XXIII ait = Predestinatorum heresis que ab Augm libris male intellectis accepisse dicit initium his temporib serpere exorsa e" Cu vero Honorius an 395 die 17 January, mortuo Theodosio Patre imperiu indeptus sit, anno 417 Predestinatorum heresis ex Tirone prorupit Sigebertus ad annu 415 illa recitat. Eiusdem mentionem etm faciunt, Faustus in prefatione ad Leontiu et Arnobius iunior in expositione psalteru. Mirari soleo homines eruditos Prospero Tironi adeo [illegible] fidei prestitisse. Ostendit hic Norisius multa maxime in iis que ad Chronologiam [illegible] peccasse hunc Prospeu Tirone in iis que scribit imperante Honorio [illegible] Malle, inquit Norisius, Augie stabulu purgare q Tironis huius errores recitare. Tot an ad ve nostra veniamus, proinde anno 417 nondum S. doctor de predeme electorum scribere inceperat, d anno insequenti in epistola ad [illegible] et libris cra Julianu postea editis famosa illa sententia fusius tradidit, q anno [illegible] 417 in epist 106 ad Paulinu paucis induxerat. Viderint ig qui Predestane heresec chronologia ex Prospo Tirone laudant, quali Scriptori fidei prestent. Sirmondus in libello de Heresi eadem c 1 ostendit anno circit 424 apud Monachos Adrumetinos id genus secte emersisse. Addit c 2 Prospu, et Hilariu cra eadem, Gallias inficientem, Augm pem petijsse, cuiq movem gessisse Augm mittit cra Predestianos libros de predestinatione ssm et de dono perseverantie. Deinde c 3 scribit memoratos Prospu et Hilariu mortuo Augno cu se predestianorum furori comprimendo impares intelligerent [illegible] ad Celestinu

Romā ad Celestinū ꝯfugere a quo gravissimū cōā Prædēanos rescriptū impetrarunt datū ad Galliæ epīos Hæc Jacobus Sirmondus scripsit effeta etate octogenario maior. a quibus tā longe a veritate deflexit ut eiusdē Historia a Gilberto Mauguino, fabula ignominiæ, cā fuerit nuncupata Hic autē scriptor adeo solide et nervose tria priora capita historiæ Sirmondianæ de Prædestianis ꝯfutat, ut Ludovicus Celotius in historia Gottschalcana, in qua Mauguinū refellendū suscepit l. 2. c. 2. ubi de Prædestianis agit ne verbū quidem pro suo Sirmondo eidē Mauguino reponere potuerit ~~[illegible]~~ Cum primis autē ē falsum ē Adrumetinos Monachos prædestianæ heresi initiū dedisse. imo apud illos Semipelagianus ~~error~~ error exortus ē; at inquiscunus ab Augno suffocatus fuit Nā cū S. doctor accepisset quosdā Adrumetinos Monachos in sinistras opiniones de divina grā et hoīs arbitrio prolapsos, quo eosdē ab errore revocaret, stati librū ꝯscripsit de grā et lib. arbitr. de quo l. 2. Retract. sic hec habet = ꝓpter eos qui cū defendunt dei grā putantes negari liberum arbitrium, sic ipsi defendunt liberū arbitrium, ut negent dei grā, asserentes ea ꝯm merita nostra dari, scriptus liber ꝯscriptus ē. de grā et lib. arbitr. Ad eosdē seriorū Monachos Adrumetinos, in quorū monasterio de hac rē ceperat ēē ꝯtentio, Aug liber ... fuit scriptus cōā Prædēanos, qui libero arbitrio sublato oīā grē dabant, cōā Pelagianorū reliquias asserentes, liberum arbitrium augeri, si nulla hoīs merita divina grā antecedant. Sanctus Doctor ... a cap 4 eius libri usq ad finē in eo ē totus, ut probet, grā nulla hoīs merita supponere qā et delatione Cresconij et Felicis intellexerat quosdā oppositū docentes, ipsius ad Vitū epistolā, in qua error ille refellitur impugnare Ad hæc, et Prospero et Hilario colligimus eadē fuisse de doctrina Augni in Africa ab Adrumetinis controversias excitatas, quas in Gallia Semipelagiani Massilienses moverunt Hec n Prosp. de Semipelagianis scribit in epist ad Augm - cū studiū tarditatem suā culpare maluerunt, q ... intellecta reprehendere, quidā eorū lucidiorem sup hoc, atq apertiorē Beatitudinis tuæ expositionem voluerunt postulare, evenit ex dispositione misericordiæ Dei, ut cū quosdā intra Africā similia movissent librū de correptione et grā plenū divinæ auctoritatis emitteres, et Hilarius in epist ad eūdē Augm ... libro... una cū memoratis Prosperi literis scripta ... Librū etiā, inquit, de grā et libero arbitrio non habemus sufficiē ut eū, quia utilem quæstioni ꝑspicimus, mereamur accipere. Præterea duo illi Monachi qui ad Augm profecti Adrumetina dissidia illi significarunt, alios monachos Semipelagianorū errorem defendere, testati fuerant hec n Valentinus Adrumetinorū Abbas in epist. ad Augm scribit = Servi tui alij hec fides ē, ita, ut sicut fratres illi sunt locuti. Suprasentiarū audierunt ab eo dari, quia iuxta merita nostra daridonū

dari donum pietatis, et per gratiam Redemptoris. Florum g. ea citatione objectum sibi errorem coram [illegible]
met delatoribus refutavit. At Aug. in epist. 46 rogat Valentinum ut ad se Florum mittat = me-
lius, inquit, autem facietis, quod multum rogo, ut ipsum a quo dicunt se fuisse turbatos ad me mitteren-
gravemini. Aut enim non intelligit librum meum, aut forte ipse non intelligitur ecc. Florum uti Sing-
[illegible] auctor delatus fuerat. Totus g. Adrumetinorum error non Praedesianorum, et Impietorum
fuit. Sed opponunt Sirmondus aliique, Aug. epist. 46 ad Adrumetinos haec initio scri-
bere = Nobis retulerant (neque [illegible]) monasterium vestrum nonnulla dissensione
turbatum, eo quod quidam in vobis sic gratiam praedicent, ut negent hominis esse liberum arbitrium; en
his verbis designatam sibi in Adrumetino monasterio Praedestinatianam haeresim. Verum ex ipso
Augustino responsionem magistrum petit, qui initio libri de gratia et libero arbitrio, cum praemisisset se
pluribus disputasse contra liberi arbitrii adversus divinam gratiam defensores, addit, = et quoniam sunt
quidam qui sic gratiam Dei defendunt ut negent hominis liberum arbitrium, aut quando gratia defenditur, nega-
ri existiment liberum arbitrium, hinc aliquid scribere ad vestram charitatem o Valentine fra-
ter, et ceteri qui simul Deo servitis, compellente mutua charitate curavi. Disjunctim Au-
gustinus loquitur, quasi delatoribus haud integram fidem commodaret. Nam simplicitas eorum Aug.no
innotuerat, uti scribit epistola 45, si qui ipsi fingere voluerint de quo [illegible], illis in quo [illegible]
nihil impositum, non satis ingruentes et apti [illegible] rem exponere potuerint [illegible]
haec ibidem sancti Patris verba. Proinde librum, vel epistolam meam quam secum ad vos detulerunt a[illegible]
runt, eodem hanc fidem intelligite, ut neque negetis Dei gratiam, neque liberum arbitrium sic defen-
datis, ut a Dei gratia separetis, tanquam sine illa vel cogitare aliquid, vel agere secundum Deum ulla
ratione possimus quod omnino non possumus. Cum non dixit Aug.s ut neque negetis liberum arbitrium
nisi quia exacte duobus illis monachis interrogatis cognovit, nullum syncretistarum Adrumeti-
norum secta memorata epistola in [illegible] errorem adeo crassum induere. Ibidem in Simpli-
[illegible] plane fugiendum jubet quod in eodem quosdam monachorum ea commoverat, unde ad
eundem errorem et illorum mentibus extirpandum legit eisdem epistolam Cypriani, uti plane
doctor edisserit epistola 47. Valentinus etiam in epist. ad Aug.m scribit = liberum arbitrium [illegible]
gratia non negamus, et per quotidianam gratiam proficere credimus, et adjuvari confidimus
Stulti qui in [illegible] erant inter suos Praedianam liberum arbitrium negantes. Denique errare
[illegible] et [illegible] ex his Valentini de iisdem ad Aug.m rescribentis verbis [illegible]
gimus. Nec [illegible] anima sauciata curata e[st] [illegible] propter gravem pietatem scriptum debere
ne vulnera priorum cumularentur quae posset sanare [illegible] libri hujus gratia, in qua re-
fulget tua sancta praesentia [illegible] profectus quies et pax [illegible] fratres exultavit in domino.
Quare reliqu[illegible]

[illegible] et de dono perseverantiae, Praeterea [illegible] scribit memoratos Prosperum et Hilarium
mortuo Aug.no cum se Praedesianorum [illegible] comprimendo impares intelligerent [illegible]
ad Caelestinum

Quare reliqui qui remanserant in monasterio, in sententia de grā et libero arbitrio re-
piebant. a quib. q tantu qui ad Augm et eodem profecti sunt, dissidebant At cu illos
errasse et Valentinus testis, et ex Augno etiam ipsi colligas, concludendum e. eosdem fuisse in
errore, quem postea Semipelagiani in Galliis asseruere existimantes negari arbitrium ab iis, qui
grae efficaciam atq absolutam salvandorum electionem, ex epist. 105. ad Xistum optime defen
debant Ex his patet Predestianam Haeresim apud Adrumetum in Africa minime exortam
At qd neq eadem Celestino Pontifice in Galliis emerserit, neq. a Prospero impugnata, vel
a Pontifice damnata fuerit, mihi cum Sirmondo persuasum e. Haec n. idem Prosp ad Augm
scribit - Multi q. servorum Xti qui in Massiliensi urbe consistunt, in Sanctitatis tuae scriptis
quae adversus Pelagianos Haereticos condidisti, contrarium putant Patrum opinioni et Ecclesiastico
sensui, quicquid in eis de vocatione electorum scdm Dei propositum disputasti // Ergo isti erant
Predestiani qui sententiam S. Doctoris de vocatione electorum impugnavant, o eadem ut
~~Apti~~ Apti ~~et~~ dictis conformem totis lacertis defendebant Quid vero sententiae Augni obj
icerent, paulo inferius narrat Hoc ~~...~~ aut propositum vocationis Dei, quo (ante mundi
initium) in ipsa conditione generis humani, eligendorum et reiiciendorum dicitur facta discretio,
ut scdm qd placuit creatori, alia vasa honoris, alia vasa contumeliae sint creati, et lapsis
curam resurgendi adimere, et sanctis occasionem teporis afferre et Removeri itaq. vel in
dustriam, tolliq. virtutes, si Dei constitutio humanas praeveniat voluntates, et sub hoc
praedestinis nomine fatalem quam induci necessitatem // Haec Sirmondus ita accepit ac si
Prosp ibidem illa ab adversariis suis asserta, quam in illa essent sententia pronuntiasset, qd
vero properam id ab eo sit factum quis videat modo haec quae recitavimus et alia quae
in illa epistola ad Augm habet Prosp, attente legat, nihil n eius adversus Predestianos,
totam aut cum Semipelag scriptam ee quisq. intelliget, in qua eos quos refutat Prosp
aliquo p Pelagianae impietatis reliquias nuncupat, aliquo dicit spiritum Pelagianae
impietatis ipsis illuxere, quod sane si quis de Predsanis dixerit, ridiculus sit Hoc
providentem et laudata Hilarii epistola ad Augnum probari apertissime posset, ubiq
n Pelag Semipelag describunt, nec una saltem linea Predesianos designat. Tacte-
mus aut cum Sirmondum, at nolo consentientem Baronium quoq habemus in hoc qd Augni
libri de predestinatione SSm et de dono persev non adversus Predesianos ut vult Sirmondus
d cum Semipelag scripti fuerint, qbq. qd Prosp et Hilarius Romam ad Celestinum perfu-
gerint ~~...~~ ~~pro~~ cum Semipelag, non vero sicut putavit Sirmondus pro debellandis

Predsanis

Predsanos ide tn Baronius in quibdam cum Sirmondo venit, nam ad an 490 hec de Pre
dsanis scribit. Post S Augni obitum prorupere quidam qui ex eius scriptis male acceptis con
plures invenerunt errores quos S ~~a~~ Augni nomine, et auctate defendere conabantur
Sed eos pro defensione gratie S Augni agens S. Prosp valide oppugnavit dicebantur isti, ut
Sigebertus adnotavit, heresis Predestinatorum sectatores. // Hec ille, cui tn consentire n
hoc possumus qui putavit Prosperum contra Predsanos scripsisse. Prosp n. n eos refellit qui
suos errores = S. Augni nomine et auctate defendere conabantur, // ut scribit laudatus Cardi
nalis, d illos qui Augno obloquentes, per summam iniuriam eidem immania errorum portenta affri
cabant, quo universos ab illius sententiis defendendis revocarent. Hoc facillime ostendes si
per singula S Prospi opuscula discurramus. Scripsit Prosp responsiones ad capitula Gallo
rum quib S. Augni doctrinam contra Pelagnos ut ait in prefat = vim e aut n intelligendo,
aut intelligi eam nolendo reprehendere, // Proscrib isti n fuere Predsani qui in uno Augni
opinionis patrocinium locabant. Idem respondit obiectis Vincentij, qui ea ipsa que Pre
dsanorum dogmata fuisse publicant, Prospero ac reliquis S. Augni discipulis imponunt
Scripsit insup Prosp eruditissimam epistolam ad Rufinum, in qua ~~[illegible]~~ eos parvis re
fellit qui Augni scripta quib Pelagnos oppugnavit = infamabant dicentes eum liberum arb
trium penitus submovere, et sub gre nomine necessitatis predicare fatales. At neq. isti
certe erant predsani Quare manifeste constat Prosperum editis Apologijs n ~~predsanorum~~
errores, n quidem quos Predsani tradebant, d quos Augni hostes per summam calumniam
de eodem S doctore, ~~[illegible]~~ imo et de ipsomet Prospero publicabant, oppugnasse. Hinc in gal
lijs Prosp tanquam Predsane secte professor passim traducebatur quasi doceret adversantia
veritati teste Celestino Papa in epist ad Epos Gallie. Sane hoc principale Predestinatorum
dogma ee ~~[illegible]~~ ferebatur Deum alios predestinasse ad gram et gloriam, alios ad malum et
gehennam ut patet et anathematismis [illegible] 3 Hoc au a Massiliensib Augno obiectum
et a Prospero refutatum, n vero a Predsanis sub nomine Augni defensum scribit S
Fulgentius l. 1 ad Monimum c 30 . cum vero doctissimi fere oes in Gallia Massiliensibus
ac Lerinensib adhererent Augnianam n modo sententiam de gratuita predsne ad fidem
abhorrebant verum etiam quoslibet eiusdem sectatores Predestinatos ignominiose causa [illegible]
bant ita Prosp ille sive ita etiam Arnobius iunior ~~loquebantur~~ in psal 146. loquebantur
Arnobius iste a nonnullis perperam asseritur vixisse ante exortas de predsne controversias, ac
tamen heresis Predestinatorum palam mentionem facit ut patet maxime et ijs que ha
bet in psal 108. Ceterum hic Arnobius n obscure ~~[illegible]~~ semipelagianum se prodit nam in pre
go nn

[illegible] contra Predsanos libros de predestinatione
Ssm et de dono perseverantie. Prebea c. 3 scribit memoratos Prosperum et Hilarium
mortuo Augno cum se predsanorum furori comprimendo impares intelligerent Rom
ad Celestinum

in psal. 90 haec scribit = Latus sinistrum quod noluit nominare, liberum arbitrium est, contra quod minor pugna laxatur. in dextra autem Dei auxilium est; et ideo prius nominavit latus, quia in arbitrio est ut credas prius ut Deum credideris gratiam sequaris.// Vossius tamen l. 1 Hist. Pelag. c. 11. ~~ab~~ Arnobium de semipelagianismo purgat, et ait, alibi ab ipso poni gratiam generalem quae omnes voluntatis actum antecedat. dein ipsum motum bonae voluntatis, tandem gratiam, quae hanc sequatur, quam nostri Theologi iustificantem dicunt ~~ha~~ Equidem ~~mallem~~ non modo hunc Arnobium omnino semipelagianismi expertem vellem, sed modo extare Semipelagianismum, sed audiamus eius verba = Obiicis hoc loco, inquit, nos ita dicere, ut videamur hominis voluntatem ostendere, quod Dei gratiam antecedat.// Nolebant homines isti videri in ~~hac~~ hac esse sententia, quae superbiam oleret maximam, quasi priores ipsi, quae saluti spectant, operarentur. quod tamen post S. Aug.^m eiusdem discipuli acerrime contra ipsos urgebant. at si calumniam hanc sibi opponi respondebant, aut reapse asserent a divina ~~gra~~ gratia humanam voluntatem semper in negotio salutis preveniri. iuvat tamen iterum ab eodem eo ipso loco audire quod gratiam intelligat. Vigilanter, inquit, age et non calumniose, et vides gratiam Dei generalem super omne hominum effusam genus. Deus antecedit gratia multiplici largitate diffusa, descendit de caelo Deus homine non volente, docuit exemplo et verbo homine non rogante signa multa et virtutes ad se manifestandum exercuit, homine etiam prohibente. mortalitatem nostram suscepit homine ignorante. irrisus, crucifixus, inter homicidas mortuus, sepultus, resurrexit, et in caelos ascendit. Haec omnia ad hominis salutem, ad hominis liberationem, ad hominis redemptionem, ad hominis coronam, ad hominis gloriam exercuit Christus.// et postea . . . ostendimus tibi antecedentem gratiam Dei generalem omni hominum bonae voluntati.// At quid sunt omnia ista, nisi extrinseca quaedam gratia fidelibus atque infidelibus communis? cuius pallio ipsius divinae gratiae hostis Pelagius haeresim voluit obtegere, dum in lege exemplo, et doctrina Christi gratiam collocavit, contra quem toto conatu S. Aug. in l. de gratia Christi a cap. 10 decertat. Asserenda enim est, inquit, illa extrinseca Dei beneficia gratia intus excitans qua ad conveniendum legi, exemplis ac miraculis moveamur. Co etiam pacto sanctus exutam a divina gratia hominis arbitrium fatebatur, dilla gratia erat tantum extrinseca. Verba Sancti sunt l. 1 c. 21. Quod est autem attrahere nisi praedicare, nisi Scripturarum consolationibus excitare, increpationibus deterrere, desideranda proponere, intentare metuenda, iudicium comminari, praemium polliceri?// Quod

dicendi modum

dicendi modu impugnarat Aug^s c 14 laudati libri. Sensus Arnobius et Faustus sibi scirent. ille n in psal. 40 ait - Sed n prius baptizaris et sic velle incipis credere, d prius voluntati tuae perfectae exhibes sacerdoti, et professionem tuam tuis labiis pandis et ita demum ad gratiam, ut consequaris attingis. Qua sentatur perhibens quia etiam dei dona credendo, et desiderando desiderando consecutus es. // Iste vero l 2 c 26 ait Vide quoniam ibi tribuit munus salutis nisi prius interrogetur desiderium voluntatis suae et cum venerit ad Baptismum, prius accedente voluntate inquisita ut regenerantis gratia subsequatur. et in Centurione Cornelio quia praecessit voluntas gratiam, ideo prevenit et gratia regenerationem // Quod ipsum de Cornelii fide Scriptorum Pater Cassianus olim docuerat collat 13. cap 11. Quos vero simul damnavit Arausicana synodus post canonem 25. Haec fusius de isto Arnobio adnotavi ut palam fiat eius seculi Scriptores, qui contra Praedestinatos se stare profitebantur, pueros putos Semipelagianos fuisse, qui S. Aug^{um} defensore, invidioso Praedestinatianorum nomine onerabant. At ex Fausti libris et epistola ad Lucidum, et huius palinodia, Praedestinatorum n modo nomen, d et dogmata grandioris veluti ribys invenies Lucidus ex synodi praescripto hosce errores damnat in libello ad Gallicanos Episcopos. - Proinde, inquit, iuxta praedicanda statuta concilii damno vobiscum sensum illum qui dicit I Labore humanae obedientiae, divinae gratiae n esse iungendum. II Qui dicit qd post primum hominis lapsum ex toto arbitrium voluntatis extinctum III Qui dicit qd Christus Dominus Salvator noster mortem n pro omnium salute susceperit IV. Qui dicit qd praescientia Dei hominem violenter compellat ad mortem, l qd Dei pereant voluntate qui pereunt V. Qui dicit qd post acceptum legitime Baptismum, in Adam moriatur quicunque deliquerit VI Qui dicit alios deputatos ad mortem, alios ad vitam praedestinatos // Genadius Massiliensis in catalogo Hieronymiani de Haereticis appendice sic errores eorum proponit. I Praedestinatiani sunt qui dicunt, qd deus n omnes homines ad hoc creavit ut omnes salventur, ut multitudine hominum ornetur mundus II Quod etsi generali medicatione dicat: venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos, n tamen omnem voluntatem vocet, ut omnes sequantur vocantem III Sed nec omnes qui ipso inspirante obediunt vocationi, dicunt accipere et crescendi in bono opere perseverantiam d post multum labores et iustitiae fructus, si n sint de salvandorum numero, subtrahentur eis vires agendi, ne durent in bono IV Et e contrario illos qui praedestinati sunt ad vitam, quamvis etiamsi in perfidia et in omni genere peccati longo tempore volutentur, acceptiores occasionem qua et credant in deum, et Deum eius praecepta custodiant, ut possideant societatem vitam V tali definitione id docere student, qd deus personas hominum accipiat VI Ad alios etiam inimicos

[illegible] et de dono perseverantiae, Proinde c 3 scribit memoratos Prosperum et Hilarium monitos Aug^{no} cui se praedicationem fervori compromittendo impares intelligerent Hor ad Caelestinum

etiam invitos post multa mala opera attrahat ad salutem, alios post bona opera repellat, et compellat in malum, quo pereant in aeternum // Verum haec duodecim dogmata quae, a Praedestinatianis asserta volunt, sunt illa ipsissima obiecta quibus olim Massilienses S. Aug.^ni sententiam de praedestinatione gratuita ~~grat~~ gravabant, quo eadem in invidiam, imo odium ac detestationem traherent. Prima sane liquido propositio a S. Prospero ut veritas, ad gratiam n, ut ad praedestinationem pertinet. Ceterum S. Aug. l. de dono persev. c. 14. etiam clare ostendit nostrum laborem debere praedestinationi iungendum. Reliquae habentur apud Prosperum inter obiectiones Gallorum et Vincentianas quod breviter ad oculum demonstro. Secunda est - post primi hominis lapsum ex toto arbitrium voluntatis exstinctum // et hoc Galli ~~obiicie~~ obiiciebant ex Aug.^ni doctrina sequi = quod liberum arbitrium in hoc nihil sit c. 6. Tertia habetur c. 7 et 1. obiectionum Vincentianarum. Quarta est obiectio cap. 1. Gallorum quae repetitur rursum ibidem c. 11 Quinta est obiectio c. 2 eorundem. Sexta fuit celebris obiectio Semipelagianorum teste divo Fulgentio l. 1 ad Monimum c. 30, ~~et atque ex~~ [illegible] pro se [illegible] Faustus etiam l. 1 de gratia et lib. arb. c. 1 ait = si quis unus ad vitam, alii ad perditionem, ut asserunt, est deputatus, sicut quidam Sanctorum dixit, in iudicando pars nimium iniquitatis // quas obiectiones diluit Prosper in resp. ad 15 Gallorum Rursus dogmata Praedestinatianorum, prout a Sirmondo referuntur, in 3bus habentur, inde in obiectionibus Vincentii et Gallorum. Prima thesis est obiectio Gallorum c. 13 Secunda est obiectio Gallorum c. 3 Tertia est obiectio Vincentii c. 13 et Gallorum c. 12 inde etiam c. 3 Quarta una cum superiori habetur apud S. Aug.^m c. 15 de dono persev. Quinta est obiectio Gallorum cap. 4 ibidem apud Vincentium c. 34 commonit. = audent etenim polliceri et docere, quod in ecclesia sua id est in communionis suae conventiculo, magna ac specialis et plane personalis quaedam sit Dei gratia // Unde sunt illa S. doctoris epist. 105 = quod personarum acceptorem Deum se credere existimant, si credant quod sine ullis praecedentibus meritis, cuius vult miseretur, et quem vult religiosum facit, parum attendunt quod debita reddatur poena damnato, indebita gratia liberato / Ultima thesis est eadem cum sexta liquido et habetur c. 1 Gallorum, et 14 Vincentii Ex his ad oculum patet prodigiosa illa atque horrenda paradoxa quae Praedestinatianis propria esse dicuntur, esse easdem omnino sententias, quas Massilienses a S. Aug.^no traditas fuisse calumniabantur, ut inde plurimorum opinio derivarit, nullos unquam fuisse tales ~~Haere~~ Haereticos, sed sub Praedestinatorum nomine Aug.^anae doctrinae defensores accusari. Illa sane effata quaesunt locum dedere quod possunt in varios sensus distrahi iuxta quorum

iuxta quorum intelligentias easdem recipienda, / reprobanda iudicant. Prima est: labore humani generis iungendum, // Si velit homo posse suis viribus petere, quaerere, pulsare, nec ulla humani arbitrij industria adlaborare, ut primas gratias demereat, est catholicum dogma in Arausicana synodo can 6. statutum et opposita est damnata Semipelagianorum opinio. Si vero velit hominem post acceptas gratias sanctificantes debere ociosas, ac deside vita vivere, nec preceptis nec pijs operibus vacare errores praesefert. Altera est: per primi hominis lapsum ex toto arbitrium voluntatis extinctum // si intelligas, extinctum ad communem faciendum sine gratia et merito Servatoris domini, est Arausicana sententia can 13 et 22. Si vero intendat ita esse extinctum, ut neque in bonum opus nulla ex parte actum possit unquam assurgere, est haeresis Lutheri. Sextia est: Christus non esse mortuum pro omnibus // si explicetur ita ut omnes homines reapse futuri sint participes gratiae datae per Christum, in universe vera iudicatur Chrisi, plenique, nec infimi subsellij, parvulos in alios matrum decedentes, nullas Christi gratias participare existimant. Si vero meritis infinitis sanguinis Christi / humanae eiusdem voluntati omnes salvare cupienti derogare velit, proscribenda est. Quarta est: deum compellere ad mortem // Si intelligit, mors autem, quae est peccatum, haeresum caput, si vero simpliciter secunda, quae est aeterna afflictio, in barathro catholicum dogma est quod pronunciat / Fulgentius toto libro ad Monimum et Ecclesia Lugdunensis in libro de tribus epistolis. Quod autem eius voluntati esse ut non pereant // eadem interpretationem suscipit, vel ut aiunt scholastici, vel positive id velle, / negative, nempe gratia dat auxilium efficax perseverandi, sine quo [illegible] erit. Quinta est: quod post acceptum lectionem baptismum, in peccatis moriatur quicunque deliquerit // si ita accipiatur ut in renatis aliquis culpa originalis remaneat post baptismum est haeretica. Si vero intelligat remansisse concupiscentia ex peccato originali derivata quae homines ad peccatum impellat, et ex originali commissi delicti dicatur deum specialia gratia et superna auxilia negare est propositio vera, et quae ad verbum partim statuta in tridentina synodo in decreto de peccato originali. Sexta est: alios deputatos ad mortem alios ad vitam, praecisales eodem modo ac ante haeresis proxime recitata explicanda est salvero illius conveniens, solutio apertis nempe prudentibus qui memoratas theses in damnato illo sensu defenderint. Sin quoddam fuisse existimet Praedestinanos quoque haereticos extitisse apparebit, sin minus tale inventum fuerint inimici, atque ignominiae nomen erit, quo semipelagianos Augustinianos onerare per calumnias soliti erant. Ego quidem tempore Prosperi nullos fuisse Praedestinanos arbitror nemo enim [illegible]

'[illegible] et de dono perseverantiae. Praeterea [illegible] memoratos Prosperum et Hilarium mortuo Augustino cui se praedestinanorum furori comprimendo impares intelligerent Romam ad Celestinum

horrida illa dogmata tuere defendebat. Sane nunq Prosp. illa a quopiam defendi insinuavit, sed a Semip. eā illas sententias damnatas, et publicatas asseruit, quo S. Aug.ni et sectatorum de prædesne doctrinā in horrorem oīum detestatione traherent. Hinc S. Fulgentius l. i ad Monimum c. 30 testatur S. Prosperum diluisse "ea quæ SS. Aug.ni dicta non ex veritate, sed ex livore objiciebant," Deinde video Prædestinatorum nomen publicari a Fausto ab Arnobio, a Gennadio quos Semip. fuisse certum est, id ultioni datum puto. Cum Prosp. adversarios modo Pelagij reliquias, modo Ingratos, qd cōtra grām stabant, ignominiæ, cā nuncupabat, ita etiā illi ut pares vices redderent, Prosperum ac Sectatores Prædestinationes dicebant. Ceterum fieri potuit, ut nonnulli rudioris intelligentiæ ea dogmata, vel oia, vel aliqua etiā iuxta veteres a nobis servata propugnarent. Sed hos nec eruditio, nec numerus pares condendæ sectæ faciebat. Hoc ex epistola Lucidi patet, qui illis erroribus se adhæsisse ore proprio fatetur. Profecto insequenti seculo Monimus quidam Afer, capitale dogma qd Prædestinatorum fuisse dicunt, nempe hoēs a deo ad peccata prædestinatos tenebat. Testem huius idoneum habemus Fulgentium l. i. ad eundem Monimum cap. 3. Rursus Prædestinati nihil libero arbitrio reliquum fecisse dicuntur et in hac sententia quosdam fuisse testatur idē Fulgentius l. 2 de verit. prædest. et grat. Ad hæc accedit, Semip. qui Aug.ni sententiam impugnabant, fuisse acerrimi et acuti ingenij. Bona ingenia eos dixit Aug. c. 20 de præd. SS.m Cassianus, Hilarius, Vincentius quales, quantive fuerint ex illorum libris metiri possumus. Quare cum isti subtilia argumta cōtra Aug.anæ sententiæ professores exererent, fieri potuit ut eiusdem minus illi in quæstionibus veritatem succumberent, atq. ad paradoxa et absurda dogmata accedentia cogerentur. Erat Aug.ni sententia peccatum origle causam fuisse reprobationis hoīum. Illi urgebant reprobari plerosq: baptizatos, atq: adeo si eorundem reprobationis causa foret origle peccatum, istud minime illis fuisse in baptismo donatum. Hinc fieri potuit ut nonnulli ca cōtra evaderent dicentes "Qui post acceptam legitime baptismum in Adam mortui, quicunq: deliquerit," ut dicebat Lucidus, vel qd in obiectione Gallorum legitur cap. 2. "Quod ab eis qui non sunt prædestinati ad vitam, non auferat baptismi grā originale peccatum," Quod argumtum plures theologi etiā nunc cōtra S. Aug.ni sententiam intorquent, ut dicemus in Vindicijs Aug.anis c. 4. Idē etiā cōtra Prædestinatos suos Faustus

inculcat

inculcat plurib[us] l. i. c. 13. Cæterum hoes qui damnata illa dogmata tradiderint adeo obscuri nominis fuisse existimo, ut an vere tales quidã fuerint, apud doctissimos dubium esse sit. Hinc in synodo Arausicana post canones 25 hæc legimus: Aliquos vero ad malum divina potestate prædestinatos esse, non solum non credimus, sed etiam si sunt qui tantum malum credere velint, cum omni detestatione illis anathema dicimus // Si autem plures reapse illo in errore fuissent, ac secta non infrequens eam thesim defendisset, haud ita dubie Patres locuti fuissent, sed eos absolute damnassent. Cum vero de illis dubitanter locuti sint, adeo rares ac paucos fuisse crediderim, ut ne extare quidem in orbe iudicarent. Hinc factum est ut cum Hincmari facto anno circiter 850 Prædestinat. hæresim adversariis in faciem veluti illideret, Patres qui eidem resistebant, hanc hæresim aliquando fuisse negarent. Sanctus Prudentius Episcopus Trecensis in lib. contra Johan. Erigenam c. 9. ait = tertiam vero hæresim quam Pelagianis ascribis, quæ ita donum gratiæ prædicet ut libertas arbitrii funditus auferat, nec legimus, nec audivimus // Et S. Rhemigius cum ecclesia sua Lugdunensi in lib. contra eundem c. 9 ait = Secunda hæresis dicit esse solius gratiæ. Quæ sit vel fuerit in ecclesia, quæ ita prædicaverit sola dei gratia hoĩes salvari, ut liberum hois negaret vel destrueret arbitrium, nobis minime compertum est. et postea = Quæ est ista secunda hæresis tam incognita, tam inaudita quæ libero arbitrio denegato, solius gratiæ sit prædicatrix. Nisi quia ut nos videmus disputator iste vel B. Augustinum latenter quasi hæreticum accusat // Hi Patres non modo nullam unquam talem hæresim extitisse tradunt, sed per calumniam tantum inventam esse pronuntiant ad Augustiniana dogmata de gratia et perseverantia. Sed et dici fieri potuit ut cum Scripturæ doctores contra S. Augustinum argumentantes, ea dogmata et eiusdem doctrina ita inferri contenderent, quidam pinguioris minervæ homines ea ipsa devorarent, cum tamen ceteri doctores et responsionibus Prosperi obiecta illa repellerent. Quare Prædestinatianos, si qui fuere, de ultima plebe, et quasi fundandæ sectæ haud pares dixerim, fuisse non dubito. Cum optime sentirent de prædestinatione cum Augustino, adversariorum argumentis ad illa absurda admittenda cogebantur, ut non sponte sed veluti adacti ea servisse credendi sint. Unde Semipelagiani scribentes ea se de illis publicaverunt, quo sententia de prædestinatione gratuita ab scholis penitus eliminaret.

... contra Prædestinatos nomine prædestinatio ...
Hymn. et de dono perseverantiæ, Prætea c. 3. rubit memoratos Prosperum et Hilarium mortuo Augustino cum se prædestinationis favori comprimendo impares intelligerent Romam ad Cœlestinum

162. De epistola Fausti ad Lucidum

Fausti epistola ad Lucidum circumfertur cum subscriptionibus plurium et quidem insignium Galliae Antistitum nempe Auxanij, Fausti, Pauli, Eutropij, Pragmatij, Patientis, Euphronij, Mercurij(?), Claudij, Leucadij, et Juliani. At Canisius unum Faustum in eiusdem subscriptione recitat. Ex qua variatione eadem epistolam uti commentitiam laudatus num proxime antecedent Mageuneus(?) explodit. Sed utrumque exemplar germanum est. Nam initio quidem Faustus epistolam a se tantum subscriptam ad Lucidum misit, cui cum Lucidus se eandem epistolam approbare rescripsisset, quo eiusdem correctio celebrior fieret, curavit, ut in illorum Patrum conventu una cum his ipsis memoratas litteras subscriberet. Hinc factum est ut in quibusdam exemplaribus post XI illos Episcopos Lucidus subscriptus legatur.

Vossius l. 1 hist. Pelag. cap. 46, cui consentit Ludovicus Cellotius lib. 1 Hist. Gottes. chalci cap. 4 aliique, existimavit Fausti epistolam subscriptam esse fuisse in synodo Arelatensi, circa Predestinatos ab eodem Fausto celebrata, in qua XI illi Episcopi sederint. Haec tamen provul a vero sunt. Etenim si in synodo Arelat. libro Fausti ea subscriptio addita fuit, cum Leontius Episcopus Arelat. totius consessus Praeses ac per universam Galliam Apostolicae sedis Vicarius, eadem et subscripsisset. Celebris est Hilari Papae epistola ad Episcopos Provinciae Viennensis, Lugdunensis, Narbonensis primae, et secundae, et Alpium Apenninarum in qua haec iniungit: „Per annos itaque singulos ex Provincijs, quibus potuerit congregari, habeatur Episcopale Concilium, ita ut opportunis locis atque temporibus, secundum dispositionem fratris et coepiscopi nostri Leontij, cui sollicitudinem in congregandis fratribus delegavimus, Metropolitanis per litteras eius admonitis celebretur.” Cum ergo Leontius etiam in illis libris subscriptus non legitur, qui

legis qui tamen Preses primo loco nominandus erat? Respondet Vossius e[tiam] eo, Auranius qui pri
us subscriptus legis, fuisse id tempore metropolitam Arelatensem. Nobis sane, inquit, verisimile fit, post
Ravennium, Auranium, post illum, Constantinum Arelatensi Ecclesiae praefuisse // sed [illegible] fallitur vir eruditus, na[m]
inter Ravennium et Constantinum Leontius Arelate sedit, quod non modo ex laudatis literis Hilari Papae,
verum etiam ex epist. Sidonii Epi[scopi] Lemovicensis ad Constantinum Arelatensem lib. i. epist. 15 aperte intellig[itur.]
Is ille autem Auranius non fuit Epi[scopu]s Arelatensis, qui una cum Fausto ad Hilarium Papam legatus ex
Gallia venit. Idem enim lites habuit cum Ingenuo Ebredunensi de iure in Episcopatum Cemeliensem,
ut ex epist. 4 Hilari liquet. Ex his patet, memoratam illorum XI. Episcoporum subscriptionem non spe-
ctare ad Synodum Arelatensem, quam factam fuisse in quodam privato conventu pro dedicanda Basili-
ca, vel alio nescio quo expediendo simul coactorum congressu. Agit postea hic pauciis de Non-
sius de singulis ys qui litteras Fausti subscripsisse narravimus et corrigit Baronium et Vossi-
um qui eos cum aliis cognominibus et qui seculo insequenti floruerunt confundunt.

de

163. de synodo Lugdunensi, et Arelatensi et libello Lucidi

[illegible] Lucidus cum passim in Gallia uti pravorum dogmatum professorem se traduci intelligeret qui-
famae suae consuleret, palinodiae libellum scripsit, quem ad Epi[scop]os Gallicanos transmisit quorum nomi-
na in epigraphe recitantur. Horum primus legitur Leontius Metropolita Arelatensis, Patien[s]
metropolita Lugdunensis, et Mamertus metropolita Viennensis. Sic autem Lucidus prosequ[itur]
Correctio vestra salus publica est et sententia vestra medicina est, unde et ego summum reme-
dium duco, ut praeteritos errores accusando excusem, et salutifera professione me diluam.
Proinde iuxta praedicandi recentia statuta concilii damno vobiscum ec. // Cellotius sentit
hunc retractationis libellum missum fuisse a Lucido ad Patres Synodi Lugdunensis quae
in eadem causa post Arelatensem habita fuit, teste Fausto in praefat. ad Leontium. Sed res
mihi incerta est et potius ad Arelatensis illius Patres Lucidum credo eas literas direxisse.
Haec in synodus a Leontio contra Praedestinatianos coacta fuit studiis Fausti. Quod pro
sollicitudine pastorali B. Papa Leonti in condemnando Praedestinationis errore, illud summorum
Antistitum congregasti [illegible]. In quo quidem opusculo post Arelatensis illius subscriptionem re-
centes errores deprehensi, adiici aliquam synodum Lugdunensem excepit // Quare cum [illegible]
Faustus laudet synodum summorum Antistitum Arelate a Leontio factam pro praedicanti et
tissimo [illegible] [illegible] contra Praedestinatianos [illegible]
[illegible] et de dono perseverantiae. Praeterea c. 3 subiit memoratos Prosperum et Hilarium
mortuo Aug[usti]no cui se praedesanorum furori comprimendo impares intelligerent Rom[am]
ad Coelestinum

164 de Senne[?] Massilien[sium] Honorat[o] [illegible] Epi[scopo]

extirpandis, ad illius synodi Patres Lucidus scripsit, quorum sententia errores Predestinatorum damnati fuerant. de tempore harum Synodorum non una e sententia. Baronius ad an. 490 et synodos et universa ea in causa a Fausto scripta recenset. Vossius toto cap 10. versat se ac verat ut utriusque Synodi tempora statuat, ac denique re infecta statuit = y inter annum 472 et 494 Synodum utramque factam esse. Sirmondus putat celebratas synodos factas esse circa an 475. Hanc opinionem ceteri probabiliorem asserunt hi Norisius Laudatus Gilbertus Maguntinus utramque hanc synodum Arelat et Lugdun fictitias esse statuit, itemque epistolam Lucidi, caeteraque omnia haec subdola Fausti Reiensis art. te composita quo S Aug.ni doctrinam sub nomine Predestinatorum heresis a synodis Gallicanis damnatam venditaret. Sed his nunquam assentiar. Quis n. de Fausto tantos sibi dolos persuadeat ut coram universis Galliarum Epis tantorum mendaciorum architectum se subire n timuerit? Quo animo Leontio Metropolitae doctissimo imposuisse ausus fuisset, quae de remotissimis Ave. vel scriberet, n vero de iis quae in duabus nobilissimis urbibus nudius tertius gesta fuerant: Opponit Maguntinus neque, preterquam in Fausti libris, Romano illarum synodorum mentionem fieri. At hoc negantis argumenti genus lubricum e. Sumus Leontium Arelatense et Milan decreto superius laudato synodos Gallicanas quotannis recensere, quarum tm nunquam memoria extat ex tot Apologistis Jansenianis utramque synodum habita fuisse iisdem Adsunt tm eas ... et Epos partim simplices partim a simplici Fausto deceptos. Sed sine testibus hanc injuriam doctissimis ac sapientissimis Gallis inurere n ausim. illud verisimile videtur, Faustum mandati limites excessisse, cum n modo quo ... Predestinatorum errores, ut injunctum fuerat, putavit verum etiam ea occasione S Aug.ni de gratuita praedestinatione doctrinam subvertere conatus fuit.

[ ] C. 16 De Sennadio Massiliensi, et Fausto Reiensi Epo

184 de Sennadio Massiliensi, et Honorato Massilie Epo

Cassiani doctrina hoc seculo quinto fere exeunte strenuum nacta e laudatorem Sennadium Presbyterum Massiliensem qui in suo libro de illustribus Scriptoribus Semipelagios laudavit, Aug.m vero eiusque defensorem Prosperum parum pendere et ferre videtur. Nam Cassiani opera illi Fausti ... commendat magnopere cap 61 c.4 et 85. Prosperum vero a Celestino Papa olim commendatum eidem catalogo inserens cap 84 quasi J. ... Prosp. ait hic Aquitanice regionis deinde illi ... et publicum alienis, fame demunitore accusans addit

accusans addit = Legi et librum adversus opuscula sub persona Cassiani, quae gratia dei salutaria probat,
ille infamat noxia // unde ex Semipelagianorum laude, et Prosperi reprehensione, fuisse illum Semipelag
nullus iure suspicari sibit Sed et de Aug.^no verba faciens c 38 hec habet . Catholicus perman
sit tu, et error illius sermone multo, ut dixi, strictus, lucta hostium exaggeratus, nec dum heresis
questionem dedit // Quibus verbis S Aug.ni de predestinatione sententiam citra dubium sugillat Gennadius aliquatenus
g^m sententiam uti erroneam traducit, et hanc lucta hostium exaggeratam dicit quod de nulla eius
sententia adversus Pelagianos propugnata dici potest Sua tunc Gennadius Pelagianum aliquod dogma
tamquam veritati consonum adstruxisset. Florebat au. tunc Massiliae Honoratus Episcopus, qui in Genna
dii catalogo Scriptorum agmen claudit Hunc in eadem sententia cum Genadio fuisse suspicor quod in li
bello de vita S Hilarii Arelat c 3 scribit : Emenso biennio cum ad meritum operis stipendium ex
merito premium, ex cele huius cursu B Pontifex vocaretur Honoratus // ut quid non toties meriti in
eodem versu, et quidem operum inculcat, nisi ut ex meritis predestinationem eius suspendat? Hinc fa
ctum est ut paulo post Cassiano ac Fausto a Gelasio in Romana synodo damnatis utque Honora
tus et Gennadius libellum fidei Romam mittere coacti sint, quo a Semipelagianorum sententia procul
se esse monstrarent de Honorato hec scribit Gennadius : S quoque Papa Gelasius Romanae
urbis Pontifex per scripturam agnoscens eius fidei integritatem, rescripto suo probatam iudicavit //
Gennadius vero quod ob laudes Semipelagianorum male audiebat, suum libellum et ipse Romam ad eun
dem Pontificem deferendum curavit Hinc cap ult. ait et opus de fide mea misi ad B
Gelasium urbis Romae Episcopum, // ita non legendum tradit Vossius l i c 10 Hist. Pelag. scribi
ut communiter ponitur et hoc opus de fide mea // nam pronomen hoc id sit denotare li
brum de scriptoribus illustribus, neque non ille est liber de fide. Porro hunc librum putant illum esse
qui inter opera S Aug.ni tomo 3 circumfertur sub titulo de ecclesiasticis dogmatibus. Genadio
non adscribitur ab Hadriano Papa in epist ad Carolum magnum, ubi Gennadium et sanctum
et Episcopum massiliense dicit Adverto au Gennadium duo illa capita nempe 99 et 100
ubi Honoratum ac suorum librorum mentionem facit, addidisse post factam Romae, a S Gela
sio Cassiani ac Fausti proscriptionem Nam ob laudes Semipelagianorum datas male illum audivisse
diximus Unde quo se male suspicionis onere apud ~~Gela~~ Gelasium exolveret, una cum
suo Epo libellum fidei transmisit cuius mentionem evulgato libro appendicis loco
subtexuit Unde in plerisque MS codicibus neutrius nomen legitur, ut notat Suffridus
in scholiis ac Gennadium De tempore au siquaeras quo Gennadius hunc librum de scr
ipt. illustribus ediderit, Baronius ad annum 490 putat a Gennadio illum esse scriptum anno
495 ? Vossius hic extendit hoc tantum ex contextu libri Genadii scriptum non esse
ante annum 491 neque post annum 494 Laudato au libro de ecclesiasticis dog
matibus

...gm et de dono perseverantiae, Prosp. ea c 3 scribit memoratos Prosperum et Hilarium
mortuo Aug.no cui se predestinationem fervori commiserunt impares intelligerent Rom
ad Celestinum

dogmatib[us] q[ui] inter opera S. Aug[ustini] tom 3 circumferri, et a Genadio scriptu[m] ee putari, ~~diximus~~ diximus, infarta sunt plura capita ex Celestini, ut putant, epistola ad Ep[iscop]os Galliæ, et q[uo]d caput e, magna imo maxima pars Ilij Arausicani, itemq[ue] carthaginensis a cap. 22 inclusive usq[ue] ad 51. Baronius scribit nescire se an ista capita addita fuerint a Gelasio ipsomet Pontifice, vel eiusdem iussu ab aliquo alio. At Gelasius nec p[er] se id præstare, neq[ue] alicui iniungere potuit quippe qui decessit an 496 Addita vero sequuntur 14 capita ex Ilio Arausicano q[uo]d celebratu[m] e sequenti seculo an 529. Illa g[ener]a addita e longe ipso Gelasio posterior; neq[ue] vacat hic divinari a quonam facta fuerit. Communis au[tem] e opinio Gennadium sicut in libro de scriptorib[us] illustrib[us], sic etiam in hoc de ecclesiasticis dogmatib[us] Semipelagianis valde favere, et ex illis sentire S[anct]a cap 21 hec illud scribere opponunt. Manet itaq[ue] ad quærendam salutem arbitrij libertas, i[d] e rationalis voluntas, s[ed] admonente prius deo et invitante ad salutem, ut vel eligat, vel sequatur, vel agat occasione salutis, hoc e, inspiratione dei // Item = initium ergo salutis nostre, deo miserante habemus ut acquiescamus salutiferæ inspirationi, nostræ potestatis e, ut adipiscamur q[uo]d acquiescendo admonitioni cupimus, divini e muneris ut n[on] labamur in adepto salutis munere, sollicitudinis nostre e, et celestis pariter adiutorij e // Ex his cura Lugdunensis ia ab octingentis annis ~~tomo~~ tomo 9 Bibl PP Gennadium Pelag[ia]no dogmati consentientem arguit. Hoc, inquit, absq[ue] laboris sui studio ad deum pervenire n[on] posse, n[on] e catholicum s[ed] Pelagianum inveniturq[ue] in libello cui titulus e dogmatorum ecclesiasticorum, quædam talis definitio, s[ed] omnino ut alia ~~sto~~ nulla in eo libello, Pelagianum errorem e. Sanseverus etiam Semipelagianismi eundem accusat ex quo Annatus l 7. seu Aug[ustinu]m cap 2 § 3 quia ibidem de hoc lapso hec tradit. post q[ua]m vero seductione serpentis p[er] Evam cecidit, naturæ bonum perdidit pariter et vigorem arbitrij, n[on] tamen electionem, ne n[on] esset suum q[uo]d emendaret, nec merito indulgeret q[uo]d n[on] arbitrio diluisset // Quasi infusæ gr[ati]æ possit ho[mo] condere primas electionem vel renitere vel contingere. q[uo]d Semipelagianum dogma ille pronuntiat. Mihi vero horum iudicia n[on] probanti et in primis minime Pelagianum e asserere, ho[min]i ad salutem obtinendam necessarium ee laborem sic labor n[on] ex solis n[atur]æ viribus, s[ed] ex gr[ati]æ præmoventis virtute prodeat Norisius cap 10 l 1 Hist Pelag ait. Utrum horum senserit Gennadius certius statui posset, si eius adversus Pelagium libri extarent // Sed patet in eo cap 21 ipse Norisius recitat hanc quæstionem Gennadium solvisse Ibi n[am] docet ut n[on] labamur in adepto salutis munere sollicitudinis nostræ e, pariter et celestis adiutorij ut labamur potestati nostræ e et innare // Quam sententiam post quinq[ue] versus plenam edidit At laborem nostrum ee necessarium

Salutem

ad Salutem, his tradit Arausicana synodus post canonem 25: Hoc etiam secundum fidem catholicam credimus, quod accepta per baptismum gratia, omnes baptizati, Christo auxiliante et cooperante, quae ad salutem pertinent, possint et debeant, si fideliter laborare voluerint adimplere // Quae est ipsa Zenadii sententia Hecque inde Scripturae vocem ait quod dixit ut acquiescamus salutiferae inspirationi, nostrae potestatis est //. Nam etiam cum eligimus bonum, praeparatur voluntas a Domino Hinc S. Aug. l. de praedes. SS.^m^ c. 6. ait. Multi audiunt verbum veritatis, sed alii credunt, alii contradicunt Volunt ergo isti credere, nolunt autem illi Quis hoc ignoret? quis hoc neget? Sed cum aliis praeparetur aliis non praeparetur voluntas a Domino, discernendum est utique quid veniat de misericordia eius, quid de iudicio //. Cui sententiae Zenadius totus inhaeret Chrini c. 56 pa

De

cis verbis denuo plura a se superius dicta repetit, quibus initium salutis, progressum, et consummationem in Domini gratiae virtutem refundit. Nullum, inquit, credimus ad salutem, nisi Deo invitante, venire nullum invitatum salutem suam nisi Deo auxiliante operari nullum nisi orantem auxilium promereri. nullum Dei voluntate perire, sed permissu pro electione arbitrii loquitur de gratia interna non de illa Pelagii, quae erat Lex et doctrina; neque de illa quae datur orantibus cum de opere pravo disserit, id in solius arbitrii electionem reicit: at cum de opere recto et sancto non iam solam electionem ob oculos ponit, sed Deum auxiliantem et praeparantem voluntatem ut bonum eligat Et sane non aliis potuit scribere Zenadius ad Gelasium quem sciret sanctum, ac Cassianum reprobasse, quod initium salutis humanis viribus tribuerant, minusque quam par erat Domini gratiae detulerant Quare Vossii verbis utar = Sperare aut non improbaturos iudicium hoc nostrum, qui illud animi candore praestare antiquorum monumentis sciunt, quem ad labores suos censendos a posteritate, modo victurum aliquod scripto consignarunt, optant adferri

183 mors sancti Reiensis Circa finem seculi V dies obiisse Sanctus decrepita aetate et fere centenarius arbitratur Nonsius ostenditque; ~~[illegible]~~ usus est autem prospera valetudine, adeo ut Sidonius in quodam ad Sanctum scripsit mirantes quod sanctus non senesceret dixit maxima in aestimatione fuit in universa Gallia, quod ex superius dictis patet De illius libris de gratia et libero arbitrio

... ssm et de dono perseverantiae, Surbea c 3 scribit memoratos Prosperum et Hilarium mortuo Aug^no^ cum se praedestinationis errori comprimendo impares intelligerent Romam ad Coelestinum

arbitrio, abunde iam diximus. Alias opiniones, cui obstinatius adhaerebat, libris tradidit. nul lam creaturam esse incorpoream. unde et unum ob eas sententias adversarium passus est. Claudianus presbyter Viennensis S. Mamerti frater, tribus illum libris confutavit, ut tradit Gennadius c. 83 licet Faustum non nominet Gennadius tamen in cauc. Fausti orationem vides fuisse Nos his verbis librorum de ecclesiasticis dogmatibus conclusit - propter novellos legislatores, qui ideo animas tantum ad imaginem dei creatas dicunt, ut quia deus incorporeus recte creditur, etiam incorporea anima esse credatur libere confitemur imaginem in aeternitate similitudinem in moribus inveniri // Eundem etiam ~~fa~~ Faustum S. Avitus Viennensis in epist. ad Regem Burgundionum solide confutavit. Faustum contra Arianos scripsisse tradit Gennadius cuius verba dabo Nam et de libello seu epistola Fausti qua solum deum incorporeum probat, mentionem ita facit, ut eiusdem opinionem tenere videatur. Legi eius et adversus Arianos, et Macedonianos parvum libellum in quo coessentialem praedicat trinitatem, et alium adversus eos qui dicunt esse in creaturis aliquid incorporeum in quo et divinis testimoniis et Patrum confirmat sententiis, nihil credendum incorporeum praeter deum. cap 85 // Ex illius libelli contra Arianos evulgatione, eundem ab Evarico Rege Ariano tunc in Galliis regnante in exilium actum existimo, nam alia me causa latet probat hic ~~Avitus~~ vere extra suam Provinciam in exilium aliquando detrusum fuisse Faustum, contra Usserium qui putat c. 13. de antiq. Britan. eundem Faustum scripsisse se in exilio degere quod homo Brittanus apud Reios in Gallia Antistes procul a Patria morabatur. Fausto Reienses aras erexerunt, eiusque nomen sanctis Gallicanae Ecclesiae fastis inscriptum fuit. At Molanus e divorum albo Faustum primus omnium expunxit, cui assensus fuerat Caesar Baronius, qui postea Reiensis Ecclesiae testimoniis admonitus antiquum Fausto honorem restituit illius in divorum catalogo memoriam celebrat Bollandus ad diem XVI Januarii. Dinamius Patritius Reiensis, qui commentarium scripsit de miraculis S. Maximi ad Urbicum eiusdem Fausti successorem ipsum Faustum in praefat. ~~Beatissimum~~ Beatissimum Antistitem appellat. Trithemius in lib. de Scriptoribus A. 490 et ex eo Ludovicus Ab Angelis Aug.ni anno 5 5. de vita S. Aug.ni c. 15 scribunt, Faustum primitus quidem Cassiani errores propugnasse, de a S. Fulgentio correctum. Nam ipsemet fuit, inquit Ludovicus, qui postea summopere Augustinianam doctrinam defendit adversus illos qui Praedestinatorum haeresim ad annos Domini 415 exsuscitarunt // Haec quidem unde hauserint nescio. Sane Fulgentius altero post Faustum saeculo vixit contra quem septem etiam libros an. 523. condidit, Fausto olim defuncto. ille vero noster Scriptor Fausti errores numquam se secutum significat: nalin illis

sed aliene

sub alieno [illegible] corio Aug^nus vapulat sed nusq Fausti palinodia apparet ille, vero sententie, quas tueb, ut sepe monuimus, poterant id temporis tuta [illegible] conscientia defendi, quoniam p Arausicanam synodum que, cōa Semip^os celebrata ē, damnatæ fuerunt Hinc colligo capitula illa, que in epistola ad Epos Galliæ sub nomine Cœlestini publicata sunt, haud illi eē adscribenda, alias [illegible] Cassianus Faustus, Hilarius, int Hereticos recensendi eēnt, qd pluribus ostendo in Vindicys Aug^anis cap 6.

De

L. 2. C. 17. Gelasius Fausti et Cassiani libros damnat, Aug^ni doctrinã cōa Pelag^nos defendit

146
Gelasius Fausti Reiensis, et Cassiani libros damnat, item Gelasii opera cōa Pelag^nos

Fausti mortem paulo post [illegible] librorum eiusdē p Romanum Pontificem Gelasium damnatio secuta ē. Sed prius gesta eiusdē Pontificis cōa Semip^os recenseamus Gelasius cum accepisset Pelag^nos nova in Dalmatia moliri, ad Honorium Epum Salonitanum (is n erat Dalmatiæ Metropolita) litteras misit, queis admonuit, ut glisenti malo occurreret, et insuper ijs tacito nomine S Aug^ni cōa Pelag^nos libros comendat Hę litteræ datæ sunt Albino Consule, nempe an 493 Honorius re litteris acceptis doluit, qd vel negligentiæ, vel proditæ catholicæ fidei insimulatus fuisset apud Pontificem Quare rescripsit, fictas illas eē delationes de Pelag^nis Dalmatiæ tentatibus, mali colorum invidie, id dandum qui falsis accusationibus suas in persequendis hereticis diligentia coram Aplica sede infamare conati erant. At Gelasius iterati ad eundē litteris missis significavit, se in hac [illegible] indagandas studiosiorem debere eē, si remissiorem = Non inquē, ait, p quos ad aures nostras eadē pervenissent, dum quomodolibet ista refertis ibus, postq nostras [illegible] conscientias penetraverunt in his erroribus indagandis pastoralis excubias eē si oportuerit negligentes, quatenus se vestigio posset lupis inhiantibus obviam, vel nullis cruentibus pecorum ovium custodia secura persisteret //. Hec ille Sed prope propius Pelag^na pestis Italiam iterum afflaverat Nam Seneca quidam senex delirus ac nullius eruditionis homunculus, in Piceno antiquata dudum Pelagij dogmata renovabat Gelasius rei indignitate comotus, p Romulum diaconum ad illius Provinciæ Epi litteras misit

... Epm et de dono perseverantiæ, Pretea ... subit memoratos Prosperum et Hilarium mortuo Aug^no cui se predicandæ veritatis comprimendo impares intelligerent Rom ad Cœlestinum

libros misit, in quib[us] acriter in eorum (negligentia) (conniventia) invectus e[st]. Sua praeci
pue senex ille ex Pelag[ia]na heresi tradebat. Primum equidem ce ut pueri eorumdem
qui p[ossi]t se peccare possent, Absque peccato omniq[ue] morerentur. Illius eodem sine baptismo decedentes, proinde originali pec
cato ii prorsus damnari. Secundum gratiam ad salutem n[on] e[ss]e nec[essari]a, illamq[ue] 2da merita ho[min]i[s] [illegible] Praeterea
quo pessime lenocinio secta promoveret congregationes [illegible] ut ait Gelasius, ibi voti
tuerat, in quib[us] hoc se [illegible] Dei Virgines psalmos canerent [illegible] quod a Pelagio didicerat [illegible]
feminas quoq[ue] in caeteris cantu una cu[m] viris [illegible] ex Hieronymo l. 1 Dial. con Pelag. Ille
[illegible] [illegible] [illegible]ptus e[st], ut testis Gelasius, presbiterum sibi n[on] acquiescentem audire commu
nione privavit. // Itaq[ue] Gelasius perstricta prius illius regionis Episcopi socordia in heresi
cu[m] atq[ue] assedas sententia pronuntiavit et Senecam quidem perpetua communione fidelium [illegible]
vavit, assedas vero ni resipiscerent et ab eius societate discederent Ecclesiastico removendos
ministerio pronuntiavit et quia ille Senex SS Hieronymi et Aug[usti]ni scripta [illegible] prae=
sumserat, Gelasius de utriusq[ue] honore sollicitus eorum doctrinam ~~[illegible]~~ huic libro maximopere commen
davit ecclesiasticorum lumina magistrorum eos appellans, praeterea sententias (Aug[usti]ni) pe
ne totas in quidem libro excerpsit ut in cunctis Aug[ustini] [illegible] ostenderet. librum etiam contra Pe
lag[ia]na[m] heresim scripsit Gelasius, quem nobis Vaticana [illegible] donavit [illegible] de
Pelag[ia]nis quide[m] scriptis, blasphemiis, sacrilegiis et quod maiores nostros [illegible] humanis legi
bus iusta discussione damnatis, nimis e[st] copiosa materia [illegible] probat [illegible]
posse suis viribus vivere sine peccato. Joannes etiam Salonitanus contra Pelag[ia]nam Heresim apolo
giam scripsit, q[uam] hunc [illegible] Gelasio nuncupavit cuius meminit Photius in Biblioth. cod. 54. An
no autem 494 Baronius synodum Romae a Gelasio celebratam dicit in qua 70 Epi sederunt, ha[illegible]
ctaq[ue] e[st] consultatio de libris a catholicis (legendis) (vitandis) [illegible] (Aug[usti]ni) libri commendati
sunt itemq[ue] Prosperi nostri Aquitani quem SS Patrum agmen claudit [illegible] plurimos libros [illegible]
veterum, aliorumq[ue] incertorum auctorum Patres damnassent hoc inter cetera [illegible] Fausti volumi
na ponemus hoc titulo Opuscula Cassiani presbyteri Salliani [illegible] Opuscula Fausti
Pelagiani ~~[illegible]~~ Salliani apocrypha // [illegible] etiam Pelagium Coelestium, Iulianum Eclanensem, cum
libris ac sequaces fecerunt, hec statuentes sub anathematis indissolubili vinculo in aeter
num confitemur e[ss]e damnata. // Scio recentiores quosdam qui Fausti [illegible] Theo
logias eruere sunt contendere Romana synodus [illegible] Cassiani libros Fausti, ut hereticos [illegible]
mininus illos nobis declarasse ab Ecc[lesi]a ~~catholo~~ catholica habendos sed [illegible] causa
abrogationem illo libro solo putabimus. Hoc primum scitu supra facto [illegible] misit [illegible]
ti imperitum tutum fuit Cassiani ac Fausti quos synodus damnarat opiniones [illegible]
His accedit Gelasius in epistola ad Episcopos in Picenum, Supplicium sententiam de fide [illegible]
liberi natura

vires naturæ prodeunt palam damnasse: Quam autem, inquit, habent pietatem sine gratia, cum sit fides ipsa gratia, eodem Apostolo nos docente etc. At quod veterem opinionem deponere atque antiquam scholam deserere difficile sit, sequenti seculo sexto gravissimis dissensionibus ex sancti libris exortis, universus orbis catholicus in partes divisus est.

§ 2 C. 16 Pro sancto et contra sanctum inter catholicos dissensiones, præsertim circa ... ita proponens unum ex Trinitate passum carne.

157 Johannes Maxentius et Scythæ monachi pro Augustino. Hormisdas contra sanctum insurgunt.

Sexto seculo oriebat et exortis de una gratia contentiones ex sancti Aurelii præsertim libris, latius indies diffundebantur. Nam cum et ordine describamus Justinus imperium gubernandum susceperat anno 518 cum repente monachi Scythæ ingentes turbas Neapoli dederunt. Leontius monachus Vitaliani ducis affinis collegas religiosos quos inter eruditione eminebat Johannes cognomento Maxentius hanc sententiam unum e Trinitate in carne crucifixum esse, ortam et credendam et defendendam contra seditiones (?) ... cabat. Iis autem resistebat Victor diaconus ac plerique alii, in eo asserere quod novam populo ... cudere vellent, veluti Calchedonensis synodi decreta non sufficerent. Atque huic contentioni praeterea accedebat (?) sancti Aurelii ... libri Byzantium delati erant, ubi monachi illos uti hereticos damnabant, plurimi eosdem catholicos asseverantes. Unde etiam lites in immensum excreverunt, ac illi quidem ... per etiam viros in partes distraxerunt. Vitalianus militum magister, qui pro ... monachi imperium quo ad illius decretum de uno ex Trinitate passo in carne, faciebat Justinianum vero eadem in quæstione monachis conversabat, ut et eiusdem libri ad Hormisdam intelligis. At cum Anastasius imperator sacrilegus justum decessor contra sacra sua deo vertisset Justinus ... catholicam deserebat, litteras cum Hormisda Pontifice egit, ut suos Neapolim Legatos mitteret turbatas ab Anastasio religionis res composituros. Hormisdas quinque Legatos Byzantium destinavit, qui anno 519 circa paschalia festa ad regiam urbem appellentes ab Imperatore ac universis cum honorificentissime excepti, orientalibus rebus componendis manus statim admoverunt. Monachi Scythæ, qui ab adversariis tanquam Eutychiani in contemptu se traduci intelligerent, ... Legatis Hormisdæ, gravioribus licet negotiis occupati, exhibuerunt eo ... dicta ... mabant ut a legatis hæc tibi inserta thesis reciperetur unum de Trinitate crucifixum esse in carne explicabant ... quod de una gratia sentirent, hæc professi: His ita se habentibus, Beatissime, nunc quid de gratia Dei, non qua creamur, sed de ea qua recreamur et renovamur, sentiamus breviter exponentes sanctitati vestræ, necessarium credimus facere debere manifestum, eo quod etiam in hac parte inimici gratiæ

... et de dono perseverantiæ, prætera ... scribit memoratos Prosperum et Hilarium mortuo Augustino cum se prædestinationis ... impare intelligerent ... ad Celestinum

inimici gratie dei id est Pelagii et Celestii sectatores nimium nobis infesti esse videntur. Contra vero
sancti sententiam in fine concludunt: Abominantes enim eos, qui contra vocem Apostoli audent dicere, non
nisi esse velle dei vero perficere etc. Legati hisce de rebus nihil se a Pontifice in mandatis habuisse di-
cebant, immo agere iniunctum ne aliis sese causis immiscerent, verum coacti
piissimi Principis, et domini Vitaliani magistri militum iussione, ut ipsi
ad Hormisdam scripserunt, Monachis tandem aures dedere. Legati autem Monachis semper auditis, una
que cum Victore diacono alterius factionis principe, tale demum responsum dedere. Quod non est scriptum
a Papa Leone non suscipimus. Etenim cum in synodo Calchedonensi 330 Patrum, et in epist. Leonis
Pape ad Flavianum diligentissime assertum fuisset quod de Christo sentiendum esset, mag illa statuta que
Sano hoc credenda forent, novas insuper theses de Christo populis inculcare et hunc articulum unum
ex Trinitate crucifixum esse carne, ut appendices synodi adiicere (ita ut Legati supplicabant) timeri
vitari atque insolentie, proximum iudicabant. Satis id temporis inter extremas Nestorianorum et Eutychianorum
errores recta via incedere adeo difficile videbatur ut quisquis novi a quopiam asseri a catholicis audi-
ebatur alterutri heresi illud favere crederetur. Nihil tamen coram Legatis de questione de gratia et libero ar-
bitrio seu de sanctis libris disputatum fuit, ut ex suggestione Dioscori colligitur. Attamen Victorem dia-
conum de gratia et humana libertate cum eisdem Scythis lites habuisse, ut Dioscorus hisce significat
Victor diaconus dicit quidam cum isto antequam nos Constantinopoli ingrederemur, habuerunt contentionem
de uno de Trinitate crucifixo, et de Christo composito, et de aliis capitulis nobis tunc positis. Capitula vero
illa erant tria contra Pelagianam heresim statuta que habentur tom. V Bibl. SS. Patrum edit. Colon. Scythe
monachi hac repulsa in indignatione acti Roma ad Hormisdam Legationem mittere decernunt electi
Achilles, Johannes, Leontius, et Mauritius, quem ultimum perperam Baronius in Maxentium mutat, nam
hic Constantinopoli substitit ut docemur libri primum monachorum Legatos Roma profectos innotuit, statim
Iustinianus magister militum, et comes qui post Iustinum imperavit, ac Legati Pontificis litteras ad Hormis-
dam dederunt quibus eadem de iis que in illa quaestione cum monachis facta erant, certiorem reddebant si-
mulque Pontificem hortabantur, ut monachos procul a conspectu ex urbe pelleret. Litteras Legatorum una
cum illis a Iustiniano principe datis sunt in Kal. Iul. Eutharico V. C. Cos., quas Eulogius magister
... nomine Iustiniani Romam profectus ad impetrandas ab Hormisda reliquias detulit
... libri primum monachi Romam
ingressi sunt sufficienter paulo post Eulogio cum litteris Iustiniani et Legatorum, Hormisda ea
vix solitis verum capere pendere et quidem haud equus innixus illos procul a suo conspectu amovere
et ab ab Orthodoxorum communione superiore, ut Legati et Iustinianus petebant, quis
esset adeo inhumanitatis excipiendi qui supremum orbis Sacri tribunal appellassent. Seu in eaudem
dicto Victore quem monachi accusabant, minime tutum arbitrabatur sententiam ferre in re gra-
vissima, que innocentis tantis utrinque studiis agitabat. Accedebat magna in illa proposi-
tione de

propositione de qua lis erat, equivocationem. Etenim Legati eā sic a Monachis expressam scripserant
unum de Trinitate crucifixum // quam assertionem cum Anastasius imperator impius et fidifragus pro Eutychiana
heresi inculcasset, merito in suspicionem eadem doctores vocabant, quasi una tantum in Christo natura
predicarent. At monachi eo se dicto in invidiam trahi, protestabantur nam eorum hec erat assertio: unum
de Trinitate passum carne // et in libello fidei hec scripserant Dominum Iesum unigenitum filium Patris Dominum
nostrum Christum, qui pro nobis passus est carne, unum de tribus subsistentiis unius divinitatis esse credi-
mus // Quare Hormisda, cum nemini se adversantium prebere vellet, misso ad Iustinianum religio-
so Eulogio cum literis ad Legatos, hec ipsa eidem significabat. Preterea monachos quos venisse Ro-
mam significastis literis vestris, ad propria mox voluimus reverti, et quia sub testificatione pa-
tentie Domine dicebant per invidias in itinere paratos esse, se posse sustinere discrimen, redire Constan-
tinopolim passi non sumus violenta expelli // epist. 66. que data est IV Non. Septembris Eutharico V.C.
Cos. Litere vero ad Legatos intercidervnt, et responsione Dioscori que eidem reperiuit, colliguntur mo-
nachos reversos Monachos Byzantium dimittere, causa ad Iohannem Constantinopolitanum Antistitem dele-
gata. Verba Dioscorus in literis ad Hormisdam datis 10 Octobris istud significat. Hoc autem valde
Legatis displicuit, nolebant enim causam ad Iohannis tribunal devolvi, quem a Vitaliano Scythis aequi-
orem suspicabantur. Hic enim multum in tempore movebat quo Scythe causa superiores evaderent. Imo ipse
Victor ab incepta accusatione destitisse videbatur, Vitaliani precibus placatus, Paulus autem determina-
tur. Hec enim Dioscorus Hormisde scribit. Postea sine nobis magnificus vir Vitalianus magister militum
inter se et Episcopum Constantinopolitanum iudicaverunt predictum Victorem, loquentes cum eo quod definiverint in-
ter se nescimus. Postea nec Victor ad nos venit, nec est causa dicta // Erat tum temporis Constanti-
nopoli Paulinus ecclesie Romane defensor, qui Hormisde Pontificis literas Rome datas VII Id. Iul. ad Iustinia-
num imperatorem detulerat, ac propediem Romam reversurus ferebatur. Huic Vitalianus monachos Rome de-
gentes, eiusque commendans literas etiam ea de re ad Hormisdam deferendas tradit, iisque ad Iustinianum literas
obtinuit per eundem Paulinum in favorem Scytharum ad Hormisdam deferendas. Hec instans et litere
Iustiniani Iteratas etiam idem Iustinianus, iam totus monachorum factioni adherens, ad Pontificem literas
paulo post misit, quibus rogabat Pontificem ut si fieri possibile celeriter causa cognita et satisfactis religiosis monachis //
Iohannem et Leontium ad se cum responso remitteret. Hormisda ubi a Paulino Romam reversus
intellexit non solum Vitalianum sed Iustinianum mutata sententia Scythas patronari, et alia ex
parte Dioscorum Legati epistola suspicionem Iohanne ut diversiti, forte monachis fidei inimi-
cantis, integram causam Scytharum pendere iussit usque ad reditum Legatorum quod cum monachorum
oratoribus innotuisset, diuturnioris in urbe more impatientes clam se Roma subducere tentaverunt
verum id Hormisda prohibuit, de qua re ad Legatos literas dedit III Non. Octobris mittens etiam
exemplaria literarum quas pro monachis Iustinianus ad se transmiserat. Inierat
inito sequente anno suo consulatu Vitalianus, quare Iustinianus quo novi Consulis favore

... ... sum
et de dono perseverantie. Preterea scribit memoratos Prosperum et Hilarium
mortuo Augustino cui se predecessorum favori committendo impare intelligerent Rom...
ad Celestinum

famuntá sibi conciliaret quarto ad Hormisdam pro Monachorum causa scripsit eorum se factione iam li
berius promovens in his sane literis eos apprime catholicos contestatur licet in verbo unius tantum ea[illegible]
rimabat, iterum rogans ut iam tandem Monachos in responso dimitteret quorum doctrina iuxta traditio-
nem Patrum dici valeo, affirmabat Has Iustiniani literas nullius consulis nomine subsignatas datas
nos an. 520, existimat et conjecturis probat hic Norisius Huic [illegible] autem literis respondet Hormisda
epist 67 sibi esse expectandos Legatos qui deo iuvante festinarent adventu, nec ante posse causam in
dicari, Monachosque dimitti, hortabatque praeterea Iustinianum ut cum Imperatore ageret quo victor
aliique qui a Monachis accusabantur Romam mitterentur quo melius causa tractari posset Aliquas hac
etiam Hormisdae literas datas fuisse hoc an 520 probat hic Norisius iustitiam etiam XV Kal Februarii
eadem de causa ad Hormisdam scripsit Vitaliano et Rustico Coss Dioscorus autem qui Hormisdae Legatum
Hormisdae agebat, et Monachos scythas suis ad Pontificem literis acerrime insectatus est, Patria erat
Alexandrinus et unice Hormisdae ob verum agendarum peritiam ac doctrinae copia carus, ita ut in
animo habuerit eundem per Imperatorem Alexandrinae ecclesiae praeficere, ut constat ex epist Hormisdae,
sique ad Dioscorum eam vero sedem cum Dioscorus obtinere non potuerit mortuo [illegible] Felice Romanae Ponti
ficatum per vim invasit, flato contra Bonifacium in schismate Quo tempore autem Monachi Scythae Ponti
ficiis Legatos Romae opprimebant, nobiles suae opinionis causae adstipulatores nacti sunt Erant in
ore fama Episcopi Africani qui a Trasamundo Vandalorum Rege Ariano in Sardiniam exules re
portati fuerant [illegible] ex iis eorum [illegible] eorundem misso Legato cum professione fidei libello in partes pelli
cere. Quatuor initio quidem Romae a Scythis Oratores ex Iustiniani epistola destinatos diximus, duo
alii insuper in priorum subsidium submissi fuerant. Hos inter Petrus diaconus eminebat, qui primo etiam
loco eorum literas subscribebat. aliis etiam Iohannes Lector eidem adiutus legitur in subscriptione libri ad
de incarnatione et gratia in Sardiniam transmissi communi consensu libellum in octo capita digestum
producunt cuius per Iohannem diaconum ad Episcopos Africanos dirigerent petentes ab illis ut [illegible]
post eam diligenti examinatione, quae mittebant, legissent scriptis sententiam suam remitterent
In eo libello usque ad caput quintum inclusive ~~[illegible]~~ [illegible] de Persona Christi suam priorem fidem exponunt, in
capite vero 4to de illa tum adeo controversia haec scribunt. Deus verbum etiam in propria carne
unus est ex Trinitate, non quo caro eius sit de substantia Trinitatis, sed quia caro dei verbi est, qui est unus ex ea
Trinitate // Baronius ad hunc annum Scythos Monachos perstringit primo quia in praefat huius
libelli dixerunt ut morem esse Haereticorum, se totius Orientalis ecclesiae [illegible] legatione agere in
in hac causa, secundo quia in capite 4to ne quovis modo deprehendi possent, quod ipsi at
erant haeretici illud quidem [illegible] excogitarunt, ut non ea proferrent quae Hormisdae Legatis nec
dedissent, seu Romae Hormisdae Papae fidei confessione edidissent, quam dicendo [illegible] videbant, unum ex
na persona de Trinitate, sed simpliciter unum de Trinitate esse passum in carne, de verbi nomen apposuere,,
At haec autem respondet Norisius et probe ad primum usque se Monachos scythas ~~[illegible]~~ totius
Orientalis

orientalis Ecclae venditasse, ḋ dixisse tantu universas Orientaliu Eccla una secu in hac causa conspirare, et hoc quum de Epis Orientis scripsit Justinianus ad Hormisdam in epist. quae e post 72. eiusde Pontificis, q accepit Hormisda XV Kal. Sbris Rustico Cos. hoc an. 520. Ad idaz au Baronij circa Monachos Scythas obiectione Norisius respondet, ubi frequentius in parvo illo libello fidei ab eisdem Monachis Legatis Cpoli oblato venerari q Verbum ee illu unum qui passus e carne, i de his cap. 20. inquenti. Itaq. defensa thesi de uno ex Stis passo in carne, a cap. 6 usq. ad fine libri de gra et libero arbitrio quo sentiant exponunt hoc prefati = Post haec sequens e etiam qualis de Xti gra sentiamus. qua etiam hac parte auctor contra nos valde e necessa // inde de peccato origli eiusq. penis de humani generis gratia reparatrice iuxta S. Augni doctnae copiose disserunt in fine cap. 0 fide precipue dari a Deo tradunt, ac sine meritis predestinem et ex Celestini Pape, ut putabant, capitula dicta confirmant. Exrant tn duo cap. 8 hoc textu = oia studia et oia opera ac merita Sanctorum ad Dei gloria cesse referunt Innocentio Pape in epist. ad Synodu Milevitanam na legi in appendice librarii Celestini c 8. ~~cap~~ Ceteru sic concludunt Hec sanctissimi ex quo si ignorantes suggerere necessu ~~contra~~ estimavimus, ḋ ad confutandam eorum amentiam qui ea ut nova dogmata et priorum Ecclesiae inaudita refugiunt, huic parvitati nostre, libello inserere utile consideravimus. Quorum oium SSm Patru imbuti doctrinis, anathematizamus Pelagium et Celestium, simulq. etiam Julianu Eclanensem, et qui illis similia sapiunt precipue libros Fausti Galliaru Epi qui de monasterio Lerinensi profectus e, quos circa penis sententia scriptos ee S Fulgentium e ex // Ingens erat tn apud Sardiniam Presulum Afroru numerus inter quos erat etiam Fulgentius Ruspensis Epus, qui ~~Johane~~ dicano illud referre accepto ab Johanne Diacono Scytharum Monachoru libello, non modo illoru fidei ex integro comendarunt, verum etiam aliud et ipsi volumen pari titulo de incarne et gra reposuerunt, in quo ea oes Scytharum sententias confirmarunt aliisq. insuper solidioribus easdem argumentis munierunt. Sti au fuerunt XV Epi quoru nomina initio libri recensentur unius tn Fulgentij Ruspensis stylo volumen illud elucubratum fuisse colligitur ex cap. 20. de vita Fulgentij. Dum au hec in Sardinia scribunt, Legati Scytharum Rome, ingentes turbas dabant universa illa de uno ex Stis passo, sententiam cudicantes. Ut cum Diaconoru que non infirmissimi cessisse Stt fuerant propediem Rome, ossuturos intelligerent ne presentes cum Hormisda carissimi hoi auctoritatem compromerent, diuturniore se Rome moram facere cogitabant se dictitantes ex urbe egressi sunt cum ingenti fere anim illis teste Hormisda in epist. ... Possessore, et ut Marcellus in respons ad eadem scribit, quatuordecim menses morati fuissent. Ide tradit Hormisdas cerni, ne presentim diaconoru vincerent eiusdem pudore ac fame.

...SSm et de dono perseverantie, Prebea c 3 scribit memoratos Prosper et Hilarius mortuo Augno cul se predestinationi pervsi comprimendo impares intelligerent Romam ad Celestinum

de

i.e. ... Fau... nis.

judeon, ac fame resultarum, missis Defensoribus in Sythas monachos ex urbe expulisse se. Hormisdae fides habenda est. Etenim verisimile est Monachos palam cognoscentes Hormisdam in ipsorum sententiam nolle accedere, existimasse eundem coram adversariis honore longe dimovere futurum. Quae quidem exitus postea docuit. Non n. Justini litterae, n. Justiniani epistola hoc ipso anno Roma egressis Monachis, xv kal. Octobris accepta, ut denique Legati Imperatoris anno incipiente Romam missi, Hormisdae animum in eam Sytharum sententiam flectere potuerunt. Antequam tamen Monachi Roma excederent, libellos atque exe plana quibus eorum se ... et caena qua sententia continebatur, ad Principum statuas appenderunt, ut eo pretextu aliquid receptum manifestum esset eosdem ad Principum statuas exclamasse scribit Hormisda ad Possessorem, ut populum Romanum ad comiserationem traherent. quorum tamen clamores surda aure Romanos pertransiisse, eodem auctore accepimus.

188 Fausti Reiensis lib. Monachis vix Roma digressis Hormisda Possessoris epistola Constantinopoli data Justino diacono delatore accepit, qua rogabat, ut quid de Fausti Reiensis libris sentiendum foret rescriberet. Erat hic erat ex Africanis Episcopis a Trasamundo in ~~exilii~~ exilium missis qui Constantinopoli sedem locaverat, ipsi Pontifici optime cognitus cuius etiam epistola est ad eundem Possessorem Episcopum data in Non. April. Agapito Cos. an. 517, in qua eundem libellum fidei ad se transmissum commendat et hortatur, ut constantiae exilii calamitatis ferat. At cum Constantinopoli Fausti libros a plurimis defenderent, ut catholicos Maxentius cum Monachis collegis contra eos ut haereticos damnabat. Quod vero Africani in Regno in quibus de gratia et libero arbitrio maxime versati vulgabant, plurimi saepe ac saepius Possessorem de Fausti libris consulebant. Hic quod circulis et privatis auctoritas esset, neque tamen parti advocationem praestare volens, neque eos libros haereticos dicere, neque tamquam catholicos et ab omnibus defendendos adstruere ausus est. Quod tandem ~~a~~ Justiniano etiam et Valentiniani desiderio motus ac Romanum Pontificem Hormisdam literas dedit quibus eius iudicium postulabat de libris Fausti, hujus instanti nobis est ipsa Possessoris epistola. Licet vero Justinianus crebras adeo literas ad Hormisdam dederit, nihil tamen unquam de Fausti libris ipse scripsit, qui ut diximus Possessorem ut id faceret una cum Vitaliano rogavit

orientalis Eccle, venditasse, ꝺ dixisse tantū universas Orientalium Eccles una secū in
causa ꝯspirare, et hoc ipsum de Epis Orientis scripsit Justinianus ad Hormisdam in Ep
que ē post 72. eiusdē Pontificis, q̄ accepit Hormisda XV. Kal. Octobris Rustico Cos
hoc an° 520. Ad ꝯdam aū Baronij circa Monachos Scythas objectionē Dionisius responderet
frequentius in parvo illo libello fidei ab eisdē Monachis Legatis Ꝺtanti oblato se
ꝗ Verbū eē illū unū qui passus ē carne ꝯ de his cap. 20 inquenti. Itaq. defen
thesi de uno ex Trin passo in carne, a cap 6 usq. ad finē libri de grā et libero arbitrio qd
ant exponunt hec prefati - Post hec sequens ē etiā qualiter de xti grā sentiamus... quia et
hac parte auctas vestra nobs valde ē nessa // Inde de peccato origli eiusq penis de hum
generis gratia reparatrice iuxta S Aug.ni doctrinā copiose disserunt in fine cap 6 fidē pre
dari a Deo tradunt, ac sine meritis prędestinationem et ex Celestini Pape, ut putabant capitu
dicta ꝯfirmant Errant hi dum cap. 8 hoc testiū = oīa studia et oīa opera ac merita sanc
vir ad Dei gloria[m] ce[dere] tribuunt Innocentio Papę in epist. ad Synodū Milevitanam na
in appendice librarum Celestini c. 8. Celestinū sic concludunt - Hec Sanctissime,
si ignorantibus suggerere necessū estimavimus, ꝯ ad ꝯfutandū eorū amentiā qui ea
nova dogmata et nescitus Ecclesiis inaudita refugiunt, huic parvitati nostre, libello inser
utile ꝯsideravimus Quorū oīū SSm Patrū imbuti doctris, anathematizamus Pelagiū et C
lestiū, simulq etiā Julianu Eclanensē, et qui illis similia sapiunt precipue libros Fau
sti Gallicanū Epi qui de monasterio Lerinensi profectus ē, quos circa pdestis sententia
scriptos ee Ꝺ dubium ē ee // Ingens erat tū apud Sardiniā Presulū Afrorū numerus
inter quos erat etiā Fulgentius Ruspensis Eps, qui Johane Diacono illud deferre accepto a
Johanē Diacono Scytharū Monachorū libello, non modo illorū fidē ex integro comenda
runt, verum etiā alijs et ipsi volumen pari titulo de incarne et grā reposuerunt, in
quo ea oēs Scytharū sententias ꝯprobarunt aliisq etiamq solidioribus eadē argumentis mun
rerunt Hi aū fuerunt XV Epi quorū nomina initio libri recensentur unius hi Fulgen
tij Ruspensis stylo volumen illud elucubratū fuisse colligitur ex cap 20. de certa Fulge
tij Dum aū hec in Sardinia scribantur, Legati Scytharum Rome ingentes turba dabant
universis illā de uno ex Trin passo, sententiā vendicantes Illi autē Diaconum quos iste
infensissimos sibi esse fuerant propediē Rome, asputuros intelligerent ne presenti ag
Hormisde, cari[ssim]i hoīs auctate opprimerent, diuturniorē se Rome, morā facere et pos
se dicturi, ex urbe egressi sunt cū ingēs fere anni illic tunc Hormisda in epist. ad
Possessore, ac ut Maxentius in respons ad eadē scribit, quatuordecim menses morati fuis
sent sicut tradit Hormisdā verius, ne presentiam Diaconum vincerent, eiusdē pudore
ac fame.

De

De Fau[sti] libris. [18..]

SSm et de dono pseverantie. Svebea c. 3. scribit memoratos Prosp[er]um et Hilarium
mortuo Aug.no cum se predestinanorum pravi comprimendo impares intelligerent Rom[am]
ad Celestinum

judon, ac fame, resultaru, missi, desfervoris in Scythas monachos ex urbe expulisse, sed Hormisde fides habenda e. Certu verisimile e, monachos pala cognoscentes Hormisda cu ipsorum sententia nolle accedere, existimasse eadem coram adversariis, honoro longe maiorem futurum. Que quide exitus postea docuit. Non n. Iustino, iure, at Iustiniani epistola hoc ipso anno Roma egressis monachis, XV kal. Octob. accepta, ideoque legati Imperatoris anno insequenti Romam missi, Hormisde animum in eam Scytharum sententiam flectere potuerunt. Anteque tu monachi Roma evaderent, libellos atque eos plana quibus eorum se ptr et cuncta qua sententia tenebant, ad Principum statuas appenderunt, ut eo pretextu aliquod receptaculum mantellum eet. Eosdem ad Principum statuas exclamasse scribit Hormisda ac Possessore, ut populum Romanum ad comiserationem traherent. quorum tu clamores surda aure Romanos transivisse eodem auctore accepimus.

1 1668 De Sanctis Reverendis libris

Monachis vix Roma ditagsis Hormisda Possessoris epistolam ... data, Iustino diacono delatore accepit, qua rogabat, ut quid de sancti Reverendis libris sentiendum foret, perscriberet. Iterum hic erat ex Africanis Epis a Trasamundo in exilium missis, qui ... sedem locaverat ipsi Pontifici optime cognitus. Cuius etiam epistola, is ad eundem Possessorem ... data in Non Aprilis Agapito Cos an. 517, in qua eiusdem libellum fidei ad se transmissum comendat et hortatur, ut constantia exilij calamitates ferat. At cum ... Sancti libri a plurimis defenderentur, ut catholici maxentius cum monachis collegis contra eos ut hereticos damnabat. Quod vero Africani in Epos in gestis de gratia et libero arbitrio maxime versati vulgabant, plurimum saepe ac saepius Possessore de Sancti libris iudebant. Hic igitur erat et privatis auctoris eet, nequaquam partis advocationem prestare volens, neque eos libros hereticos dicere, neque tamquam catholicos et ab oibus defendendos adstruere ausus e. Quod tandem a Iustiniano etiam et Valentiniano desiderio motus ac Romanus Hormisdae litteras dedit quibus eius iudicium postulabat de libris Sancti, sicut istarum nobis et ipsa Possessoris epistola. Licet vero Iustinianus crebras acceo litteras ad Hormisdam dederit, nihil tu unquam de Sancti libris ipse perrogavit, quod ut diximus Possessore ut in facerent una cum Vitaliano rogaverit.

§. 2. C. iij Hormisdas Papa Fausti libros reicit, ac de alijs

189 Vitalianus occidit Hoc anno mense julio, quo Hormisdas epistolam Possessori accepit, Vitalianus Consul Ptanphi de=
cem, et septem acceptis vulneribus occubuit, et quidem iubente Iustino Imperatore, quem ad necem
Vitaliano inferendam induxerat eius nepos Iustinianus, qui verebatur ne sibi Valentinianus impedi
mento foret ad imperium post Iustini mortem occupandum. ~~Quippe erat Anastasius~~ Certe Vita=
lianus ob Anastasium Imperatorem vi repressum, ac Severum aliosque Hereticos in exilium ipsius
opera depulsos, in ore Orthodoxorum ore versabatur. Hinc in synodo Tyria lecto libro quo si=
gnificabatur Severum Ptanphi in synodo anathemate percussum, populus exclamavit = Vitaliani Patricij multi
sint anni Vitaliani Orthodoxi multi sint anni // ex Epiphanio Episcopo Tyro in epist. ad Iohannem Patriarcham
et Synodum C.P. Ita Vitaliani nomen datis Augustis Principibus acclamationibus increverat. Praeterea in syno
do habita Apameae in secunda Syria acclamatum est = Vitaliani Patrici multi sint anni Vitalianus
dignus imperatore // ita libere Apamea datis et velitata in synodo C.P. sub Mena Patriarcha act. 1
Vitaliani, Iustiniani vero nomen nec semel auditum est, quae etiam animum hoc pupugere, unde Vitalia
no necem intulit. Procopius in arcana historia haec scribit de Iustiniano = Illico vocatum mittit Vitalia
num Tyrannum, fide publica impunitatis promissa, et una susceptis Xanorum mysterijs. Paulo dein 190. de libris pro gra
de post dato suspicioni atque offensioni loco, eum ac nexos in aula impune trucidavit, nihil veri
tus fallere fidem tam formidandam // Neque Iustinianus hausto una cum Vitaliano supra sacra
menta dominico sanguine (vetus hoc ritus xoptiria vero nuncupabatur) mutuae fraternitatis mere
verat, unde scribens ad Hormisdam Papam ita ipsius dicebat - Frater noster gloriosissimus Vitalianus // Re
gnandi causa Iustinianus tam formidandam fidem ~~[illegible]~~ infregit. Dicit tamen post Iustinum imperium indeptus
Iohannes Vitaliani ex fratre nepotem summopere dilexit, de quo Iohanne plura Procopius in libris
de bello Gothico. Baronius initio anni 520 haec scribit = Vitalianus licet perinde patrocinio
~~[illegible]~~ Eutychiani Monachus praestito adversus Apostolicae sedis Legatos //. Sed Norisius hunc Vitalianum
defendit, et postea cap. 10 ipsos monachos de eutychianae heresis suspicione purgat, immo ~~[illegible]~~ unus
etiam Vitalianus fuit qui Anastasio Imperatore Eutychiano rem catholicam vexante, arma pro fidei
incolumitate induit atque a Principe dolo reiecti et sufragiis depulsi, eum exercitu aggressus
prius arma deposuit quam Anastasius et Episcoporum redituum, et sacra synodum cum S. Pontifi 191 de Marc
~~[illegible]~~ interesset permitteret. Hormisdam amaro in Monachos animo Possessoris epistola in
venerat ob nuptialem eorum dissensionem iure indignatum. Quare 10. Augusti Possessori re
sponderet

gym et de dono perseverantiae. Praeterea c. 3 scribit memoratos Prosperum et Hilarium
mortuo Aug.no cum se praedestinationis primi comprimendo impares intelligerent Ri
ad Caelestinum

respondens, in prima parte epistolae plurimis in Monachos invectus est: deinde de Fausti libris consulenti respondens ait = Non improvide veneranda Patrum sapientia fideli posteritati quae essent catholica dogmata definivit ec. . . nec vitio dari potest nosse quod fugias. atque adeo non legentes incongrua in culpam veniunt, quam sequentes // Quibus insinuat a Gelasio facta librorum catholicorum approbatione non culpandum qui Fausti libros legat, sed qui eiusdem opiniones sequatur. At de Fausto hanc sententiam tulit quae plane verbis recepta: Hi vero quos dilectio vestra de Fausti cuiusdam Galli antistitis dictis consuluisse litteris indicasti, id sibi responsum habeant, neque illum neque quosque quos in auctoritate Patrum non recipit examen catholicae fidei, aut ecclesiasticae disciplinae, ambiguitatem posse gignere, aut religiosis praeiudicium comparare. // Cum vero passim diceret, Fausti contra S. Augustinum scripsisse, haec Hormisdas addidit – de arbitrio tamen libero, et gratia dei, quid R. hoc est catholica sequatur, et servet ecclesia licet in variis libris B. Augustini, et maxime ad Hilarium et Prosperum abunde possit cognosci, tamen et in scriniis ecclesiasticis expressa capitula continentur, quae si ibi desunt et necessaria creditis, destinabimus //

190. de libris Fulgentii pro gratia dei

Petrus diaconus cum in Palestina iter facere instituisset ac fama esset per eam provinciam plures haereses passim serpere quod ex cap. 3. colligitur, Fulgentius cognitus privatis litteris Fulgentium rogavit ut brevem fidei regulam ad se transmitteret. Fulgentius petiti sententia ac consultatione commendata egregium ac mirabilem eidem librum reposuit, in quo a cap. 25 et sequentibus late Pelagianorum ac Scytharum errores insectatur. Hunc librum Ferrandus diaconus in epist. ad Fulgentium quaest. 5. de regula verae fidei // nuncupat. Isidorus etiam lib. de script. Eccles. cap. 14 regula verae fidei, dicit, quo ipso nomine idem Fulgentius c. 44. suum illud volumen appellavit, ut hunc titulum appareat eiusdem libri, qui per plura secula S. Augustino adscriptus = de fide ad Petrum // dicebatur. In fine vero libri se in exilio scribere, et obtinere significat.

191. de Maxentio

Scythica an sit Hormisdae epistola ad Possessorem in varia exemplaria transcripta, non modo Constantinopoli verum etiam latinis per Europam legebatur. in qua cum monachi Scythae cognoverint nec Fausti libros ut haereticos palam reprobaverit, Iohannes Maxentius, qui adhuc Constantinopoli morabatur eidem contra scripto ire ausus est, responsionem prolixam satis promens, qua Scythis obiecta refelleret

Quoniam

Cuo tu liberiorum epistole auctorem toto impetu debacharet, negavit, illam fuisse ab Hormisda scriptam, unde os prorsus modestia deposita, veluti in hereticum, furibundus insiliens mille conviciorum plaustra evomuit. Imo eo usque furoris progressus est, ut in hec impudentissima verba erumperet. Verum sive ab hoc (nempe Hormisda) sive a quolibet alio hec sit scripta epistola, nec dubium auctorem esse hereticum qui ... contentiones verborum, et subversionem audientium indicat Christus filius dei unus patris et Spiritus // deinde sententiam Hormisde de Fausti libris uti mitiorem reprehendit, qui noluisset Fausti libros tanquam hereticos condemnare, scribens uti in ad rem datum responsum = Sed ... ait, libris, non utrum legendi sint, ... sint catholici veritatis questio, iste ... ipsis quid sentiendum sit, ... eos, ... in auctoritatem habendos, tamen legendos esse decrevit // ... Hormisda hec in illis libris sunt = Proficiemus in adversantis progressus bonis sed inordinatus erroris alienis // insimulare Pontificem Maxentius non veretur, quasi Pelagio ... vet, quia propria bona dixerit, non advertens petulantissimus homo, quod propria bona Hormisda, non dei donis, sed erroris alienis opponit, licet illa ita nostra sint ut etiam dona esse credantur de qua re ... S. Augustinus explicans illa orationis dominice = panem nostrum quotidianum da nobis // Ut autem Maxentius erroris ... damnare nolentis ... hereticos libros Fausti S. Augustini assertiones Fausti dictis opponit. Et sane quia ex sancti Augustini sententijs in eo libello Maxentius Faustum ... hoc unicum encomium a posteris habuit, ita de eodem scribente Bellarmino in libro de script. eccles. = Johannes Maxentius ... Faustum et Pelagianos egregie repellit ex libris S. Augustini // Ceterum epistolam illam Hormisde, ac malitiose ... a Maxentio negari, Baronius ex styli ... probat ... ex epistola synodica Patrum Africanorum in Sardinia exulum ad eundem Maxentium, hoc ... ubi inquiunt ... Quorum mentionem B. memorie, Hormisdas, sedis Apostolice gloriosus Antistes, in epistola quam ... se sancto fratri, consacerdotique nostro Possessori ... esse // Ubi elogium S. Augustini libris ad Hilarium et Prosperum ... recitant At hec epistola tempore Baronij ... typis data erat. Maxentium vero scripsisse illam responsionem ad epistolam Hormisde, ... patet, quia ait in hac regia urbe // ... fuisse illum ... et toto discursu colligitur, in qua toties de Romano monachorum commoratione ... fuit, nec ... se illis adnumerat. Potest hic quem ... fuerit Maxentius ... Scytharum Monachorum ... Possevinus in apparatu sacro ... viatores cent 6 cap 10., putat fuisse abbatem Pictaviensis congregationis ... Gallicane, qui teste Arnoldo Wion in ligno vite lib. 2. c. 70. etiam oppido S Maixent vulgo nomen dedit At hec ... sunt Ille n. Maxentius Abbas Pictaviensis ...

... et de dono perseverantie, Postea c 3 scribit memoratos Prosperum et Hilarium mortuo Augustino cum se presbyterorum furori comprimendo impares intelligerent Romam ad Celestinum

Pictaviensis, adhuc reclusus erat in monasterio, cum Clodoveus an. 506, / 507. contra Alari-
cum pugnavit ex Turon. l. 2 de Gest. Franc. c. 37., ubi celebre etiam sacellum S. Ma-
xentii nominat. Verum an verisimile sit, abbatem, eo etiam tempore miraculis clarum,
Byzantium profectum, ac tantis litigiis non modo socium, sed ducem se praebuisse. Vossius cum Sim-
lero Maxentium Scytharum Patronum ne monachum quidem fuisse putat l. 1. c. 23. Ego
quidem Scytharum Syncellitam non fuisse, certum existimo: ab illis non uti extraneus loquitur
in respons. ad epist. Hormisdae. At monachum illum fuisse negare non possumus, nam teste
Dioscoro in literis ad Hormisdam ille se abbatem venditabat. Usserius l. de antiquit.
Britan. c. 14. diligentius ceteris videtur de Maxentio plura indagasse, sed et ipse lapsus est.
In primis cum Ado Viennensis in Chronico ad an. 492 dicat contra Faustum scripsisse Johannem
virum eruditum Antiochenum presbyterum, tradit Maxentium fuisse presbyterum Antiochenum,
idque clare se probare existimat ex verbis Maxentii in libello fidei dato Legatis, in
quo Flavianum* huius urbis Episcopum dicit, eiusque scriptum ad Theodosium commemo-
rat. At Flavianus fuit Episcopus Antiochenus qui ad Theodosium pro civibus Antiochenis
celebri legatione functus fuit. Sicque deducit libellum fidei a Maxentio et sociis fuis-
se Antiochia ad Legatos Hormisdae qui Constantinopoli an. 519 aderant transmissum. Sed fallitur
hic scriptor, Flavianum et Theodosium utrumque iuniorem, cum seniori Theodosio, alte-
ros Flaviano spunderis. Intelligit eo loci Maxentius S. Flavianum Episcopum Constan-
tinop., quod facile potuerat Usserius intelligere,* ex his quae postea idem Maxentius sub-
dit. Sed his facile manifestius sit Proclus huius urbis Episcopus quem etiam veneran-
da recepit synodum Chalcedonensis ad Armenios, cum contra Theodori Mopsuhestiae ec-
Hic Proclus electus est Episcopus Constantinopolitanus Coss. Aspare et Ariobindo an. 474. men-
se Aprili ex Socrate lib. 7 c. 40. Quare S. Flavianum Procli successorem ac marty-
rem laudat Maxentius in libello supplici, quem parum liquet Constantinopoli exaratum, cum
appellat Proclum et Flavianum huius urbis Episcopos et quidem monachi Scy-
thae, e Pontica dioecesi Metropolitani Tomitani venerant, non autem ex urbe Antioche-
na ut ex dicendis constabit. Video Adonem etiam in errorem lapsum, secumque Usserium
etiam traxisse. Ille non tradit Johannem presbyterum Antiochenum contra Faustum scripsis-
se. Hunc Joannem Antiochenum Usserius eundem cum Maxentio facit, qui illam Antio-
chenae fidei professionem scripsisse putavit. Vossius vero eundem Johannem illum statuit qui
de quo Gennadius c. 93. de Scriptor. illustr. At Johannes Antiochenus presbyter
antiquior est Johanne Maxentio. De illo non haec habet Marcellinus in Chronico

sub Zulatu

sub imperatore Longini an 485 – Johannes Antiochenus parochus ex grammatico presbyter, scripsit adversus eos, qui in una tantum substantia adorandum asserunt Xtum, nec acquiescunt duas in Xto confitendas naturas // Gennadius addit c. 93 simul et impugnat aliquas Cyrilli Alexandrini Epi sententias, dicens incaute ab illo adversus Nestorem prolatas ex ... vivere adhuc dicit // Quare Johannes Antiochenus cum scribebat Gennadius ante an 494 ... longaevus erat et Cyrillo obloquebatur At Maxentius floruit an 520, neque hic contra Cyrillum scripsit, qui eidem imperium adhaesit et cum monachis anathematizavit = cuncta scripta duodecim capitulis adversantia B. Cyrilli // cap. 5 de incarne et gra ad Epos in Sardinia exules. Neque illum Antiochenum quinque contra Faustum scripsisse tradit Gennadius. Qua ratione n ... Fausti libri Antiochiam volitassent? Ad vero quadringentis annis postquam ... erit, ut haud tanti eius testium faciendum sit cum constet eadem ex Johannis Maxentij responsione se ... Epistolas Hormisdae, ad verbum suum de Fausti libri iudicium exscripsisse. Haec quidem de Johanne Maxentio scripta ab alijs refutavimus, nec tamen quicquam interim certi de eodem ipsi statuere ... Scripsit ille contra Acephalos et libros duos contra Nestorianos ad Theophilum, quem suspicor esse illum Epum Heracleensem, qui primus synodum Constanti an. 520. coactam subscripsit, tunc temporis Maxentio ea in urbe commorante. Horum libros ex ijs quae habet tum in praefat ... a cap 19 usque ad fine de illa propositione = unus ex Trinitate passus // videntur scripti ... te Constanti illa quaestione Bellarminus scribit Maxentium in respons ad Epist Hormisdae videri declinare ad Eutychianos Nestorianos refellens At neque Nestorianos ibi refellit ... catholicos imo Hormisdam, quibus Nestorianismum ... ea et ... calumniam opponit neque ad Eutychianos deflectit qui totas duas in Xto naturas ... praedicat

§ 2. (20 Maxentius et Monachi Scythae de Eutychiana heresi purgantur

197 Maxentius et monachi scythae de Eutychiana heresi purgantur

Baronius ad an 519 et 520 Maxentium ac Scythas religiosos multis convicijs excipit, vocat eos pseudomonachos, versipelles, impios, non catholicos sub sanctitatis monastici habitus latentes, ... eos, et hereticos Eutychianos // De Maxentio autem scribit irrepere tentasse vafer ... vano quodam praetextu declarandae sententiae Concilij Calchedonensis quaedam adjiciendo, ut ex hoc ... ipsi funditus everterent, et damnatam heresim restituere // et de ... Vitaliani ... qui Scythae monachis impense favit ... inquit, de patrocinio Eutychianis monachis ... // Ego quidem de singulis notis quas Scythis inurit Baronius nolo cum eo contentionem ... ducere.

... it De dono perseverantiae, Porro ea c 3 scribit memoratos Prosperum et Hilarium mortuo Augustino cum se praedestinationis ... imparem intelligerent ... ad Celestinum

ducere, d hoc unum falso illi et Maxentio ac Vitaliano crimen affictu ostendi quod nempe Eutychiani fuerint Eutychetem duas in Xto naturas negasse certum e propterea fuit a Calchedonensi synodo et Leone Papa damnatus, eudemq. impium Eutychetis errorem fuisse, scripsit quoq Hormisda epist 30 ad Caesarium Arelatense Atqui Maxentius et eius socij monachi scythae, tum in libello fidei quem Hormisdae Legatis Constpli obtulerunt, tum in lib de incarne et grã ad Epos Africanos cap 2 diserti verbis profitentur Jesum Xtum in duabus naturis unitis et inconfusis, idẽ divinitatis et humanitatis in una psona sive subsistentia // Et preterea Maxentius cõa Acephalos Eutychianos qui synodu Calchedonense damnabant, scripsit, eiusq. opus legitur tom. 6 bibl PP p. i cuius illa ẽ relusio = contestor duas, idẽ divinitatis, et humanitatis, in filio dei post adunationem eẽ naturas, et quib et in quib subsistit una et singularis Xti psona // ergo ec. Baronius respondet – ut psuaserent catholicis, se ee catholicos pro rone temporis et psonarum fidei formulas diversas // habuisse, et ante, ait, eodẽ in professione fidei ad Africanos missa nomen verbi posuisse, qd in illa Legatis Constpli data ob fecerunt ne quovis modo deprehendi possent qd eent heretici // Sed in utraq. professione fidei duplicem naturas in Xto affirmant, ut legenti eas patet verbu etm nominarunt in libello Legatis tradito, ubi hec habent = deus verbum Unigenitus filius Patris D.N. J Xtus, qui pro nob passus ẽ carne, unus de trib subsistentijs unius divinitatis eẽ credimus // Quae cũ vera sint, et iuxta Orthodoxã fide dicta, inferebant posse etm citra reprehensionẽ absolute dici – unus de Stã passus ẽ carne // et Maxentius his plane verbis scripsit libros cõa Nestorianos – Nec ego te ungfati aut aliqu q hereticu iudicabo qui dicis verum D.N. J Xtum, qui pro nostra salute passus ẽ carne, unus ẽẽ ex sancta et individua Str ri approbas //. Prosequitur hic Nonius Maxentij et Scytharum Monachorum fidẽ ab accusationib Baronij defendere, miratq eos ab eruditissimo scriptore Eutychianos pronuntiatos fuisse, cũ illos Hormisda in epist ad Possessorẽ novarum quidẽ cupidos quaestionum, et in epist ad Justinum procacis verborum novitatem sectantes arguerit, nusq. tñ hereticos dixerit imo S Fulgentius cũ ceteris Africanis Epis in Sardinia erant, nusq. tñ hereticos dixerit imo S Fulgentius cũ ceteris Africanis Epis in Sardinia erant Sanctos, quorum hic verba recitat Nonius, orthodoxas Maxentij et Scytharum Monachorum fidem commendaverunt. Ad hec tuta R paulo post obitũ Hormisde, illã propositionẽ = unus e Str passus ẽ carne // approbavit Certum Justino mortuo Justinianus imperium indeptus nihil antiquius habuit q ut illã thesim, pro qua toties ad Hormisdam scripserat, a R Pontifice confirmaret, eiudeq. votis annuit Johannes II utriusq au: literas exhibet Baronius an 533 Sed plane haud reprehendendi sint Monachi, qui tanto conatu pro veritate certaverint Itim Vigilius Papa, cũ in trium capitulorum proscriptione, q tõt conatu Justinianus promovebat, consentire nollet, quo Imperatoris eiusdem animũ quoquo modo deliniret in encyclica

encyclica propone memoratam se approbare testatus e : Passus, inquit, [illegible] carne e pro nobis dei filius, crucifixus carne e, et mortuus carne e // tom 38 bib edit reg. Eadem etiam thesis an 553 definita fuit in synodo V. collat 8. can 4 etsi de variis aut servilibus in quos illa pro[positi]o distrahi potest, erudite agit Lupus in notis ad synodum Ephesinam Cum plerique a monachis Scythis in pravos sensus illam detorqueri iudicarent, tot circa eos tragoedias excitarunt. Id sane constat ex literis Possessoris presbyteri ad Faustum Senatorem, quas Labbeus in nupera [illegible] editione ad an 519 publicavit, ubi sinistro prorsus interpretamento eam thesim [illegible] excipit, suspectosque Scythas haeresim affricat. Illorum tamen Monachorum obstinatum studium quo preconceptis sententiis ad extremum usque [illegible] adhaerebant, minime commendamus. Cur Hormisde silentium imperanti ne obtemperarunt. Neque enim eam thesim ille reiciebat tanquam falsam, dum novam, seu quae novo modo exprimebat, unde cum ambigui sensus esset, in malam partem potiret trahi ab Hereticis. At monachi nisi ea approbaret, causa se cecidisse existimabant; hinc Oriens, atque occidens litigiis implicitus, atque in Sardinia meridies in sententiam tractus, ut paucis monachis litigantibus universus catholicus orbis commotus fuisse videatur. Ceterum unde nam exierint isti monachi (quod priori forsan loco dicendum erat) colligitur ex suggestione Legatorum ad Hormisdam, ubi inquiunt isti de sua provincia Episcopos accusant, inter quos e [illegible] Paternus Tomitanus Ecclesiae Antistes // Unde e Ponto illos egressos constat, nam Tomos Ponti urbs e quo exilio suo et carmine nobilem reddidit Ovidius. [illegible] Tomitanus ad ei novus [illegible], lib 1 de Ponto // Ille autem Paternus Episcopus primus subscribit in litteris synodi [illegible] ad Hormisdam de ordinatione Epiphanii et dicitur Provinciae Scythiae metropolitanus // [illegible] Nonnus reprehendat Cassianum qui in lib 1 de vita [illegible] Caesariae Antistitem
[illegible] cap 21 hunc Paternum dicit fuisse ne Tomitanus ac Thmuitanus, e cum Thmuis urbem Aegypti quare ipsos etiam monachos e [illegible] [illegible] de quibus usque nunc egimus e Scythia minori, quae erat [illegible] venisse [illegible] commentus e

[illegible]

( ) ( ); Fausti Reiensis libri a S Fulgentio oppugnati, et ab Africanis Episcopis [illegible] [illegible] chronologia vandalorum in Africa Regum

193 Fausti libri a S Fulgentio oppugnati et ab Africae Episcopis [illegible]

Maxentius ac Scythae monachi an. 522, accepto ab Africanis Patribus libro de incarnatione et gratia [illegible]
Legati quorum re infecta Roma revertentis detulerant cum in dies ob Fausti libros litigia Romae crescerent cupere etiam ferentes Hormisdam de eodem [illegible] sententiam protulisse, [illegible] intelligere ex de[illegible]

[illegible] et de dono perseverantiae. Postea 3 [illegible] memoratos Prosperum et Hilarium mortuo Aug[usti]no cui se predestinationi pravi [illegible] impares intelligerent Romam ad Celestinum

ex delato ex Sardinia volumine Epos Africanos Fausti libros ut legisse, communi iudicio decreve-
re, iterato ad eosdem scribere, simulque Reiensis volumina examinanda transmittere. Libris vero
summa erat a plurimis absurdas de divina gratia et libero arbitrio sententias defendi, nempe posse homines
proprio conatu absque dei auxilio divinis preceptis obedire. dei esse tantum imperare, nostrum ve-
ro imperata exequi gratiam esse indifferentem dari parvulos ob solum originale peccatum non posse damnari:
horum qui predestinantur nihil habere supra ceteros dei gratia collatum; predestinatione et horum meritis
suspensa illos esse vasa misericordie, qui vel seculare habent vel ecclesiasticam dignitatem, vasa
vero contumelie clericos, monachos, et laicos. Hec quidem libri, ut extant, ex epistola syno-
dica et libris Fulgentii illa colliguntur. In fine vero rogabant solutionem illius satis supplere,
disputationis de ea origine que magna contentione ea in urbe tunc agitabatur. Librorum Fau-
sti Byzantio ad Africanos transmiserunt, meminit auctor vite S. Fulgentii c. 28. Illud neque
notentior quod Fausto Sardinia fuit ibi in Epporum exulum sententia duo eiusdem libri de gratia et libe-
ro arbitrio tanquam heretici damnati sunt an. 523 Dacianus Byzacenorum Antistites Primas
de Fausti libris consultatione habita, communi suffragio illorum disputationem Fulgentio commisit, in-
gens etiam, ut et de iis quoque, que contra Scythas Monachos Itanquam asserebant, scriberet Ful-
gentius igitur decem subtilissimos libros elucubravit, quorum septem adversus duos illos Fausti Re-
iensis libro statuit, universa que ibi magna arte struxerat, mucrone veritatis subvertens: veli-
quos tres ad Fausti sectatores expugnandos monachus Scythis inscripsit, quorum etiam studium
in divina gratia defendenda inibi operis commendavit. Libri illi septem contra Faustum multo Augustiane
schole, fato interiere licet quidem Hieronymus Vignerius in prefat. op. impf. contra Iulianum,
cum blattis luctantes in quadam bibliotheca, angulo scribit se reperisse, et nondum edidit. Tertium
se legisse testatur S. Isidorus Hispalensis in lib. de illustr. Script. c. 14. Sermonem etiam adda
Patrum Africanorum in quibus synodica quam una cum illis Fulgentii libris ad Scytharum monachos
Itanquam misere. Hanc epistolam edidit Sirmondus et legitur tom. 6 bibl. PP. inter opera S. Ful-
gentii. In ea plures sententias quas adversus dei gratiam et predestinationem apud Byzantium inculcaban
Scythe, significaverant, solide refutant. Titulus epistole est: Dei gratia plurimum amplectendis
Sanctis fratribus Iohanni Presbytero et Archimandrite, et Venerio diacono et fidelibus
civis quorum in vestra epistola subscriptio inerat, Dacianus, Fortunatus etc. 11 duodecim
Epporum nominantur. Iohannem vero Archimandritam esse quemmet Iohannem Maxentium existi-
mo erat non Abbas, Italem satis se publicabat ex suggestione diaconi ad Hormisdam.

194
Vandalorum in Africa Regum Chronologia

Novisius ut quo anno tres libri circa sanctitatem a Fulgentio tres etiam synodica epistola exarata sit, certo statuat, Vandalorum in Africa Regum chronologiam exactius hic tradit incipiens a Genserico; ~~abeque~~ [incomprensibile] ~~violata~~ pace an. 439 XV. Kal. Nov. Carthagine. Nam ab hoc ~~ab~~ Genserico qui violata pace an 439 XV Kal. Nov. Carthaginem occupavit, Vandalici regni in Africa tempus numerari coeptum est. Vixit Gensericus post occupatam eandem urbem annos 37 menses tres ex Victore Vitensi in fine libri primi de persecutione Vand. Dixi illum Vitensem et non Uticensem Episcopum, ut vulgo nominatus est, quod in libello notitiae Episcoporum Africae, qui sub Hunerico Genserici successore persecutionem sustinuere, in catalogo Episcoporum Provinciae Proconsularis legitur = Florentinus Uticensis //, at in indice Praesulum Provinciae Byzacenae ita scribitur = Victor Vitensis non occurrit // Uticensis igitur civitas spectabat ad Provinciam Carthaginensem, Vitensis vero ad Byzacenam et tempore Vandalicae persecutionis hic Victor noster, illic autem Florentinus sedebat et quidem hunc Victorem appellant Vitensem ~~Chaff~~ Chiffletius, et Holstenius, et MSS codices laudant, in quibus Vitensis asseritur. Genserico successit Hunericus ~~qui~~ qui ex eodem Victore Vitensi regnavit annos septem menses decem. Hic cum ad Kal. Februarias coacta synodo Arianis suis faveret, et cum catholicos vi et fraude urgeret, et hi solide fidem propugnarent, eodem edicto in exilium misit Ecclesiis clausis anno 8. sui regni, et 484 nostrae epochae. Annum huius persecutionis insignem caractere descripsit Greg. Turonensis l. de Gest. Franc. c. 3 dicens = Tunc et sol tetrior apparuit ita ut vix ab eo pars vel tertia clareret, credo namque pro tantis sceleribus et effusione sanguinis innocentis // Agit hic Norisius de hac solis eclypsi a Greg. indicata, ostenditque eam esse quae observata fuit an 484 die 13 Januarii. At Sethus Calvisius in Chronicis scribit hanc eclypsim cuius mentionem facit hic Turonensis contigisse an 485 die 24 Maii. Sextus Vandalorum Rex fuit Guntabundus, quem diem obiisse an 496 die 24 Sbris ostendit hic Norisius, contra Baronium Petavium aliosque qui eum decessisse scribunt an 495. Hic etiam Norisius ex fragmento quod legitur in appendice Chronici Prosperi ostendit hunc Guntabundum ab exilio revocasse Eugenium Episcopum Carthaginensem et decimo anno regni sui ecclesias catholicorum aperuisse, et deinde Sacerdotis petente eodem Eugenio de exilio revocasse, contra quam scribit Baronius ad an 491 num. 2. Guntabundum sub finem vitae intermissam ~~aliqui~~ aliquando persecutionem instaurasse, et rursum Cosse-nium Episcopum Carthaginensem exagitasse. Minus etiam recte credidit scripsisse Procopium ex illo fragmento colligit, cum dixit, Guntabundum saevissimum semper hostem fuisse. Trasamundus qui postea regnavit qui S. Eugenium in exilium detrusit, ex laudato fragmento Trasamundus regnavit annos 26, menses 8, dies 4, quare decessit anno 523 die 28 Maii. Huic fragmento

[...] et de dono perseverantiae, Prothea c. 3 scribit memoratos Prosperum et Hilarium mortuo Augustino cum se praedestinationi [...] comprimendo impares intelligerent Ro[mam] ad Coelestinum

Huic fragmento adherendu ee potius, probat hic Noris Norisius qi Sunonensi, eiusq exemplo Isi

doro qui Trasamundu regnasse scribunt annos sedidos 27 et menses insup 4 probat

au hoc Norisius ex literis Bonifacij Primati Carthaginensis quæ, leguntur in synodo Africana cele-

brata ab quo Bonifacio Carthaginensi una cu 58 Eppis mense februario anno 525 sumeret Hilde-

rici, qui Trasamundo successit, Carthagine in secretario S Martyris Agilei Hæc au synodus legitur in integra, tomo 3 pag 358

concil edit reg., extat au: integra in bibliotheca Vaticana Initium Hilderici Regis initia ceiva hu-

ius ex laudatis literis Bonifacij, statuunt an 523 Hildericus vero piissimus Rex an

teq publice inaugurares, Eppos catholicos ab exilio revocavit Rem ita narrat Sunonensis

Hic g sacramento a decessore suo Trasamundo obstrictus ne catholicis in regno suo aut eccles

aperiret aut privilegia restitueret priusq regnaret, ne sacramenti 3nos irretiret, precepit et

sacerdotes catholicos ab exilio redire, et eccles aperire // Norisius ex hac chronologica digres

sione colligit libros septem Fulgentij cotra Faustum scriptos fuisse an 523., qn scriptis Hilderi

cu regnare cepisse, narrat Syncellus in vita Fulgentij cap 28 Veru his obstare videt epistola

Synodica Africanoru Patru exulu, quæ, scripta legenti videt mortuo Hormisda Papa et cu adhuc

Patres illi exularent in Sardinia, nã et Hormisdae beati mem Antistis in ea dicit et in prefat

hec sunt. Suscepimus vestre, caritatis epistolas, quæ nostras ex parte relevavit et parte vero

mestificavit exilium // Scio nonullos apud Baronium scribere obijsse Hormisdam an 522, seu ex

inscriptione reperta in Vaticano an 1608 quæ habet in l 2. c 10 Rome subterranee, repellunt

An omis 523 maximo male Hormisdas facultatem coniugis geribucia sceuit, ut in Basili-

ca S Petri possethit sepelin At cu Sunonensis, et Isidorus, Hildericu anteq Rex inauguraret

nihilominus, Eppos ab exilio revocasse asserenu e epistolas Scytharu accepta quide ab Eppis A-

fricanis dum adhuc exularent, conde tn responsisse postq ab exilio revocati sunt ille quo an 523

id etm hoc argumto probas, nã Syncellus c 29 de vita Fulgentij, narrat eu in Africa ab exilio

reversum inter alia scripsisse libros de veritate predestin et grã, atq horu librorum fit

mentio in laudata epistola synodica, q hec quoque scripta e post exiliu Ubi vero Fulgentij libri

cõtra Faustu Hanglim delati sunt Fausti sectatores n modo animu commisse, et Reservis

sententias cõversas, inde colligo qd regia illa uxorem illis controversijs in posterioru turbatas fuisse

nullus prodit Agit hic Norisius de alijs libris a venusce Fulgentio scriptis, inter eos fuit liber de

predestine ad Monimu Hic ex parva intelligentia sententie Augustiane, in ea absurda opinione

descenderat ut putaret S Doctore docuisse deu hoes ipse ad bonu ac malu predestinare.

Rogavitq p literas Fulgentium ut S Augni verb quis in ea sententia propellebat exponens qo

sentiendu foret rescriberet Fulgentius unu de predestine libru eide statim providit, quæ una

cu duobus alijs quib reliqua a Monimo dubia proposita solvebat ad eundem transmisit Illius scopus

e ostendere deum pdestinasse hoes ab eterna n ad mala patranda, et S Augtin

intellexisse

intellexisse dei potiner ad malu pene, n culpe. Postim au. vivo Fulgentio nullu de dna grā dissensionib Africa conulsa ē, Augni doctrina, ibidē veluti sacra hereditas summa sese in veneratione ha[bita] vita qd Fulgentij, Primasij, aliorūq scripta Augani sententijs passim referta indicant

de Ce[sario] etate

L. 2. C. 22. de Cesario Arelatensi

Cesarius Arelatensis Faustum scripta impugnat

Dū hec tangit a Scythis Monachus et ab Africanis in Sardinia cōa Faustū Reiensē agunt[ur] silvereverat cōa eudē in Galliis hostis irruerexerat Cesarius Arelatensis qui ultimo ccc Semipelagianis ... Hic Lerinensis Monachus fuit ... qd cōa Vossiū probat hic Noricus ex Cypriano Cesarij discipulo apud Surium ad die 27. Augusti cap 3. Quare ... damni in Gallia ... Lerinense Abbatē Faustū, vel Hilariu Augana doctrina passa erat ... nus et ipse Lerinensis Monachus abunde resarciunt. Fuisse etiā in eodē Monasterio pos[tea] Abbatem [de] ... Cesariū abbatis, scripserunt Saussaius et Sovellus qd tā falsū ēē hic Norisiu[s] ostendit ut n ex laudato Cypriano colligit, Cesarius ab Conu Egino ... Lerinensi, ... Arelatensi suburbano monasterio prefectus fuit de hoc monasterio in suburbijs Arelatensium intelligenda ē epistola Gelasij ad Eonium data an 494 q Sovellus de Lerinensib loqui arbitratus ... stus sua libros ubi in Gallia multos ... post Fausti proscriptionē in Romana synodo latā ... adeo frequens erat in Gallijs impltnum numerus, ... adhuc tā in plurimis veteris sententie amor obstinatior perdurabat Horum conatib sese opposuit Cesarius iā in Arelatensi sede ... tomo suffectus Quia vero n modo presentis ē absentis etiā intueret librum edidit de gra et libe[ro] arbitrio, eode inscriptum titulo, quo suo operi Faustus inscripserat, hic s Augni doctrinā adu[ersu]s Fausti insultus Cesarius solidissime propugnavit Hinc celeberrimus ille Ennodius ... sis in epist. ad Cesariu ait – sibi debet quisquis ille Scriptorū maximus, qd eudem elocutione amplificas // Erat Cesarius ea etate in Gallia magne auctatis, cuius Symmachus Papa Pallij ... nore decoraverat, at ex libri huius evulgatione longe maius ejus nomen evasit Hunc libru[m] a Felice IV Pontifice laudatū, atq Aplica auctate comunitū scribit infantor Gennadij c ... Verum et hic liber magno cū Augane. schole detrimento ad posteriorū manus n pervenit

... et de dono perseverantie, Suethia c 3 scribit memoratos Prosperū et Hilariu[m] mortuo Augno cui se pre Desanorū furori comprimendo impares intelligerent ... ad Celestinu[m]

196 de Cesarij etate

Agit hic Norisius de Cesarij Arelatensis etate. Baronius Cesarij Arelatensis res gestas narrave-
rat anno 483., et postea eum seculo VI floruisse comperiens priorem sententiam de eius etate retra-
ctavit in appendice ad tom 10. Norisius ostendit hic natum esse Cesarium an. 470, ordinatum vero Epi-
scopum Arelatensem an. 503, mortuus denique an. 543 die 27 Augusti. Norisius hic ostendit epi-
stolas Symachi ad Cesarium datas fuisse non an. 502 quo ~~eas retulit Baronius~~ ac que an-
no eas retulit Baronius, et an. 513. Recitat idem Baronius ex codice Arelatensi ad se transmisso
epistolam Felicis Papae ad Cesarium data III. Non. Nov. post consulatum Manlij Severini Boetij
i.e. anno 488. Ego vero loco Cesarij Eonium restituendum putabam, at postea vidi diligen-
tissimum Sirmondum in vetustissimo codice apud Arelatum invento legere "post consulatum
Fl. Mavortij" an 528. Rursus litere Gelasij ac Symachi ad Eonium nullum errorem
continent: neque cum Baronio loco Eonij ponendus est Cesarius. Etenim Eonius usque ad annum
503 Arelatensem ecclesiam rexit, et ad quem posteme litere ab Apostolica sede date leguntur
consulibus post consulatum Paulini, nempe an. 500. Eodem pacto corrigendus est Binius, qui nulla
prorsus diligentiori cura adhibita Cardin. Baronij annales secus in Concilia notis inseruit. Ba-
ronius autem ideo antiquiorem Cesarium fecit, quod illum in Gennadij catalogo c. 86 recensi-
tum legerat ~~itaque~~ his inter alia verbis: "Floruit hic eo tempore quo et Faustus, Ana-
stasio Respublica gubernante". At Gennadius tempore Gelasij Papae librum de illustr.
script. composuit, cum vero Suffridus insertum Gennadio illud caput de Cesario dixisset,
Baronius id ullo absque fundamento fingi dixit. Verum Cesarium esse Gennadij libro infartum
inde colligere potuerat Baronius, quod Gennadius Prosperum acris reprehendit, qui Cassiani libellum
de gratia impugnaverat: cum igitur nimio pepercisset Cesario, Faustum eiusdem schole doctorem
disputantem, ~~et~~ verum et illius volumen contra Faustum, quod, ut ille ait, egregium de
gratia dei, a sede Apostolica lectum promulgatum ac divinarum Scripturarum et SS. Patrum iudiciis
munitum asseverasset. Gennadius ut auctor est Baronius ad an. 490 librum de script. il-
lustr. edidit an. 493. Quare quum dixit de Cesario, uti de ceteris facit "vivit adhuc"
vel "vivere adhuc dicitur esse", et ait "Floruit hic eo tempore quo et Faustus, Ana-
stasio rep. gubernante", ex quo modo loquendi videntur diserte illa esse scripta post an.
518 quo mortuus est Anastasius imperator. Imo qui ea scripsit parum Cesariane chro-
nologie peritus fuit, nam tradit eum floruisse eo tempore quo et Faustus Anastasio impera-
tore, quod prorsus falsum est. Siquidem Faustus an. 462 Reiensium Episcopus Romanam le-
gationem

legationem [illegible] obiit at Cesarius post octennium natus e. Quando vero Cesarius vicesimum tertium eta-
tis annum attigerat, Faustus decesserat simul 19 3 [illegible] floruisse dicendi sunt. Leo neq. [illegible]
Faustus dicendus e. floruisse sub Anastasio o sub Leone, et Zenone, ut dubium sit an attige-
rit primum Anastasii annum nempe 491. Praeterea Cesarius n solum prima iuventa floruit sub A-
nastasio, i sub Iustino et tandem sub Iustiniano cuius imperii an 17 decessit. Hinc in editione li-
brorum S Hieronymi quib. Gennadii liber insertus fuit nulla de Cesario mentio fit. Quare
additus videtur a pio quidem o parum erudito hoe, quasi voluerit Cesarium Fausto, veluti
veneno antidotum, de proximo opponere.

De

197 Felix IV et Arausi. cana synodus Semip. tros damnant

[ ] C. 23 Felix IV Arausicana synodus, et Bonifacius II. Semiplos damnant
Cesarius animadvertens Semiplum factionem in Galliis potentiorem ee q ut suis et collegarum
viribus superari posset, Felicis IV auxilium implo[r]avit. Felix rogante Cesario tulit neq. illi d[e]-
nuntiandum fuit, universa in Gallias auxilia submittere. Eorum decessorum vestigiis inhere[ns]
ex celeberrimis scriptis aureas S Aug^{ni} sententias de dna gra et libero arbitrio selecta[s]
ad Cesarium magno cum Aug^{ani} nominis incremento transmisit. Celeberrimus tunc in
urbe Arausicana conventus agebatur in dedicatione Basilicae a Liberio VC expraefecto
Praetorio extructae. Erat hic Cesario amicissimus a quo, cum lethali vulnere [illegible]
set sanitati restitutus fuit ex Messiano l 2 de vita Cesarii c 5. Arausicam nim [illegible]
cui Antistites, et nobilissimi quiq. illuxerant. Quare Cesarius opportuna occasione
nactus, coacto sapientissimorum patrum ac virorum illustrium senatu sententia a Sede
Aplica ad se transmissas protulit, idn et praefat synodi colligit. Sequentes nostra 25
canones, quib. Semiplum sententiae, quae eousq. citra laesae fidei crimen libere definie[ba]n-
tur, condemnatae sunt et abiq. haereseos nota, a quorum impostorum impugnan[tur]
erunt. Quae plenaq. ni animadvertentis magna Sancti Patris Hilarii Arelat, incenti[...]
Lirinen et ut alii volunt Jo Romo, aliisq. e graeca doctoris iniuria irrogari, Semipe-
ri Semiplum sententias asseruisse, dicant. in n praeter Semipum mota Iprendentes lib[...]
similia aliorum sanctorum patrum exempla multa habemus in ea conceptione B. M V, et in aliis. Hi canones
multis de dna gra ratiocinis sua [p] hoc can. xx comprehendunt, multa Deus facit
hoe bona, quae non facit ho. nulla vero facit ho bona quae non Deus praest[at ut] faciat

// et de dono perseverantiae. Praeterea c 3 scribit memoratos Prosperum et Hilarium
mortuo Aug^{no} cum se praedestinatorum favori comprimendo impares intelligerent Ro
ad Celestinum

faciat &c. // Hanc catholicae eccl[esi]ae definitionem iisdem verbis tradiderat ante Aug[ustinu]s l. 2 ad Bo-
nifacium c. 8. in fine. Et quidem in hac synodo ex Aug[ustin]anis sententiis universos conflatos ca-
nones erudite ostendit Binius in notis ad hoc concilium. Quod vero in praefat[ione] dicunt collectis ab an-
tiquis Patribus, inde est quod sancti Aug[usti]ni sententias Bonifacius, Celestinus, Leo, Gelasius, Pro-
sper, et plurimi alii, quorum scripta pervenere, secuti sunt. Et Baronius in appendice tom. X
in addendis ad tom. 7 ubi de hac synodo Arausicana loquitur, inter alia pro Aug[ustin]o haec habet
. Apostolica sedes, ut suis locis superius est declaratum, S. Aug[ustin]i se professa est de gratia et libe-
ro arbitrio probare sententias. // Legantur etiam quae habet tom. 6 an. 473. Iacobus Sir-
mondus tom. 1 Conciliorum Galliae in notis ad hanc synodum Arausicanam scribit: Ceterum gravi
ac diuturnae contentioni, quae sanctissimos et doctissimos utrinque viros in Gallia centum et
amplius annos exercuit, finem postea tandem attulit synodus Arausicana II. quae totam de gratia
et libero arbitrio controversiam ex Aug[ustin]i sententia composuit. // Quae autem post canones
XXV addita sunt, haud arbitror a Felice IV. transmissa, sed potius ab ipsis Arausicanis Pa-
tribus adiuncta ad simpliciorum technas evertendas et Fausti sectatores penitus convincendos,
nam veluti quatuor alios canones subnectunt. In horum primo statuunt fidem Abel,
Noe et aliorum antiquissimorum Patrum non ex ipsius naturae exiguae sed dei dono venire, oppositum
docuerat Faustus l. 2 c. 11 et 7. Cum vero idem Faustus opponeret, asserere adversarios, bap-
tizatum non idcirco natum non esse vere sanctificatum, atque hoc omne prorsus solicitudine salutis auferre
dum gratiae et gratia munera facerent otiosi l. 1 c. 10. Arausicani Patres can. 2do Fausti impostura
revicta decernunt omnes in baptismo dei gratia donari et omnes deo auxiliante posse si velint
divina mandata adimplere. can. 3 contra aliam Fausti imposturam absoluti produnt Patres non solum
protestantes se non credere quemquam a deo praedestinari ad malum, sed si quis hoc sentiret, eum
anathemate configunt. In postremo canone quo omnes simplicius effugium praecluserent tra-
dunt nos non incipere bonum, dei vero gratia adiuvari ut in bono proficiamus, sed fidem quae
omne bonum praecedit a deo inspirari, cuius misericordiae deputandam definiunt fidem Corne-
lii, Zachaei, et Latronis in cruce, cuius oppositum docuerant Cassianus collat. 13. c. 10 et
Faustus l. 2 c. 6. Nota autem quod initio dixit Nonnius Caesarium consuluisse Felicem IV
id non apparet ex praefat[ione] laudata huius synodi ~~mentione~~ in qua haec Caesarius ha-
bet. Pervenit ad nos, esse aliquos qui de gratia et libero arbitrio minus caute et non
secundum fidei catholicae regulam sentire velint. Unde id nobis secundum auctoritatem et admonitionem
sedis Apostolicae iustum et rationabile visum est ut pauca capitula ab Apostolica sede nobis trans-
missa ~~ea~~ ... ab omnibus observanda proferre, et manibus nostris subscribere debere-
mus &c. //

198 Epoca illij Arausicani II.

Quo anno hec synodus facta fuerit, olim a Baronio erratum e', indeq. Bellarmino, Suario, Vasquio et alijs, qui tempore Leonis Pape, eum conventum coactum dixere, quia tempus Cesarij Arelatensis ignorabant. At ex subscriptione eundem res modo certa evasit ibi n legimus = Cesarius in Xti nomine Epus institutionem nostram relegi, et subnotans subscripsi V Non Julij Decio iuniore V C Consule // Hic Decius iunior consulatum gessit an 529. Vossius l. cap. 53. scribit, etiam an 509. Decium importunum consulem fuisse. Unde ig. inquit, non huius tempore Arausicanam synodum celebratam novimus? Nos quidem, ut cetera sileamus, ex Eucherij Epi Lugdunensis subscriptione id comperimus. Nam Viventiolus Eucherij decessor subscripsit synodum Epaunensem, que Agapito Consule an 517 celebrata fuit. Quare cum Eucherius Viventioli successor interfuerit synodo Arausicane, ista haud celebrari potuit Consule importuno Decio an 509. Sed omne dubium de tempore huius synodi tandem sustulit epistola Bonifacij II. ad Cesarium de qua mox. Cum Baronius an 413 scripserit penitive se Sanctorum fastos scientem fuisse, hic Noris asserit semel tantum iure a Baronio Sanctorum in suis fastis corrigi nempe ad annum nostre Xane epoche 277. additq. eruditum se ~~Baronii~~ Sanctorum defensionem rinasse, ~~quod sat~~ eadq. alia ocasione 200. Sangtrini a... ...io II dan... ad editurum spondet.

199. Post Arausicana Valentie alia synodus cogitur adversus Semipelagianos

Quem aut solet fecerne hec synodus Arausicana ab Apostolica sede specialiter approbata Sic gant Suarius alijq. At in MSS Sorbonico et Laudunensi synodo huic preponebatur epistola Bonifacij II ad Cesarium cum hac adnotatione = in hoc codice tinet synodus Arausicana qua pr auctoritatem S Papa Bonifacius confirmavit et // Edita e' Bonifacij epistola ad Cesarium a Sirmondo et postea ad Holstenio ex emendatione codice Vaticano in qua Pontifex hec scribit Quapropter affectu congruo salutantes, suprascriptam confessionem vestram consentaneam catholicis patrum regulis approbamus // datis sunt litere Bonifacij exacto sexto mense a facta synodo cui ma

II''' et de dono perseverantie, Prosper c 3 scribit memoratos Prosperum et Hilarium mortuo Aug'no cui se predestinationi fervori comprimendo impares intelligerent Sic ad Celestinum

ut mox explicabimus. Verum neque huius synodi auctoritate Semipelagianorum audacia infracta est, nullis episcopis damnatae sententiae adstipulantibus. Etenim cum omnis virtutis actus divino muneri acceptos ferrent, solam fidem ex humani arbitrii viribus provenire contendebant. Quare Caesarius Valentiae synodum postea indixit, ut frequentioribus suffragiis Augustiniana doctrina approbaretur. Nam statuta in Arausicano conventu minori forte apud multos auctoritate gaudebant, quod non templi consecrationem quam alius agentes synodum illi episcopi habuisse dicebantur. At Caesarius adversa valetudine praepeditus adeo non potuit, eius tamen vices pro divinae gratiae defensione sustinuit Cyprianus episcopus Tolonensis, cuius quidem synodi acta periere. [id constat ex Cypriano in vita Caesarii] Auctor est Cyprianus S. Caesarii discipulus in vita eiusdem Caesarii, Caesarium in Galliis male apud plures audivisse, quod eorum iudicio sinistras de divina gratia opiniones teneret. Et quidem forte Arausicanae decreta per vicinam Galliam publicata, multis plus iusto gratiae vires extulisse videbantur. Quare quo falso de suamet fide diffamatam opinionem eliderent, Valentiae synodum cogendam curavit. Eius non erat eos motus in Gallicanis Provinciis indicere, ex epistola Ruricii Lemovicensis episcopi ad eundem Caesarium lib. 2. epist. 32.

200. Semipelagiani a Bonifacio II damnati

Caesarius cum episcopos illos adhuc ea in opinione de fidei initio ex viribus naturae obstinatius persistere animadverteret, per Armenium abbatem omnium a se gestorum in illa causa Pontificem certiorem fieri curavit: ad quod etiam apud Pontificem promovendum Bonifacii operam deprecatus est, quocum veterem amicitiam colebat. Verum Felix Pontifex decessit IV. Id. Octob., cui suffectus fuit ipse Caesarii amicus Bonifacius, qui acceptis ab Armenio litteris VIII Kal. Februar. respondit. Ex his litteris colligitur multorum episcoporum sententiam fuisse, fidem esse ex nobis, cetera bona ex Dei gratia provenire; acquiescere vero circa quos Bonifacium deprecat, quod ante sine ambiguitate traditum fuisse a multis Patribus, Augustino praesertim, et Romanis Pontificibus scribit; fidem quoque nobis quam venire de gratia. Postea synodi a Caesario factae mentionem faciens, eius sanctiones iuxta fidem catholicam latas asseverat. Ipsi etiam secundam epistolam Semipelagianis erroribus refertam Caesarius ad Pontificem transmiserat, qui illius correctionem ab industria Caesarii divino aspirante Numine sperare se dicit. Hae litterae Bonifacii in antiquis codicibus dicuntur datae VIII Kal. Februar. Lampadio et Oreste Coss. anno scilicet

anno scilicet 530 et hoc pacto editi sunt Romae anno 1512. in fine opusculorum S. Aug[ni] de gra At Sirmondus Baronii chronologiam secutus legendum putat P. C. Lampadii et Orestis qui e annus 531. Cardinalis Baronius Anastasium imitatus Bonifacii initia statuit Lampadio et Oreste coss. mense octobri, finem vero die 17 octobris P. C. Lampadii et Orestis anno s. 531., d[…] utrobique, cum errasse hic ostendit Norisius Felicis ac et Bonifacii Pontificum decretis factum e tandem ut Cassiani, Fausti ac reliquorum eiusdem doctrinae horum errores, tanquam e haeresi postea ab orthodoxis oibus reiecti fuerint, neque amplius inter adiaphora numerari potuerint. Ita longissimo certamini, quod centum annos et quod excurrit, Galliam praesertim ex parte distraxerat, Augustino causa adiudicata, ab utroque Pontifice finis tandem impositus fuit.

de

l. 2. c. 24. Mors Fulgentii et Caesarii

201 Mors Fulgentii — Baronius ad an 504 tradit Fulgentii Ruspensis mortem contigisse an 529 quod auctor vitae eiusdem scribit mortuum Fulgentium sub Hilderico Rege in pace Ecclae Africanae, d nisi ni mei me oculi fallunt hec apud illum legunt Bollandus nihil in re dubia affirmare ausus, Fulgentium circa an. 529. obiisse dicit. Hic au: Norisius ostendit Fulgentium mortuum ee an. 533, relimere Vandalorum Rege. Nam Felicianus Fulgentii successor rsecratus e Eppus Kalendis [...] Januariis integro post decessoris obitum anno lapso. iuxta au: antiquos canones et Latinae Ecclae ritum Eppi dominica tantum die rsecrabant, [...] porro dies dominica incidit in Kalendas Ianuarias an. 534. Quia vero multi apud Da nos por 12. tract. de consecr. episc Resol si negant eum ritum Ecclae Latinae fuisse, id a Norisio hic ostenditur. Omitto, inquit, Anacletum scribentem epist. 2. ordinandos ee Eppos = dominica die hora tertia q. hec siquidem litterae ab eruditis convictae et recentiori manu exaratae adiuant. S Leo epist. 87. ad Eppos p provinciam Viennensem = Nec sibi, inquit, rstare status sui noverit firmitatem, qui non die sabbati, vespere quod lucescit in prima sabbati, siue dominico[…]

// et de dono pseverantiae, Ravenna c 3 scribit memoratos Prosperum et Hilarium mortuo Aug[no] cui se praedicationum pinorum comprimendo impares intelligerent Hi ad Celestinu[m]

dominico die fuerit ordinatus. Solum n maiores nostri dominicę diem honore dignum iudicavere, ut sacerdotes qui sumunt, hoc die potissimum tribuant // Sed Leo in epist ad Anastasium Thessalonicensem quę vertatur in synodo Bonifacij II ab Holstenio edita scribit = cognovimus sane quod non potuimus silentio præterire, a quibusdam fratribus solos epos tantum diebus dominicis ordinari, presbyteros vero et diaconos, circa quos par consecratio fieri debet, passim quolibet die dignitatem officij sacerdotalis accipere // et hęc quidem Latinę eccleę consuetudo fuit. Saltem Grecos antiquitus alijs etiam extra dominicam diebus in epos consecratos. Jo Xstomus ex Socrati lib 6 c 2 initiatus fuit Antistes 20 Februarij Honorio et Eutychiano coss. nempe an. 398 die veneris cyclo solis XI, Lunę XIX. lit C. Victorius ex eodem Socrati l. 7 c 29 inauguratus e eidem eccę die 10 Apr. Felice et Tauro coss nempe die martis an 428 cyclo solis XVII, Lunę XI. lit A G. Neque in Alexandrina secta solum dominica die epi consecrabant. Nam Theophilus obijt an 412 die 15 8bris ex Socrati l 7 c 7 qui ait = tertia post obitum Theophili die Cyrillus ordinatus e // decessit g Theophilus die martis; nam idibus 8bris fuit feria tertia Cyclo Solis 1., Lunę XIV lit E. F. quare eiusdem Nepos Cyrillus die veneris ordinatus e. Leo magnus egit per literas cum Dioscoro Alexandrino, ut die dominico tantum sacerdotes consecraret, hęc scribens = Et ideo pie et laudabiliter Aptis morem gesseris institutis, si hanc ordinandorum sacerdotum formam per eccam, cuius dominus preesse te voluit, etiam ipse servaveris, ut his qui consecrandi sunt nunquam benedictio nisi in die resurrectionis dominicę tribuatur, cui a vespera ~~sabbathi~~ sabbati initium constat adscribi // epist 79 vel 81 et cuius initio pala fit in die consecrationis epi Alexandrinam eccam cum Romana non convenisse. At Africani epi cum eent intra Patriarchicam diecesim Romani Pontificis, dominica tantum die consecrabant. Hinc Aurelius Epus Carthag in synodo Africana celebrata Attico et Cesario Conss., nempe an. 397 in cod. Africano cap 39 agens de numero epor[um] qui ad epi consecrationem necessarij sunt, minime probans duodecim requiri epos, dixit = Nam et in hac eccla, ad quam dignata e sanctitas vestra convenire, crebro ac pene per dies dominicas ordinandos habemus. Nunquid tam frequenter potero duodecim, decem, vel multo minus advocare epos? // Sed ad Fulgentium redeamus; natus e Fulgentius an 468, epatum suscepit an 508, eamque in dignitate viginti quinque annis exactis obijt, cum quintum supra LX annum ageret, ex Scriptore vitę eiusdem cap 30 Putat Chiffletius hunc, qui magistri gesta literis consignavit,

ee

eē Ferrandu diaconu virū ob insignē eruditionē celeberrimus, addens an. 534. opus illud evulgasse. Sed Laviij coniecturis in eā opinionem fertur, quib tñ plurib eruditis viris id suasit. Q̄ vero res a Fulgentio gestas ideō an. 534 descripserit, plane falsū ē. Nā cap 29. = sanctę memorię Bonifaciu // Primatem carthag^m nominat, qui sane dū illa scribebaris fatis iā cesserat. Obijt vero Bonifacius an. 535. Belisario Cons., ut Sextor Junonensis scripsit, qui eo tempore vivebat in Africa.

202 Mors Cesarij — Cesarius usq. ad 43. illius seculi annū Arelatinsē cathedrā, periculosis sane temporib rexit. Instante vero morte novo insup testio suū erga Aug^m studiū confirmavit dabo hoc ipsius Cesarij discipuli verbis expressū c. 27. de vita Cesarij quod Surius a in Aug = sub ni medicos quos patiebat dolores, scicitatus ē q proxime eet beatissimi Aug^ni depositionis dies. et cū iminere comemorationē eius didicisset: confido, ait, in domino, q̄ meū transitū ni longe diviurus ē ab ipsius Patris Augustini natali, quia ut ipsi satis, quantū dilexi eius catholicissimū sensū, tantū me et si disparem meritis, minime tñ reor, distantia longiore depositionis meę dies ab eius obitu tempore sequestran // loti compos obijt VI. Kal. Sbris pridie festū S Aug^ni. Hic Norisius Cesariū cū Fulgentio confert, eosq in dēbus similes fuisse ostendit, et his explicit eius Pelagiana historia. Oia cu que habet Norisius in primis quatuor capitib libri primi diligenti descripsi diligentissime aut breviis compleru dein tenda notavi, postea excio ea tantu, scilicet que ad Historiā Pelagianā pertinere visa sunt ā hovos in S Aug^ni et aliorū Patrū scripta adversus Pelag^nos haud semp diligentissime notavi, alia vero que p transennā in hac historia Norisius narrat per do aliqd descripsi oia, aliqd indicavi tantū quędā olim fortasse iuvētij

// et de dono perseverantię. Proptea c 3 subit memoratos Prospū et Hilariū mortuo Aug^no cū se prędecesoni pevori comprimendo impare intelligerent Sti ad Celestinu

534. opus
iis viris
e. Nã cap
illa sui
ut Zeito

ane temp
firmavit
Surius a
beatissim
, aut, in
natali
si diverg
obitus
i Stu
dit, et
rius in
us dem
elagna
eisus
enna
ndian

rii
Sti
rus

" et ex dono perseverantie, Postea c. 3 subit memoratos Prosperi et Hilarii meritis Aug.no cui se predestinationis [illegible] comprimendo impiare intelligerent [illegible]
ad celestem

de

// et de dono perseverantie, Postea c 3 scribit memoratos Prosper et Hilarii
mortuo Aug.no cui se predestinationi pueri comprimendo impare intelligerent Sit
ad celestinu

de

Historia Pelagiana
Cardinalis Norisij

Praefat. ad Historiam Pelagianam

1 Scriptores qui Pelagianam heresim ex instituto tractarunt.

Baronius in annalibus, Rivius l. 3 et quarto de vita S. Augni, Iacobus Usserius in comentarijs de antiquitate Ecclesiarum Britanicarum pelagianam historiam exposuerunt. Gerardus autem Ioannes Vossius quo exortas apud suos Batavos de divina gratia et lib. arb.° controversias componeret, hinc Pelagianorum errores, illinc adversa Patrum dogmata exhibuit. Eadem mente ac methodo Ioannes Latius Pelagianam historiam composuit. Insudavit et quidem 20 annos in eodem campo etiam Iarenius, eo consilio, ut pluribus visum est, quo recentes quosdam Theologos quibus erat infensus, eadem heresi aspergeret. Nemo tamen mihi audaciae vertat quod post istos qui de rebus Pelagianis comentaria singulari diligentia scripserunt, eandem et ipse spartam aggredior, illius fortè dicti immemor = in sylvam ne ligna feras. Illorum quidem eruditionem variamque ea in rerum gestarum peritiam non modo laudare, sed ne admirari quidem pro dignitate possumus. At seduli isti messores eo in campo plerumque, quas colligeremus spicas reliquerant, ubi nos quoque ne dubitamus, uti olim ad Vespasianum conterraneus meus Plinius praefabatur, multa esse quae et nos praeterierint; homines enim sumus et occupati officijs, subsecivisque temporibus ista curamus //

L. 1. c. 1. Origenes Pelagianae sectae princeps

2 Pelagij heresis originem a Stoicis habuit.

Hieronymus in proem. l. 4. comm. in Ierem. et initio epist. ad Ctesiphontem scribit heresim Pelagianam omnium hereticorum venena complecti quae de philosophorum et maxime Pythagorae et Zenonis principis Stoicorum fonte manarunt //. Vide sis Senecam ep. 20. ad Lucilium et Tullium l. 3. de natura deorum ubi stoicus dialogista = hoc quidem mortales sic habent expressè commoditates ---- prosperitatesque vitae, a dijs se habere; virtutem autem nemo unquam acceptam deo retulit etc. //

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
Inches 1 2 3 4 5 6 7
Farbkarte
Sachverständigen-Zubehör.de
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White Grey Black